Knyg. № 5.

Dienynas

nuo Birželio m. 1917 metų,

ištisi 1918 metai

ir

1919 metai iki Spalių mėnesio.

Kun. Stanislovo Povilanio,

Birželis mėnuo 1917 m.

1. Ketvergas Majdanas–Troickas. Dievo Kūno šventė. Kėliaus 7 val. Išpavedojęs, moterį įvesdinęs, sudirkęs pakrikštyjęs, vandenį pašventinęs, skaičiau mišią, laike kurios pamokslą sakiau. Per mišią 65 žmonės komunikavos. Po mišios su švenčiausiu ėjau pas ligonį. Grįžęs koplyčion ir sudėjęs daiktus, ėjau pas pabėgėlius pusryčiauti 11 val. 12 val. pabėgėlių lydžiamas ėjau čia pat prie kaimo Majdano razjezdan. Per pusvalandį atėjo traukinys, kaip paprastai 2-3 val. suvėlinęs. 2° Majdano Arapovan ykl. bilietas 63 kap. Per valandą buvau Arapovo stotyje, kame nusamdęs už 5 rb. porą arklių Troickan (lenkų pabėgėlių apie 500 žmonių) lindau (8-9 varstai). Apsistojau kambaryje prie koplyčios prausiaus ir arbatos gėriau pas lenkų mokytojas. Pagėręs arbatos, po gražų sodą vaikštinėdamas poteriavau. Jau sutemus vakarieniavom. Taip vadinamoj klebonijoj grįžau po 10 val. Apie 11 val. gulian. Oras nešaltas, truputį vėjuotas.

2. Pėtnyčia Troicke. Saulėta, vėjuota ir didžiai dulkėta. 7 val. kėliaus. Įvesdinęs moterį, pašventinęs vandenį ir išpavedojęs žmones, giedojom egzekvijas ir mišią skaičiau ½ 11 val. Pakonsekravęs komunikantus prisiojė palykau altoriuje. Prieš 12 val. pas mokytojas ėjau pusryčiauti, grįžau po pirmos val. Po 3ios val. vieną liuterį-jaunikaitį priėmiau į katalikų tikėjimą. 4 val. čia pat po koplyčios, taip vadinamoj lenkų CKO. bendradarbių valgykloje „Ognisko" valgiau pietus (aš, keturios mokytojos, pusvalandžio vedėja, kita mokytoja, mokytojas ir instruktorius) Pavakarių valandą paspavedojęs, poteriavau. Po 8 val. ėjau pas lenkų mokytoją p. Karpinskį – austrų-lenką, neradęs, ėjau pas instruktorių; čia pretūs vodkos išgėręs ėjau pas mokytojas vakarieniauti. Po 10 val. grįžau, iki ½ 2 val. skaičiau.

3. Subata Troicke. Saulėta, karšta, vėjuota, vakare 10 val. truputį lijo, buvo žaibai ir griaustinis nežymus. Po 7 v. kėliaus

išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau.
11 val. pas mokytoją pusryčiavau. Grįžęs pas save,
skaitinėjau, valandą miegojau ir poteriavau. 4 val.
pietūs. Vakariop truputėlį išpaviedojau, išbaigęs ėjau
paupiu vaikščioti. 9 val. pas mokytoją vakarieniavau.
Po 10 val. grįžau. Grįžęs ilgą laiką mąsčiau
ką ir ar sakyti rytoj pamokslą, mat rytoj pripuola nedėl-
dienis Dievo Kūno oktavoje, o lenkai jau tą oktavą
sulyg naujo styliaus apvaikščiojo. Gulian švintant.
4. Nedėlia Troicke. Karšta, truputį vėjuota. Po 7 val. kilęs
iki 10 val. išspaviedojau. Giedojau asperges, skaičiau mišią,
kurios perskaitęs lenkiškai Evangeliją, pridūriau
jog pamokslo nesakysiąs, nes tuščiais išeina, nes nesitai-
kinate bažnyčios įsakymams; perskaityta Evangelija te-
būna jūsų pamąstymu. Po mišios daviau vokiečių
pavaldiniams šliubą – vokiškai. Apie 12 val. pas moky-
toją pusryčiavau. Po 3½ val. krikštijau porą kūdikių ir an-
terį įvesdinau. 4 val. pietūs. 5 val. porą žmonių išspavie-
dojęs poteriavau koplyčioje. Vakariop mažiausią valandą pri-
eš vakštinėjau. Iš mokytojo po vakarienės grįžau
11 val. Gulėdamas skaičiau iki antros valandos.
5. Pandelnikas Troicke. Karšta, vėjuota, dulkėta, naktį
tyku. Per dvi valandi išspaviedojęs, giedojau egzekvijas,
ir mišią skaičiau, po kurios su šv. sakramentu ėjau šalių pri-
laukiniu pas ligonį. ½ 3 v. krikštijau kūdikį. Po pietų gerą
valandą prasnūdau. 5–7 val. spaviedojau, laukiau vai-
kus. Prieš vakarieniaut truputį vaikštinėjau. Gulian po 11 val.
6. Utarninkas Troicke. Karšta, dulkėta. Per dvi valandi išspa-
viedojęs skaičiau mišią. Po pietų prasnūdau. Vakariop
porą valandų spaviedojau. Prieš vakarienę truputį
vaikštinėjau. Gulian po 1 val. nusiskaičiau mat [illegible].
7. Sereda Troicke. Ryto ir vakare nešilta; dieną gražu.
Pustrečios valandos paspaviedojęs, giedojau egzekvijas, ir
mišią skaičiau. ½ 12 pusryčiavau. Prieš pietų gerą valandą
prasnūdau. Po pietų porą žmonių išspaviedojęs, poteriavau
koplyčioje. Vakariop už Mokšos upės po jaunu ąžuolynu
vaikštinėjau ir vainyką pyniau. Gulian po 12 val.

8. Ketvirtgas Troicke. Net tvankų kojų karšta. Po 7 val. keliaus. Išspavedojęs ir papoteriavęs apie 10 val. skaičiau mišią. Prieš piet truputį prisnudau. 5 val. šventinau žoles, šiuose oktavų Dievo Kūno. Po to su antrosi mokytoja ir mokytojos broliu-kareiviu-berkaitį ėjome prie Moksos pasivaikščioti ir atsimaudyti. Grįždami sutikome Cko. mokytoją paėdėjęs gražiame ąžuolyne, pas tuos staut grįžome vakarieniauti. Guliau po 12 val.

9. Pėtnyčia Troicke. Karšta. Trejetą žmonių išspavedojęs ir papoteriavęs apie 10 val. skaičiau mišią. Po pietų prisnudau. 7 val. su mokytoja vaikščiojom, maudėiaus. Guliau po 12 val.

10. Subata Troicke. Karšta net išsiredėiusiam sėdėti: ½ 8 v. kilęs sėdau spaviednyčioj, 2-3 zpatas išspavedojęs poteriavau. 10 v. skaičiau mišią. Prieš pietų pas kirpėją buvau. 5 val. buvau pas vietinį klebonų - popas „благочинный", žiltą senelį. Arbata pavaišijo. Prašiau ir žadėjo bažnytkaio ryko. Po 7 val. grįžau, kuoj su mokytojom ėjau prie upės vaikščioti, maudžiaus. Guliau po antros valandos.

11. Nedėlia Troicke. Tyku, šilta tiesiog tvanku. Iki 10 val. spavedojau. Giedojau asperges ir mišią skaičiau, laike kurios perskaičiau žmonėm lenkiškai Evangeliją, paaiškinęs ilo neraktau betą primsriuiau kuonetą pripuola šv. Petro ir Povylo atlaidai, todėl seuojo, žinoma, kalendoriaus. 4 val. pietus. Apie 8 val. ėjau Moksos upėn maudytos. Vakarieniavau pas mokytoją sode. Čia ilgą laiką šnekučiavom o laikų mokytojas padainavo ypač Ukrainos dainelių. Grįžau apie 12 val. Guliau po 2 val.

12. Paldienkas Troicke. Karšta net orįsų; perdiena vienose baltrūnose ir tai prakaituota. 8 val. keliaus. Keletą žmonių išspavedojęs, 10 val. skaičiau mišią. Prieš piet prisnudau. Pietus 4 val. Apie 8 val. buvau upėje maudytis. Vakarieniavau pas mokytojas sode. Grįžau ½ 12 val. Po valandos guliau. Gulėjau visai plikas ir tai šilta.

13. Utarnikas Troicke ir kelionėje. Tvanku, apsiniauke, po pietų audra, vakariop tik ypas bėtus. Iki 10 val. spavedojau. Išdalyjęs prie mišią komuniją kantrus pargavau pinigą.

Budaunas Troicke išparvadojau ant pasketorrto išnto žmonių. Po pusryčių sunnšdėjau koplyčią. Po 1/2 4 val. po pietų iš Troicko leidaus Arapovo stotin, besa-žiūrojant kilo didžiausis viesulas, netų troškų no dulkių (8 varstai - 5 vers. Stotyje prisėjo mora 4 val. laukti susivėlinusio 3 valandom traukinio. Jau temstant išvažiavau iš Arapovo (II kl. bilietas iki Lunino 7.17 kap., mat 65% patraukęs). Antroje klesoje vargu kaime galima buvo lengvai stovėti, pilniausia kareivių-uobapnų. Truputį sėdėjau ant savo koplyčios o paskui parny ko ant tuolo tarp „uobapnų" sėstiės. Paciaume vokinantyje Ruzajevkoje prisėjo persėsti traukinin Bengos linkon bežmantin. Čia irgi prisėjo koridoriuje ant savo koplyčios sėsti. Bestovint do Ruzajevkoje, afiereris su kareiviais reviziją darė paprastų visų vyrų, tarpe kurių gali būt fronto dezertirai. Tą pačią reviziją darė vėliau jau kelyje. Kontroleris bežiūredamas bilietą užprops navo man pirmon klesen eiti, ir patsai savo skyriuje įleido.

14. Sereda Lunine. Gerai saulei pakilėjus, po 4 val. ryto pribuvau Lunino stotin, čia niekas pabėgėlių nesutiko, laisko nebuvo do gavę. Koplyčią palikęs pas stoties sargą ėjau čia pat į koplyčią pabėgėlių Lunino kareivių. Prisėjo prie tų namų, pasergėjau jog kitaip paprasti namo langai; pradėjau taš abejoti bene bus pabėgėliai su koplyčia kitan persikėlę butan, nors aiškiai tad gyventojai nežadinau būt ėjau po kariną su vilčia bemsutiksiu ko nors savųjų pabėgėlių. Beeinant po namus, kame pernai buvo koplyčia ant mano barsūnės pastelėjo moteriškė per langą galvą, pažinau jog tai lietuvė, užklausiau ir paaiškino jog čionai namu koplyčia, taš sleido. Apie 6 val. gulėau, prižadęs prašvisto pabėgėlių apie mano atvažiavimą. Po 9 val. atsikėlęs iš 9 žmonės išparvadojis skaičiau mišią. Po pusryčių dar 2-3 val. ilsėjaus. Po šiokių tokių pietų pavakare ėjau su vienu pabėgėliu vaikščioti. Gulian po 11 val.
Per mišias buvo keliolika austrų pabėgėlių-lenkų.

15. Ketvergas Lurinas Peūza. Šilta, ži[r]gnas vėjelis. ½ 8 ~~kalęs~~ val. keliaus. 14 žmonių išpažinties, apie 10 val. skaičiau mišią laiske kurios sakiau lietuviškai pamokslėlį, po mišių gi lenkiškai, vakarienėj austrai buvo atsiunte pasiuntinį kad pasakyčiau lenkiškai, bet šiandie mažai jų buvo, matyt kas nors suagitavo juos. Po arbatos susirdėjęs koplyčią poteriavau. Apie antrą valandą vėl šį tą užkandęs ėjau Lurinos stotin, nes laiką turėjo mat ateiti ketvirtos klesos traukinys. Per valandą atėjo bet ~~pekų~~ prekių traukinys, vien cisternos, svetodaug sėdo, aš gi negavau kame prisiglausti, tad likau. Po gerų pusės valandų atėjo prekių traukinys su tepluškom. Bilietus davė IV kl. iki Peūzos 56 kap. Sėdau prie konduktorių ant tormazo, kojas žemyn nuleidęs. Per porą valandų buvo Peūzoj. Kadangi nesėjau suvis trijis mylių nuo čia, ėjau pėsčias, daiktus, žinoma stotyje palykau kurios vėliaus klebonijos tarnas parneše. Į zaulosidžius, visas permarkęs parvykau klebonijon. Vai, gal

16. Pėtnyčia Peūzoje. Karšta. Po 9 val. keliaus. Atskaitęs mišią ir arbatos pagėręs poteriavau. Po pietų trupučiuką ilsėjaus. Per vakarienes, Širdies Jezaus pamaldas poteriavau bažnyčioje. Vakare po arbatos su klebonu vaikščiojome sode. Gulėjau 12 val.

17. Subata Peūza Raunzajus. Šilgnas, vėjelis, karšta saulėta. 8 val. atskaitęs mišią, zpaviednyčioje poteriavau. Po pietų, t.y. antra valanda šį tą pasirėmęs ėjau stotin, bet čia prisėjo keturias valandas laukti, kolai prekių traukinys ėjo Raunzajun. Sėdau, žinoma, be bilieto, tėš konduktorium ant tormazo, čia prisiganė 11 žmonių lyg silkių statinėje susimigę. Per pusantros valandų buvau Raunzajaus stotyje, iš čia ėjau pėsčias Raunzajaus kaiman pas kunigą Daunorą (apie ½ 2 varstos) kurio neradau, vėjej kovan mat išrooplyčia išvažiavęs. Jau betenustant užėjau pas gydytoją p. Šarūną, jo irgi neradau - ligoninės lauke. Pagėręs čia arbatos vėl grįžau

pas kun. Dauntoro gimines p. Šverniickius,
kurie ir nakvojau. Gulčiau apie 12 val.

18. Nedėlia Raušajuje. Karšta. Susmukia galva kėliaus 8 val. Netrukus su Vincu Šverniickiu ėjome prūdan maudyties. Pagrįžę pusryčiavom. Apie 12 val. potėriavau. Mišių nelaikiau nes kun. Dauntoras iš Raušajaus išvežė aparatus, o grįžo tik šį vakarą apie ½ 9 val. Popietų buvau pas gydytoją, čia buvo felčeris, nutarta vakare pokeruoti. Begeriant pas Šverniickius arbatą grįžo iš Užpjų-švovo kun. Dauntoras. Jau gerai sutemus ėjome pas gydytoją, aš, Šverniickis, felčeris, agronomas su moteria ir iki 4 val. ryto lošėme „21" (+20 rb).
Gulčiau po 4 val ryto.

19. Paldienikas Raušajuje. Karšta, tvanku. Po 9 kėliaus ir nuėjęs koplyčion skaičiau mišias. Po mišių žmonės pareiškalavo kad no jų išrinktąjį naują žvonių paimčiau už koplyčios sargą o senąjį sulyg jų nutarimo prašalinčiau. Užklausiau priežasčių, kurių dėlei jieje senąjį prašalinti nori; kadangi jokių svarbių prasikaltimų neparodė atsakiau kad tuo nebus ir didžiai stebiuos kad jie ne į savo dalyką kišasi ir jei jie neklausys manęs tai visai pridengsiu koplyčią. Beto daug įvairių klausimų, k. a. kainų davimų, miltų gavimų, rūbų dalinimų ir tt. svarstėme. Iš čia apie 12 v. nuėjau pas gydytoją ir pusryčiavau. Po to ėjau pas kun. Dauntorą. Apie 4 val. jau po pietų atvažiavo Peužos klebonas. Vakare prie arbatos bačką vyno išgėrėm. Po vakarienės visi trys kunigai buvome pas gydytoją, čia truputį višninės gėrėme. ~~Kun. Ats~~ Peužos klebonas ėjo pas kun. Dauntorą namuosna, o aš pas gydytoją pasilikau. Gulčiau po 12 val.

20. Utarnikas Raušajus Peuža. Iš vėdnadiškio šiltu tvanku; po 12 val. apsiniaukė ir audra, truputį žaibavo griaudė ir lijo. ½ 9 val. ėjau koplyčion ir mišias skaičiau prieš kurias keturis žmones išpažvadojau ir moterį sveidinau. Per mišias atėjo kunigas Dauntoras, po mišių

~~vado~~ eidamas pas kun. Dauniora sutikau Puzas kleboną koplyčion einantį. Pasijemęs rankšluostį ėjau maudytis bet nepavyko, nes pusėtinai man iš- sirengus išėjo moteris maudyklėn ir pradėjo maudy- ties, ~~tad~~ apsirėdęs grįžau atgal. Po pusryčių visi ėjo- me po sodą pasivaikščioti, buvome netoli senosios cerkvės. Grįžome skubiai nes lietus nušėjo su didžia audra, perkūnija. Apie 6 val. kunigo Dauniro lydžia- mi ėjome Ramzajams stotin. Truputį po 7½ val. atėjo „gemebka" ir mudu su klebonu antra klesa leido- mės Penzon, kame per 40 minučių buvome. Penzoj stotyje išgėrę butelį ~~abd~~ alaus, ėjome klebonijon pėsti. Pagėrę arbatos ir truputį po sodą pasivaikščioję apie ½12 val. gulom.

21. Seredą. Penzoje. Truputį vėjuota, karšta +25°. Į pa- vakarį apsiniaukę. Po 8½ val. girdojau callumnų mišią. Po arbatos ėjau Gubernijinėn Upravon, kame gavęs algai čekį, iš Valstijos ~~Iždo~~ Banko pasiėmiau už birže- lį 150 rb. Grįždamas buvau Lenkų Komitete ir tabokos krautuvėje, pastarojoje pirkau 1000 papirosų už 18 rb. Prieš vakarines pamaldas truputį prisnūdau. Per vakarines pamaldas porą žmonių išpažindojau ir poteriavau. 8 val. po ~~arbatos~~, ar. ekonomas ir klebonas ėjo- me Belinskio teatran; loši „L nowu zo mnogu"- iš Karlo V laikų komedija arba geriau farsas ant kata- likų iš inkvizicijos laikų. Per du kartu antrakturi geriame sugėties. Grįžome pirma nakties. Nakty +20°.

22. Ketvergas. Vėjuota, apsiniaukę, tvanku +23°. Po ½9 laikiau mišią. Po pusryčių ėjau sodą, ant pievos gulėdamas apie dvi valandas prisnūdau. Per vakarines pamaldas porą žmonių išpažindojęs poteriavau. Vakariop buvo p. K. Bugailiškaitė su kuria ilgą laiką šnekučiavom. Gulėm po 12 val.

23. Pėtnyčia. Apsiniaukę, prieš pietus truputėlį lijo. Prieš 9 val. skaičiau mišią. Oras vėtrus dusnas +21°. Prieš pietus pietus buvau mieste, grįžtant pradėjo lyti. Prieš pietus atėjo aficieris Umbrasas-lietuvis, ~~kas~~ kurs matė frontan išvažiuo

jaučiasi daugiau. Tulpėje likosi nuo traukinio, taip kad pas mus prisėjo važinoti Maskvon, Piteraui vėl Maskvon ir Penzon, nes visi dokumentai prapuolė, daiktus gi rado Pitere, milicijai gelbstint. Čia pas klebonų ir nakvojo, kaipo gerai pažįstamas. Per jo vakarienes Švenčiausiosios Jėzaus pamaldas spaviednyčioje poteriavau. Guliau po 12 val.

24. Subata. Apsiniaukę, vėjuota, apie +20°. Po 8 v. keliaus. Apie 9 val. atskaitęs mišias poteriavau konfesijonale, vėliau išspaviedojęs. Klierikas Šakelė išvažiavo Ramzajun, kad ten gyvenantį garbų senelį kun. Dauniorą pasveikintų nuo visų musų su jo vardadieniu, senelė mat šv. Jono diena. ½9 val. klierikas pagrįžo. Vidudieny buvau mieste. Per vakarienės pamaldas truputį spaviedojau ir poteriavau. Per vakarienę truputį su klebonu degtinėlės traukėm. Po pietų silpnai jaučiaus, viduriai skaudėjo. Guliau 12 val.

25. Nedėlia. Gražu, šilta, į vakarą truputį apsiniaukę. 9 val. skaičiau mišią. Per pusiau sumos spaviedojau ir poteriavau. 12-2 val. gulėjau ir nesigulėjau nes viduriai skaudėjo. Po antros valandos pas p. Gruševskius ėjome pietauti. Po pietų prosperavom (-141 kap.). Per vakarinės pamaldas poteriavau konfesijonale. Vakarinėje mišioje kaulyje jaučiaus. Gulęs skaičiau, išvėręs po 12 val. gesinau.

26. Paldienukas. Iš nakties truputį palyta. Silpnas vėjelis, saulėta, šilta. Dieną buvau mieste, norėjau į Ukrainiečių teatrą bilietus pirktis, negavau. Vakare ¼ 5 val. ėjau prie kasos „Свободного театра". Čia suvirš pusvalandį sėdėjau o kasos vis ole neatidarė, nors laikas jau praėjo. Dasiklausęs jog kasirė teatre - ėjau ir čionai gavau bilietus sau su klieriku po 175 k. o klebonijos gaspadinei nupirkau po 110 k penkta vieta eilė. 8 val. ėjome į sodą kame teatras. Čia buvo alegri iš trijų bilietų mieko neištraukiau. Lošimas prasidėjo vos iš tiesų valandą vėliau. Loše mažrusiškai (ukrainiečiškai) Truck, kyu ir kapuyuni reberuskee. Loše silpnokai, sužietas linksmas, šokiai, dainys, juokai. Grįžom po 12.

Gulėau pol val. Pervakarnes paniuldas spavedojau.
27. Utarninkas Penza Issa. Truputį vėjuota, šiaip
troškiu. 8 val. kilęs, gredojau egzekvijas ir mišią.
Po mišios truputį spavedojau. Prieš pietį suvadijau kop-
lyčią kelionėj. Po pietų truputį prasnudau. ½ 6 val. paėmęs
vežiją M-kaz. stotin leidaus. Paėmęs čia I kl. bilietą
iki Bulycovo (145 k) sėdau 6 mensziu bakon prie kariško
ešalono. Apart kareivių vagone buvo įvairios publikos
net inteligentų keletą. Iš Penzos ½ 7 val. išvažiavom, Buly-
čove ½ 11 val. buvau. Kadangi buvau gerokai ištroškęs
dagi alkanas, prie Bulyčovo stoties pas ukininką porą
stiklų pieno geriau. No stoties Issoń važiavau privatiškai
žemreėių arkliais. Kaip paprastai Issoje apsistojau
lietuvių prieglaudoje. Gulėau apie pirmą valandą.
28. Sereda Issoje. Šilta, vėtu didis vėjas, dulkėta.
Minėtina, jog lyg vakar naktį atvažiavau tuoj atnė-
šė silpną kudikį krikštyti, iš vandenio pakrikštijau,
į rytą kudikis pasimirė. Per naktį labai blogai miegojau.
½ 8 val. ėjau koplyčion, mokykloje, trisytom. 9 žmonis
išspaviedojęs ir papotėmaus skaičiau mišią. Apie 11 val.
arbatos geriau. Prieš pietį gulėjo(amas) skaičiau, po
pietų truputį prasnudau. Vakariop buvau koplyčio-
je, keletą žmonių išspaviedojau. Gulėau pol 11 val.
29. Četvergas Issoje. Šv. Petro ir Povylo šventė. Didžiai karš-
ta, saulė kepina. ½ 8 kėliaus. Nuėjęs koplyčion per pusantros
valandas išspaviedojęs, įvezdinau moterį ir mišią skaičiau,
kurios laike pamokslą sakiau. Po mišios lyg iš pirties išė-
jau šlapias. Po pietų prasnudau. Vakariop su mokytoju p.
Kriaščiu ėjome už 2-3 varstų maudytiės; nemaudėm
nes vienoj buvo moterų o antroj bruavus is vanduo.
Smarkiai suvilg grįžome sutemus. Gulėau pol 12 val.
30. Petnyčia Issoje. Iš nakties truputėlį palyta, naktį griaudė
ir žaibavo. Karšta, silpnas vėjelis. Per pusantros valandos
išspaviedojęs, gredojau egzekvijas ir mišią skaičiau.
Per mišią 37 žmonės komunikavos, o vakar 33. Vakariop
apie 7 val. ėjau maudytiės, durbi vandenio iki krutinės.
Išgeręs keletą stiklų arbatos 12 val. gulėau.

Liepos mėnuo

1. Subata Issoje. Karšta, tvanki diena, visą laiką prakaite. ½8 keliaus. Per pusantros valandos išpažindojęs, giedojau egzekvijas, ir mišias skaičiau švęstą. Po 11 val. pusryčiavau. Po pietų pusvalandį prisnūdau. Po 7 val. buvau maudytis. Guliau 12 val. Iki 4 val. ryto šiaip taip miegojau, bet toliau iš priežasties ėlmosų visai po lovą varčiaus. Per pamaldas labai silpnai jaučiaus, apalpsiąs maniau.
2. Nedėlia Issa – kelionėje. Kėliaus po 6 val. Barzdą nuskutęs ir šios dienos Evangeliją į lietuvišką kalbą išvertęs prieš 8 val. ėjau koplyčion. Išpažindojęs ir papoteriavęs apie 10 val. laikiau asperges ir mišias skaičiau. Po pietų nuėjęs koplyčion pašventinau vandenį ir koplyčią susodėjau. Po 6 val. ėjau maudytis. Po 9½ valandas Žemaičių arkliais iš Issos Bulyčovo stotin leidaus (10 varstų). Prieš 12 val. išvažiavau Penzon. II kl. bilietas iš Bulyčovo Penzon 447 kap. Diena buvo labai karšta, ant saulės +40°R., naktis irgi labai tvanki.
3. Panedėlis Penzoje. Ansna, apsiniaukę, po pietų keletą kartų lynojo, naktį geroka palijo. Ryte 4 val. atvažiavęs Penzon buvau mėginęs važiją samdyti, bet kuomet iš klebonijos 3 rb. norėjo, koplyčią palikęs stotyje ėjau pėsčias. Oras buvo tykus, tvankus, prieš saulės tekėjimą termometras rodė +20. ½6 val. guliau. Po 10 val. kėlęs skaičiau mišias. Per pietus buvo iš Ramzajaus kun. Daumiras. Po pietų klebonas Kuzneckan pas ligonį išvažiavo. Pavakary gerą valandą prisnūdau. Guliau po 12 val.
4. Utarnikas Penzoje. Apsiniaukę, po truputį keletą syk lynojo. 9 val. giedojau egzekvijas ir mišias ~~skaičiau~~, truputį spowiadojau ir kūdikį krikštijau. 11 val. parvažiavo klebonas. Po 5½ val. klebonas su klieriku išvažiavo Lunnan, laidoti p. Pipaus – latvio. Aš gi gavęs depešą jog ligonis

atpsta, musiau telegramą jog rytą vakare busiu
Brasūnakove, kad atsiųsiančią arklius. Vakare ga-
vau antrą depešą, pranešančią jog ligonis jau pasi-
miręs. Guliau po 12 val., gerklė iš oro drėgnumo
visai užkimo.

5. Sereda. Penzoje. Apniukę, kartą kitą lynojo,
oras tvankus +18°. 9 val. mišią giedojau. Po pusry-
čių laiškus rašinėjau. Po pietų gerą valandą prisnūdau.
Vakarinius po sodą vaikštinėjau, pradėjo lynoti. Gerklė
užkimo. Guliau 12 val.

6. Ketvergas. Penzoje. Apniukę, tvanku, kelis kartus
lynojo. Kėliaus 7 val., prašė mat pas ligonį barakan
ėjau. Pagrįžęs giedojau 9 val. mišią. Klebonas su
klieriku 4–5 val. rytą pagrįžo iš Lunino. Po pietų ge-
rą valandą prisnūdau. Apie 5 val. ėjau pas gerklės
gydytoją p. Ukleiną – konstatavo sluogą gerklės ir stygų
balso. Guliau po 12 val.

7. Pėtnyčia. Apniukę, tvanku; į pavakarį lijo. Prieš
9 val. skaičiau mišią po kurios spavedojau ir poteriavau.
Prieš pietus vaikštinėdamas po sodą poteriavau. Po pietų
buvau pas p. Grušeckius, naujų maldaknygių paėmiau
ir už senas užmokėjau. Proferavau iki 6 val. (–44 kap.)
Vakare buvo pas mane p. Bugailiškis karte. Guliau po 12 v.

8. Subata. Penzoj, Leonidovkoj. Apniukę, kelis sykius lynojo;
šiltas tvankus oras. Prieš 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos
buvau pas p. Zdanevičių – skaitymui knygų paėmiau.
Trečią valandą po pietų prisiųstuoju arkliu važiavau Leoni-
dovkon, lenkų pabėgėlių kolionijon ~~kam~~ apie 150 žmonių
yra (iš Penzos 18 varstų). Kelias geras daugiausia miškų, va-
žiavo žmonių daugiausia, vežimas – keturi ratai ir dvi
kartis ir viskas. Apsistojau pas kolionijos prižiūrėtoją, gy-
ventojai prisiėjo su visa jo šeimyna į-4. 3–4 vaikais ir jo moteris.
Guliau prieš 12 val.

9. Nedėlia Leonidovkoje. Iki vidudienio graži; į pavaka-
rį smarkiai dvi valandi lijo. Kėliaus 7 val.; atsipraušęs ir bar-
zdą nusiskutęs ėjau koplyčion. 20 žmonių išspavedojo
ir papoteriavęs skaičiau mišią. Apie 12 val. pusryčiavau.

6 val. krikštijan vanar ginnų kedukė
Prieš 4 val. pietus. Po pietų gerą porą valandų prisnūdau.
Vakarop bevarastinėdamas poteriavau. Apie 12 v. gulium.
10. Paldieurkas Leonidovka Penza. Iš ryto gražu, iš vidudie-
nių apsiniaukę, į pavakarį truputį palyjo per du kartu.
Oras apie antrą valandą +20°. Po 7 val. keliaus. 11 žmo-
nių išzpavedojęs poteriavau ir mišių skaičiau, prie-
ko dvi moteri į vezdinau ir vienuolėčio pašventinau.
Po to susidėjęs koplyčią ėjau pusryčiauti; po ½ 12 val.
iš Leonidovkos leidaus Penzon, vežimas prastas nes ant
ašių tik dvi kartis be jokio lopšio. Nulerstom nejom pasi-
remti buvo pariota kartis. Per ketvirtos pustrečios valandos
buvau Penzoje, čia atsipraususi ir tuoj pietavau.
Pradedant pietauti nuvažiavo iš Ramasajaus senelis kun.
Danuoras. Per vakarienę klebonas su kun. Danuom
gerokai degtinėlės į traukė, aš negeriau nes iš nevertkn tio
gerklė užginta. Gulėm po ½ 2 val., baisus kosulys vargino.
11. Utarnikas Penzoje. Iš ryto gražu, dieną apsiniaukę, vakarop
ir naktį keletą kartų lyjo. Po 9 val. skaičiau mišių. Per pie-
tus buvo p. Karpinskis iš Galicijos išvežtas austras, da-
bar Troicke CKO. mokykloje mokytojaująs. Po pietų gerą
valandą prisnūdau. Po vakarienės ilgą laiką su kun.
Danuom šnekučiavom; iki antros valandos gulėdamas
skaičiau.
12. Sereda Penzoje. Iš nakties palyta. Nešalta +17°. Vėjuota.
½ 9 keliaus. Nuėjęs bažnyčion išpavedojau, ½ 10 skaičiau
mišią. Po pusryčių poteriavau. Po pietų gerą valandą
prisnūdau. Vakarop klebonas su kun. Danuom išėjo sve-
čiuosna. Iš ryto iš Samaros atvažiavęs austrų kunigas
Lasek-belaisvis, vakare 8 val. išvažiavo atgal; jisai mat
girdėjęs buk jo brolis nelaisvis esąs Penzoje – nerado.
Jau konstantą atvyko leisti CKO. instruktoris p. Sek-
linckis, laimėtai Troickan paskirtas. Gulėm po ½ 2 val.
13. Ketvergas. Per dieną vėjuota, iš nakties palyta, vakare
po 10 val. irgi lyjo. 8 val. keliaus. Prieš 9 val. skaičiau mi-
šią. Po pusryčių papoteriavęs, gerą valandą ant ~~suo~~ suolo
sode snūduriavau. Po pietų skaičiau. Iki ½ 2 val atsigulęs skai-
čiau

14. Pėtnyčia. Vėjuota, kartais apsiniukę, +17°. Prieš 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių poteriavau ir sode gulėdamas ant saulės skaičiau. Prieš pietų su kun. Daunoru vaikščiojome mieste. Vakarienei klierikas Šakelė prisiuntė geros užkandos: įvairių konservų; klebonas gi gerą karafką degtinės. Gėrė klebonas, kun. Daunoras ir leitenas pulkininkas, kursai apie 11 val. išėjo. Aš negėriau, gerklė mat nesveika. Gulėm ½ 3 val.
15. Subata. Ryto anksti +7°, dieną +15°; 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos vaikščiodamas po sodą poteriavau ir skaitinėjau. Po pietų buvo p. Vėnckovskis, Lenkų CKO. instruktoris, nuo kurio CKO. antrašą išklausiau, sakydamas, jog į Centrą rašysiąs, nes p. Makulskij – įgaliotinis jau apštintas mėnuo neatlyginta kelio išlaidų bet ir dar neatvyksta. Instruktoris prašė nerašyti, jis pats pasirašysiąs pas p. Makulskį, o 2–3 savaičių ir patsai busiąs Taurogė. Po vakarienės po sodą visi pasivaikštinėjęs apie 11 val. gulėm.
16 Nedėlia. Apsiniukę; iš sutemos lyja. ½ 10 val. vargonams duduojant skaičiau votivą. Persivėlęs porą žmonių išpažinties išklausęs poteriavau. Pietavom klebonijoje, buvo mat kun. Daunoras, su Grušeckiais susipykęs, tad turėdami svečių nėjome kaip visados pas Grušeckius pietauti. Vakariop po sodą vaikščiodamas poteriavau. Per vakarienę buvo kapitonas Tarasevič su savo žmona. Gerai visi įtraukė degtinėlės. Po pusiaunakčio klebonas išvažiavo į Saransuką pas ligonį. Gulėm po antros valandos
17. Paldienikas. Iš nakties palyta. Dieną apsiniukę, lyja trupučiuką. 9 val. skaičiau mišią, po kurios porą žmonių išpažinties išklausiau. Po pietų parašęs laišką ėjau miestan. Apie 5 val. atsigulęs sode ant suolo, apie valandą prisnūdau. Apie 7 val. daviau šlinką. Po vakarienės su kun. Daunoru vaikščiojome po sodą. Gulėm po ½ 2.
18. Utarnikas. Graži, saulėta, apie pietus apsiniukę, trauku. Prieš 9 val. atskaitęs mišią, trupučiuką išpažinties klausiau ir poteriavau. Po pusryčių su kun. Daunoru ėjome miestan ir vaikščiodami buvome nuėję net į katalikų kapus. Kaip tik pietums grįžom, buvau kiek pavargęs, pradėjo nervuškai pakaušį skaudėti.

Po pietų gerą prisiūdom valandą. Truputį po vakarienės po sodą pasivaikščiojį ir kambarinore pasišnekučiavę po 12 val. gulėm.

19. Sereda. Iš nakties palyta, per dieną apniukę, prieš pietus smagiai po pietų silpnoku lyjo; oras nešaltas +16°. Prieš 9 val. atskaitęs mišią, spavedojau ir poteriavau. Kadangi iš nakties silpnai jaučiaus, tad po pusryčių gulėjau ir prieš pietus išėjęs, liko lengviau. Vanavičiui paaukavau 10 rb. t. y. užkandai, dagi geralautį apie 11–12 rb., padariau taip vadinamą geguž
nę. Buvo konservų, sūrio, šinkos. Ištuštinus gerą karafką degtinės, klebonas ėmė su vyno kurio draugėse visais trijs bonkas ištuštino. Gulėm ogerai jautėraį apie ½ 3 val.

20. Ketvergas. Labai apniukę. ✗ Po pietų išsigiedrijo bet saulė mažai rodės. ½ 9 val. skaičiau mišią ir poterius bažnyčioje kalbėjau. Po pusryčių ėjau Žemaičių gubernijinėn upravon kame turėjau už šį mėnesį algai čeką gauti. – Negavau nes nebuvo kam antž čeko pasirašius, rytoj tad pagaminus. Po pietų gerą porą valandų prisiūdau. Prieš vakarienę poteriavau. Vakare buvo gudas-pulkininkas (Siparlo?) su žmona pas kleboną ir 2 ir ½ val. prašnekučiavo. Gulėm apie 1 val.

21. Pėtnyčia. Gražu, jau vėl karšta +23°. Po 9 val. skaičiau mišią. Iki pietų sode skaičiau, prieš tą buvau Žemaičių Gubernijinei upravoj kame gavęs už šį mėnesį algai čeką, iš iždo paėmiau 150 rb. Po 5 val. buvau pas gerklės gydytoją Ukleiną, prirašė dar mikstūros tepti gerklę. Prieš vakarienę vaistinėn dabar eitas po sodą poteriavau. Po vakarienės visi po sodą pasivaikščioję apie 10 val grįžome nes smaršiavo po klebonija aukso vertė. Prieš gulsiant pasišnekėjau iš vaistinės gerklei mikstūros. Gulėjau apie 1 val.

22. Subata. Gražu, nešalta. ½ 9 val. skaičiau koplyčioje mišią. Po mišias truputį spavedojau ir poteriavau. Prieš pietus buvau Lermontovo bibliotekoj, atsimainiau knygas. Val. 5 per mišparus poteriavau bažnyčioje. Gulėjau po 12 val.

23. Nedėlia. Gražu, geroka i jau karšta +23°. ½10 val. laukiau votivą. Per sumą truputį spaviedojau ir polinia vau. Prieš pat pietus atėjo, klebono prašytas, nelaisvis austrų gydytojas p. Auber, kuris drauge su mum pietavom. Paprašius apžiūrėjo macių gerkles kurią skaudžiau nužiūrėjo, bet išklausęs krutinę konstatavo silpnumą dešinės pusės plaučių, prirašė mikstūras ir ingalaciją. Klebono gaspadynei reiškia vėl operaciją daryti, pirštas mat tamystas ir kelinta para baisūs skausmai. Prieš mišparus ir po mišparų buvau vaistinei, grįždamas buvau užėjęs tos miesto dūmą, kaciu slaptais popieriukais renkama dūmos kandidatai partijų. Kadangi eilė didi, nestojau tai ir savo balso nedaviau. Per vakarienę klebonai truputį degtinėlės ir trejetą bonkų bažnytinio vyno ištraukė. Gulėm po pirmos valandos.

24. Paldienikas. Tyku, karšta +27°. Po ½9 val. skaičiau mišią po kurios vaikštinėjau po vaistines vaistų peškodamas, vos vienoje vaistinėje radau. Dagi vos vienoje vaistų krautuvėje radau inhaliatorį už 16 rb (japoniška). Prieš pietų ~~buv~~ atėjęs gydytojas Auber, klebono gaspadinei perpjovė pirštą - geroka i vaitojo iš skausmės; mačiau atnešė vaistų. Už triūsą gydytojui 10 rb. daviau. Per vakar ir šiandie gydytojas ir vaistai 29 rb. 48 kap. apėjo. Po pietų dvi valandi prasnūdau. Gulėjau po 12 val.

25. Utarnikas. Gražu, karšta +27°. ½9 val. atnašaujo mišią potiriavau bažnyčioje. Po pusryčių buvau Lermontovo bibliotekoj knygas pakeisti. Po pietų vaikštinėjau po sodą, skaitinėjau ir potiriavau. Po vakarienės visi sode sėdėjom iki 11 val. Gulėjau 12 val. Prieš gulsiant inhaliaciją dariau.

26 Seredo. Gražu, šilta +29° R. 8 val. kėliaus. Po mišių ir arbatos sode skaitinėjau, gulinėjau, nes iš karščio svaigina. Po pietų buvo gydytojas Auber, sakė pakartoti vaistus. Po pietų gerą valandą prasnūdau. Vakare iki ½11 val. po sodą vaikštinėjom ir sėdėjom. Gulėjau 12 val. Prieš gulsiant inhaliaciją gerklės dariau.

27 Ketvirgas. Karšta, tvanku, ant saulės 32° Į pavakarį apsiniaukė, iš to audra, griaustinis, lietus.

8 val. kilęs, ½9 vargonavus grajant mišių skaičiau. Po pusryčių buvau Lermontovo bibliotekoj, knygų pakeisti. Prieš ir po pietų per 3 valandas skaitinėjau. Per pietus buvo Aubert, austrų gydytojas. Po 8 val. vakare baisiai smarkiai karštį sugriaudė, nuo tos valandos nustojo degus elektrika. Gulian iš tos priežasties 11 val.

28. Pėtnyčia. Karšta, tvanku, apsiniukę. Per dieną mugarą arba geriau kryžių-nuskutus skaudėjo. ½9 val. skaičiau mišių. Po pusryčių gulėdamas sode skaičiau, po pietų irgi. Truputį nerva buvo prasidėję nesmagi. ½9 val. vakare aš, klerikas ir klebonas ėjome į liaudies namų teatrą, kame ukrainiečių ratelis megėjų lošė „Сорочинский ярмарок" – mažrusiškai. Lošė gerai; grąži labai buvo antrasis veiksmas – pati turgė, kame ant scenos buvo arklys, ožką, antis žąsis ir įvairių balagatuai. Užtruko gi pusę valandos. Pargrįžęs daviau gerklei inhaliacijos, gulian gerai po 1 valandos

29. Subata. Apsiniukę, tvanku, tyku, karšta +25° pavėsy. Po 8 val. keliaus, po ½10 val. vargonavus grajant skaičiau mišių. Po arbatos tuoj guliau nes kryžius labai skaudėjo, ir taip pramandulevojau iki pirmos valandos. Iš panakt iki apstojo kryžius skaudėti. Prieš mišparus truputį lynojo. Per mišparus truputį spaviedojau ir poteriavau. Klerikas Šakelė vakarienei gerą užkandą nupirko, neva vakar jo vardunes buvusios. Taip beskanaujant ir 12 val. užėjo. Guliau po pirmos valandos, pirmiau ingaliacijos gerklei padaręs.

30. Nedėlia. Dūsna, per dieną lynojo. ½10 val. varžantis girdaut skaičiau votivą. Per sumą spaviedojau. Po sumos užėjo klebonijon p. Zdanevyčė – sindikas, su kurio smagiai išsivaidijau. Po vakarų krikštyjau kūdikį. Kadangi Smoleckiai specialiai ant pietų neužprašė, nutariau neiti, tuo labiau jog klebonui reikėjo pas ligonius eiti, o aš į Žemiečių ligonių „опыты"... Po 4 val. grįžau, tuoj grįžo klebonas ir klerikas, pasakoja iš lankys pabėgėlių susirinkimo. Šį tą gaspadinė davė užkąsti. Po mišparų atėjo

pas kleboną Grusieckienė, dasiklausti, kodėl netuvom
pietautu; klebonas atsakė — jog pats Grusieckis sutrenzęs baž-
nyčioje prieš paprotį neuprašius, o antra, mes neskaitlin-
gęs, nors išžadėjo, jėi kiek nors suvėlindavom. Grusiec-
kienė neva prisipažino prie kaltybės ir tuoj kleboną
antį nortų užprašė, klebonas sutiko ir apie ½ 8 val. ėjo.
Aš per draų be ryso. Gulian po 12 val.

31. Subatukas (?). Apsiniuką; kartais rasojo, vakare gerokai lyjo.
Prieš 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos Lermontovo biblijo-
tekoj buvau knygų pakeisti. Po pietų porą valandų ilsėjaus.
Vakarop po sodą vaikštinėdamas poteriavau. Gulęs po
12 val. iki ½ 2 val. skaičiau.

—— · ——

Rugpiutis mėnuo.

1. Utarnikas. Apsiniuką, keletą kartų lynojo. Po ½ 10 val.
skaičiau mišią. Per pietus buvo Auber gydytojas.
Po pietų ½ valandą pasilsėjęs ėjau miestan vaikščioti.
Gulian po 12 val.
2. Sereda. Apsiniuką, vėjuota, vakaras šaltas + 10°. ½ 9 v.
vargonininkų dudenojant mišią skaičiau. Po 9 val. klebonas
egzekvijas ir mišią giedojo už karėje kritusius lenkų
batalijonų ulanus. Po Libera, klebono neklausę, užgieda-
jo „Boże coś Polskę" — visi esantis bažnyčioje žmonės su-
stojo. Perdrėtu buvau labai susierzinęs. Po arbatos buvau
pakeisti knygų Lermontovo biblijotekoj. Po pietų gerą va-
landą prisnudau. Apie ½ 6 val. po miestą vaikštinėjau.
Grįžęs ir papoteriavęs sode, ėjau raškyti obolių.
O apie 10 val. atvažiavo iš Ramšiajavų kun. Dovna-
ras. Padarius inhaliaciją gulian po 12 val.
3. Ketvergas. Iš nakties palyta; apsiniuką, vėjuota. ½ 9 v.
vargonininkų dudenojant skaičiau mišią ir Liberą gie-
dojau. Kun. Dovnaras tuoj po mišių išvažiavo savop.
Prieš pietų ir po pietų po valandą prisnudau. Dieną kaž kol

Keletą kartų čiaudėjo.
pakimo gerklė. Vakare pas kleboną bažnytinė revizijos komisija peržiūrėjo 1916 metų išlaidas. Gulian po 12.
4. Petnyčia. Iš nakties palyta. Gražu, tyku, šilta +18°. ½9 val. skaičiau mišią, po kurios bažnyčioje poteriavau. Po arbatos gavau no brolio Boleslovo iš Pitero liūdną laišką, jam mažu šiame mėnesyje reikės pertraukus mokslą stoti karan, dagi jeigu išliksiąs, nežinąs kaip su čionykščiu apsigyventi žiemą. Atrašiau sugrąžęs tuoj panašiai į jį laišką. Po 12 val. ~~jau~~ buvau Lermontovo bibliotekoj knygų pakeisti. Po pietų į valandą prasnūdau. Vakare klierikas Šakelė susirengė važiuoti Mandžiurkon, lietuvių kalbomybės su lietuviška pasmaila. Po pusiaunakčio išėjo prie stoties. Gulėjau po 1 val.
5. Subata. Gražu, tyku, saulėta, šilta +25°. ½9 val. vargonininkų okuolojantiems skaičiau mišią. Po pusryčių buvau mieste. Prieš ir po pietų ~~valan~~ į Centralį CKO rašau laišką apie tą jo įgaliotinių Makulskis neturi nemokamų dijetų bet nugrąžinus kelio išlaidų. Po pietų buvo dr. Auber, prirašė gerti aršeniką. Vakarinį sode vaikščiodamas poteriavau. Prieš gulsiant 11 v. vaikščiojau ženklinėje.
6. Nedėlia. Gražu, šilta +25°. ½10 val. skaičiau votivą. Per sumą ir pamokslą spaviedojau truputį ir poteriavau bažnyčioje. Po vakaro prog moterų į vezdijau. Pietavome pas p. Grušeckius. Po pietų nenoriniuvau bet tuoj grįžom klebonijon. Per dieną blogaime upė buvau. Vakarop sode poteriavau. Gulian 12 val.
7. Paldieniukas. Iš ryto labai smagiai palyta, per dieną drėgna ir šlapia. Prieš 9 val. maičiau mišią. Po pusryčių Lermontovo bibliotekoj paneščiau skaitymui knygas. Po 5-tos valandos truputį mieste vaikščiojau. Pavakary su banko valdininku p. Pstrongovskiu grįžo klebonas, jam gerai įėjęs. Per vakarienę do bonką ištuštino. Gulian po 12.
8. Utarnikas. Gražu, saulėta. ½9 val. skaičiau mišią, po kurios truputį spaviedojau. Po arbatos į katalikų tikėjimą priėmiau gudą. Dieną perrašiau į CKO skundą ant įgaliotinio p. Makulskio, kad

jisai nemokas nei kelio iš Maręslų nei dyjetų. Vakarop, ilgą laiką sėdėjau sode. Vakare parašiau mažmėjimų atskaitą Žvf. Komi- sijos įgaliotiniui. Po to skaičiau komunikantus. Guliau ½22 val.
9. Sereda. Gražu, šilta. 8 val. kilęs skaičiau mišią. Po arbatos Lermontovo bibliotekai grąžinau knygas. Pas Ždanevyčius paėmiau tris skaitymui knygas. Po pietų sukrovęs koply- čią kelionei ėjau sodan ir gerą valandą gulėjau, nesveri- mai jaučiaus, miegas nėjo. Per vakarienę su klieriku sutiagiai susitariau. Vakare papoteriavęs guliau atsilsė- ti nes labai blogai jaučiaus, galva sopėjo, širdis gyksta, prakaitas muša. Ėmiau įvairių vaistų sodos, valerijo- no galvos skaudėjimo. Valandą pagulėjęs, pačią 12 val. nakties keliaus ir sakvojažą nešinas ėjau Riaz-Uralo stotin.
10. Ketvergas kelionėje Makarovkan. Gražu, tyku, šilta dra- Apie ½3 nakty išvažiavau iš Penzos (iki Saransko II kl. bilieta, 675 kap.) Ant laimės paryko vienam iš pirmųjų įsmukti vagonan ir vietą gauti. Per naktį mažai snaudulioja, miegas nėjo, nes blogai jaučiaus. 8 val. ryto buvau Ruzajev- koje. Čia mūsų traukinys stovi 2½ val., kitų traukinių laukdamas prastovėjo. Per tą laiką trupučiuką ties traukiniu pasivaikščiojęs, sėdau ir snaudžiau. Saransko stotin priva- vau po 11 val. Čia laukė manęs prisiųsti iš Makarovkos arkliai, dagi laukė iš Saransko žmogus, kad važiuočiau Saranskan laidoti Chvoiko dukters (buvo duota Pen- zon depeša). Nuvažiavęs miestan, arklius paleidžiau. Pas Chvoiką prie mirusios dukters atlaikiau 12 val. mišią ir libera atgiedojau. Per pamaldas buvo daugybė gudų inteli- gencijos, daugiausia merginų. Chvoiko mat slavas seniai čia gyvenas visų žinomas nes turėjo didžią krautuvę. Filižonką kavos pragėręs eksportavau. Sulyg tėvų ir dauguma noro grabą atidengtu pavelijau nešti; gedulinga procesi- jos štai kaip atrodė: visupirmu kažkas nešė gražų vietin kryža- vone gudų kryžių nešė, paskui jį 4 baltai aprėdinuios mergi- nos nešė ant pečių grabo antvožą, paskui jas ėjo vaikiukas nemažą mūsų kryžių nešinas po kurio aš su kryželiu sliu- kau. Paskui manęs persirėdantį vyrai ir merginos nešė

atidengtame karste lavonų nuosias. Daugiausia
buvo gudžių inteligentų palaidotų, baltar. pasižymėjusių.
Į kapus buvo apie du varstu, slinkome labai ištyso. Kapinė-
se nuskaičiau poterius lenkiškai ir gudiškai „Atsilsio am-
žiną". Antrą valandą vežiju iš kapinyno grįžom. Tuoj an-
batos gerėjo. Apie 5 val. pietus. 6 val. iš Šarausko vežiju
leidaus Makarovkon - lietuvių kolonijon (3-4 varstai
š.r.b.). Pavakarieniavęs ir pasipoteriavęs apie 11 val. gulian.
Per dieną, o čia Dievui, jaučiaus giriau negu vakar vakar.
Apsigyvenau, kaip paprastai Makarovkoje, pas vieno ky-
tojo lietuvių namukus prie koplyčios.
11. Pėtnyčia. Iki pietų gražu saulėta, po pietų audra ir žy-
nas lietus. Makarovkoje. 8 val. kilęs, laukiau koply-
čion ateinančių žmonių. Trejetą išspavedojęs apie 10 val.
skaičiau mišių. Po ~~pusryčių~~ po sodą vaikštinėdamas
[pusryčius išskyrus kaip?] poteriavau. Užėjus po pietų audrai guliau ir gerą porą
valandų ilsėjaus. Prieš ir po vakarienės su mokytoju
truputį vaikštinėjom. Guliau gerai po 12 val.
12 Subata Makarovkoje. Iš ryto gražu, apie vidudienį
apniuko, vakare lynojo; tranku. 8 val. kilęs ir 11 žmonių
išspavedojęs poteriavau, egzekvijas giedojau ir apie 10 val.
mišių skaičiau, laike kurių dalyvau komuniją. Po ko-
munijos pusiką su švenčiausiuoju palykau ant alto-
riaus ciborijoje. Po pusryčių mokytojas Šarauskan išjo-
o aš sodan poteriauti ir pasiskaityti. Antrą valandą
~~[illegible]~~ pietavau. Nuo 4-6 val. gudę moteriai
katalikių tikėjimo priimti - mokinau - gudiškai
nes veik nieko nesuprantu lenkiškai. Skaityti irgi
ji nemoka, savo kalbos irgi nieko nesuprantu. Ty-
kiu į Dievą Tėvo - net nemoka. Nelabai matyt pri-
verti už lenko-austrijoko tekėti. Po vakarienės ilgą
laiką užtruko, gulėm gerai po 12 val.
13. Nedėlia, Makarovkoje. Gražu, saulėta, tyku, iš ryto pašalta, šilta.
8 val. kėliaus. Per gerą valandą išspavedojęs, poteriavau.
Pašlakstęs žmones vandeniu (asperges) skaičiau mišių per kurių
lietuviškai pamokslą sakiau. Prieš 12 val. pusryčiavau, pietus
apie 4 val. 5 val. ėjau į gudų kapines, pašventinti kapelių kurioms

palaidoti mūsų trečtininai, giedojau čia Libera. Per pamaldas koplyčioje buvo daug žmonių, į kapines irgi gerokai susirinko, buvo ir austrijokų-leišių. Vakarop su mokytoju vaikštinėjome po dvaro parką. Po vakarienės ilgą laiką šnekučiavom. Guliau prieš valandą. Po pusryčių, tiesa, giedojau mokykloj katalikų tikybos.

14. Paldienikas Makarovkoje. Zoliniųjos vilija. 8 val. kilęs iki 10 val. spaviedojau. Egzekvijas pagiedojęs skaičiau mišią. 12 val. pusryčiavau. Po pusryčių sode prieiniavau. Grįždamas su mokytoju pietauti pirkau pono varu abuolių (Jobolkai 120 k). Popiet per pusantros val. giedojau rengiau prie išpažinties. Apie 5 valandą ėjau vidau ir papoteniavęs, gulėdamas išdžiuvusioje pievoje skaičiau. Jaučiaus neviza[illegible] dikčiai, miegas kaitinoja. Guliau genai po 12 val. Naktis ir rytas viens.

15. Utarninkas Makarovkoje. Zolinija. Iš ryto viena. Saulėta trupučiu vėjuota diena; vakaras šiltas naktis irgi. 8 val. kilęs ėdau spaviedoti. ½11 val. pasveutinęs žolės skaičiau mišią per kurią sakiau leišiškai pamoks austrijokams, po mišios sakiau lietuviškai. Pusryčiavau prieš pirmos valandos. Apie 4 val. pietus po kurių su mokytoju vaikštinėjom. 6 val. giedojau pasimokiau į katalikų tikėjimą. Guliau po 1 valandos.

16. Sereda. Makarovkoje. Iš nakties per dieną lyja. 8 val. kilęs pono žmonių išspaviedojęs, papoteniavęs ir egzekvijas atgiedojęs skaičiau mišią. Po mišios daviau austrijokui šliubą su giedojau katalikų tikėjimą priimusia; dagi jaunuosius įrašiau rožančiuje ir škaplerinėse. Po pusryčių apie dvi valandi prisnūdau. Po pietų triese vežimo kaziriavom. Vakarieniavom aš, mokytojas, popas ir dvaro rodytojas. Po vakarienės ėjome dvaro rūmuosi ir ten ik pirmos valandos nakties lošėm ketvirese „21" (+40 rb). Grįžę ties koplyčia suvirš valandą vaikštinėjom su mokytojum. Guliau ½3 val.

17 Ketvergas. Graži saulėta. Makarovkoje. 8 val. kėliau atgiedojęs egzekvijas mišią skaičiau. Po pusryčių prisnūdau trupučiu. Pavakary su mokytojum buvome naujo buto

arba mokyklai arba gyvenimui apžiūrėti. Guliau gerai po 12 val. Po mišių, tiesa, kūdikį krikštijau.

18. Pėtnyčia Makarovkoje. Kartais saulėta, kartais apniukę; silpnas vėjelis. 8 val. kilęs ir keletą išpažinčių klausęs poteriavau ir mišių skaičiau. Po mišių keletą žmonių rožančium gražiau. Po pusryčių susirovoriau koplyčią. Prieš pietus truputį ilsėjaus. Po pietų per trisatrias ėjome pas dvaro ridytoją, negalėjom prisibelsti, miegojo matyt. Jau pavakary suradom atsikėlusį - prašiau rydireutai arklių stotin - pažadėjo. Susirdėjęs daiktus prieš 12 val. guliau. Budaunas Makarovkoje 90 žm. išpažinčių.

19 Subata Makarovka - Majdanas. Gražu, saulėta; silpnas vėjelis. 5 val. kilęs ir gerai užkandęs su mokytoju išvažiavome Saraušo stotin (apie 4 varstus). Neilgai trukus atėjo prekių traukinys, kuriuo po 8 val. Ruzajevkon išvažiavau (III kl. bilietas Ruzajevkon 40 kap.). Stovėjau, žinoma, prie tormazo. Nepilnai per valandą pribuvau Ruzajevkon; čia skubiai persėdau bestovinčiam traukinyn. Palikęs vagone daiktus ėjau pirkties bilieto (II kl. iš Ruzajevkos ~~[illegible]~~ 210 kap.). Gerai po 9 val. išvažiavau iš Ruzajevkos. Majdano razjezde buvau prieš 12 val. dienų. Palikęs pas stoties viršininką koplyčią, kryžių nešinas ėjau čia pat kaimam pas mokytoją lietuvių mokyklos (gyvena pas Čumiekiną). Iš čia buvau bėgiąs mokyklon bet sutikau ir pačią mokytoją, per pertrauką kvarkčiojančią. Kiek pasikalbėjęs pas pabėgėlius užėjau. Ne pas išėjęs Liet. Kom. įgaliotinį sutikau. Apie 3 val. su mokytoja pietavau. Po pietų po ukininko sodą bevaikščiodamas poteriavau ir sėdėdamas mandoliną. Apie ½ 7 val. ėjau mokyklon pavengtoi koplyčion. Kiek papoteriavęs keletą žmonių išpažinčių klausiau. Prieš temstant grįžau, čia įgaliotinis tuoj išvažiavo Penzon. Iki geros sutemos su mokytoja šnekučiavom sėdėdami sode. Guliau po 12 val. (Majdanas lietuvių kolonija iš 100 žmonių)

20. Nedėlia Majdane. Gražu, saulėta, silpnas vėjelis. Prieš 8 val. keliaus. Iki 10 val. išpažinčių klausiau. Paslaptis žmones traukiau mišių laike kurios lietuviškai pamokslą sakiau. Komunikavos 41 žmogus. Po mišių kūdikį krikštijau. 12 val. pusryčiavau.

Po pusryčių tai poteriavau, tai skaičiau, tai šnekučiuo-
jau sode. Po 3ią val. pietūs. Apie 6ą val. ėjau koplyčion kaip
vaikus poterių ir katekizmo klausiau. Vėliau jau išpažin-
ties vaikščiojantiems pavilgtiem prie komunijos eiti ryto.
Grįžęs tris susitarimus poteriavau. Po 10 val. arbatos su mony-
toja pagėrę, apie 12 val. ėjau gulti. Naktis graži, nešalta,
mėnesiena.

21. Paldieniukas. Majdanas – Troickas. Graži, saulėta,
vėjuota, no pietų apniuko ir oras trankus. 8 val. nuėjęs
koplyčion ir išpažindęs skaičiau mišių, laike kurių
10 žmonių komunikavos. 10 val. grįžau pusryčiauti.
11 val. ėjau stotin, maniau prekių traukiniu važiuoti,
bet negalėjau, nes valiza su koplyčia nebuvo atnešta.
No stoties vėl grįžau į butą, nes 3 val. susisiekimo trau-
kinys. Bevaikščiodamas sode ir supanikavau kaip trau-
kinys arti stoties pasirodė, tad bėgti bėgau stotin – su-
skubau įsėsti be bilieto nusipirkęs. Iš Majdano
Arapovo stotin konduktoriui už bilietą 65 kap. įsiū-
lijau. No begimo net silpnas pasidarė, galva ėmė
suktis ir širdis pykti, prakaitas visą išpylė. Per 40
minučių važiavimo traukiniu atsigavau kiek.
Arapove stotyje sulygau arklį už 4 rb. kad nuvežtų
lenkų kolionijon – Troickan (apie 7 varstus). Kelias vėžė-
tas pakinkė arklį geriau stiklą arbatos ir valerijono
lašų praryjau. Apie 4 val. buvau jau Troicke. 5 val.
buvo pietūs, valgiau su CKO. bendradarbiais. 8 val. vaka-
rienė. Apsigyvenau urliapė esančio instruktoriaus
kompanijoje, nes kambarys prie koplyčios užimtas, laike
gyvenimo laikinai čia paruoštas instruktorius p. Sieklinckis.
Gulinu 12 val.

22. Utarnikas. Troicke. Iš ryto apniukę, vėliau prasiblai-
vė. ½8 v. kėliaus. Nuėjęs koplyčion nieko žmonių ne-
radau. Sėdęs spaviednyčion poteriavau ir 5 žmones
išklausiau. Apie ½10 val. egzekvijas pragiedojęs mi-
šias, mišių laike kurios komuniją išdalinau. ½12
grįžau pas save; čia man pusryčių atnešė – befštek-
są ir kavos. Po pusryčių apie dvi valandi miegojau.

4 val. pietus. Apie 6 val. ėjau koplyčion, papoteriavęs ir vieną išpažinties kriksitijau tris kudikius ir dvi moteri į vesdinau. Begrįžtant gerai lijo. 8 val. pas mokytojas vakarienė. Grįžau 11 val. Gulian 12 val.

23. Sereda Troicke. Nešulta, iš naktiės palyta gerai. Po pietų apniukę, vakariop lyjo. Nuo 8-10 val. išpažinties egzekvijas gredojau ir mišią skaičiau. Apie 12 val. su instruktoriu p. Sreklinckiu pusryčiavau pas mokytojas. Po pusryčių pas save poteriavau, skaičiau, gulinėjau ir kirpties buvau. Po 4 val. pietus, po kurių grįžtant pradėjo lyti. Po pietų apie valandą prasnūdęs ėjau koplyčion, kame keletą žmonių išpažinties poteriavau. Šiandie po mišios altoriuje palykau šv. sakramentą - puskoje konsekruotas komunikantus. Iš koplyčios ėidamas apsukiau keletą kvartalų bevaikštinėdamas. Nuo mokytojų po vakarienės 10 val. grįžau. Gulian po 12 val.

24. Ketvergas Troicke. Iš naktiės palyta. Ryto ir vakare lyjo, buvo griaustinių bet silpnas. Oras gana vėsus. ½8 val. keliau. Per pusantros valandos išpažinties, 10 val. skaičiau mišią. Pas mokytojas su p. instruktoriu pusryčiavau. Grįžęs pas savę poteriavau ir apie valandą prasnūdau. Prieš pietų buvo pas manę instruktorius. ½5 val. pietus. Po pietų buvo pas manę viena lietuvių mokytoją, kuri skundėsi jog ją visi skriaudžią, jog iš jos kitos juokiasi kad jinai meldžiasi, jog jai siūlę buti draugystėje Cko bendradarbių kurie slykočiai šneka. Ją žinoma suraminau, ir kaipo didžiai nervuotam asmeniui pataria į diskusijas neįsileisti etc. 7 val. nuėjęs koplyčion poteriavau. Po vakarienės nuo mokytojų 10 val. grįžau. Gulian po 12 val bet ilgai neumigau.

25. Petnyčia Troicke. Naktį smarkiai lyjo. Iš ryto saulėta bet į priešpietį apniuko. Gerokai šalta. 8 val. nuėjęs koplyčion ir per valandą išpažinties, poteriavau. Atgredojęs egzekvijas skaičiau mišią. Po pusryčių su instruktoriu buvome upės krantinėje, mano pasirodo vėsą daugi brangu. Vakariop koplyčioje papoteriavęs, gerą valandą vaikščiojau, išeidamas vien

į laukus iš Troicko. Po arbatos su mokytoju 10 val. grįžau. Gerklė kaž kol pradėjo skaudėti, džiūti. Gulian 12 val.

26. Subata. Troicke. Gerai visu, apsiniaukę. Ryjant seilės pasijaučiau naktį jog gerklę degina. Miegojau blogai; į rytą užsimigau, atėjo net žadinti po 9½ valandos. Nuėjęs koplyčion ir per pusantros valandos išspavedojęs skaičiau mišią (egzekvijų negiedojau, nors buvo žadėta, gerklę mat skaudėjo). Kadangi blogai jaučiaus dagi kuomet seilės arba ką nors ryju, gerklę labai peršti, po pusryčių su instruktorium ėjome Zemečių ligoninėn pas daktarą. Kaip visi gydytojai, lygiai ir šinai chronišką sluogą konstatavo, uždraudė giedoti ir kalbėti. Kokių tai vaistų davė skalauti ir tepti gerklę. Prieš pat pietus iš urlopo pagrįžo instruktorius p. Siskovskij. Vakaruose koplyčion nėjau, nes silpnai jaučiaus ir gerklę peštėjo. Vakare geriaus jaučiaus. 10 val. po vakarienės su mokytoju grįžęs poteriavau ir barzdą skutau. 12 val. gulian. Rūmbarys buvo kurentas.

27 Nedėlia. Troicke. Apsiniaukę visu. 8 val. nuėjęs koplyčion vos per dvi valandi išspavedojęs dalyvau komuniją ir pašlakstęs žmones (asperges giedojo patys žmonės). Skaičiau mišią per kurią trumpą pamokslėlį sakiau. Po 12 v. pusryčiai, po kurių ilgokai su mokytojom šnekučiavau. Po 4½ val. pietus. Apie 6 val. nuėjęs koplyčion pusantros valandos vaikus spavedojau, išspavedojęs poteriavau. Per vakarienę pas mokytojas su instruktorium p. Šiškovskiu susivaidijom; aš jam aštriu tonu užmečiau nedorą OKO. darbą, lyg pabėgelių, t. y. jog jiems per pabėgėlius susirinkimą link jų evakuac.; jo instruktorius protokole įdėjo žodžius: „jog nes t. y. pabėgėliai, neturėsią jokių priekabių prie komiteto jei naujoj nuvežtoj vietoj bus negeriau arba kiek nors blogiau", tai kaip gi sakau šioj kortelia jei komitetas užtikrina busiantį kitur geriau. Grįžau 10 val. per valandą gulian. Gerklė sveikesnė.

28. Paldienis. Troicke. Iš ryto saulėta, dieną vėjuota, šalta, apsiniaukę. Per pusantros valandos išspavedojęs, giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. 12 val. pusryčiai. Po 4½ val. pietus. Vakaruose per valandą išspavedojęs vaikus, poteriavau kiek pasivaikščiojęs, atėjau vakarieniauti. Gulian 11 val.
Pirdis sluogas, galėjo net mišią.

29. Utarninkas Troicke. Naktį ir iš ryto lyjo, po pietų kartą su ledais lyjo. Šlapia. Per gerą pusvalandį išpaviedojęs ir poterius pasakbėjęs 10 val. skaičiau mišią. 1/2 12 v., kaip paprastai, visą mano buto pas mokytojas pusryčiavau. Prieš pietų pusvalandį prisnūdau. 4 val. pietus po kurių prie koplyčios zakristijoje poteriavau. Apie 6 val. buvau pas mokytojas popietinės arbatos gerti. 1/2 9 val. vakarienė. 10 v. grįžęs, poteriavau, skaitynėjau apie 12 val. guliau.

30. Seredą Troicke. Gražu, nešalta, saulėta, truputį vėjuota. Po 8 val. nuėjęs koplyčion ir keletą žmonių išpaviedojęs, poteriavau. 10 val. egzekvijas giedojau ir mišią skaičiau. Per mišią išpurgavau pirštą, kurioje laikiau švenčiausį. 4 val. per pietus instruktorius Šiškovskis kirtosi su visu CKO Troicko personalu dėlei savo skirtingo supratimo pasiderėjimų instruktoriaus, žinoma, viskas buvo taikinama prieš instruktorių Seklinckį, kuris turi perduoti jam šią koloniją. Po pietų truputį prisnūdęs, poteriavau; prieš vakarienę besivaikščiodamas sutikau instruktorių Šeklinckį kurs man pasakojo jog instruktorių Šiškovskį išmetęs iš savo kambario, nes pastarasis priminėdamas kolonijos kanceleriją buvo nemandagus ir biurokratiškas. Vakarieniauti Šiškovskis neatėjo. Apie 11 val nuėjęs savo kambarin radau Šiškovskį besėdintį.

31. Ketvergas Troickas Narovčatas. Gražu, nešalta, silpnas vėjalis. Po 8 val. nuėjęs koplyčion ir keletą žmonių išpaviedojęs poteriavau. Po pusiau dešimtos val. skaičiau mišią po kurios sudėjau gelžinėn koplyčią. Pusryčiavau kaip paprastai pas mokytojas. Po 12 val. iš Troicko poru arklių išvažiavau Narovčatan (pavieto miestas) už 25 varstus kelio 20 rb. sumokėjau. Be maža ką per tris valandas pabuvau vietoj ir Troickio numeriuose apsistojau. Čia tuoj atėjo austrų pavaldiniai. Apie 5 val. su austru aficieriu ėjau pas tarnybos načalniką zamiestytelį – kame išsilegitimavau ir jonas vyrauti nelaisviniai katalikams pavelijo į pamaldas ateiti (austrų kareivių 300, aficierių arti 100) 7 val. gražiai papuoštoj koplyčioj namuose ėjau. Suvirš valandą spaviedojau. 9 val. suvargęs grįžau. Papoteriavęs guliau 11 val.

Frontui lydimus apie pustrečio šimto išpaviedojau

Rugsėjis mėnesio

1. Pėtnyčia. Narovčate. Didis vėjas, oras nešaltas. Prieš 7 v.
kėliaus. Nuėjęs koplyčion suvirš dvi valandi spaviedojau
austrų pavaldinius ir nelaisvius. Prieš 11 val. išėjau su giedo-
ta mišia. Austrų aficeriai išgavo pažymėjimą ir gerai per
mišią giedojo: O sanctissima, keletą lenkiškų, į pan. Švenč.
giesmių ir net lenkiška „Boże coś Polskę“ o po mišių 2 dy-
men pożarow. 12 val. pas save nummeriuose geriau stiklą ar-
batos ir valgiau kiaušių iš Troicko gdėtų. ½2 val. atėjo austrų
aficierių kuris mus vedė pas austrų nelaisvių pietauti.
Kuomet šeudie pamokas, pirmąjį man su pietum, du dam-
nu. 5 val. nuėjęs mena koplyčion suvirš 2½ val. spaviedojau.
Daugi kudirkų kuriuos išklausiau ir ūkiterį gvezdinau. Šeudie
per mišią 66 žmonės komunikavos. Po 8 val. grįžau pas
save ir arbatos geriau. Gulian po 12 val.

2. Subata. Iš Narovčato Penzon. Iki vidudienio saulėta, ne-
šalta bet vėjas žymus. Po 7 val. kėlęs, apie aštuntą ėjau
koplyčion. Išspaviedojęs 10 val. laikiau giedotą mišią,
per kurią austrų aficeriai prie pažymėjimo gražiai
choriškai giedojo. Per mišią suvirš 80 žmonių komuni-
kavos. Po mišias susikraustęs koplyčią ėjau ваš butun,
kame stiklą arbatos geriau. Tuoj po 12 val. su atėjusiu
austrų aficierių ėjau pas nelaisvių pietauti (davė gerą
bulijoną, grudinką su daržovėmis ir arbatą). Antrą valandą
iš Narovčato važiavau Sautajevkos stotin (už 13 varstų
sutikęs 12 rb už porą arklių ir rablę vežimui, vežimas ant
resorų, arkliai geri). Stotyje suvirš tris valandas prižiūrėjo lauk-
ti, traukinys mat suvėluotas. Apie 7 val. iš Sautajevkos
išvažiavau (iki Penzos II kl. bilietas 898 kap.), Arapovo
stotyje arbatos gėriau. Po 10 val. nakty buvau Ruzajevkų
stotyje, čia reikėjo persėsti kitan traukinyn, kuris suvirš
trim susivėlino valandom. 11 nakties truputį linojo.

3. Nedėlia. Penzon. Nešalta. Prieš 12 val. nakties išgėręs
Ruzajevkos stotyje arbatos sėdau atėjusian traukinyn; kadan-
gi atsisėsti nebuvo vietos – važiuojantiems traukinyn

Prieš traukiniui išeisiant sutikau traukinio kon-
trolę p. Sablinskį, kurs nuprašė į savo pirmosios klesos kupę, su mielu
noru sutikau. Stotį kitą pravažiavę gulėm, aš aukštai
o jis ant žemutinio suolo. Penzoje buvom 6 val. ryto.
Koplyčią-valizą, palikęs stotyje pasaugojimui, su traukinio
kontrolierium ėjome pėsti; jis mat pakelėje (ant Troickaja) į
kleboniją gyvena. Atsiprausęs, 8 val. skaičiau mišią.
Pietavom klebonijoje, kadangi kun. Daunoras buvo nepoty
pas Grušeckius. Šiandie paskelbė mieste karo stovį. Vakarop
apie trečiąją valandą prisnūdau. Vakare keturiese lošėm
taip vadinamą „vistą" ir tiktai vintą pataisu (+4 kap).
Gulėm po 12 val.

iš Ruppienės gavau 150 r. algos

4. Paldienikas Penzoje. Graži diena +11°. Vakare lijo.
Nuo seserų iš Piterio gavau laišką, kuriame apie Boleslavą
liūdnas man naujienas pranešama, t. y. jog jis su kažko-
kią mergaitę susirašinęs ir jog ją nė seseriai perstatęs, da-
gi sesuo prašo prisiųsti gerą šimtuką. Visa sugadino man-
nyją. Vakariop buvau pas švedų konsulį — neradau na-
mie. Grįžęs pradėjau rašyti į visus, kitą seserį ir į
brolį. Vakare lošėm vistą (+16 kap). Gulėm po 12 val.
5. Utarnikas. Graži, saulėta, nešalta naktis +10°.
9 val. skaičiau mišią. Išsiunčiau savoms po laišką o
Grasiutei-seseriai 150 rb. — Piteran. Apie 1/2 12 val. su
kun. Daunoru ėjome miestan (buvau pas švedų kon-
sulį — neradau). buvome rūbų krautuvėje, norėjau kelinių
pirkti, nepirkau nes pasiutusios kainos; prastoms kelinėms
60 rb, 80 rb. o geresnėms <u>140 rb.</u>, medžiagai — arčiau 100 rb.
Iš čia ėjome pasivažinėti, buvome Riazanės-Uralo sto-
tyje, kame butelį alaus su sūriu valgėm. Antrą valandą
grįžom. Per pietus buvo Ramzajaus gydytojas p. Gar-
mus-lietuvis. Po pietų gerokai palijo. Iš pasivažinėji-
mo grįždamas buvau pas konsulį — radęs jį, įteikiau
antrąjį laisvės laišką. Vakariop poteriavau. Vakare
lošėm aš, klierikas ir kun. Daunoras vistą (−88 k).
Gulėm gerai po 12 val.
6. Seredą. Nešalta, apsiniukę kartais. 8 val. giedojau egzekvijas
ir mišią. Po mišių vaikščiodamas po šventorių poteriavau.

Gerai po pietų varvestinijau pasodą ir poteriavau. Betemstant užėjo iš Tambovo parvažiavęs buvusis instruktoris p. Sieklinckis, kuris papasakojo jog lenkų kolionija iš Troicko pasirengę antz vietos. Vakar vakare ir šeidie apie 9 val. užgesė elektrišką šviesą. ½ 11 val. gulioau.

7. Ketvergas. Gražu, saulėta. Prieš 8 val. kėliaus, norėjau giedoti mišią bet vargonininko nebuvo nes prieš valandėlę pašaukė jį į Kazanės, klebonas matz buvo į Kazanės karo apskritį parašęs jog už vargonininką, austrų nelaisvį daugiau nebetoris laikyti antz parankas. ½ 9 val. skaičiau mišią. Po pietų buvo austrų gydytojis Auber. Vakare per mišparus konfesijonalę poteriavau. Per obieu Grušeckraitė daug zykius rašė į klebonę kad jisai kaip nors sulaikytų buvusį vargonininką p. Mančalą – klebonas nieko nedarė. Vakare ilgą laiką visi šnekučiavom. Gulioau 12 val. Vakariop lyjo.

8. Pėtnyčia. Iš nakties palyta. Gražu, nešalta bet vėjuota. Dienu +10°, naktį 6°. Po 9 v. kėlęs, ½ 10 vargonautus giedant skaičiau votyvą – šiandie Pan. Švenčiausios Užgyminimo atlaidai. Per mišią spavėdojau. Vakariop vėlai dvi valandi prisnūdau. Vakare lošėm vistą aš, kun. Daunoras ir klierikas (– 40 kap). Gulėau 12 val.

9. Subata. Veik visą dieną su pertraukomis lyjo. ½ 9 giedojau gavėnišką mišią. Vakariop 5 val. buvau nuėjęs pas kontrolerį Sablinskį. Per mišparus poteriavau spavėdnyčioj. Vakare aš su kun. Daunoru parašėm po klebono raportu kas link buvusio vargonininko Mančalo, buvo matz pas vyskupą antz Mančalo skunda jog jis nedorą vedęs gyvenimą ir tiesa. Gulėdamas iki 1 val. skaičiau.

10. Nedėlia. Apniukę. Po 9 val. kėliau. 11 val. laikiau sumą po kurios šuplikaciją giedojau. Po pietų buvo atėjęs Lietuvių Komiteto įgaliotinis, kuris papasakojo jog veik visos lietuvių kolionijos išvažiuoja į kitas guberinijas. Per mišparus vakare poteriavau spavėdnyčioj. Po mišparų klebonas su kun. Daunoru išėjo į svečius, o mudu su klieriku 66' lošėm (+ 35 k). Iš vaišių grįžo 11 val. Gulėau po 1 val.

11. Paldeniukas. Apniukę, keletą kartų lyjo. ½ 9 val.

skaičiau mišią. Po arbatos pas ligonį važiavau. Po pietų ėjau Žiemaičių ligoninėn „onnobaft". Per vakarienę buvo papulkininkas p. Lalukas - lietuvis, Liet. komiteto įgaliotinis ir p. Švermickis. Per vakarienę visi gerokai degtinėlės ištrinė. Po vakarienės aš, klierikas, įgaliotinis ir p Švermickas, o po 12 val. prisidėjo klebonas su papulkininku „21" lošti (+25 rb). Guliau 4 val.

12. Utarnikas. Apniukę. 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos po sodą vaikščiodamas poteriavau. Per ištisą dieną pas klebonį buvo lenkas tipografas iš Kuzneckio p. Lipkovskis. Po pietų aš, klebonas, klierikas ir Lipkovskis preferansą (-178 kap). Apie 6 val. atėjo kažkoks lenkas pulkininkas netrukus pulkininkas Sipailo gudas su savo žmona. Lošimą turėj likvidavom. Paėmęs no mažos spirito butelį kunigas Daumantas pradėjo vaišinti svečius. Prieš vakarienę p. Lipkovskis išvažiavo, o po vakarienės netrukus lenkas papulkininkas išėjo, paskui tik Sipailo su savo žmona. Kun. Daumantas gerai įgėręs, lygiai ir žmona papulkininko pradėjo kartais lenkiškai šnekėti, lipco lyg nieko nesimatė. Po pirmos valandos išsiskirsti. Kuomet elektros energija atutę guliau, antros valandos.

13. Seredą. Iš ryto gražu, dienų kartais apniukę; vakare vėsu +5°. 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos sode poteriavau. Po pietų gerą valandą prisnūdau. Vakariop buvo atėjęs p. Sieklūckis buvęs Troicke instruktoriu. Po vakarienės klebonas išvažiavo Kuzneckan pas ligonę, buvo mažą depešą. Guliau po 12 v.

14. Ketvergas. Nešalta +10°, kartais saulėta. 9 val. mišią giedojau. Prieš ir po pietų lošėm aš, klierikas ir Kun. Daumantas visto (+250 k.) Po to buvau mieste. Vakariop po miesto sodą vaikščiodamas poteriavau. Guliau 12 val.

15. Pėtnyčia. Gražu, saulėta, šilta +16°. ½ 9 val. giedojau mišią. Trečią valandą nakty iš Kuznecko grįžo klebonas. Po mišios buvau ant krasos, gavau pinigus 81 rb no kun. Bugreūo intencijų. Po arbatos buvau krautuvėje ir bažnyčioje. Po pietų taisiau kelnes, naujos mažą brangios, senas pastaisiau. Po vakarienės aš, klierikas ir kunigas Daumantas lošėm visto (-134 kap). Guliau po 12 val.

16. Subata. Saulėta, gražu, šilta, ant saulės 23°. ½ 9 val. skaičiau mišią. Po mišios po sodą vaikščiodamas poteriavau. Po pietų gerą valandą prisnūdau. Vakariop buvo atėjęs vokrečių nelaišvis, buvęs savo Friburge ant teologijos fakulteto, dabar norėtu stoti į Saratovo seminariją. Gulionu gerai po 12 val.

17. Nedėlia. Gražu, nešalta (pavėsyje + 16°.) ½ 10 skaičiau votivą. Per sumą ir pamokslą spaviednyčioje poteriavau. Vakariop po sodą vaikščiodamas poteriavau. Vakare klebonas su kun. Daumonu svečiuosna išėjo. Su klieriku lošėm 66 (+ 140 kap). Po 12 val. gulian.

18. Paldienikas. Apniukę, po pietų truputį griaudė ir ledais lyjo; šalta + 3°. 9 val. skaičiau mišią, po kurios kudikį krikštijau ir moterį įvezdinau. Po pietų su klieriku buvom krautuvėse, pirko pirai pintinę. Vakariop vistą pradėjom lošti. Per vakarienę buvo kun. Daumonto gimnastis Šverūnickis ir iš fronto atvažiavęs poručikas Snegirev. Po arbatos užbaigę vistą (– 54 k)., trise, aš, klierikas ir Šverūnickis lošėm stukolką, keliolikę kapeikų išlošiau. Genei po 12 v. gulęs ilgai nemiegau.

19. Utarninkas. Truputį snyjuota, šalta + 2°. Vakare 0°. ½ 9 val. skaičiau mišią, po kurios vaikščiodamas po sodą poteriavau. Per pietus buvo štab-kapitonas Snegirevi. Po pietų buvo atėjęs austrų gydytojas Auber. Vakare klierikas sutaisė išlaistuves, buvo viršminėtas aficieris. 12 val. nakties palydėjau klieriką stotin, kame suviršum valandą prabuvęs grįžom pėsčias apie 3 val. nakties, traukinys keturiom suvėlino valandom. Graži bet šalta naktis. Klierikas važiuoja Vladivostokan mokytojauti lenkų mokyklose.

20. Sereda. Per dieną su sniegu lyjoja, negražu, šalta + 1°; vakare + 5°. 9 val. giedojau egzekvijas. Prieš pietus buvau gubernijinėje upravoj, kame gavau čekį algai 150 rb. už šį mėnesį. Čia nupasakojo jog mano algą už šį trečią ketvirtį lenkų komitetas avansais gavęs, taip kad gubernijos komitetas turės nuo lenkų atgauti išmokėtus man 450 rb. Iš čia buvau užėjęs Lenkų komitetan – neradau pirmsėdžio. Vakariop

7 val. buvau Lenkų komitete, kame su pirmininku p. Fūnz kalbėjau apie mano algą, sakiau kad jie mano algos avansais neprašytų nes aš <s>per</s> iš gubernijos komiteto turiu gauti. Šiandie iš ryto klebonas išvažiavo į Studenec. Guliau gerai po 12 val.

21. Ketvergas. Truputį vėjuota, gražu, nešalta + 10°. 9 val. giedojau mišias. Po arbatos iš banko pasėmiau 150 rb. algos tuoj jos išsiunčiau t. y. 100 rb. į atsitikimų fondą o 35 rb. į Lietuvių Sąjungą palaikymui katalikiškų leidinių. Prieš pietus su kun. Stanionu buvome mieste, pirkau svarą tabako už 15 rl. Vakarop <s>ryt</s> buvau pas Grušeckį užmokėjau už seniau pasiųstus devocijonalius ir naujų do pareikalavau. Tuoj po arbatos atėjo ofstab-kapitonas p. Snegirev-gudas. 10 val. grįžo klebonas. Atsiėmė gerai po 1 val. iš jo stotin, važiuoja Marijampolėn. Guliau po 2 val.

22. Pėtnyčia. Saulėta, vėjuota, nešalta + 16° 9 val. giedojau egzekvijas ir mišias po kurios konduktorau laidojau, porą kelio palydėjęs grįžau namo. Šią naktį bažnyčioje vagies būta, vienas bažnyčios langas gražiai išmuštas per kurį žmogus buvo įlindęs vidun, lipta per zakristijos nes kazniką nulaužyti, dagi yra žymės kraujo, matyt stiklas tą ranką sužeidė. Pavogta nesuradome nieko. Prieš temstant truputį vaikščiojau mieste. Po 8 val. vakare kun. Dauknoras iš ryto išvažiavęs Raitszajun grįžo. Guliau po 12 val.

23. Subata. Truputį vėjuota, gražu, nešalta + 15° ½ 9 val. skaičiau mišias. Po pusryčių buvau Gubernijiniam Žemėčių komitete. Po pietų lenkų CKo. instruktorius p. Venckovskis buvo atėjęs, prašė kad surašyčiau kelionės išlaidas nuo Naujų Metų — žadėjo rytoj išmokėti. Apie 1 val. guliau

24. Nedėlia. Truputį vėjuota, gražu, saulėta. Atsikėlęs ir po sodą vaikščiodamas pasotėriavęs ½ 10 val. giedojau votyvą. Per suplikaciją po mišių ir pamokslą pateriavau zakristijoje.

Po mišių komuniją dalyjau. Gavau no brolio iš Piterio laišką kuriame pranešama jog mano jaunoji motyna serga ir jog brolis nepriimtu lyko per apsiprasta kariuomenėn. Po mišparų pas kleboną užėjo papulkininkas p. Račko-leiškas ir kitas irgi papulkininkas Siparlo gudas su savo pačia. Kadangi mes buvom pas stab-kapitoną užprašyti, 8 val. su klebonu, palikę svečius pri kun. Daunoro ėjome. Vaišėse gerai pabuvojo, buvo geros Kauno degtinės, truputį geriau. Grįžom 11 val., po valandos svečiai išsiskirstė. Gulian po l val.

25. Paldienikas. Saulėta, didis vėjas, dulkėta. Iš 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos buvau mieste, kame Boleslovui išsiunčiau 50 rb. Gubernijiškam komitetui pabėgėlių įteikiau už leidimą komitetą „zaslusenie"; paskui karo viršininkui įteikiau klebono prašymą - kad leistųsi vargonininko Mančalo pasiųstų lieknios jo darbus, kaipo nelaisvio. Vakare po 7 val. su klebonu prašyti ėjome viešbutin „Grand Otel" pas papulkininką Siparlo, šiandie mat jo vardinės. Buvo trįs jaunuoliai -girti kaip aulai, vieną tuojau paguldė miegoti, kitas kėdėje miegojo, o trečias jų - didžiausiais išmandalytas būdamas rėkavo ir erdamas šokavo. Paties papulkininko žmona daniavo (ir dainavo) ir ant gitaros skambino. Degtinės ir vyno nors nemokąs, buvo ir alaus ir sidro. Iš valgių buvo višta, enrepuz gu, sūrio šinką ir dar kokių tai. Apie 11 val. grįžome. Gulian po l½.

26. Utarninkas. Gražu, truputį vėjuota, nešalta. 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos su kun. Daunoru buvome stotyje. Pasirodė geležinkeliai streikuoja, buvome krautuvėje, pirkau porą svarų tabako už 30 rb. Prieš pietų ir vakariop pasodą važinėdamas, poteriavau. 4 val. ryto klebonas išvažiavo Serdobsko laidoti. Gulian po l val.

27. Sereda. Iš ryto truputį lyjo, dienoj graži, nešalta. Val. 7 iš ryto iš Serdobsko grįžo klebonas. Val. 7 sargas nužadino, nes žmonės prašo kad šiandie laidotumą kuną pats skaičiau iš naujo. Apie 9 val. prisiųsta iš fabriko arklių klebonas važiavo eksportuoti. ½ 9 val. skaičiau mišią. Vakariop buvau mieste ir pas Lietuvių ...galiotinį. Po vakarienės galvą plovian. Gulian po l l val.

28. Ketvergas. Gražu, nešalta +15°. ½9 val. mišią skaičiau. Kartais galvą nervingai skaudėjo. Per vakarienę pas kleboną buvo papulkininkas Račko ir fabrikų inspektorius Butorlovič-levikai. Prie geros užkandos išgerė apie tris bonkas degtinės, visi gerai buvo įsigėrę, aš visai mažai ragavau. Išsiskirstė apie antrą valandą.

29. Pėtnyčia. Gražu, saulėta. Prieš 9 val. mišią skaičiau. Pusryčiavom mano kambaryje, kur Drauторas na nosilkus [?] pripirko sūrio, sviesto, konservų, silkės, saldaus pyrago ir be alkoolio alaus. Klebonas slavė likusias degtinės. Taip vers iki pietų aš kaudau o kun. Drautoras prie to degtinėlę naikino, įkaušo truputį, klebonas mokykloje varksčiojo. Val. 5 ėjau sutikti exportuojant a. a. Kokovskį, šiemet baigusį gymnasiją pernai ikartį; padėjau giedoti. Smagiai susilau nes reikėjo pravyti, buvau vieną apsilankęs. Gulėiau gerai po 11 val.

30. Subata. Gražu, saulėta, +16°. ½9 valandos skaičiau mišią po kurios su klebonu giedojau egzekvijas. Po arbatos su klebonu lydėjom iš bažnyčios į kapus lavoną 19 metų jaunuikaičio, šiemet baigusio gymnasiją. Visą kelią giedodami pėsti ėjome į kapus. Lavoną nešti neše draugai gymnazistai o karavanas paskui važiavo. Kapinėsna klebonas sakė pamokslą. Kadangi nebuvo nusamdyto vežėjo grįžom pėsti, truputį susilau ir sušalau. Prieš pietus ir pavakary je po sodą vaikščiodamas poteriavau. Val. 5 per mišparus porą žmonių išpažinčių klausiau. Gulėiau po 11 val.

Spalis mėnuo.

1. Nedėlia. Gražu, šilta +15°. ½10 val. giedojau votivą. Po arbatos atėjo kun. Kliuža, (auštras) su kuriuo apie Komitetą apie vyčdvaračias pamaldas Koščiuškos per visą sukaktį praštekėjom; po to po sodą vaikščiodami ... poteriavau. Po pietų trumpą ilsėjaus. Per rožančines pamaldas buvau bažnyčioje, po pamaldų kun. Dauguvui padėjau sudėti daiktus surišti. Per gerą vakarienę, kun. Dauguvo išleistuvėms parengton buvo R.-Uralo geležkelio depo, inžinieris Skibinskis ir štab-kapitonas Snegirev, pirmas lenkas, antras gudas. Geri degtinėlės ir vyno. 11 val. kun. Dauguvą palydėjau stotin; jis mat, sulyg vyskupo paredymo važiuoja Kalugon už kapelioną. Traukinys 8 valandom suvėlino. Palykęs kun. Dauguvą stotyje po antros valandos grįžau.
2. Panedėlis. Gražu, saulėta. 9 val. skaičiau mišią. 10 val. buvo laikomos gedulingos pamaldos už a. a. Tadą Koščiuškį. Lenkų Komiteto prašytas padėjau egzekvijas giedoti. Katafalkas gražiai buvo papuoštas, iš kojos ir galvos buvo pastatyti lenkų ereliai. Po pamaldų giedojo Boże coś Polskę. Po rožančines vakarinę pamaldas buvau bažnyčioje. Vakare po 9 val. ėjau vežbutin Grand Hotel, klebono vaduoti nuo pulkininko Rudnickio, kad anksčiau grįžtų. Čia radau degtinių fabrikos principalą su savo mechaniku. Pats principalas, žmogus išauklėtas, bet gerai girtas. Apie ½11 val. principalas pareikalavo 4 butelius šampano, po to vėl. bonką ir geros užkandos, kaver, sterliad. Turi du sūnų rublių našumo... Girdėjau jog šendie apie du tūkstančius jau pragėręs. Apie 1 val. antgalo išvadinau kleboną. Gulėjau antrą valandą.
3. Utarninkas. Gražu, saulėta +13°. ½9 val. skaičiau mišią. Prieš mano mišią atvažiavęs iš Žemųjų Naugorodo pabėgėlių kapelionas laikė mišią. Po pusryčių su atvažiavusiu kun. Markeliu ėjom miestan; pirmą po pora svarų tikėjom užėjom pas jau ir man pažįstamą geležkelio kontrolerį p. Skablinskį kame gerą bonką degtinės ištraukėm prie geros užkandos. Per rožančines pamaldas buvau bažnyčioje. Vakare pas

klebonę nėjo papulkininkas Račko-Ievnas, štab-kapitonas Snegirev o vėliau atvažiavo degtukų fabrikantas su papulkininku Sipaila, norėjo neaž parsijeną kleboną važinoti pas fabrikantą. Kadangi pas kleboną buvo svečių ir dar turėjo ateiti kontroleris, tai jie nutarė jog užnandę pas kleboną vas vešis visus svečius. Bet kuomet pradėjo gerti arbatą buvo jau vėlus laikas, tad nutarė pasilikti pas kleboną, o atsivežtąjį vyną čia pat išgerti. Išgers dieglienes apie 3-4 bonkas, kiek pas kleboną buvo, ir nusi atsivežtojo vyno (10 bonkų). Gerai išgėrė visi, lygiai ir klebonas su atvažiavusiu kunigu. Po 12 val. lyko labai nesmagu, svečiai pradėjo dainuoti, alasavoti, bučiuotis. Pirmą valandą šiaip-taip išsiskirstė. Kleboną keletą kartų prašiau gulti. Guliau antrą val. visai be upo.

4. Sereda. Gražu, saulėta. Po ½10 val. atskaitęs mišią ir trejetą žmonių išspaviedojęs, arbatą gėriau drauge su kun. Markelin iš Nižnio-Naugorodo ir p. Lipkovskiu iš Kuzniecko, klebonas mat į apskričio teismą suvažiuso. Po arbatos ėjau pas ligonį į Zemričių ligoninę. Prieš ir po pietų minėtieji svečiai vintą loši. Per rožančines pamaldas buvau bažnyčioje. Po pamaldų klebono vežių o aš vėliau kitą kudirkų krikštijau. Vakare atėjo kontroleris, per arbatą gi dar antrų nelaisvių gydytojai pp. Lak ir Auber, truputį išgėrė. Po arbatos tiej gydytojai išėjo o apie ½11 val. kun. Markelį su kontroleriu, mat jiem dienanty išvažiuoja. Guliau po 11 val.

5 Ketvergas. Vėsu, apniukę, keletą kartų lynojo. 9 val. atnašautąs mišią truputį spaviedojau. Po arbatos buvau antį vrašos ir pirtyje. Per rožančiaus pamaldas buvau bažnyčioje. Apie 7 val. su klebonu ėjome pas Tarasevičių. Pavalgę ir arbatos gėrę grįžom po 10 val. ½11 val. guliau.

6. Pėtnyčia. Vėjuota, šalta, apniukę (+1° vanaviop) 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos buvau krautuvėje, pirkau svarą tituno (15 rb). Per rožančiaus pamaldas porą žmonių spaviedojau. Vakare visai atšalo -1° R. Guliau ½12 val.

7 Subata. Iš nakties didi šalna, vakaduos išlietas sušalo. Saulėta bet šalta. ½9 val. skaičiau mišią. Per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Po pusryčių buvau pas Liet. Centralio Komiteto įgaliotinį

Vakar vakare apie 7 val. didžiausioj gatvėje (Московская) piktadariai išžudė ištisą šiuvijo šeimyną, kaip žmonės porsakoja, no užtemtojo rernatavo 6.090 rb., kurios tą pačią dieną nevažiuvijas buvo pajėmęs. Per rožančiaus pamaldas keletą žmonių išspaviedojau. Gulian po 11 val.

8. Nedėlia. Gana vėsu, iš nakties pašalę. Po 8 val. kėlęs, apie 9 val. ėjau spaviedoti. ½ 10 val. giedojau votivą. Laike sumos vietoj pamokslo skaičiau vyskupo aplinkraščius link Dvasiškos Seminarijos, link Unijos, prašoma aukų, ir trečią apleliraštį apie dėkingumo pamaldas už suteiktą bažnyčiai liuosybę. Per galą sumos vieną kitą žmogų išspaviedojis, po sumos komuniją dalyjau. Per mišparus ir rožančiaus pamaldas buvau bažnyčioje, po pamaldų relikviją dalyjau. Po 7 v. su klebonu užprašyti važiavom pas degtukų fabrikas savininką p. Fardyš. Čia buvo jau apie 9 svečių, pasirodo jog šendie jo moteries vardeves (Pelagija). Tuojaus davė gerą užkandą su dvejopu degtine. Po užkandos kelrese surinktą baiką, pralošiau į 20 rb. Apie pusiau vienuoliktos vakarienė, prie kurios buvo dvejopo vyno ir degtinės. Pačia 12 val valanda padavė dyniją gerą, valgyti jau negalėjom nes po 12 val. Grįžti namo davė Fardyš savo arklį, žmogui daviau porą rublių. Gulian apie 2 val.

9. Paldienikas. Iš nakties vėsu, dienu atpuolo, lyg migla krito. Apie ½ 10 val. skaičiau mišią. Po arbatos buvo Gubernijinei Žemčių uprava ir po miestą vaikštinėjau. Prieš pietus po sodą vaikštinėdamas poteriavau. Per rožančiaus pamaldas buvau bažnyčioj. Vakare po truputį tvarkiau koplyčią, kelraštį. Gulian po 11 val.

10. Utarninkas. Oras be vėjo šiltas. ½ 10 val. mišią skaičiau. Po arbatos apaskui po pietų tvarkiau kelrašių koplyčią. Apie 12 val. buvau nuėjęs pas linkų kontrolį — neradau. Po pietų apie 4 val. nuėjęs pas tą patį kontrolį p. Sablinskį, laukiau jo ateinant su jo mat sutariau važiuoti. Jisai iš vakaro eina teatran, tad ir manęs kviečia. 5 val. pirkau teatro Lyceidos kasoj du bilietu po 22 rk. klebonijos gaspadinei ir už 240 rk. sau taip vadinamas „ynecpal. ....“ Kadangi vakare aut pamaldų susivėlinau, tai po sodą vaikštinėdamas atkalbėjau rožančių ir poterius — Matutinum. Apie ½ 8 val. pasiėmęs sargą, kuri

pagelbėjo pernešti daiktus, kalbuosi pas kontrolę Sablių.
Su jo tuo ėjom teatrau, loži 4 vedrsiūtų ... prieš „Mucele
upozpaku." Per pirmą antraktą priėjo prie manęs lei-
kas aferisas. Šnekė....pie Lenkiją–Lietuvą labai sasiesit...
kaipo lenkas su lietuviu. Per trečią antraktą su kontroli-
arbatos gėrėm. 12 val. prieš pasikalbėjus su kontrolių ėjome
11. į buteną. Ilgai netrukus pajėgiau vežiję važiavom Rigo
–Uralo stotin. Čia gerą valandą traukinio laukiam. Stojau
pirmos klasės koridoriuje. 3 val. iš Penzos išvažiavom,
stotį pravažiavus gavau ir aš tą pačią vietą. Irgi
pat Ruzajevkos sėdėdamas miegojau. Ruzajev-
koje 9 val. su kontroliu kavos po ... stiklu gėrėm.
Sarausko stotyje išlipau prieš 10 val. ryt. Pasisamdžius čia
vežiją už 5 rb. leidaus lietuvių kolonijon Makarov-
kon (4–5 varstai). Apie 2–3 val. su mokytoju papietavus
gulėm. Porą valandų pasilsėjęs ėjau koplyčion kal-
bėti su ... rožančiaus. Po pamaldų kiek pasivaikš-
čiojęs su mokytoju p. Zdanavičiu po draugijos ...
grįžom savo butan. Prieš ir po vakarienės 66 lošėm
(+95 k). Gulėm po 12 val. Makarovkoje
12. Ketvergas. 25 naktis paralę, dienų saulėtą, tyru.
½ 9 val. kėliaus. Nuėjęs koplyčion ir pasikalbėjęs kunigo,
gėdijau egzaminas ir mūsų ..., po kurio su jau-
nimu rožančių kalbėjom. Po pusryčių mūsų iš ...
gaudžiau ir potemiau. Po pietų į valandą gerą ...
Vasarnop su mokytoju Zdanavičiu vaikščiojo. Draug
„upravliajuščiumi" gerą pusiaukelę tyro spirito nusiunčiau, ke-
letą kartų mat jo davė į stotį arklių. Upravliajuščis sako
kaeti gi jau siųsti, geriau jis pas mas ateis ir visi išbusti-
sim, dagi „21" sumosim, žiūsma ir bajoraitę ... .
Vakarienėjančius buvome ir pas bajoraitę. Apie ½ 8 val. atėjo
bajoraitė ir upravliajuščiu Ulianu Ulianovič. Pasikalbėjus ir ...
„21" pamiršę vakarieniavom ir skiesto spirito traukėm (as
mažai). Po vakarienės irgi kirtom arbatą... Besėsėdami
bajoraitę su Ulianu Ulianoviču išlaigė degtinėlę beit pirmieji
besėskuodamas pajėgalų sopę gulę lovoje o mes trys tramam
toliau „21", lošdami drauge ir už batiuškų kolonijos pinigus.

Taip iki antros valandos lošėm (+125 rb) Išleidę svečius nu-
dėjau miegoti, o ryte gerą valandą pradrebėjau vairavimo [illegible]. Gerai
po 4 val. gulėjau.

13. Pėtnyčia Makarovkoje. Gražu, saulėta. Iš ryto vidutiniškai
jaučiausi, apie vidudienį blogiau, o ypač vakare. [illegible] val.
nuėjau koplyčion, porą žmonių išpažinties, išpavedojęs, prapakaniavęs, egzam-
inuoti pagimdymų skaičių, nuo kurio prasidėjo kalbėjau.
Per rožančių lyg šaltis pasidarė, šiurpas per kūną perbėgo.
Po pusryčių kojos atšalo, gulėjau ir gerai apsiklojęs per gerą
valandą vos sušilo kojos, pradėjau karščiuoti. Pietų buvau
vos atsikėlęs. Po pietų šiaip taip papoteriavęs gulėjau for-
liai ir jau ilgą laiką nekėliau. Vakare kolo karštis
iki 38,2°.

14. Subata Makarovkoje. Sirgau. Apsiniaukę, vėjuota, debesuota.
Naktį ir dieną nors sirgau, neatsigavau. Per dieną tai apie pusę
stiklo pieno gėriau; visą laiką karščiavau, karštis siekė
iki 38,8°. Vakarinius geriau apsirgau. Naktį gerai
išprakaitavau ir truputį užmigau.

15. Nedėlia. Gražu, iš nakties šalna. Vakar buvo depeša
iš Pulkos, jog Varsovianam prašoma nuvažiuoti, turbūt pas ligo-
nį nuvažiuoti. Tuo pačiu vakar vakare per telefoną žmo-
gus iš Ruzajevkos prašė manęs pas jo silpną moterį ir
grįžusį sūnų nuvažiuoti, buvęs jisai Pulkoj pas klebo-
ną, nors pas mane atsiuntęs. Atsakė mano monytojas
jog kunigas smagiai serga. Šiandie rytą monytojas nusiuntė
klebonui depešą, jog aš rimtai sergąs. Turbūt netikėdamas
žodžiams, jog aš sergu, šiandie tas pats iš Ruzajevkos žmo-
gus atvažiavo pačiai į Makarovką. Šiandien jaučiaus
blogai, karštis netikėtai vakare vėl siekė + 39,2.
Vakare vėl [illegible] apsirengęs o vėliau rūpesčiaus.
Per visą naktį mantelį ant [illegible]. Šiandien
apie du stiklinius pieno išgėriau.

16 Paldienis. Makarovkoje. Sirgau. Karštis nežymiai
buvo iš ryto 38,2, dieną geriau jaučiausi. Pradėjau
truputį valgyti, per visas dienas apart stiklo pieno
nieko nevalgiau. Kokių 2-3 val. naktį užmi-
gau.

17. Utarninkas Makarovkoje. Sirgau. Jaučiaus geriau bet labai silpna. Po pietų buvau atsikė-lęs ir su mokytoju trupučiuką po sodą vaikštinėjau. Vakariop poterius kalbėjau. Vakare gulėdamas šį tą skaičiau. Švietą apie 12 val gesiau, miegas vistiek nėjo.

18. Sereda. Makarovkoje. Gražu, saulėta. Iš šiaurės nors paprastas pašalas. Po 8 val. kėliau ir apsirengęs ėjau koplyčion, nors su didžiu atsikalbėjau mišias. Grįžęs ir papusryčiavęs guliau. Visą laiką silpna ir galva sukas. Guliau 10 val.

19. Ketvergas Makarovkoje. Gražu, saulėta bet vėsu. Apie pusę 9 val. ėjau koplyčion. Nors labai negalėjau vienon iš tolimų atva-žiavusių dviejų austrų klausiau išpažinties. Baigiantis mišiai nuo stoties atvažiavo prieglaudos vedėja p-lė Gabrėnaitė, iš Irsos mat pabėgėliai išvažiavo tad ir prieglauda lyg užsi-danyta, tai čionai mat jinai atidengiama. Drauge visi ir pusryčiavom ir pietavom. Vakariop visi trupučiuką vaikštinėjom, vis laukinėdami benepareisią prieglaudos baldų, kurios iš Irsos arkliais išsiuntė. Tie vežėjai tur labiau rūpėjo jog ant jų važiavo dvi nastarš-ti mergaitės. Per dieną negulėjau; galva kaip po ligos visą laiką sukas. Guliau 12 val.

20 Pėtnyčia Makarovkoje. Apsiniaukę, vėsu. Į 10 val. sma-čiau mišių. Po pusryčių pritemavau; po pietų buvau pas prieglaudos vedėją, vakariop su mokytoju trupučiuką vaikštinėjau. Galva visą laiką sukasi. Guliau po 11 val.

21. Subata Makarovkoje. Nežymus vėjelis, šalta. 9 val nuėjęs koplyčion ir atgiedojęs dalį egzekvijų skaičiau mišias. Tarnautojų prie mi-šios nebuvo kaip nes mokytojas su prieglaudos vedėja rūpe-tė išvažiavo, kopūstų bulbių pirkti. Prieš pietus gerokai pasi-vaikščiojau. Šiandie kiek geriau jaučiaus, ypač iš ryto gal-va mažiau sukosi. Vakariop trupučiuką gulėjau. Po vakarie-nės su mokytoju „66" lošėm (–65 kap). Guliau po 11 val

22. Nedėlia. Makarovkoje. Kartais saulėta. Iš ryto didžiausi ant medžių šerkšnas; gerokai šalta. 9 val. nuėjęs koplyčion ir

7 žmones išspaviedojęs poteriavau. Po 11 val. pakrapijęs žmones skaičiau mišių, laike kurios perskaitęs evangeliją lietuviškai sakiau keletą žodžių, lygiai skaičiau evang. lenkiškai ir keletą žodžių sakiau. Po mišių bendrai su žmonėmis rožančių kalbėjau. Per pamaldas gavau galvą, per dvi mažiau sukasi. Pusryčiavau, pietavau, ir vakarieniavau pas prieglaudos vedėją. Vakariop gerą valandėlę prisnūdau. Po vakarienės pas prieglaudos vedėją iki 10 val. užsiplepėjom, buvo čia atėjęs ir mokytojas. Gulčiau po 12 val.

23. Pirmadienis Makarovkoje. Ukanota, nešalta. Iš ryto labai silpnai jaučiaus, galva labai ūžė, sukos. ½10 val. nuėjęs koplyčion papoteriavau, trejetą žmonių išspaviedojau, egzekvija, giedojau ir mišių skaičiau. Po pusryčių truputį prigulian, lygiai ir po pietų – pasidarė truputį lengviau. 7 val. ėjau prieglaudon kame jau radau šventikę o kiek luktelėjus atėjo dvaro upravliajuščy, prašyti matų buvo aut vakarienės, mat atidengiama vaikų prieglauda. Supraiyti buvo labiausia tam kad supažindinus prieglaudos vedėją su upravliajuščiu nuo kurio tikrumas lengviau gauti bus šiokių tokių produktai prieglaudai. Prieš vakarienę pradėjom kirsti „21"o po vakarienės tęsėm toliau, per vakarienę buvo bonka atnešto spirito, kurį iš Penzos parsivežiau. Antrą valandą išsiskirstėm (5 rb. išlošiau). Su mokytoju lietuvių mokyklos gerą valandėlę varinėjom po dvarą. Gulęs, valandėlę skaičiau, o vėliau apie ½5 val. gesiau.

24. Utarninkas Makarovkoje. Gražu, saulėta, nešalta, šaltos vėjo nebuvo. ½10 val. nuėjęs koplyčion ir išspaviedojęs austrą skaičiau mišių. Po pusryčių papoteriavęs gerą valandą prisnūdau. Popiet su mokytojum kartu užėjęs pas dvaro urėdą, čia per telefoną pranešiau Saranskan p. Navickiui, jog ryt žadu nuprašinėti jį kudikio krikštyti. Iš čia nuėjom pas vietinį šventikę dasižinoti ar galėsim gauti Saranske iš Černovnio sandėlio vyno bažnytinio; pasirodo kad jis, kaip buvo žadėjęs, galėsiąs man išgauti. Čia jisai arbata su medumi ir „Tęsyrukamu" pavaišino. Po 7 val. grįžom. 10 val. gulian.

25. Sereda Makarovkoje. Gražu, saulėta. ½10 val. išpažinties trejetą žmonių girdojau, egzekvijas, skaičiau mišią po kurios Libera giedojau. Po pusryčių pavėlęs poteriavau ir barzdą skučiau. Po pietų su uriadu Saraūskau važiavau pasp. Novickių dukterį krikštijau, kurios buvo senės pėsčias-lurkas o kurtus gudė. Pagerys su piragu arbatos pavežėdamas miesto centrau kurius grįžau namo (4 varstas) 7 val. Pakoziriavę su mokytoju „66", apie 11 val. guliau Iš pietų labai gerai sukes po pietų kiek lengviau buvo

26 Ketvergas Makarovkoje. Gražu, nešalta, silpnas vėjelis ½10 val skaičiau mišią. Po pusryčių papoteriavęs gerą valandėlę ilsėjau. Vakariop geroką po sodą vaikščiojau. Guliau po 11 val. ir skaičiau, švietą ½1 val. gesinau.

27 Pėtnyčia Makarovkoje. Nešalta, apsiniaukusi diena. Naktį ir ryto geroką lijo. ½10 val. nuėjęs koplyčion poteriavau ir porą žmonių išpažinties klausiau. Atgiedojęs egzekvijas, skaičiau mišią po kurios prieš altorių Liberą giedojau. Po pusryčių poteriavau. Po pietų ir po vakarienės su mokytoju „66" koziriavau. Guliau po 11 val, švietą po 12 val. gesinau.

28. Subata Makarovkoje. Apsiniaukę, nešalta. 10 val. porą žmonių išpažinties išklausęs skaičiau mišią. Po pusryčių 12 val. su mokytoju dviem arkliais važiavom arkliais. Sėjos pirkę užėjom pas Chvorką, čia davė pietų. Iš čia nuvažiavę buvom stotin, tikėjau jog stoties viršininkas bus iš Penzos atvežtas koks laiškas. Apie ½5 grįžom atgal. Sarausko garsiai kalbą jog rytoj bus pogrom "krautuvių ir buržujų. Po vakarienės su mokytoju „66" lošėm. 11 val. didžiulio cerkvijos varpu pradėjo skambinti; pasirodo kaimo gaisras, degė stirta šiaudų iš dvaro pusės. Guliau po 12 val.

29. Nedėlia Makarovkoje. Apsiniaukę, tarkiai lynojo. ½10 nuėjęs koplyčion 4 žmones išpažinties poteriavau. 11 val. asperges ir Mišią per kurią skaičiau lenkiškai Evangeliją ir keletą žodžių sakiau, lygiai ir lietuviškai. Po mišių bendrai su žmonėmis rožančių kalbėjau. Po 12 val. pusryčiavau, prieš antrą pietavau kaip paprastai.

prieglaudoje. Naktį ir per dieną gudai. Po pietų kariško gudai atėję dvaran viską ružiūrėjo, javus šano nenuveznosią, arklius išparduosią, galvijus į miesto garnizoną išvarysią. Vakare pradėjo viską vogti; kletis užpečėtijo. Temstant atėjo 16 kareivių iš Saraunsko ziujtu, kurie netraukdė gudams vogti; patis kareiviai vištas ir žąsis pravėsi, o naktį, pasak jų neva leidsiant Saraunsko komitetui, karvutę parsivovė. Gulian po 12 val.

30. Paldieninkas Makarovkoje. Apsiniuks, pavakary gerai lyjo, visai nešalta. Po 9 val. nuėjęs koplyčion poteriavau ir egzekvijas giedojau po kurių skaičiau mišią. Per pusryčius raštelis atneše man iš Saraunsko no uredo šio dvaro laiškelį kuriame klausia apie linusą dvaro, iš tą žinoma, parašus teikiau tam pačiam raštelini. Dienu gudai veži grūdus į saistikno komitetą, naktį neva visus išvogę pakinktus, per dieną gaujos paaugų ir šešių gudų ir gudžiukių siautė podvarą, ypač apie ruimą, iš kurio neva vogdavę lie kočias. Į pavakary kareiviai pradėjo gudus varkyti šaukdami jog turi iš Saraunsko įsakymą niekuo vogti neleisti. Keletą sykių sodė žovė. Po pusryčių kudirkų kriškšt biją. Iš tokio dvare eruvdevio blogai jaučiaus, galvą niežė. Per vakarienę su prieglaudos vedėju ilgai užsišnekėjom. Ryžęs su mokytoju gerą valandą „66" kozirią vom. Guliau po 12 val.

31. Utarninkas Makarovkoje. Nešalta, per dieną daug kartų linojo. Nuėjęs koplyčion ir papoteriavęs apie ½ 11 val. skaičiau mišią. Pavakary valsčiuje buvo komiteto susirinkimas kame nutarta ryto baigti dalyti dvaro inventorių, t. y. suvesti gyvąjį inventorių, javai jau buvo išvežti komitetan. Tokie įvykiai labai suerzino ir vakare platų uredui šio dvaro pagrasiau laišką. Laišką aukti ryto nešis ištrenuvas žmogus Saraunskan. Guliau 12 v. kitą ilgą laiką nemigau.

Lapkritis mėnuo.

~ ~ ~ ~ ~

1. Sereda Makarovkoje. Visų Šventųjų diena. Nešalta,
apsiniaukę. 1/2 10 val. nuėjęs koplyčion ir išspaviedojęs keletą
žmonių skaičiau mišią per kurią skaičiau Evang.
lenkiškai ir lietuviškai - daugi po keletą žodžių pra-
kalbėjau. 1/2 1 val. arbatos gėriau. Po pietų nuo dvaro
urėdo gavau atsakymą jog jokio budo nėra, kad sulai-
kius dvaro plėšimą, nes visa kareivija stovi už bol-
ševikus. Antra valanda su mokytoju pasivaikščiojom pa-
laukėje. Pavakary buvau pas šventiką prašyti jo arklio
kurio ryt stotin važiuočiau, pažadėjo bet grevčiautia
gauti kitą arklį o ne savo. Prieš vakarienę iš Ovieč-
kino dvaro didelį pulką gražių arklių ir galvijų parva-
rė į šį Makarovkos dvarą - plėšikai valstiečiai, laiki-
nojį mat valdžią pernjo į bolševikų rankas o kariuomenė
nė prisidėjo prie plėšimo dvarų. Prieš išpopietį vaka-
rienės su mokytoju kozyriavom „66", per visą keletą dienų
lošimo 5 rb. išlošiau. Dienų ir naktų dvare stovintis
kareiviai neretai ar tai juokaudami ar tai su tikslu, kas
kaikurie sako - durti agitatorių, kad eitu dvaro plėšti, iš
šiandykščių plėšikų. Po 12 val. gulau.
2. Ketvergas Makarovka ir iš-. Iš nakties trupučiį pašalę,
dieną nešalta. Uždušimes. Po 9 val. nuėjęs koplyčion kiek
pasimeldęs ir 42 žmonių išspaviedojęs ~~skaičiau~~ giedojan-
čiam choru ir mišią skaičiau, laike kurios Evangeliją
skaičiau lenkiškai ir lietuviškai, daugi lietuviškai trum-
putėlį pamokslą sakiau. Po mišios kalbėjom poterius už
mirusių, kaip kad gedulių procesijoje daroma. Po pietų
kelionėj dėjaus daiktus ir koplyčią. Trečia valanda pieta-
vom (už valgį prieglaudos vedėjai 20 rb. ir 23 rb. už butą
ir užlaikymą kolai prieglaudos nebuvo Juškivičei įteik-
kėjau). Val. 4 po pietų церковным старостой važiuodamas va-
žiavau Saraūsko stotin (5 varstai 4 rb), mieste buvo sustojęs
pas Makarovkos dvaro urėdą. Nevadęs su jo moteri trupučiį
kalbėjau apie nelabą dvaro likimą. Jau temstant pribuvau
stotin, kuri kareiviais perpildyta, mat iš Saraūsko šendie palei-

do dvi roti kareivių „na nobočky", o jų čia buvo apie 200–300 buvo tarppat keletoliką afisierių. Traukinys turėjo apie 8 val. vakaro ateiti, bet atėjo jisai po antros valandos nakty. Apie 9 val. pradėjo lyūoti. Laukti prisėjo tai stovint tarpe susigrūdusių „jobapruneų–kareivių" tai ant savo valizės sėdėiaūt. Išsiūvėjau valgyti bet apart arbatos nič mano negavau.

3. Pėtnyčia. Kelionėje Saraūskas Arapovo. Apsiniukę, slapia lyūoja. Po antros valandos nakty atėjo perpildytas kareiviais traukinys, o čia do 200–300 kareivių turėjo įsėsti. Su rėksmu ir keiksmais lindo į perpildytus vagonus, pilna buvo ant laiptų ir buferių. Aš, žinoma, įsėsti negalėjau, lyko dar keletas pasažirių ir kareivių laukti kokio nors kito traukinio. Grįžęs stotin, iki 6 val. ryto snaudžiau sėdėdamas. Po 6[a] val. atėjo prekių traukinys ilgiausias. Konduktoriaus paklausęs, įlipau tuščian vagonan. Pabuvus jame kiek pasidarė lyg baugštu, tad gerai išklausęs konduktorių ėjau arčiau kame no garvežio viename vagone buvo apie keletoliką žmonių, –čia įlipęs pasijutau nesą vietoj kabašo, bėgau jieškoti su konduktorio leipa, bet tuščiai, turbut iš vagzalo išeidamas ir žengdamas per gulinčių kareivių pametėiau, o į salę kaip tik nėjau žiūrėti vien pėanojau ar nepaliko pirmame vagone bei kelyje į antrą einant. Apie 7 v. meslų pilname vagone išvažiavom iš Saraūsko. Kadangi jokių lentų čia nebuvo, pasistatęs valizą sėdaus. Per gerą valandą jau šventant buvo Ruzajevkoje, kame per porą valandų turėjo į Maskvą einantis traukinys ateiti. Paaiškėjo jog tasai traukinys suvirš 8 val. suvėlavo, prisėjo tad laukti per ištisą dieną. Kadangi buvau alkanas, tuoj porą stiklų kavos su trimis buterbrodais suvalgiau ir už 195 kap. įmokėjau. Laukimo laiką praleidžiau tai vaikščiodamas tai poteriaudamas tai snausdamas. Čia pietavau (zupa, kotletai ir arbata – 185 k), pavakarį gi arbatos gėriau. Vietoj 10 val. dienos traukinys atėjo 6 val. vakare, kurian ir sėdau į Tobapruneų draugystę II klesoje. Visą laiką, žinoma tai stovėjau tai ant savo valizės ties langų sėdėjau. Oras vakare bjaurus, lyjo, slapia, ~~[illegible]~~, o ai dagibe kalvinų.

II kl. bilietas, iš Saračinsko Arapovan 465 kap.
Arapovo stotyje buvau 9 val. vakare, kame turėjau būti ryto t.y. antrą valandą po vidurnakčio. Iš čia reikėjo arkliais važiuoti Troickan, kame yra lenkų pabėgėlių kolonija. Bet vis nelaimė, jokio vežiko nebuvo. Tad išgeręs stiklą arbatos su pora mažų pyragaičių (80 kap.) ir papietavęs apie 11 val. išsitiesiau ant suolo

4. Subata. stotis Arapovo ir Troickas. Truputį vėjuota, nešilta vakare atšalo ir sniegti pradėjo. Stotyje Arapovo iki 5 val. ryto ant kieto suolo minkštinau savo sąnarius ir kelionėje suvargusios kaulus. Po 5 val. atėjo Maskvon einantis traukinys. Man bevaikštinėjant po stotį atsirado vienas vežikas, kurs Troickan už 8 val. paprašė 20 rb., paskui penkrublinę nuleido, 10 r. siūliau bet nesutiko. Jau gerai prašvitus pažvelgiau į ~~[illegible]~~ prieš stotį, pasergėjau išsimaigtą [?] arklį ir pririštą prie prasčiausių vežėčių, į kurias sudėta vietelinis [?] lopšys. Stotyje pasidrąsinęs vieno prasto gudo užklausiau būtų važiuota, jisai sakęs, pasirodo savininkas to arklio, dargi pats iš Troicko; sulygau 8 rb. atsivežti; žinoma reikėjo lopšyje ant dugno, o gudas ant draugos. Vežė trumpiausiu keliu t.y. per pievas. Gerai įšalęs, ypač kojas, lygiau ir kokį pusvarstį ėjau pėsčiu. Troickan pribuvau 10 val. ryto. Čia prie koplyčios taip vadinamoje zakristijoje, apsiprašiau ir prie mišių prisirengiau; nesant kam mišioms tarnauti; po ilgo laukimo atėjo mokytojas, pildąs instruktoriaus priedermes kurs ir patarnavo mišioms. 12 val. papusryčiavus čia pat prieglaudoj po koplyčia, prisiųstuoju arkliu važiavau savo pavestan kambarin, pirmas mat mažai išbrendamas o aš dargi be kalošų, tik su vasariniais darbais kamaršaičiais. Kambarys didis, gražus, šviesus, ant langų žolynų vazonai; įėjimas per gudo savininko kambarį. Ilgai netrukęs tuoj guliau. Tačiau iš nuovargio miegas buvo nepakainas. Val. 4 prisiųstu arkliu važiavau pietauti tuo pačiu po koplyčia prieglaudon. Jau temstant tuo pačiu arkliu grįžtau į savo butą. Čia pas gudą gavau arbatos, cukrų ant lauties savo turėjau. Apie 8 val. truputį valgiau prisiųstos košės su dešra ir pieno gėriau. Guliau gerai po 11 val.

5. Nedėlia Troicke. Iš nakties truputį pasnigta ir pašalę. Po 9 val. kėliaus. Nusiskutęs barzdą ir apsiprausęs, po ½ 10 val. įsikišęs į gudo gilus kaliošus (geras jų širdies patis pasiūlo iš vakaro) per pirmą plaukian koplyčion, susiglaudęs žinoma, sėjomis. Iki 11 val. poteriavau ir 8 žmones išspaviedojau. ½ 11 val. Asperges, kurį lotiniškai giedojo žmonės, po to skaičiau mišią laike kurios pamokslo sakiau lenkiškai. ½ 1 val. pusryčiai, po kurių kiek ir poteris vaikščiojau. Po krikšto po koplyčią vaikštinėdamas poteriavau. 3 val. pietus, po kurių pas save purvais plaukiau. Betemstant gerą valandą ilsėjaus. 8 val. prisiųstą vakarienę valgiau. 11 val. atsigulęs skaičiau. 12 valanda gesinau švesą ir miegau.
6. Panedėlis Troicke. Kėliaus 9 val. Iš nakties genar pašalę ir pasnigta. Diena vėjuota, pustė. Nuėjęs koplyčion ir išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Po 12 val. pusryčiavau. Parėjęs pas save poteriavau, skaičiau ir ilsėjaus. Prieš 4ą valandą ėjau nusikirpti plaukų. ½ 5 val. po koplyčia prieglaudoje pietus. Temstant grįžom pas save. Truputį ilsėjaus. Vakare rašinėjau, poteriavau ir gulėdamas, skaičiau. Švesą po 12 val. gesiau.
7. Utarninkas. Troicke. Iš nakties šalta, pasnigta, diena tyku. Po užšalusį ir kiek pasnigtą gruodą kaikurie rogėmis mėgina važinėti. ½ 10 val. nuėjęs koplyčion ir 20 žmonių išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau, kurioj mokytojas, pildęs instruktoriaus pridermę, tarnavo. ~~1 val.~~ Po 1ą val. grįžęs pas save porą valandų ilsėjaus. Prieš pietų buvau užėjęs pas taip vadinamą instruktorių CKO. Po pietų jau temstant buvau užėjęs pas trupučiuką sirgusią prieglaudos mokytoją panią M. Šuarską, ~~Vakare~~ katrie stiklą arbato gėriau. Vakare parašiau į Vyskupą raportą jog išvažiavus daugumui pabėgėlių, patsai užtenkinai galėsiąs nešti jiems dvasišką pagalbą. 8 val. atneštą vakarienę valgiau. Gulėdamas iki ½ 1 valandos skaičiau.
8. Sereda Troicke. Nešalta, silpnas atodrėgis. ½ 10 val. nuėjęs koplyčion ir 21 žmogą išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Papusryčiavęs prieglaudoje, pirma val.

grįžau pas savę. Paskaitęs ir papoteriavęs į valandą ilsėjaus. Apie 5 val. prieglaudoje pietus. Jau temstant grįždamas pas savę truputį vaikščiojau. Guliau pol 11 val.

9. Ketvergas Troicke. Atodrėgis, truputėlį lynojo, šlapia. ½ 10 val. nuėjęs koplyčion per porę valandų į 27 žmonės išpažįsties išklausiau. Klausiau kunigo pakonsekravęs prie koplyčios apie 100 komunikantų, po mišių palydėjau altorėje. Po pusryčių su Švenčioniškiu važiavau pas ligonį. Antrą valandą pas savę grįžęs poteriavau, barzdą skutausi ir truputį skaičiau. 4 val. ėjau pietauti; po pietų klausiau vaikų išpažinties (virš 30). 7 val. grįžau pas savę. Atsigulęs skaičiau, švęsią pasiaus pirmas gėrau.

10. Pėtnyčia Troicke. Iš nakties pašalę, dieną gerokai pradėjo šalti, silpnas vėjelis. Po ½ 10 nuėjęs koplyčion ir išpažinties giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Po pusryčių su instruktorium Cko. truputį vaikštinėjome po ūlyčią. Grįžęs pas savę gerą pusvalandį ilsėjaus. Papoteriavęs ėjau po 4 val. pietauti. Jau temstant grįžęs gerą valandą ilsėjaus. Vakare galvą plovėsi. Minėtina, jog pusryčiaus davė mėsą, nevalgiau. Žinoma, tuomet ir pietus pagamino su prėsku, nors jie visi tą Cko. personalas, per pusryčius pagamintą mėsą suvalgė. Gulėdamas iki pusiau pirmos skaičiau.

11. Subata Troicke. Biauri diena, vėjuota, tankiai sniego šlapio sniguravo, silpnas atodrėgis. Po ½ 10 val. nuėjęs koplyčion 9 žmones išpažinties, egzekvijas giedojau ir mišią skaičiau. Po 1 val. grįžęs pas savę ilgą laiką su kareiviu, mūsų namų savininko ilgą laiką šnekučiavom net pavargau. Papoteriavęs pietauti ėjau. Po pietų, jau temstant su leitenantu mokytojos broliu užėjom pas mane, iš čia pas instruktorių p. Karpinskį, o iš čia visi atlankyti truputį truputį sergančios felčerės -gudės. Prieš 9 val. grįžęs, su visu minėtu kareiviu iki 11 val šnekučiavom. Apie 11 val. vakarieniavau. Papoteriavęs pol 12 val. guliau. Šiandie nekaip jaučiaus, oras mat blogas, tad kojas truputį vaikščiotas šąla.

12. Nedėlia Troicke ir iš Biauru, lynojo, šlapia. ½ 10 val. nuėjęs koplyčion, 9 žmonių išpažinties poteriavau. Po 11 val. giedojau nas pagiedojęs giesmę, pamokslą pasakęs ir mišią skaičiau per kurią perskaitęs

Evangelijų pamokslininkų sakiau. Po pamaldų susirdijęs bažnytinius rūbus apie pusiau pirmos pusryčiavau. Po pusryčių grįžęs savo butan ir susikrovęs daiktus poteriavau. Antrą valandą ėjau pretaute prieglaudon. Po ½ 4 v. išvažiavau arkliu iš Troicko Arapovo stotin, kur per pusantros valandos buvau (už 6 varstus, važiavo kėjau froj); kelias buvo šlapias, lauke kad pervisas paleistas buvo pašalas, kitarp vargiai išvažiavę butumeme. Apie 9 val. ty. suvirš trium valandom susivėlinęs atėjo traukinys (iš Arapovo iki Penzos II kl. biletui 8 35 kap) Stotyje nelengva buvo laukti nes atėjus ar prekių ar karišku ešalonui, daugybė prisigrūdo kareivių kad ~~laukt~~ neįsėdus pasažirų traukinyn. Vargais negalais patyko į pirmos klesos koridorį įlysti, kame pasistatęs savo valizą iki pat Ruzajevkos sėdėjau, tarkiai išlurkomas praeinančių kareivių. Pusiaukelyje į Ruzajevką truputį užkandau į dėtų katletų su duona. ½ 12 nakties buvau Ruzajevkoje, kame reikėjo kitan persėsti traukinyn. Čia reikėjo pačiam iš vieno galo stoties kitan perkeliauti su savo krepšeliais o jis buvo dar ir skrestis. Lietus lynojo, purvyna o aš be kaliošų nes andai vieną pamečiau. Beti pačių vagonan toks buvo ~~g~~ žobaprinigeli grūdimasi, kad vos drapanų nesudraskė. Įlindęs vagonan stačiausi savo krepšelį kertelen ir sėdausi ant jos. O kas krepšelis, tas manto sveikata – turtas, ant jo nors pasėdėjau, pasilsiu.

13. Paldreikas Penzon. Apie antrą nakties iš Ruzajevkos išvažiavom. Penkių valandų kelionė Penzon tai ištisas kankinimas, nes negaserna o čia nei gerai atsisėsti, sėdėjau ant savo siauro krepšelio, nei gerai atsistoti nes pilnai priguli žobaprinių ant grindų. Apie 7 val. dienelei brėkštant privažiavom Penzą, bet ir čia menka paguoda, vežėjų nėr. Vieną tad valizą palykęs stotyje pasergėti, vienas sakvojažą leidaus pėsčiom per purvynę, kad net kojos sudrigo. Parėjęs skaičiau vieną kitą laišką, prausiaus ir skutaus. ½ 8 val. skaičiau mišią. Apie 1 val. guliau, po 3 val. keliaus pretaute. Jaučiaus suvargusiu ir galva truputį nerimškai snaudėjo. Pagerųs arbatos

gulian 9 val. anda.
14. Utarnikas. Penzoje. Gražu, drumsčia sniegi. 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių su klebonu nešėm korčiukes ir balsavom už tautų bloko kandidatą į Steigiamąjį Valstybės susirinkimą (Учредительное собрание). Iš čia užėjau pas Lietuvių Centralio komiteto įgaliotinį p. Kriaugždę, kame radau porą lietuvių iš Anglijos išvarytus emigrantus. Grįždamas iš įgaliotinio buvau užėjęs pas geležkelio kontrolę, kame pasijėmiau prieš mėnesį paliktąjį revolverį ir gilzų krabę už 80 kap. gavau. Grįžęs poteriavau ir pietavau. Po pietų o ypač po vakarienės ilgą laiką su nusistebėdamis ir liūsdami šnekėjom apie čionai gyvenusį ir prieš mėnesį Vladivostokan išvažiavusį klierikį Vl. Šakelį, kurs pasiimęs raktą iš klebono kasos keletą šimtų aukso ir sidabro pajėmė, o smulkesne tūlų markeliais tai nešimia kiek, paslėpęs gi vienoje vietoje kame buvo pilnų krabute sidabrinių stoka 9 r. 45 k. Dagi ir gaspadinės taupiniai savo pinigų nedarė kontrolėjavo. Apie pusiau pirmos gulian.
15. Seredа. Iš nakties truputį pašalę ir pasnigta, dreta lauke. 9 val. atskaitęs mišią trejetą žmonių išspavedojau ir komuniją išdalinau. Po pusryčių ištą rašinėjau. Po pietų buvo pas kleboną kontrolis su kurio sutarėm vakare teatran eiti, nes jisai bilietus turėjo nupirkęs. Vakare atsiprašęs, nusiskutęs ir stiklą arbatos pagėręs ėjau pas kontrolį Saklinskį su kurio tuoj keliavom teatran, kame 5 aktų dramą „Орленок" ložė. Per antraktą gėrėme arbatos. Užsibaigus lošimui grįžom 12 val. Gulėdamas iki pirmos valandos skaičiau.
16. Ketvergas. Iš nakties pašalę, diena lauke, drebliu sniego. Po ½ 10 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių buvau mieste, Maskvos galvoje visos krautuvės uždarytos, langai lentomis užmušta, prieš suvirš savaitę buvo mažas „pogrom". Grįžęs poteriavau. Po pietų į nemalonią lietuvio vienytojo Kriaugždės laišką taisiau atsakymą. Per vakarinės pamaldas į šv. Stanislovo buvau bažnyčioje. Vakare irgi minėtą laišką taisiau.

Atsigulęs iki ½1 val. skaičiau.

17 Pėtnyčia. Iš nakties pašalę, truputį pasnigę, vėjuota; vakare lynojo. 10 val. giedojau calumnį mišią. Po pusryčių truputį po miegęs vaikščiojau. Prieš pietų poteriavau. Per vakarines, šv. Stanislovo pamaldos bažnyčioje poteriavau. Gulian pot 12 val.

18. Subata. Netrin šalta (−3 °R) kaip vėjuota, oras biauriaustis nes pusto barsiais. ½10 val. skaičiau mišią. Per vakarines, šv. Stanislovo pamaldas išpažvedojau bažnyčioje. Gulian po 12 val. Apie 11 v. vakare buvo −6°.

19. Nedėlia. Šalta −6°. Vėjuota, pusto trupučį. Po 9 val. atsikėlęs ir papoteriavęs ėjau bažnyčion. Asperges, Sumą ir Supplikaciją giedojau. Po pietų ėjau Žemaičių ligoninės „ycornažnunų" laidoti, pasirodo lavonas dar neparuoštas, taip kad grįžau. Vakare per mišparus ir šv. Stanislovo pamaldas poteriavau ir porą žmonių išpažvedojau. Vakarepas klebonį susirinko 5 svečių (pora mūsų kunigų, du iš Lauko evakuotu ir papulkovninkas Račko-leitkas) Buvo arbata ir vakarienė, per pastangąją porą bonkų degtinės ištuštino. 12 val. išsiskirstė. Atsigulęs iki antrai skaičiau valand.

20. Paldieniukas. Per naktį atodrėgis buvo, linojo, visą sniegą nudėsolo; šlapia. 10 val. laikiau calumnį mišią. Po arbatos buvau knasoje, 25 rb. išsiunčiau seserei Elzbietai su vardinių pasveikinimu, 10 r. „Ateities Spindulių" preumeratai. Iš nėjau Žemaitystės Gubernijinėn upravon, kame gavęs algai čėką už lapkritį, iš iždo pasiėmiau 150 rb. Grįžęs poteriavau. Po pietų Maskarovcos mokytojui p. Zdanavyčiui laišką parašęs nešiau grįžti. Per vakarienę pas kleboną buvo kapitonas p. Tarasevičė leitkas susaro žmona. Vakare į CKO. taikiau atsakymą. 12 val. gulęs iki 1 val. skaičiau. Naktį lyjo.

21. Utarninkas. Iš nakties pasnigta, po pietų graži saulėta. Po 10 val. giedojau mišią. Prieš pietų poteriavau. Po pietų buvau nuėjęs liaudies teatro kason, jokio bilietoj vakarą šios dramos ir vyksmų negavau — išpirkta. Po 11 val. gulęs iki pirmos skaičiau. Į vakarą nervai pasturgalio pradėjo skaudėti; nuo sėdėjimo matė kamorida apsireiškė.

22. Sereda. Nešalta, apsiniaukę. Jaučiaus nekaip, nes pasturgalį skaudėjo ypač vakare. Per dieną daugiausia gulinėjau, nes ir sėdint skauda. Vakare pas kleboną buvo latvis p. Zvirdzinš. Apie 10 val. no Grineckių atnešė laišką, kame pranešama jog jo brolį su pačia gydant nušovęs sudegino, dvarą gi išplėšę irgi sudegino.
Gulęs apie 11 val. iki 7 valandos skaičiau.
23. Ketvirgas. Nešalta, į vakarą šaltį pradėjo. ½ 10 val. giedojau mišią. Per dieną gulinėjau. Per vakarienę buvo gydant papulkininkas su savo žmona Rudzinskiai ir leitenas Račko irgi papulkininkas. Kadangi įgerti nebuvo, apie 10 val. išėjo. Gulęs ilgą laiką skaičiau.
24. Pėtnyčia. Iš nakties -9°, dieną -6°. Apie 10 val. skaičiau mišią. Per dieną gulinėjau nes labai skaudėjo pasturgalį, vakare tai nors ren. Pavakarį bažnyčioje prie lavono Libero atgiedojau. Guliau prieš 10 v. tai snaustinėjau tai iš skausmo varčiaus, mažą kokią valandą. Apie 12 val. šviesą gesinau
25. Subata. Neišgiedrus šaltis -3°. ½ 10 val. skaičiau mišią. Iš ryto kiek geriau jaučiaus, komprodalos šiltos su skausmu po truputį pradėjo atgyti, visą laiką nenustojus šaltus dėjau. Gulęs apie 11 val. iki pusės skaičiau.
26. Nedėlia. Šiurgo nėr, nešalta -4°. ½ 10 val. giedojau votivą už ką per dieną labai graudžiaus nes pasturgalį labai sopėjo-diegė. Po arbatos iki pat pietų pragulėjau nesgulinėjau. Po pietų papoteriavęs irgi gulinėjau. Pavakarėje pas gyd. Aukerį skambinau-neradau. Apie 8 v. vakariop vėl nuėjęs pagerus arbatos (pas kleboną turėjo buto su čių ir bendr. guliau ir iki 12 val. nesgulinėjau. Po 12 val. nakties skaičiau apie porą valandų kolai šviesą atnešė.
27. Paldieniekas. Iš nakties truputį pasnigta, -5°. Apie 10 val. skaičiau mišią. Per dieną geriau jaučiaus mažai net gulinėjau. Per pietus atėjo gydytojas Auker, apžiūrėjęs pasturgalį prirašė mostį ir vaistus (už vaistus 24 9 sumokėjau). Vakare su klebonu ilgą laiką žinonėjos,

bažnyčių teises kas lieps laidotuvių, Grušeckiai mat sudegintus ~~brol~~ savo dvare brolį ir jo moterį pergabenę Pensoj ir nori laidoti; tuomtarpu numirusieje nesidavė išpažinties. Gulėjau po 12 valandos.
28. Utarninkas Nišalta – 4°. Mieste šventė ir daugybė manifestacijų iš priežasties atidengimo šendie „steigiamojo susirinkimo atstovų" (Учредительное собрание). 10 val. vargonams dudenojant skaičiau mišią po kurios liberą giedojau. Per arbatą trupučiuką su klebonu susikirtom. Į vakarą atsiuntė Grušeckiutės laišką klebonas atsakė jog be vyskupo leidimo laidoti negalės. Aš tamedalyje buvau pas pačius Grušeckius, daug apie ką kalbėjom ypač apie nelaimę Pensoje buvusių vargonininkų Mačalką, prabuvau apie porą valandų. Popietų gerą porą valandų miegojau, nes galvą skaudėjo. Vakare tiesiog iš stoties parvežė skrinutei liekanas sudegintųjų a.a. Grušeckio ir jo žmonos. Kaipo nevaikščiojusių išpažinties, žinoma, kaip norėjo jų brolis Gr. Grušeckis, padėti bažnyčios bobinčioje – neprijėmė, nes dar nežinia ką Vyskupas į depešą atsakys, ar galima su apeigomis kaipo tokius laidoti. Gulėjau po 12 v. ir ni antros valandos skaičiau.
29. Sereda. Gražu, – 5°. ½ 10 val. skaičiau mišią. Popietų gerą valandą pramiegojau. Vakare rašiau laišką Vyskupui apie CKO. Gulėjau apie 12 val, ni ½ 3 val. skaičiau. Pasturgalis mažokai skaudėjo, sėdėti vis nepatogu.
30. Ketvergas. Trupučiuką pasnigo, šaltoka – 9°. Apie 10 val. skaičiau mišią. Per dieną gulinėdamas skaitinėjau. Vakarop buvo pradėję valstiečiai su kareiviais kareiviai daužyti spirito sandėlį bet kareivių sargyba paleido kulkosvaidžių ir ginklas nužibavo ir išmušė visus. Sutemus trupučiuką buvau išėjęs pasivaikščioti. Vakare klebonas gavo nuo Metropolyto atsakymą jog nusinuodijusių ir sudegintųjų Grušeckių liekanas pavelijas laidoti, jieje mat suvokai bebuvę išpažinties.

Gruodis mėnuo.

1. Pėtnyčia. Iš ryto -11°; dienų -8°; taip kad geroxai vėsu. Per dieną mažai gulinėjau nes mažai pasturgalis skaudėjo. Mišias 10 val. skaičiau. Vakare gulėdamas iki antros valandos skaičiau.
2. Subata. Šaltoka -11°R. 9 val. skaičiau mišias. 10 val. klebonui padėjau egzekvijas giedoti, bardotuvis mačiau Gmišeckių lieknatūs, kurios nedidelėje skrynutėje buvo sudėtos į medinį karstą. Pavakaryje buvo užėjęs pas kontrolį Jablinskį. Prieš vakarienę su klebonu, jo gaspadinės kambary sustatavome ir pastatėme geležinę krosnelę. Guliau po 12 val, skaičiau iki ½ 2 val.
3. Nedėlia. Iš nakties pasnigta truputį; -7°. Apie 10 val. giedojau votivą. Po arbatos buvau pasirengęs pas ligonį eiti bet žmogaus neradau kuris nuvestų, tad prieš pietus ėjo klebonas. Pavakarį buvau užėjęs pas traukinių kontrolį p. Jablinskį. Dieną ir vakare. Dieną ir vakarė rašiau į CKO. surinkdamas jų išmatytas priežastis dėlei kurių man duotų nemokamą, tą pačią kopiją su CKO. atsakymu ir savo laišku parašiau pas Vyskupą, dagi parašiau į Maskvos-Kazanės geležkelio vedėją, kad man prisiųstų metinį nemokamą biletą. Nepasirengęs laiko po 12 val. nakty išgėriau vandenio, rytoj tad su mišia negalėsiu eiti. Gulėdamas vėl iki 3 val. skaičiau.
4. Panedėlnikas. Nešalta -3°; per dieną gerai snigo, pasidarė geras rogių kelias. Po šv. mišių nėjau nes po 12 val nakties buvau vandenio gėręs. Šiandie bažnyčioje iš Maskvos atvažiavęs unijotų šventikas laikė mišias. Ant arbatos buvo pas klebonią lygiai ir ant vakarienės. Vakare ilgą laiką su tuo šventiku kalbėjom apie uniją старообрядцев su mūsų bažnyčia, pasirodė jog staroobriadcy prijaučia unijai ir jog tą greitai įvyks. Taip iki ½ 3 val. prasėdėjom. Guliau apie 4 valandą. Šventikas tikrai devotas ir darbštus.
5. Utarnikas. Nešalta -5°. Po 10 val. egzekvijas giedojau.

~~Froš~~ Per klebono mišią laike prie šoninio altoriaus unijo-tų kunigas, su barzda, žmonių. Po arbatos buvau miesto ban-kui, uždarytą radau. Vakariop ėjau Sizranės-Viazemos stotin pažiūrėti kaip traukiniai eina ir kaip pasažirų daug. Traukiniai po pusę paros daugiausia vėluojas, o perpildy-ti išimtinai kareiviais, vagonų langai pro kuriuos lei-do kareiviai daugiausia ištrupinti. Vakare į kelius ka-pelionus pabėgėlių parašiau laiškų klausdamas jųjų ar gavo jie jie no ČKS. dyjetas, kuriuos nekrimnijas lai-ško. Gulėjau apie 1 valandą.

6. Sereda. **Nešalta**, -4°. 10 val. giedojau mišią. Per arbatą pas klebo-ną buvo kontrolieris kuris atnešė man 3 gilzių dėžutes po 80k. Po arbatos buvau banke, uždaryta, gudaus šventė. Grįžęs kraičiaus kelionėn. Po pietų ėjau stotin, krepšį nešė zokrastijonas. Stotyje radau bestovintį traukinį kuris vidunaktų turėjo praeiti. Tuoj pasiėmęs III kl. bilietą Rauzajun 65k. stojau ant ploščadkos, traukinys apie pusantros valandos prastovėjo, tenstaut išvažiavom. Važiuoti buvo šalta, nes visų ploščadkos durų langai ištrupinti. Per valandą buvau Rauzajaus stotyje, kame paėmęs vežėją to paties vardu kamai važiavau pas lietuvį gydytoją p. Garūnus (apie 2 varstų – 150 k). Tuoj arba-tos gėriau o apie 11 val. vakarienė, nieko nevalgiau nes suės-ta buvo. Gulęs skaičiau iki ½ 2 val. Rogių kelias prastas.

7. Ketvergas Rauzajuje. Nešalta, silpnas vėjelis. 9 val. kėlęs ėjau pabėgėlių koplyčion. Paprotiniavęs ir vieną žmogų išpažinties išklausęs egzekvijas giedojau ir mišią skaičiau po kurios libera giedojau. Žmonių gerokai buvo prisirinkę. Trečią valandą grįžęs arba-tos gėriau. Apie 4 val. pietus. Per išvakares tai žiūrėjau tai skaitinėjau tai vaistinėjau tai kūdikį linksminau. Apie 1 val. guliau.

8. Pėtnyčia Rauzajuje. Nekaltos prasidėjimo Pan. Švenčiausios šventė. Šaltoka, trupintą sniegą ravo. 9 val. kėlęs skubinaus koply-čion, kurion per pusvalandį tegalima nueiti. Per suvirš 2 valan-di 66 žmones išpažinties išklausęs, įvesdinau moterį ir mišią skaičiau. Po mišių pamokslą sakiau. Po vsam stiklą pieno ir šmotelį duo-nos suvalgęs krikštijau kūdikį ir devocijonalius šventinau. Pas gydytoją gerokai pavargęs po 3 val. grįžau. Po pietų tenstaut buvau išėjęs pas lietuves mokytojas, sutrumus atėjo pas jas Šven-čiškiai. Apie 9 val. grįžau. Guliau po 1 valandos.

Nuo išpažinčių klausymo užkimo gerklė.

Rauzajuje
9. Subata. Šaltona. 9 val. ir nuėjęs koplyčion 34 žmones išpavedojau. Egzekutas pagiedojęs mišią skaičiau. Po 1 val. užbaigęs pamaldas stiklą pieno geriau. Iš ryto gydytojas stotin išvažiavo bet traukinio neradęs grįžo. Vakarop buvau pas Švernickius, kur vėliau gydytojas atėjo. Po befsteką suvalgęs apie 10 val. grįžau. Gulėjau pol val. Per dieną gerklę skaudėjo.
10. Nedėlia Rauzajuje ir iš. Apie 10 val. nuėjęs koplyčion ir 13 žmonių išpavedojęs; varkus įrožančius ir škaplerius rašiau. Po asperges skaičiau mišią po kurios trumpą pamokslėlį sakiau. Po visam išgeręs stiklą pieno ir surakinęs koplyčią apie 1 val. grįžau pas gydytoją. Čia papotėriavęs stiklą pieno geriau. Apie 3½ valandą suvalgęs keletą palcistų kiaušių ir išgėręs stiklą arbatos leidaus stotin. Pakelėje vijosi keletas kareivių, kad jos paveždinus. Nuo vienų pavyko pabėgti bet kitų du su viršininku spirito ragesha, pradžioje susivaidijom bet nuo nes ant koplyčios krepšio buvo sėdęs viršūnas, bet paskui matydamas jog juodu gerai išgėrę pradėjau „po jobapisnyecknu" kalbėti. Pasirodo, jog jie jie esma iš pavietos miesto Mokšanio (24 varstai), kame vakar spirito sandelis tapo kaimiečiais ir kareiviais išlaužtas. Žinoma visi, lygiai ir pri mažus prisikabinusiejie gerai pasipelnė, man net žadėjo spiritu pavišėti; mandagiai atsisakiau. Iš pradžios stotyje nedaug buvo žmonių bet paskui prisirinko tiek, daugiausia jauni kaimiečių vaikezai ir kareiviai, jog net kad netuvo kame atsisėsti bet vangiai pralysti tegalima. Kaipo kokie chuligonai, apdriskę vyzoti visą 6-7 valandų laukinius laiką koliojosi stumdėsi pešėsi; po žiūmų volioyjasi, vistai po I kl. salę. Oras koblogiausias. Po 11 val. nakties ėjo kariškasis traukinys, mažai kam pavyko įsiprašyti, neužleido mat. Po gero pusvalandžio atėjo pasažirinis traukinys, ir čia įlysti per duris negalima buvo, lygiai tad per buferis ir šiaip taip įsiraugęs į ploščadką pasistačiau kertelėje krepšį ir sėdaus, lyg koks ponas. Durys langai istrupinti ir lentomis užkalti ir tai vagone pilnos ...
Per gerą valandą buvau Penzaje, čia klaustelėjęs vežėjų kiek iki bažnyčios imsiąs, pasakė 5 rb., taigi valizą stotyje atiduoriau

stotyje palaukyti o pats pėsčias leidaus klebonijon. Grįžęs ir gautus laiškus perskaitęs po antros valandos guliau. Per dieną gerokai pustė, oras biaurus. Į vidunaktį apstojo vėjas, bet po truputį šurgunavo.

11. Paldienikas Penzoje. Nešalta –7°. Truputėlį šurgunavo. 10 val. skaičiau mišią. Po arbatos norėjau iš banko paimti tūkstantį rublių, tedavė tik 500 rb, o po sauvaitės vėl galėsiąs nedaugiau 500 r. paimti. Vakare skaičiau ir į pundelius rišau senas krasos markes. Guliau po 1 val.

12. Utarninkas. Per dieną nešalta –6°; į vakarą –12°R. 10 valandą giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių buvau pirtyje, už numerį 2 rb, kurį pirmiau 50–60 k. kaštuodavo, prie to jokio jau po kojų divonėlio nedavė nei paklodės, sako mat, jog kareiviai vogdavę, už tai kareiviams nustoję duoti, tuomet jieji užprotestavę ir mokant įsakė neduoti. Iš pirties grįžęs laidotuvių pamaldas atlaikiau prie atvežtojo stažyčio lavono. Po pietų poteriavau. Vakare baigiau senas markes skaityti. Gulęs iki ½ 2 val. skaičiau.

13. Sereda. Gerai šaltoka –13°, tyku, saulėta. Po 10 val. mišią giedojau. Po pusryčių parašiau laiškelius Piteran pas seserį ir brolį, kad motyna išvažiuotų tenai, nes čionai pas mane nėra butų o Kaune kaune manančiam su motyna apsigyventi gudai bado išvengiąs visą koloniją lietuvių tremtinių iš Makarovkos dvaro. Po pietų apie 5 val. buvau nuėjęs lietuvių mokyklon, pasveikinau, vaikus vadovaujan paleistus. Vakariop klebonas su pepelkininku Račko į vardines Fordyšo išvažiavo. Vakare parašiau į C. Liet. Komitetą su važinėjimo išlaidomis, kurių į galintinių neturėdamas pinigų negiūnoju.[?] Guliau po 1 val.

14. Ketvergas. Truputį vėjuota, tad nors gatvėse labai šalta –15°. 9 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po arbatos Redakcijoje „Пензенская жизнь" užsakiau Makarovkos mokytojui p. Zdanavyčiui mėnesinį laikraštį pusantram mėnesiui (575 k). Prieš pietų buvau lietuvių-tremtinių mokykloje. Po pietų gerą valandą pramiegau. Vakare į Telšių apskričio mokyklų inspektorių parašiau prašymą, kad už 8 mėnesius šių metų išsiųstų algą kasiro

Kapeliociui pradžnių mokyklų Telšinade. Gulęs iš ½ 2 val. skaičiau.

15. Pėtnyčia. Graži, saulėta, šalta −16°. ½10 val. skaičiau mišių. Po arbatos poteriavau. Po pietų rašiau laišką kitą Piteraū ir pas Sternušius. Vakariop buvau pas kontrolerį nuo kurio ėjau teatran kame pirmam rydvetar sau ir kunigams biletus po 240 k. Papoteriavus gerai po 12 val. gulė.

16 Subata. Graži, šaltą, ryto −18°. 9 val. grodojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių buvau kvaryje, kame pareikau priiųstą suolą 265 rb. Po pietų trupatį prisiūndau. Per vakarietę buvo papulkininkas Račko-Lenkas. Po arbatos ėjome aš, klebonas, jo gaspadinės ir dar viena pabegėli pamatiti [dvaru] buvau po biletą pirkęs po 175 k. Loži „komedijos glupos" 3[ių] veiksmų komediją gana gražią. Mažbarge 11 val. grįžę po stiklą arbatos gėrė. Gulęs po 12 v. skaičiau iki ½2 v.

17. Nedėlia Graži, šaltoka −16°. 10 val. grodojau votivą. Per galą sumos ir pacemerią poteriavau ir porą žmonių išspavedojau. Anž arbatos ir pietų buvo du aficierių Jaskirskę ir Fedorovič. Per mišparus poteriavau ir vieną spavedojau. Po mišparų buvau pas kontrolerį kurių nuėjo tie į teatro ložą, pas jį stiklą arbatos gėriau. Grįžęs iš tų pietų pabuvęs apie 8 val. ėjau teatran loži „ropeog y mg" komediją-pjesą 4 veiksmuose, nelabai patiko. 11 val. grįžau. Guliau 12 v.

18. Paldienikas. Graži, šaltoka −15°. 10 val. grodojau mišią. Po arbatos buvau banke papenčiau 500 rb. Pagrįžęs ir vėl besivaikščiodamas mestan tarp švento[riaus] vartų sutikau motyną ir seserį, čia ryt iš Pilenio atvažiavusias ir viešbutyje apsistojusias. Užėjį pas mano genų valandų šnekučiavę, aš su seserimi ėjome viešbutin pas brolį Boleslovą mą-grantį. Grįžę tuoj visi pas kleboną pietavau. Po pietų sesuo su motyną ilsėjosi. Vakariop klebonas išėjo svečiuosna. Sesuo su motyna apsinakvojo mano kambaryje o aš salione ant sofos. Guliau po 12 val.

19. Utarnikas. Graži, nešalta −10°. 9 val. grodojau calumnių mišią. Po pietų poteriavau, per dieną su zausiškiais šnekučiavau ~~Guliau po~~ Per vakarienę buvo papulkininkas

Račko. Gulian po 12 val. Poarbatos buvau upravoj, ėnosy...
20. Sereda. Gražu, nešalta. 10 val. skaičiau mišią. Per dieną su savasčiais smuikučiavau. Popietų klebono gaspadinės ir mano motynos su seseria buvo pirtyje, išgai pasėjo laukti nes 8 val. tegrįžo. Per vakarienę buvo paparnėikas - kurnas Oskierka. Gulian apie 2 val.
21. Ketvergas. Nešalta, truputėlį vėjuota. ½10 val. skaičiau mišią. Po arbatos buvau gubernijinės upravoj kame už gruodį mėnesį gavau algos čeką, čia sužinojau kad bolševikai nešė iždą ir kažkurias kitas įstaigas. Bankas buvo uždarytas pinigų algos negavau. Per pietus nuėjo Ramzajaus gydytojas Garmus. Po pietų grįžę tuoj ėjau pas kontrolerį buvau pas kontrolerį. Vakariop pas Grušeckius, kame radau buvusį vargonininką Maučalę-ulaisvį. Grušeckienė propanavo butą mano motynai ir seseriai apžiūrėjau. Vakariop truputį poteriavau. Poarbatos su gydytoju Liaudies teatran ėjau, loži Gambetą - Šekspiro. Nežinant kodėl pustynas buvo, grįžtant nebetarp. Grįžom po ½1 val. vetrono gulėm su gydytoju salione.
22. Pėtnyčia. Vėjuota, purvė. Apie 10 val. skaičiau mišią. Po arbatos buvau iždo algos pinigų - uždaryta. Po 12 val. aš Boleslovas ir Grasiutė buvome pas Grušeckienę buvo apžiūrėti butas gražus betį nesiūvo po akim tos Grušeckienės leisti savnotius, to labiau jog jiems su klebonu labai pikta. Vakariop buvau pas Tarasevičius kame naduodamas gražiai kambarys tik šaltas. Išgėręs stiklą arbatos ir gavęs sau ir klebonui po ¼ titumo grįžom Jo. Gulian apie 11 val. skaičiau iki 12 val.
23. Subata. Gražu, šalta - 16°. 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos ėjau bankon - uždaryta; pirmą kartą buvau pas kontrolerį - neradau dar atvažiavusio, tranzinys mat susirgęs. Po pietų pas jį vėl buvau - radau, brangingų mat nežė, iš čia su Boleslovu stotin ėjom, kame Garbrėnaitės daiktus parsivežėm, nešėjui daviau 2 rb. prastoui, kaunukas rogėse, vežėjui 6 rb. sumokėjau. Ryto ir vakare per nuosparus po truputį spavėdojau. Gulian po 12 val. pusvalandį skaičiau.
24. Nedėlia. Gražu, šaltoka. 10 val. vargonams dudavojant skaičiau mišią. Per klebono sumą iš sakyklos pasakiau

Metropolito ganytojišką laišką, atsišaukimą Rusijos
dvasiškių ir apie lenkų nelaisvių dieną bažnyčioje
(renklavą). Po pamokslo spaviedojau. Pietų šiandie ne-
buvo nes 6 val. turi būti kūčios. Per mišparus porą
žmonių spaviedojau ir poteriavau. Po pavakarių klebo-
nijoje užgeso elektriška šviesa, atėjęs monteris nerą pa-
taisė bet po pusvalandžio vėl geso, todėl visą vakarą prie
žvakių sėdėjom. Kūčios buvo po 7 val. per jas buvo papul-
kininkas p. Račko ir valstijos kontrolierius geležinkelių - gu-
das ir mažoji šeimyna. Vakarienė buvo puiki: 2as fe-
9 menėlių mišių sugulėjau.
25. Paldienukas. Šv. Kalėdų diena. 12 val. naktį klebonas
laikė piemenėlių mišią laike kurios spaviedotyčioje
sėdėdamas poteriavau. Gulėjau po 2 val. Po 9 val. kė-
liau. Po 10 val. skaičiau dvi mišias o trečią giedojau
sumą, laike kurių choras giedojo. Per dieną galva ne-
visiškai skaudėjo. Po pietų pagulėjau ir mišparus par-
miegojau. Vakarop klebonas svečiuosna išėjo, o po
arbatos ir gaspadinė su Boleslovu. Gulėjau 1 val., nak-
tį gerokai šaudė mieste. Oras nešaltas - 2°.
26. Utarninkas. Antra šv. Kalėdų diena. Nešalta diena
- 1°. Per dieną galvą skaudėjo. ½ 10 v. giedojau
votivą. Per sumą ir pamokslą spaviedojau ir poteria-
vau. Po pietų numiegojau. Po pietų Boleslovas apsi-
vilkęs kareivių švarkelį ir nuėjo Vojeikovan iš vaka-
ro. Vakare su savaisiais ilgą laiką šnekučiavau.
Gulėjau po 12 val. skaičiau iki ½ 2 val.
27 Sereda. Nešalta - 2°, ūkanota. Po 9 val. atskaitęs
mišią į pusvalandį spaviedojau. Po arbatos buvau
į valstijos banką nuėjęs - uždaryta, iš čia perėjau ištisas
gatves Богоявленский переулок, Федоровская ir Троицкая, ieš-
kodamas motinai buto - neradau. Gerokai pavargęs
grįžau. Po pietų klebonas išėjo svečiuosna o aš beskaitydamas
prisnūdau. Apie ½ 5 val. užėjo papulkininkas Račko, kuris
išvedė mane pas p. Skrbinskį (начальник дороги) į svečius, kartu
turėjo ir klebonas pribūti. Ėjome pėsti, gyvena šalimais Riaza-
no-Uralo stoties. Netrukus atėjo ir klebonas. Čia gėrėm arbatos-

ir vakarieniavom (buvo gerų užkandų ir degtinės su aliuminiu). Klebonas loše vintą, o aš preferansą (+ 34 k.). Grįžome pėsti apie ½ 3 val. Oras buvo biaurus, ukanota truputį nevą lynojo.

28. Ketvergas. Vėjuota. Lijundra. Apie 10 val. skaičiau knygą. Po pietų truputėlį prisnūdau. Vakare buvau teatre, loše Flavia Tessini, 4 veiksmų dramą, pirmas aktas labiausiai juokingas. Prieš 12 val. grįžęs apie 2 val. gul.

29. Pėtnyčia. Truputį vėjuota, šalta; iš ryto 8°, vakare 16°. Apie 10 val. skaičiau knygą po kurios truputį pavarčiau. Po arbatos buvo kontoroj – uždaryta, iš čia ėjau į Riazanės–Uralo stotį sužiūrėti, kur atėjo iš Piterio motynos bagažas, paralyje sutinkau Skibinskį kuris pranešė jog dabar pietų laikas tad kasa uždaryta. Su juomi pas kleboną grįžau. Per pietus po gerą taurelę išgėrėm. Vos sutėmus Skibinskis išėjo, bet tuoj atėjo aficeris Leikas kuris irgi gerą valandą prabuvo. Po arbatos apie 9 val. ėjau pas p. Grušeckienę užsakyti savo motynai buto, jai nupasakojau apie buvusio Penzoje kliersiko Wiktoro Šakelės nedorus darbelius, t. y. kad jisai iš klebono kasos gerą tūkstantėlį paėmė, Vladivostone gi antį pavogęs kur. Iš jo pas važęs išėmė prižiūrus 188 r. 6. 50 k. (nod. ecr.) Grįžęs nutariau Kozlovan važiuoti, tad vos ant pirmos valandos kraudžiau daiktelius kelionėje. Gulau po pirmos valandos.

30. Subata kelionėje Kozlovan. Keliaus 5 val. ir tuoj su zakristijonu ėjau stotin, kame nusipirkęs II kl. bilietą iš Penzos Kozlovan (1885 kap) tuoj sėdau traukinyje. Pradžioje stovėjau pirmos klesos koridoriuje bet paskui sėdėjau į kupė. Vagone buvo labai šalta nes nuras garnico kurčiamo buvo sugedusias tad šilumos nėjo. Iš Penzos apie 6 val. išvažiavau, Rtiščeve po antros buvau, čia 2–3 val. palaukęs sėdau traukinyje Kozlovan per Tambavą ir naktį. Iš Rtiščevo antroje klasėje buvo labai aukštą, ukanų laiką ant savo krepšio sėdėjau. Iki Rtiščevo labai išalkau. Rtišče-

ve užkandau iš Peužos pasmitas mėsos ir arbatos. Pro Tambovą važiuodamas irgi užkandau. Iš važiavus iš Tambovo iš priežasties daugumo žmonių arba geriau kareivių – tuobapuzei buvo labai karšta vagone, labai ištroškau betž išeiti kokioje nors stotyje nedrįsau, nes sveto daugiausia. Pirma valandai naktis pribuvau Kozlovo stotin, kame vežiku leidaus pas tremtinių kapelioną kunigą Semėnavyčę. Trupučiuką ~~pa~~ pasišnekėję po 3 val. guliau.

31. Nedėlia Kozlove. Graži, nešalta diena. Po 9 val. keliaus. 11 val. giedojau sumą per kurią lenkams pamokslą sakiau. Po sumos suplikaciją giedojau. Po visam išeita prefernanisa (-4 kap) aš, du broliai kun. Semėnavyčius ir kunigas Abraitis. Apie 11 val. vakare iš tą trankė nes rydienos primicijonus Kun. Abraičio. Kadangi šendie neatvažiavo kunigas su pamokslu primicijai užtiprolė kad aš pasakyčiau. Po 12 val. guliau.

1918 M.

Sausis mėnuo

~ ~ ~ ~ ~

1. Palokščiukas. Kozlove. Kun. Abraičio-akademiko primicija. 9 val. Kun. Abraitis laikė primiciją, aš su atvažiavusiu kun. Jonuškaičiu konižose asistavom, kun. Ant. Šemeliavyčė buvo archidijakonu. Per mišią sakiau pamokslą. Po primicijoj truputį skaičiau mišią. 11 val. pamaldos ir suma -lenkaičių. Per primiciją koplytėlė pilnių-pilniausia buvo žmonelių, netilpo net. Po visam buvo arbata po kurios vieni loši „ščeinzko" o aš su kitais preferansą (+269 k). Sustatom jam sutemus, į stalą sėdom į 17 ypatų, ištekliai buvo degtinėlės ir vyno; buvo nemažai toastų-prakalbų, dainuota ilgiausių metų, plurimos annos ir kitokių dainelių. Aš irgi porą kartų šnekėjau. Po pietų mažai kas išsiskirstė, nes parvežtini bijojo namo eiti; tad po vakarienės vaikeliai ir moterėles (giminės primicijanto) sugulė o vyrai su kunigais loši „ščeinzko", aš gi ilgai žvalgydamas pradėjau prie vieno partnerio „nemažojo kajčas" pradžioje gerokai sekėsi bet galop į 50 rb. prakišau. Ir taip belošdami sulaukė dienos šviesos kuomet ir išsiskirstė svečiai. Po gero pusvalandžio atlaikęs mišią po 9 val. guliau. Po antros valandos kėlėmės visi, pusryčiavom. Jau tenustoję visi penki kunigai lošėm „21". Apie 12 val. nakties buvo mūsų pertrauką bet dar keturiese nutarėm kartą aplošti viską ir taip iki 3 val. nakties. Čia truputį atsigriebiau vienon sumon 30 rb. likau pralošęs. Apie 4 v. gulia[u]

2. Utarninkas Kozlove.

3. Sereda Kozlove. Iš ryto vėjuota, dieną gerokai prisnigė bet į vakarą didžiausia su sniegais audra. Apie 10 val. skaičiau mišią. Popiečių jau gerai sutemus per didžiausią audrą ėjome visi penki kunigai pas provincijolo tėvus. Sniego baisiai tarpais užpustyta, kai kur prisiėjo bristi; sniegas netirpo užpustė akis bet ir į antis kišenes. Svečiuosiuose gėrėme arbatos ir vakarieniavome; lošėme iki antros valandos „21", pralošiau į 30 rb. Grįžome tik trise, provincijolas su savo draugu užsinakvojo, oras jau buvo tykus ir nebešaltas.

4. Ketvergas Kozlove. Nešalta. 9 val. skaičiau mišią. Po 10 v. atėjo kun. Abraitis su draugu bažnyčion. Po pusryčių ir pietų preferavom (– 640 k.). Gulėme apie 12 val.

5. Pėtnyčia. Kozlove. Vėjuota, šalta. Apie 10 val. skaičiau mišią. Po pusryčių važiavau lenkių seselių prieglaudos palaidoti mirusią. Vakare preferavom (– 670 k.). Gulėjau po 11 val. Prieš pietus gerą porą valandų pramiegojau.

6. Subata Kozlove. Trijų Karalių diena. Po 8 val. kilęs poteriavau. 11 val. laikiau lenkams sumą prieš kurią truputį spaviedojau. Per sumą sakiau lenkiškai pamokslą po sumos suplikaciją giedojau. Vakariop ~~Ab~~ atėjus Abraičio į svečius kirtome „21", suvis 250 rb. buvom pralošęs, bet pačiam gale truputėlį atsigriebiau, taip kad pralošt liko į 120 rb. 9 val. porą buvusių svečių išėjo, tad mes likusieji pirmiau pradėtą preferansą baigėm (– 437 k.). Pasipoteriavęs po 12 val. gulėjau.

7. Nedėlia Kozlove. Nelabai šalta. Vakar bolševikų partija į savo rankas paėmusi čionai valdžią pastatė į manifestantus kulkosvaidžius ir keletą nušovė ir sužeidė. Bolševikai matyt nenorėjo manifestacijos garbei steigiamojo susirinkimo (Учредительное собрание). Šiandie Kozlovas apskelbtas karo stovis, tramvajai ~~sust~~ sustabdyti, rytoj tad kaip manau išvažiuoti negalėsiu. 9 val. laikiau lietuviams sumą. 11 val. per lenkų sumą koplyčioje poteriavau.

Po pusryčių pradėjom, apie pietų užbaigėm proferavo-
ti (-290k). Kun. Abraitis susavo draugu ėjo pasta-
vę. Gerai pasišnekėję pal val. ėjome gulti.
Vakare tankiai girdėdavos šuviai.

9. ~~Paldieniukas~~ Utarninkas Kozlove. Visai nešalta. Kunigui Jatuškaičiui
fisgarmoniją birbinant giedojau mišią. Po pusryčių
apie 12 val. su kun. Jatuškaičiu ėjova stotin pasiteirau-
ti ar eina ir kuomet traukiniai Rtiščevo ~~tr~~ ir Smo-
lensko linkon. Vaikščiojome visur, buvome pas komen-
dantą, pas viršininką stoties, atsakė, jog nuo šendie pra-
dėjo Smolenskan eiti, nes kelią nuo pustynio atkasę, o
Rtiščevan eina visi traukiniai tik be jokio laiko išsil-
stymo. Grįžome ingi pietų - pavargome. Mieste neretai
girdėjosi šaudant. Laikraščių beskaitydamas užsimi-
gau ir tarp dvi valandų išėjau. Gerai sutemus pietų kirsę
kaip paprastai, visi kunigai prietaviom. Apie 6 val. kun.
Jatuškaitis ėjo pas kun. Abraitį, nes mat pirmasis ryto
grįžti Latvijon žada, kaip tik Rygos kamendorium-
ja. Prieš vakarienę gerai išsiploviau vonioje.
Papoteriavęs apie 12 val. gulėjau. Proferavome (+3rb)

8. ~~Utarninkas~~. Kozlove Paldienukas. Nešalta. Apie
9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių visi rašėm reikalin-
gus, galutinio kun. Seminarijčiaus popierius. Po pie-
tų ~~kun. Jatuškaitis ėj~~ geroką plepėjome ir vaišinome
su kunigu Jatuškaičiu nakvodami ilgai do šne-
kėjom, miegom apie pirmą valandą.

10. Sereda. Kozlove. Nešalta, išpūtis atodrėgis. 9 val.
mišią skaičiau. Po pusryčių su kun. Antanu Sirvo-
navyčiu ėjome miestan mugės pažiūrėti: Pirkau
gudišką uplėšiamąjį kalendorių už 325 k. Grįžęs pietų
viavau. Po valandėlės grįžo nuo stoties kun. Jatuška-
tis - trumpoj kelionei pasirodęs - rubais, nes susi-
vilino traukinyje. Proferavome (+5rb). Po pietų apie
6 val. kun. Jatuškaitis ėjo pas kun. Abraitį nakvo-
ti. Šendie apie antrą valandą daviau Tambovan
terminuotą depešą klausdamas gubernijos
frontinių upravos, ar yra ten pirmininkas, pas

jį mat turiu reikalinką (deber nemokiji ceto kelio išlaidų per CKo); tad jei būtų naktinė sustočiau Tambove, o jei nebūtų, tai bereikalingas būtų sustojimas ir pinigų blaškymas. No kun. Semenavyčiaus pirkau 10 aršinų neva ploto jodais vienoleis bluzkelėms batisto po 3 rb. aršiną; 8 1/4 aršinų flanelės (mulinas) po 330 k.; pusvrečio svaro vienoje plytelėje arbatos už 18 rb.; paėmiau 50 loterijos „Liaudies Sąjungos" bilietų pardavinėti po 1 rb. kiekvieną. Už viską arti pusantro šimto rb. išmokėjau. Vakare krovėmes sielvartus daiktus. Guliau 12 val.

11. Ketvirtas Kozlove. Nešalta, truputį vėjuota. Prieš 7 val. kėliaus. Atskaitęs maldą ir papusryčiavęs važiavau stotin, kame apie 9 val buvau. Čia nusipirkęs II kl. bilietą buvau bejsėdęs į deševka, bet pasirodė jog II kl. vagonas sugedęs, tai iš jo reikėjo išeiti, o į tepluška su kareiviais nenorėjau lįsti; tada iki pusės valandos laukiau iš Maskvos einančio traukinio. Traukinin atėjus neteko į jį negalėjau įlysti, bet net prisiartinti nebuvo galės ir vis tie kareiviai. Tarpe prekinių vagonų kareiviai ant tovielių pridėjo lentų ir po 8-5 žmonės sėdo. Matydamas jog jokiu būdu nepavyks įlysti traukinyn, krepšį palikęs pažįstamam stotyje grįžau pas kun. Semenavyčių pietus. Čia papietavęs preferavau (+237 k). Grįžęs iš stoties buvau suvargęs, galva nerimškai skaudėjo, tad po vakarienės apie 10 val. guliau.

12. Pėtnyčia Kelionėje iš Kozlovo. Iš 3 nakties gerokai pašalę, vakare irgi nemažai šalo. Prieš 7 val., jau esu prasidėjus kelionę ir stotin ėjau, vežėjais jokio nesutikau. Čia iki 9 val laukiau traukinio, kareivių pilna sią. Mažą turėjau vilties įsėsti traukinyn, bet ant mano laimės vagonas II kl. prieš pat nosį sustojo, tad turėjau mestis vaikščioti. Čia nelengva buvo išlaikyti murdymą ir mygimą kareivių. Per didelį vargą drauge su kareiviais įsinurdžiau į ploščadką ir į prieškarabarį, kame pavyko už durų pastatyti savo krepšį ant kurio visą kelio-

nis laiką sėdėjau, ir taip budavau tarp durų ir sienos vaix niekas nestumdydavo kuomet ženia arba išeina. Kartą prieš Tambovą, kitą prieš Rtiščevą ėmęs iš krepšiaus dešros, duonos ir arbatos, ir Kozlovo pasmuštą atsigaivinau. Apie ½ 8 buvau Rtiščeve, čia reikėjo iki popiečiaimakčio reikėjo laukti traukinio Penzon. Iki priešiaujančio į 5 stiklus arbatos išgeriau ir ką turėjau suvalgiau.

13. Subata Penzon. Gerokai šalta, po truputį pusto. Po priešiaunančio atėjo traukinys kurio 3 vagonai visų klesių turėjo būti prikabinti prie Penzon einančio traukinio, į tuos vagonus jokio budu nepavyko įlysti, prieš kareivių spiešą negalima nieko veikti. Apie 3čia nakties atėjo ilgas teplušky traukinys į jį irgi neįlindau, nes ten sėdintys kareiviai veik nieko neįsileidžia. Taip apie vagonus bevaikščiodamas mamaniau pasilikti Rtiščeve, bet pamačiau, kad antros klesos buferiai neužimti, tad ant jų atsistojau. Durų į plošcadką atidaryti negalima - dangtaij užkrauta, bet durų stiklas išmuštas tad per tą langą į plošcadką įlindau ir ant savo krepšiaus sėdaus, kojas vis trepenau nes šalta. Jau gerai prašvitus apie 5 val. iš Rtiščevo išvažiavom. Kadangi ant plošcadkos su išmuštais langais buvo gerokai kojom šalta, tad jas suvyniojau vilnoniu kaldron, kuria su savimi turėjau, čia penkiese stovėjom. Po 2-3 valandų važiavimo pavyko įlysti netik vagonan bet ir į kupe, kame gana liuosai sėdėjau. Kupe buvo labai šilta. Pirma valanda popiečių pribuvom Penzon. Krepšelį stotyje palikęs pėsčias leidaus klebonijon. Kuomet atsiprašiau ir nusiskutau tuo pietus su klebonu valgiau. Po pietų ant pusvalandžio buvau nuėjęs pas motyną ir seserį, drauge su Em. Gabrėnaičių gyvenančias. Po mišparų klebonas išėjo svečiuosna. Pagėręs arbatos ir pasipoteriavęs 9 val. gulau.

14. Nedėlia Penzoje. Šaltoka - 7°. Apie 10 val. kilęs skaičiau mišią. Po pusryčių poteriavau. Per pietus buvo Oskierko. Po pietų buvo pas mane seserys su Gabrėnaičių. Vakarinių poteriavau. Klebonui paprašius po mišparų daviau šliubą jaunavedžių. Per vakarienę buvo papulkininkas Račko. Po 9 val. gulau, iš kelio vis dar silpnai jaučiaus.

15. Paldieniikas. Atodrėgis. 9 val. skaičiau mišią; po pusryčių buvau gubernijinėje pabėgėlių upravoje, algas už gruodį čeko negavau nes nebuvo kam pasirašyti. Iš upravos ėjau Riazanio-Uralo stotin, kame motyčios bagažą radau jau parėjusį. Iš ryto apie 11 val. iš banko paėmiau 150 rb. Iš stoties grįžęs pasiunčiau zakrastijoną kad bagažą parvežtų; neparvežė, sako, jog iš „upodobovcutyvo Komitetą" reikia leidimą gauti, nes bagažas su miltais esąs. Po pietų su zakrastijonu ėjova stotin — bagažo negavau, vieną jog negalėjau nurodyti kuris antra ūnis markės numetė o antra iš pintynės per pelių pragraužtą skylutę miltai pabirėjo — tad reikia arba nuo Komiteto leidimas gauti arba reviziją padaryti. Suvargęs ėjau pas seserį ir su ja vėl stotin. Čia užėjau pas stoties komisarą kurį įprašiau ką nors kareivių deleguoti kad perkratinų prie revizijos daiktų jog ten ne miltai siunčiama bet drapanos, tarpe kurių 8-10 svarų yra miltų. Kuomet pintynę atidarėm, kareivis pamatęs jog pintynėje rūbai, batai ir jog prie to mažas miltų puodelis, tuoj liepė išduoti bagažą, detaliai nežiūrėjus. Nusamdęs už 4 rb. prastas roges ir sudėjęs pintynę ir ryšulį, sėdom su seseria ir taip važiavom. Po vakarienės papoteriavęs apie 10 val. gulčiau, buvau smagiai vaikščiojimu suvargęs.

16. Utarninkas. Atodrėgis + 1°, į vakarą pradėjo šurgu-roti. 9 val. skaičiau mišią, po kurios trupučiį spaviedojau ir poteriavau. Po arbatos gavęs gubernijinėje upravoje už gruodį algai čeką, iš valstijos iždo paėmiau 150 rb. Pagrįžęs namon ir papietęs Zdziebovičiaus knygas nešiau jam atgal, čia norėjau pas jį gauti pirkti electrišką lempelę ir jai klrosą — neradau, lygiai ir krautuvėse. Tik pačiam vamare pas Burovą radau klrosą už brb. Prieš vakarienę buvau pas Lavnoziną. Po vakarienės ilgą laiką šnekučiavusi, gulčiau po 12 v.

17. Seredą. Iš nakties gerai prisnigta, nešalta + 1°. Per klebonomišią trupučiį spaviedojau. Apie 10 val. giedojau calumnų mišią. Po arbatos su Gabrėnaj-

Po mišios „Katalykų Tvėjimo gaujos" perskaičiau.

ti buvo „Русско-Азіатскій" banke, kame jai iš sav-
knygutės perviedžiau 850rb., kad jinai kas sauvai-
tė po 150rb. išrašytų. Po pietų atėjus seserei ėjome lempos
pirkti, ir prastą 850rk. užmokėjau. Grįžęs ir 4 metrikas parašęs
ėjau pas motyną. Pusvalandį pabuvęs pas jas užėjau pas
Grušeckienę, kuriai už motynai butą ir kurą užmokėjau
1615 0rk. Vakare pusti, pradėjo gerokai šalti. Gulęs
prieš 12 val. gerą pusvalandį skaičiau.

18. Ketvergas. Šalta, iš ryto -7°, vakariop -14°R, diena
graži. Po 9 val. nuėjęs bažnyčion per klebono mišią
poteriavau, 10 val. giedojau mišią. Vidudienių buvau
krasoje, kame išėmiau klebonui prisiųstų 100rb. ku-
rių 80rb. man kaipo skolę pridera. Vakariop buvau pas
savuosius. Per vakarienę pas kleboną buvo bažnyčios
sindikas Joščik o kiek vėliau atėjo Lasdokienė su Sokolova
gerai užkandom ir degtinėles išgėrėm. Gulėjau po 12 val.

19. Pėtnyčia. Per naktį šaltis prapuolė 0°. Po 9 val. skaičiau
mišią. Po arbatos buvau užėjęs pas kontrolierių—neradau
namie, mieste pirkau elektrišką lempai lempukę už 8rb.
Po pietų buvau užėjęs pas CKO. instruktorių—neradau,
iš čia pusvalandžiui buvau pas motyną užėjęs.
Vakare į dvi valandi skaičiau visi bažnyčioje surinktus
pinigus—markes; gulėjau po 1 valandos, galvą skaudėjo.

20. Subata. Atodrėgis +2°. 9 val. skaičiau mišią. Po ar-
batos, buvau krasoje; gubernijinėje upravoje gavęs čekį
iš iždo pajėmiau 150rb. algos už sausį. Grįždamas buvau
užėjęs pas CKO. instruktorių kuris perspėjo jog delegatas
pinigų kelionės išlaidų neužmokėsias. Kadangi paldie-
nyje Troickan žadėjo važiuoti, prašiau duoti tenai de-
pešą—pažadėjo. Lygiai sakiau jog šendie Bezsonov-
kon pas ligonį važiuoju. Grįžęs klebonijon radau iš
Bezsonovkas mergaitę, kuri praneše, jog arklio nega-
vus, tad nėsą kaip važiuoti, o nuo stoties bus 4-5 ver-
stai; ligonis gi netaip sunkus kaip senas. Atlydėjus
nabašninką bažnyčion klebonui padėjau libera giedo-
ti ir palydėjęs iš bažnyčios grįžau namo, klebonas gi nu-
lydėjo kapinėsna. Vakariop buvau užėjęs pas

motyną, radau negaluojančią, prityje mat buvo mažpuškė. Per mišparus trupučią spaviedojau ir poteriavau. Grįžę iš bažnyčios radome no Lazdokiečės pasiuntinį, kuris užprašė pas ją. Apie 8 val. nuėję radom gerai įkaušusius, vakar mat Lazdokienės seserėčios iš Moršausko buvo šliubas, taigi dar puotauja. Buvo ir garnizonistas, jaunoje, studentas ir porą merginų. Per vakarienę gerokai išgerta degtinėlės, Lazdokienė visai nusigėrė, po geros valandos pradėjo spazmatiškai raudoti, šaukti, prišėjo ją lovon paguldyti. Apie 11 val. apleidome su klebonu taip nemalonias vaišes, kame pati šeimininkė visai nusigėrė o svetiliai irgi gerai įkaušo. Po 12 val. gulian.

21. Nedėlia. Iš ryto -7°; vakare -13°; tyku, gražu. ~~½ val~~ ½ 10 val. giedojau votivą. Per sumą ir pamokslą spaviedojau ir poteriavau. Prieš mišparus trupučią buvau pas savuosius. Per mišparus bažnyčioje poteriavau. Vakare buvau mieste, ant keletos minučių užėjau pas Grušeckienę, kuriai 7980 K. už olevacijonalius įmokėjau; nuo jos užėjau pas savuosius kame vakarieniavau, grįžau 10 val. Gulian po 11 v.

22. Pandėlis. Nešalta, silpnas vėjelis. Per klebono mišią trupučią spaviedojau, apie 10 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po arbatos buvau užėjęs pas 2. Komit. 59 a. lietuvį - neradau, jisai buvo atėjęs per pietus ir vakare, atnešė rožančių. Po pietų ir vakarop krovians kelionų koplyčią. Per vakarienę buvo papulkininkas Račko ir Ruzajevos gydytojas Garnus - lietuvis, išgėrėm po gerą taurelę. 12 val. nakties nusiraudęs už 4 rb vežiją leidaus Riazanės - Uralo stotin Penzoje.

23 Utarninkas. Kelionėje Troickan. Gerokai šalta. No vidunakčio iki 6 val. ryto reikėjo laukti kolei padavė traukinį. Toliaus prieskambario antros klesos įlysti nepavykovagonan. Penzoje ant Maskvos-Kazanės stoties apie 3 val. prastovėjom, garvežį taisė, taipkad iš pačios Penzos vieto antros valandos nakty išvažiavom po 9. ryto. Iki Ruzajevkos važiavimas buvo labai biaurus

aikštu buvo prieškambaryje stovėti; kartais sėsdavau ant savo valyzės-koplyčios. Iki gerai išalkau.
Po 4ᵒᵒ val. pribuvęs Ruzajevkon vos dasiprašiau pietų kurios su didžiu pasibiaurėjimu tik budamas alkanu galėjau valgyti t.y. sriubą davė tikrai kareiviškų kopustų, šaukštą paduodavė medinį kareivišką, ant antro davynio – davė „kašos", prie jo peilį ir šakutes (už jos pietus 4 rb.) kuo prasčiausius, sulamdytus. Pastebima jog stalai nepadengti staltiesėm bet cerata ir ta pati apdrapstyta silkių uodegom, saulėžolių lukštais, duonos trupiniais ir įvairiais drėgnumais ir vis tai darbai tų biaurių-„nebaprastų"-kareivių, kurių po visur pilniausia. Sėdėti žinoma nebuvo kame, tad prastovėjau ant savo valizės atsisėdęs. Apie 6 ᵒᵒ vakare, ačiū pažįstamam kontroleriui pavyko gauti į šį atliekamojo traukinio gerame II kl. vagone ir dar rasti gerą vietą kupe tarpe pasažierių, malonu ir lengva jog ne tarpe tų „tovarišččių". Čia Ruzajevkos stotyje daug pražuvo traukinio, mažo iškodento, mažų kaip paprastai daug radosi, bet kareiviai spekuliantai nenorėjo atiduoti, išėjo skandalas. Šio traukinio važiuojantys kareiviai reikalavo to mašinisto, kad tuoj važiuotu, kitaip busią jam blogai. Mašinistas žinoma jų neapklausė ir pradėjo „nepabovų" švilpimą. Iš visur reikalavo gvardija ir apsiginklavę geležinkelinčiai, mažus žinoma iš kareivių surikiuzavo. Apie 8-9 val. iš Ruzajevkos išvažiavau tarp vaidinančiu greituoju traukiniu „скорым". Prieš pat 12 val. nakties buvau Arapovo stotyje. Čia suvalgiau pasiimtą sprandą apvalą, porą pragaičių ir arbatos stiklą už ką 620 kap. žeco kijau. Nusamdęs prastą karietą važiavau Troickan (apie 7 varstus, sumokėjau 6 rb.). Ragės buvo prasčiausios, ant kurių buvo uždėtas pintinis lopšys. Taigi sėdėjau jame ir kaip mažas kūdikis kuris tiną žiūri iš lopšio kyšo, važiuoju aplink dairiaus. Apie antrą nakties suradęs moterėlės namą, sužinojau jog butas man paruoštas, tas pats kuriame anksčiau buvau apsistojęs. Gulėjau ½ 3 val.

24. Sereda. Troicke–leukų tremtinių kolonijoje (apie 160 dušių). Po 10 val. atsikėlęs ir iš tą bastymosi daigtų pasirengęs ėjau tarp vadinamoni koplyčion, kame netrukęs skaičiau mišią nes prie išpažinties nieko nebuvo. 12 val. grįžęs pas man pavestan butan gėriau arbatos ir vieną kiaušį valgiau. Papoteriavęs guliau. Po valandos t. y. 3 val. ėjau pas p-kus Horčak, neva instruktorį, pietautu. Apie 5 val grįžęs vėl guliau, nes iš kelionės jaučiaus sulaužytas. Apie porą valandų pasilsėjęs keliaus. Netrukęs vakarieniavau. 12 val. atsigulęs ištisą valandą skaičiau.
25. Ketvergas. Troicke. Nešalta, vėjuota. Po 9 val. nuėjęs koplyčion ir 14 žmonių išpavedojęs, giedojau egzekvijas, skaičiau mišią po kurios „libera" prie altoriaus. Po 12 val. grįžau pas savę pusryčiautu. Papoteriavęs gerą valandą ilsėjaus. 3 val. pas neva instruktorį pietavau. Grįžęs ir porą atvirukęs parašęs nešiau jas krasoň, bet gerai tą žinodamas kame jinai nėjau prieglaudon ir teisteikiau sargui, kad nuneštų jisai. Prieglaudoje pas p-lė Šuarską apie valandą prabuvau. Gerai sutemus grįžau. 8 val. vakarieniavau, kaip paprastas gėriau arbatos ir vieną kiaušį valgiau. Po 10 val. atsigulęs valandą skaičiau.
26. Pėtnyčia. Troicke – miglė. Po 9 val. nuėjęs koplyčion ir išpavedojęs 12 žmonių poteriavau. 10 val. giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Prieš 12 val. grįžęs pas savę ir papusryčiavęs iš lenkiško verčiau lietuviškai giesmytojiška arkyvyskupo Roppo laišką. Pietautu kaip paprastai ėjau pas Horčaką. Temstant gerą valandą ilsėjaus. Diena labai vėjuota, geralų pradedę skandėti. Guliau po 10 val., per valandą skaičiau.
27. Subata, Troicke. Nešalta, didelis vėjas. 9 val. nuėjęs koplyčion ir 24 žmones išpavedojęs giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. 12 val. grįžęs, papusryčiavęs ir papoteriavęs gulėjau. 3 val. ėjau pas Horčaką pietautų. Grįžęs ik sutemos gulėdamas skaičiau o paskui gerą valandą prasnūdau. Po 10 val. atsigulęs iki ½ 12 val. skaičiau.

28. Nedėlia Troicke. Iš ryto tyku, po pietų truputį vėjuota; silpnas atodrėgis. 9 val. nuėjęs koplyčion ir 21 žmogų išspaviedojęs, po ½ 11 val. pakrapijęs žmones skaičiau mišių laike kurias skaičiau žmonėm Evangeliją, truputį prakalbėjęs perskaičiau Arkivyskupo Roppo į katalykus gautytojišką laišką ir atsišaukimą unitų egzarcho į katalykus, kad uniją šelptų. Po mišios taip neskaitlinga treų trių kolivnija pradėjo nešti Unijai aukas, sunešė į 35 rl. Grįžau po 12 val. Papusryčiavęs ir papoteriavęs į pusvalandį išėjau. 3 val. ėjau pietauti. Po pietų tresiny ėjau koplyčion, kame keliolika vaikų išspaviedojau. Grįžęs jau tenustaut vėl gerą valandą išėjau. ½ 12 val. gulęs apie valandą, skaičiau ir užbaigiau Mętų-Przybęnowskiego.

29. Paldeunkas Troicke. Iš ryto sniguravo, biauru; nešalta. 9 val. nuėjęs koplyčion veikiaki 11 val. spaviedojau. Pagiedojęs egzekvijas skaičiau mišių laike kurias 36 žmonės komunikavos. Po viam gražyniejau į škaplerius ir ražančių. Apie pirmą valandą grįžęs pas savę gėriau arbatos, poteriavau ir truputį gulėjau. 3 val. pas Horičaką pietavau. Jau tenustaut nešiau krassu catornetą. Iki pirmos valandos gulėdamas skaičiau.

30. Utarninkas Troickas-Narovčatas. 9 val. nuėjęs koplyčion ir 5 žmones išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišių skaičiau. Po viam susidelioję koplyčios daiktus grįžau pas savę kame paugerys stiklą arbatos bangiau daiktus krauti. 12 val. užkandau prisiųstos sriubos ir kotlietų. Iki antros valandos nekantriai laukiau arklių. 25 varstų kelionę Narovčatą atlikau per 3 valandas; oras buvo gražus, kelias purkus, silpnas atodrėgis. Vežėjui už porą arklių 30 rb. į tokijau. Apsistojau numeriuose Posadskoj — kambarys didis, daug žolynų. Per gerą pusvalandį, daug žinių, atėjo austrų pavaldiniai, kurie tuoj pažadėjo rydrenai uelaisvių kazarmėse parengti koplyčią. Jau pavakar

austrų pavaldiniai (военнообязанные) at-
nešė kepalą baltos ~~d~~ duonos (apie 7 svarus) ir ge-
rą cukraus svarą. Pagėręs atsivežtos termose arba-
tos ir užkandęs šaltų kotletų po 10 val. guliau.
31. Sereda Narovčate. Iš ryto nelabai, į vakarą smarkiai
šalo. 8 val. kilęs vis laukiau žmonių kurie nuvestų
parengton koplyčion. Nesulaukęs siunčiau apie 10 val.
numerių sargą, kad kokį nors austrą-leitką atvestų.
Netrukus atėjo ir sako, jog kaip vakar buvo manyta, tai-
syti nelaisvių aficierių kazarmėse koplyčią negalima,
nes labai mesvanų dagi bulbių yra pripilta nemažai;
tad jie išgavę tik šiandie liaudies namo teatro salę,
kurioje šiandie neskubsią taisyti koplyčią. Su jais
tuojaus ėjau į tą namą, radau ant pačios scenos
betaisant altorių. Per gerą valandą šiaip taip sutai-
sius ir ~~atėjus~~ austrų nelaisviam atėjus koplyčion po
11 val. skaičiau mišią (austrų nelaisvių į 100-150 buvo).
Grįžęs pas save ir stiklą arbatos išgėręs, ėjau pas austrų
nelaisvių aficierių-leitkus pietautų. Grįžęs ir papo-
tenavęs apie ½5 val. ėjau parengton koplyčion klausy-
tų išpažinties. Buvo mažai susirinkę, nes kiekvienas
austrų pavaldinys iš tą pirkiojo, šiandie maž mugė.
Grįžęs po valandžiukės vėl ėjau koplyčion bet dabar
buvo daugiau prie išpažinties. Suvirš valandą spavie-
dojau ir išbaigiau. Grįžęs ir papotenavęs, 7 val. ėjau
į austrų nelaisvių barakus-vakarieniautų (leitkų
aficierių viso 3 žmonės). Po 9 val. grįžau. Jaučiaus
suvargęs. Papotenavęs apie 11 val. guliau.

NB. No 1-os dienos vasario
įvedama <u>Naujas stylius</u>, taip
vietoje 1-os d. reikia skaityti
14-a vasario diena.

Naujas stylius.

Vasaris mėnuo

14 Ketvergas, Narovčate. Vakarykštis šaltis žymiai atpu-
lęs. Apie 9 val. nuėjęs koplyčion suvirš tris valandas išpaži-
dojau. Išbaigęs pačią 12 val. skaičiau mišią per kurią
80 žmonių komunikavos. Prieš pat mišią gavau
nuo klebono atsiliepimą, kuriame praneša, jog dėl pa-
t arkivyskupo, tasai daleidžia pasninką pradėti sulyg
naujo stilio, t. y. ištisom 5 savaitėm anksčiau negu
pripuolė sulyg seno styliaus. Vakar turėjo būti Pelenų
diena. Vestuvės leista kelti iki 17 kovo. Iš koplyčios
grįžęs gėriau arbatos į terlūos prileistos vakar ryt.
Kaip buvo sukalbėta, netrukus atėjo leitenantas austrų
aficieris kad ėjčiau pas jo sužieduotinę ir ten 1° priimčiau
ją į katalikų tikėjimą (buvo jinai katalikė bet išsižada-
mai iš pirmo vyro prijėmė pravoslavų tikėjimą prieš
15 metų, vyras jos prieš porą metų mirė); 2° išpažintį
ją ir duoč jiedum šliubą; 3° apkrikštyt prieš porą
savaičių gimusią jų dukterį (mat viskas tai
darėsi jos namuos vien dėl to jog sužieduotinė nesenei
po mažo labai silpna ir vaikščioti negali). Taigi
visupirma prijėmiau ją (Mariją Sluk) katalikų ti-
kėjiman, toliaus daviau gerą pusvalandį pasilsėti,
tuomet išpažinties klausiau ir šliubą daviau. Po to davė
pietus per kurius buvo jaunikio du austrų aficierių
ir pastarųjų dvi pažįstamos jaunos gudės gimna-
zistės (II ir V klesas), buvo ir vaikai jaunosios iš pirmo vy-
ro. Po pietų krikštijau kūdikį, kuma buvo vyresnio-
ji jaunosios duktė – pravoslavė. Apie 5 val. grįžęs ir
truputį papoteriavęs ėjau koplyčion kame per va-
landą išpažinčių klausiau. Jaučiaus suvargęs nes neturėjau
liuosos atilsiui valandėlės. Po 7 val. drau-
ge su atėjusiu aficierium ėjau pas jaunuosius vaka-
rieniauti, čia apart tų kurie buvo per pietus buvo dar
koks tai gudas su savo žmona ir dar gudė. Per
vakarienę davė kotlietų, veršienos, vištienos ir ka-

ros. Buvo atnešto nerektifikuoto spirito, porą tau-
rinkių geriau. Austrų pavaldiniai man ant kelio
šiandie surinkę davę 55rb.; jaunasis gi Levackis už
visas apeigas 40rb. Jaunajam dedikavau mažytę
maldaknygę (2rb kaina), o lagi vakarieniaujant išdaliau
gerą pussvarį nunešiau cukraus, nes per pietus vi-
to cukraus davė prie arbatos medų (svaras 7rb.), nes
cukraus negaus už jokius pinigus. Po 10 val. afice-
riaus lydimas grįžau, po apie 12 val. guliau.
15. Pėtnyčia Narovčate ir iš. Šaltoka, po 12 val. gero-
kai pūstė. Apie 9 val. nuėjęs koplyčion ir per pusantros
valandos išpaviedojęs giedojau mišią – atsakojo trįs
lenkai austrai – aficieriai, jieje ir mišiose tarnau-
davo. Per mišią keletą žodžių prakalbėjau ir ga-
nytojišką laišką arkivyskupo E. Ropp'o su Unitų
egzarchus atsišaukimu – perskaičiau. Pastarajame
pranešama jog Unija vėl vykdyta Rusijoje ir jog
Unija prašo materijalės pašalpos. Per mišią komu-
nikavos 40 žmonių. Po mišios Unijos reikalams sudarė
man suvirš 100rb. Austrijokai man už kelią surinko
į 120rb. Ant mišių irgi gerokai skatikų davė. Susidė-
jęs koplyčią grįžau viešbutin, kame radau arklius sto-
tin važiuoti. Greitai susidėjęs daiktus ir arbatos pagė-
ręs po 1 valandos poru geru arkliu leidaus iš Narov-
čato Samajorkos stotin (14 varstų – 15rb + 1rb). Kelias
geras, važi geras ir greitas; pūstė. Už 3 paras viešbuty-
je gruokėjau 15rb (drauge už du samovaru ir
patalynę). Per valandą t. y. ½ 3 val. buvau stotyje.
Čia belaukdamas 4 val. suvėlnusio traukinio
atkalbėjau ištisas poterius. Iš Samajorkos apie 7 val.
išvažiavau (už bilietą 4rb. iki Arapovo 1 14k) iš Ara-
povo važiavau su antrinin klebono bilietu. Antros
klesos vagonan šiaip taip įlyndau, bet jau stoviti reikė-
vo kame, iš visų pusių buvau suspaustas „[illegible]
[illegible]“. Po valandos Arapove išlypo
porą daiktų, tuomet šiaip taip susitūpau ir pasi-
tiesiai ant dvaro atsisėdau. Kai kokius prišaščius

delei Arapove suvirš dvi valandi prastovėjo traukinys. Čia besėdėdamas užkandau nelaisviais sudėtos mėsos ir arbatos geriau, kurią Narovčate, Teriūns buvau gavęs. Po pusiau pirmos valandos naktį buvau Rusajevkoje, čia reikėjo persėsti traukinyn kitan.

16. Subata Rusajevka—Makarovka. Sūnagiai šalta, vėjas kadangi Sarausko link joko pasažirų traukinio iki ~~pus~~ vidudienio nebusią ėjau pėskati tepluškų kurios netrukus turėtų eiti. Po ilgo vaikščiojimo ir didžių prašymų įsileido kareiviai tepluškan, kame netaip buvo šalta, nes nekūrenama joje krosnelės kaip dušnių vagone. Pradžioje pačioj kertelėje sėdau ant savo valizės o po valandos, kuomet kaž kokia moteriške kilo nuo žemutinių narų prisiplėjau josvietoje, pasiraitęs po savim kojas nes šalta buvo. ~~Ir~~ Čia taip prabuvau Rusajevkoje apie 6 valandas. Visai išaušus išvažiavom. Bevažiuojant trumputį prisnudau, pabudęs matau jog dar ne Sarausko stotės ir pasidėjęs gerą laiką pasižinoferdavau, kas per stotis, pasirodo—jog Sarauskas, kame reikia man išlipti taigi ir nemiegodamas tiem. nepravažiuosiu. Stotyje vežikų nebradau; pradėjom lygti su paprastais vežikeliais; Makarovkan 10 rb. norėjo, ant galo už 3 ru. sutiko vežti, o viso labo 5 varstai. Važiuodamas gerokai nosį pašalau. Apsistojau, kaip paprastai Makarovkoje, pas lietuvių mokytoją p. Zdanavičių. Atsipraudęs skaičiau knygų tėlėje mišias. Po arbatos guliau ir gerai tris valandas išėjau. Temstant pietavau, 9 val arbata, guliau apie 1 val.

17 Nedėlia Makarovkoje. Labai šalta, nuo vidudienio didžiai pustė. 9 val. nuėjęs koplyčion ir 8 žmones išpažinęjęs poteriavau. Po 10 val. paslankstęs žmones skaičiau mišių laike kurias lietuviškai skaičiau Evangeliją pirmajai gavėnės nedėliai, ganytojišką laišką ir užuojautų atsišaukimą delei ~~most~~ vaikelių. Apie 12 val. pusryčiavau, po pusryčių mokytojas Zdanavyčė negaluodamas atsigulė ir per dieną nesikėlė. Per dieną didis kaukišto sluogas. Vanare [illegible]

Troicko instruktoriui, kad jisai praneštų savo pabėgeliams
jog įvesta naujas kalendorius ir jog jau pagal naujo ka-
lendoriaus prasidėjo didysis pasninkas. Po 12 val. gulęs
veik per valandą skaičiau.

18. Panedėlkas Makarovkoje. Nešalta. 9 val. nuėjęs koply-
čion ir 15 žmonių išspaviedojęs giedojau egzekvijas ir
mišią skaičiau po kurios liberą giedojau. Mišiose tarna-
vo vienas iš vietinių vaikezias, mokytojas mat gu-
li-sirgsnėja. Popietų iš Saransko atvežė du austrų
pavaldinių kūdikiu prie krikšto, kūdikius pakrikšti-
jęs įvesdinau dvi moteri. Apie 10 val. gulęs, gerą pusva-
landį skaičiau.

19. Utarnikas Makarovkoje. Nešalta. 9 val. nuėjęs koply-
čion ir 16 žmonių išspaviedojęs giedojau egzekvijas
ir mišią skaičiau. Prie išpažinties buvo keletas austrų
pavaldinių iš Saransko. Po arbatos grįžau krikštyti
kūdikio ir moteriės įvesdinti. Kadangi kūma turėjo
būti gudė, turėjęs įsakiau pastatyti antrą porą
kūmus katalikus. Gudė neatbūtinai nori krikštą 3-ių
įkepo ir šiaip ir taip sakiaus neimsiąs bet jinai sa-
vė girdamas jog pinigų turinti ir jog nepabėgėlė esanti.
Po pietų vakarop pusantros valandos prasnūdau.
Gulian 11 val., skaičiau iki po 12 val.

20. Sereda Makarovkoje. Nešalta, į vakarą susigurvo.
9 val. nuėjęs koplyčion ir porą žmonių išspaviedojęs gie-
dojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Per dien po kam-
barį vaikštinėjau, vakare po valgio blogiau jaučiaus,
bet išgeręs sodo geriau pasidarė. Vakare rašiau
Butkevičiaus laišką. Gulian po 12 val.

21. Ketvergas Makarovkoje. Nešalta, gražu. 9 val. nuė-
jęs koplyčion ir papotėkavęs giedojom egzekvijas ir
mišią skaičiau. Prieš pietų atėjusius vaikus
katekizavau ~~prie išpaž~~ kad prisiruoštų prie išpažin-
ties ir komunijos. Gulian po 11 val.

22. Pėtnyčia Makarovkoje. 9 val. nuėjęs koplyčion ir 9 žmo-
nius išspaviedojęs skaičiau mišią. Po mišios 1/2 12 val. papu-
ryčiavęs važiavau Saranskan (pavieto miestas) 4 varstai.

Čia buvau austrų pavaldinių komitete, kame daug lenkų sutikau, kurie pažadėjo surasti pavaldinių vietą, by tik atvažiuočiau pas juos su pavaldiniais iš Makarovkos. ~~Sulig~~ Pagal Makarovkos švenčiko orderio eparchijos sandėlyje gavau gorčių raudono bažnytinio vyno, bei užmokėjau 10 rb. Pavieto maitinimo komitete (npodovольственной комиссии) padavęs prašymėlį, jog reikalauju 15 svarų plotkoms kvietrinių miltų - gavau leidimą ir už miltus užmokėjau 540 k. (po 36 k. svaras). Buvau pas slovėnę Chvojką - čia ir pietų užkandau. Iš čia buvau pas lenką Novickį (akcizes viršininkas) aut valandėlinkės užvažiavęs. Po 4 val. grįžau atgal Makarovkon, vežikui - kareivėliui 5 rb. užmokėjau. Važinėjant truputį purtė, oras nešiltas. Iš ryto nerimškai galva skaudėjo, grįžus iš Saranzko labai susopo; stiklą tad arbatos išgėręs guliau. Valandą pasilsėjęs praėjo galvos skaudulys. Gulęs po 11 val. iki 12 l val. skaičiau.

23. Subata Makarovkoje. Gražu, saulėta. Po 9 val. nuėjęs koplyčion ir atgiedojęs egzekvijas skaičiau mišią. Prieš 11 val. pusryčiavau. Po pietų su sveikstančiu mokytoju p. Zdanavyčiu vaikščiojom apie dvaro išplėštą ir gudais sudegintą murinį rūmą. Vidurio namai išplėsti, o kur buvo mediniai tai vieni pamatai akmenis beliko visus išdraskė, kitų gi plytinių rūmų tekiurkso plytų vietos, stogai visi nuplėšti ir balkės išvestos. Pavakary truputį pasivaikščiojęs valandėlę prisnūdau. Guliau apie 11 val.

24. Nedėlia. Makarovka - Saranskas. Gražu, saulėta, nešalta. 9 val. nuėjęs koplyčion ir devynetą žmonių išpažinties išklausęs, pakrapijau žmones ir mišią skaičiau. Per mišią skaičiau ir lietuviškai ir lenkiškai Evangeliją ir po truputį pamokslėlį sakiau. Po mišios bažnytinius daiktus dėliojau. Pogėrus pusryčių galutinai susidėjau daiktus, o po pietų po 4os valandos su visa koplyčia važiavau Saranskan kame apsistojau pas p. Gorniką, austrų pavaldinį - krautuvininką. Išgeriant arbatos atėjo porą austrų pavaldinių kurie pagelbėjo įtaisyti altorių - apstatytą gėlėmis.

Apie 10 val. vakarieniavom. Po 11 val. gulėm.
25. Pandelkas Sarauske. Graži, nešalta. Po 8 val. kėliaus.
Per keletą kartų, po trejetą ateinančius žmones spaviedojau
½ 11 val. ~~valandą~~ skaičiau mišią, laike kurios 20 žmonių ko-
munikavos. Po mišios perskaičiau unijotų dvasiškių vy-
riausybės į katalikus atsišaukimą. Pusryčių valgiau
apie 12 val., pietavom antrą valandą. Po pietų valandą
prasnūdau. Kilęs, keletą atėjusių žmonių išspaviedojau.
7 val. arbata. Po 9 val. vakarienė. Apie 12 val. gulėm.
26. Utarnikas Sarauske ir iš–. Nešalta. 9 val. kilęs iki 11 val.
spaviedojau. Prieš šv. Mišią mergaitę-žydę su jos kūdi-
kiu priėmiau katalikų tikėjimą. Per mišią 25 žmo-
nės komunikavos. Po mišių Evangelijos skaičiau antrojo
didžio pasninko nedėlios Evangeliją, keletą žodžių praše-
kijau ir ganytojišką laišką arkivyskupo Roppo perskai-
čiau. Po mišios priiminėjau intencijas ir unitams au-
kas. Pusryčiavau po 1 val., laike kurios iš Makarov-
kos atvažiavo pabėgėlių vaikų mokytojas p. Zdanavy-
čė. Po valandos visi drauge pietavom. Mokytojas nuo pab-
gelio atvežė revolverį ir kulkas, pirmąjį 100 rb., o antrąjį 50 rb.
įkainavo, pirkau. Po pietų su mokytoju stotin važiavom
pasiteirauti, traukinys kurs vakar vakarop turėjo
praeiti, pro Sarauską praėjo šiandie apie 11 val. dieną.
Iš čia važiuodami trumpą valandžiukę sustojom pas bu-
vusį Makarovkoje urėdą, ir pas Chvoicką, pastarasis
ką tik pas mane buvo išėjęs. Grįžęs pas Gornikę, kame
buvo įtaisyta koplyčia ir aš gyvenau, krovinėjau daik-
tus. Pavakarieniavęs po 7 val. vežiju leidaus Sarausko
stotin (4 rb.) kame įteikęs sargui daiktus ir išsiklausęs
pas viršininką kuomet galima laukti traukinio, kurs
išvyks prieš paros vėlinasi; pėsčias ėjau, rožančių kalbėda-
mas, nuėjau pas Chvoicką (slovencą – austrų pavaldinį)
pernakvoti. Pasišnekėjęs apie ½ 12 val. gulėm.
27. Sereda. Kelionėje iš Sarausko. Nešalta, į vakarą vėjuo-
ta ir šaltoka. Prieš 7 val. kilęs ir stiklą arbatos išgėręs
skubiaus stotin, kame prieš valandą radau praėjusį va-
karykštį traukinį, nes viršininkas neįspėjo, ~~kame~~

sakė jog 8-10 val. ryto maž daug ateisiąs traukinys, o tuo tarpu, atėjo gera valanda ankščiau. Prisiėjo tad stotyje laukti kito kokio nors traukinio. Buvo kalbėta jog busiąs apie 12 val. bet atėjo po 3½ val., visas kareiviais perpildytas. Kadangi ant keletos atdengtų platformų buvo pastatyta prastų-vežimų-kovų poras arklių, repečkenaus ant tų platformų ir į tas koras. Važiavimas žinoma būtų neblogas buvęs, kad ne vėjas ir šaltis. Kelionė iki Ruzajevkos neilga, vos suvirš valanda. Ruzajevkoje jau temstant buvome, kame įėjęs savo krepšį-koplyčią ir kitą skrynaitę įsiveržiau antros klesos salėn stotyje, kame kimšti prikimšta „Jobapunęcij-kareivių". Prie galo stalo sėdaus, žinoma, ant savo krepšio. Kadangi prie stalo niekas netarnauja stojant kareivių eilėn, kame ~~prie~~ kasoj įmokėjęs pinigų 125 kap. už lėkštę „русских щей" su duonos porciją ir pats iš eilės pasiėmęs nesodinamas prie stalo ir valgiau kareiviškų medinių-raudonu, šaukštų arba pačių kareivių apgraužtu šaukštu tą bjaurią sriubą. Iš sriubos mėsos šmotelį piaustyčiau savo peiliu, nes iš bufeto neduoda tankiai mat „приборы". Arbatos stiklo irgi nedavė prie stalo nešti, kolai už stiklelį rublį kaucijos neįmokėjau, prie arbatos nei cukraus, nei šaukštelio, nei lėkštelės neduodama. Laimė, kad su savim iš Saratovo turėjau duonos. Nors silpnumo kiek nukaudęs ėjau ieškoti vagonų kurie, pasak viršininko eisią 8 val. Penzos linkon. Po kokios vaikščiojimo ir klausinėjimo valandos susekiau jog ten ir ten stovintis tušti be krosnelių prekių vagonai eisią Penzon. Čia tarpe vagonų bevaikščiojant suradom išmestą krosnelę ties vagonu kurią su kaikuriais išvesesniais žmonėmis susitarėm įnešti vagonan kuriame įsisėsti. Ėjau tad stotin pasirūpinti malkų, bet kokia mano buvo nelaimė, nuomat prisiartinus prie vagonų nei tų su kuriais žmonėmis buvome susitarę vienam lysti vagonan, nei tos krosnelės neberadau, prie to į vagonus prisigrūdę kareiviai neleido įsitesti, — aukštų išąį. Po ilgo vaikščiojimo

ir ties vagonais per ~~užslaptas~~ nezakleistas durių klausinėjimo, ar nesą tų civilių žmonių su kuriais drauge sutarta važiuoti, atsiliepė-esą; ir tik per tų civilių žmonių lindyjimus jog drauge važiuos jaučia, pavyko įlysti vagonai. kame stačių pilniausia, čia jokios udyjimus nebuvo lentynos nei krosnelės (ją kiti pajemė nožemes), tik mahorkės dūmų - pilniausia. Kadangi 8-9 val. išvažiavimui sunes praslinko, iš mūsų vagono radosi drąsuolių - kareivių kurie ėjo grąsinti viršininkui kodėl jis traukinio neleidžia arba kam laiką nelaukęs, žadėjo jį išplumpinti; tuomet viršininkas per pusvalandį žadėjo išleisti traukinį. Benalbant drąsuoliams sėjo raudonoji gvardija ir išvyjo. Taip no 8 val. lygi 3 nakties prastovėjimo Ruzajevkoje - Čeliabines Penzos linkon.

28. Ketvergas. Kelionė Penzon. Iš nakties šalta, truputį pusti, dienų silpnas atodrėgis. Iš Ruzajevkos Penzon 125 varstų kelionė blogiausia: ryko, viena vagone be krosnelės šalta, jokių lentų atsisėsti nėra, dargi labai tykiai traukinys ėjo; ant galo priešausėlyje konduktorius pranešė kad šį vagoną apleistumėm nes esą resorai pagedo. Įvažiėjo prašytis kitan vagonan, kame tuoj pajemė nors ankštu. Taip ir nepatogiai stovėdamas, nes visas kojas apgulė kareiviai ir tarpais ant savo krepšio sėdinėdamas, o kartą net kaip šunelis ties savo krepšiu buvau ant nešvariausių grindų ~~buvau~~ susiraukęs galvą, savo krepšį atrėmęs nėra išsijaus, po dešimtų valandų kelionės sekiau Penzos, kame Mask-Kasanės stotyje išlypau ir ne perkūnblinų parsamdęs vežiką lendaus klebonijon. Čia kleboną kelintą dieną radau besergantį, dargi prieš savaitlę butą baisiausio klebonijoj atsitikimo, t. y. prieš savaitlę ½ 7 val. vakare per apgaulę t. y. pajemė zakrastijono vaiką, kuriam įsakė sakyti, jog atvedęs žmonių metrikų prašančių išvėrže su revolveriais banditai keturi, kurie visiems esantiems priešiži revolverius atlaikštais gaisdžiu kaip prie smulkesnių pareinalavo pinigų - iškratė visas klebono vežėnes, nukabino laikrodį, išvertė stalčiukus, išvagė

klebono ir bažnyčios raktą, pridėjus prašymą-praši-
sakimo. — Išgeręs arbatos po pusvalandžio pietavau.
Kadangi klebonas serga prisėjo man važinoti Žemie-
tijos ligoninėn, kame suteikiau paskutinius sakramen-
smagiai sužeistam žmogžudžiais -lenką, savininką
geriausios Penzoje „kavinės Monte-Karlo". Lygiai
sužeista vaikinas ir jo moteris, kuriai trys reikėjo ran-
kos pirštai amputuoti; jos nespaviedojau — nes nenorėta.
Iš ligoninės grįždamas, pusvalandį pas motyną bu-
vau sustojęs. Iš ilgos vargingos kelionės jaučiaus ge-
rai pavargusiu. Gulau apie 11 val.

Kovas mėnuo.

1. Pėtnyčia. Nešalta. 9 val. norėjau egzenortą giedo-
ti; bet neatėjus vargonininkui, prisėjo mišią skaity-
ti. Po arkatos važiavau pas ligonį į Litvinovo pr-
tą, kame gyvena lenkas krautuvninkas (vežėjui 5 rb. sumo-
kėjau). Grįždamas užėjau Gubernijinėn upravon, kame
gavęs čekį iš Valstijos banko pasiėmiau 150 rb. algos
už vasario mėnesį. Grįžęs visą laiką buvau namie
laukiau gydytojo ateinant, mat vieta pažandė
ir truputį žandas patinęs, manau jog „kiaulytė" bus;
gydytojas gi jos nekonstatavo, kompresus prirašė.
Ant nakties guldamas daviau aprišti žandą.
Apie 11 val. gulau. Per dieną nevisai galva sopėjo.

2. Subata. Gražu, oras ramus atodrėgis. Po ~~arbatos~~ mi-
šios ir arbatos buvau pas Gruseckienę, kuriai už ...
tyčios butą sumokėjau už vasarį ir kovą (už vasarį 17 rb.
ir kovo 30 rb.). Buvau ir pas motyną užėjęs. Prieš pietus Bole-
slovui ir Elžbietai Pitere gyvenant, eitus parašiau po
atvirutę ir po telegramą siunčiau, kad jie artinantis
šventėms važinotų Penzon. Per vakarienę buvo laf-
vis Zvidrin, kuris pas kleboną apsinakvojo. Guldamas
daviau žandą aprišti; gulėdamas iki ½ 1 val. skaičiau.

3. Nedėlia. Gražu, saulėta, iš ryto pašalę. ½10 val. skaičiau votivą. Per pietus buvo gyvulių gydytojis (betgi užnapuoni kraz) karyškas, generolas - lenkas. Vakare apie 5 val. klebonas palinęs papulkininką Račko-lenką ir aficierį pravardę Lardoną - išėjo lenkų komiteto susirinkiman. Grįžę pavalgė svečius vakariene su degtinėle. Guliau ½12 val., pusvalandį dar paskaitęs.

4. Paldieniskas. Gražu, saulėta, iš nakties pašalę, vakare irgi šalo. Per pietus užėjo Romazajaus gydytojas p. Garūnas - lietuvis, jis pas kleboną ir nakvojo. Vakare 5 val. klebonas lenkų pabėgėlių susirinkiman ėjo. Netrukus atėjo su savo žmona Lardonas. Grįžus klebonui buvo vakarienė. Apie 11 val. su gydytoju Garūnu ėjome telegrafan, kame buvusioms Liet. Kom. įgaliotiniui ir Makarovkon lietuvių mokytojui davėme po depešą - kad atvažiuotų gubernijinian pabėgėlių susirinkiman, kad atstovavus lietuvių ypač išprašius mokykloms avansų, nes kitaip pavo pavaizduojus bolševikų tautų organizacijų žlugtų ir apšvietos dalykas. Už dvi telegramas 12.60 k. sumokėjau. Iš ryto po arbatos buvau Pycck-Aziatsk. banke, kame pasiėmiau 120 rb., grįždamas buvau pas motyną užėjęs. Guliau ½1 val., apsirišęs kaklą.

5. Utarninkas. Gražu, iš nakties gerai pašalę, dieną irgi nešilta. Po pusryčių buvo Valstijos banke, kame gerai sužinojom jog iždo kuponai pavasarį reikės tų jog už iždo serijas nebeapmokama no sausio m. - šių metų - nuošimčių. Grįždamas buvau pas motyną. Per pietus ir vakarienę buvo gydytojas Garūnas, jisai ir apsinakvojo. Iš ryto galvą sopėjo, į vakarą išsipeikėjo. Gulęs skaičiau iki ½1 val.

6. Sereda. Iš ryto gražu, saulėta, nešilta. Po 7 val. kėliaus, po kam barį vaikščiodamas poteriavau; kleboną pas ligonį išvežė. Po 8 val. giedojom egzekvijas ir mišią. Per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Po arbatos buvau užėjęs pas traukinių kontrolierių, gėriau stiklą arbatos ir taure

lę vyno. Klebonui kontroleris, Teiskė spirito bonką. Grį-
žęs radau kleboną su gydytoju po pietavusių. Šiandie
dalis „moneptaus globą” (pinigų dirbtuvė) peržiūrėtė iš Pi-
terio Penzai. Per dieną blogai jaučiaus. Pavakary buvo
pas kleboną papulkininkas Račko. Apie 12 val. guliau.
7. Ketvirtas. Gražu, nešalta. Kilęs ir pasimeldęs po 9 val. skai-
čiau mišių. Iš pat ryto labai blogai jaučiaus, nusimesti ir ko-
jos sušalę. Po arbatos atsiguliau. Klebonas išėjo svečiuosna.
Pietums buvau atsikėlęs, po pietų gi visai susirgau, paėmė
influenza (karštinėlė). 8 val. klebonas su Lardoku ir geležinke-
lių kontrolerių grįžo ir iki 12 val. vakarienę valgydami ir
degtinėlę tuštindami šnekučiavo. Aš nusikėliau. Ėmiau
chinino. Apetitą gerą turėjau per dieną
8. Pėtnyčia. Sirgau. Karštis kilo iki 38,6°. Jaučiaus blogai.
Ėmiau chinino. Apie 9 val. atlankė motyna su seserį;
vėliaus Gabrenaitė avelių atnešė. Klebonas pas gy-
dytoją susaukdino-nukeltas, šiandie ateiti negalis. Vakare
ėmiau aspirino, gerai išprakaitavau naktį. Per
dieną galvą skaudėjo ir niežė. Per dieną jokio apetito
neturėjau.
9. Subata. Sirgau. Po naktinio išprakaitavimo geriau
jaučiaus. Silpna. Pietums ir vakarienei kėliaus, kitą
laiką gulėjau. Prieš pietus atlankė motyna ir mokytojas
Kartonas. Dieną ir vakarop skaitinėjau knygą –
gulėdamas. Vakare ilgą laiką neužmigau. 1/2 1 val.
šviesą gesinau.
10. Nedėlia. Šalta, gražu. Apie 9 val kilęs, 1/2 10 skaičiau
votivą. Po arbatos poteriavau ir gulinėjau nes po ligos silpnas
jaučiaus. Po pietų pusantros valandos gerai miegojau.
Vakare geriau jaučiaus. Per vakarienę pas kleboną buvo
svečių (nevardintų, jenerolas Piotrovski; depo geležinkelio
viršininkas Skibinskis ir sindikas Jošėyk, dagi latvių batalio-
no kareivis, tepliorius Baltgail) kurie gerai degtinėlės išgėrė.
9 val. išsiskirstė. Prieš 12 val. gulęs iki pirmos valandos
skaičiau. Kaž kodėl iki 4-tos valandos užmigti negalėjau.
11. Panedėlis. Šalta, per dieną šaltas vėjas, vakare –17°.
Iš ryto po 9 val. buvo pas mane atėjęs gydytojas Auber-ne-

bairvių-orkestras. Apžiurėjęs prirašė brangių dvejopų vaistų, dagi sakė jog reikėsią po uoda leisti arsėniką. Kalaikas didžią anemiją konstatavo. Apie 10 val. skaičiau mišią. Po arbatos priešpiečiu buvau užėjęs pas motyną, paskiaus vienon kiton vaistinėn. Po pietų atsiģenčiau mikstūrą apie 6 rb. gumo kišęs, antrų gi vaistų nesirado vaistinėje. Buvau užėjęs pas kontrolerį Šablinskį (jo varduvęs), ne prašė ant arbatėlės su klebonu vakarióp. Apie 6 val. buvo pas Kleboną papulkininkas Račko ir kapitonas Taraseviče. Ant greitosios truputį išgėrė ir išsinešdino nes su klebonu ėjome pas Šablinskį. Čia buvo dar kitas kontrolerį su žmona. Gerėm arbatos, lošėm „21", vanarvėnčiavom vėl iki ½12 val. Lošėm (pralošiau „90 rb.) ir užkandę jau po 12 val. grįžom. Pirmą valandą guliau.

12. Utarninkas. Iš ryto genai šalta, diena graži; vakare truputį atpuolo. 9 val. skaičiau mišią. Po arbatos ėjau po vaistines ~~ten~~ vaistų ieškoti, ketvirtoj radus tik vietoj radau (6 rb. gumo kišęs). Maskvos gatvėje bent 2-3 sutikau partijas kareivių bolševikų, kurie ties Lizandres teatru nuo mitingauta, nešdino vėliavą, ant vienos kurių buvo parašas „долой братание с буржуями", ~~pasirėjo~~ prieš vieną ir trečią partiją ėjo četirių orkestras. Apie dvi žemiris val. prasivaikščiojęs grįžau. Pietavau vienas nes klebonas „na биликт" išėjo. Papoteriavęs pradėjau peigaliuką drožyneti, kaires rankos nykštį no nagos genai persikirdau. Apie 5 val. atėjo iš Gilaryčių gudas, artimas katalykų mokslui; apie įvairias dogmatikos kvestijas, storų gudų cerkves ir tt. per 3-4 val. šnekučiavom. Prieš išeisiant ~~svečiui~~ atėjo klebonas bet jau nesirodė nes buvo genai išgėręs. Apie ½12 v. gulęs valandą skaičiau.

13. Sereda. Graži bet šalta. Prieš ½9 val. nuėjęs bažnyčion egzekvijas giedojau, per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Prieš pietus buvau pas motyną, jos neradau bet E. Gabrnaitė buvo. Vakare ilgoniai su klebonu šnekučiavom. Guliau 12 val.

14. Ketvergas. Truputį vėjuota, dieną – 8°, vakare 14° R. 9 val. atskaitęs mišią jaunuomenei priėmiau katalykus

tikėjimui. Iš ryto nerviškai galvą skaudėjo. Po pietų buvau mieste kirptis ir batus valyti daviau. Maskvos gatvėje sutikau social-revoliucijonierio užsivarusio erlives-laidotuves, nei švuntiko nei jokio kryžiaus nebuvo. Patis žmonės gražiai giedojo „Vy žertvoju pali", o orkestras laidotuvių maršą grubijo. Paskui vienas kareivių prakalbą sakė. Grįžęs radau papulkininką Raičko, kuris su klebonu ir manimi ėjo pas kapitoną Tarasevičių į svaišes. Pagėrę arbatėlės preferavom, apie 9 val. vakarienė. 12 val. užbaigę preferansą (+180) grįžome. Begrįžtant išsipersikėjo galva. 1 v. gulian.

15. Pėtnyčia. Iš ryto 8°, vakare 4°. Tyrutėlį aprašinėjau į atodrėgį. 9 val. atskaitęs mišią spaviedojau ir komuniją daviau. Užbaigęs vakar pradėtą mokytojui Zdanevičiui ~~ne~~ laišką nunešiau krasoi. Po pietų 4 val. per kryžiaus kelius poteriavau ir vieną išspaviedojau. Vakaraary buvau pas savuosius, motyną negaluojančią radau. Po 11 val. gulęs valandą skaičiau.

16. Subata. Nešalta. 8 val. kėliaus; giedojom egzekvijas ir mišią. Po arbatos buvau markių pirkti krasoje (už laišką 35 k. už atvirutę 20 kap.), grįždamas buvau pas savuosius, motyna guli-sirginėja. Val. 4 per griaudus verksmus poteriavau ir spaviedojau. Vakare per vakarienę buvo gudas katalikas Tomobęeb. Gulian 12 val.

17. Nedėlia. Nešalta. 9 val. kėliaus. ½10 val. giedojau votivą. Per mišią spaviedojau ir poteriavau. 4 val. per griaudus verksmus poteriavau ir spaviedojau. Po pavalgių jau temstant buvau pas savuosius užėjęs, motyna sirginėja. Per vakarienę buvo Zardokevičius su kokiu gudu; klebonas ir vaišių 9 val. grįžo. Atsigulęs 11 val. pusvalandį skaičiau. Vakare pradėjo šalti.

18. Panedėlis. Iš ryto kaktos pašalą, dienų irgi šalta nes vėjuota. Po 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Po arbatos ėjau pas ligonį gana toli (Pokrovska 38); grįždamas buvau pas buvusį Ramzajaus mokytoją ir kartu.
Gulian 12 valandą.

19. Utarninkas. Geroskai šalta. ½9 val. giedojau mišią.
Per klebono mišią spavedojau. Po arbatos buvau mieste,
grįžęs truputį malkų pioviau. Prieš pietus buvo atėjęs žy-
nomas Penzoje chorvedis Kastorskij, kuris klausinėjo
kunigalietuviaičių nurodyti gero muziko fisgarmonijos
pirai, mat koncertą rengiąs. Per pietus buvo atėjęs pas ma-
nę mokytojas Kartanas. Po pietų apie 4 val. buvau pas sava-
sius iki 7 val. Per vakarienę pas kleboną buvo iš Vyžė-
kovo leitenantas Koziol. Gulėjau po 12 val.
20. Sereda. Truputį vėjuota, iš ryto -7°. Prieš ½9 val. ~~skai-~~
~~čiau~~ giedojau calumnią mišią. Po mišių 1 valandą
spavedojau. Per arbatą pas kleboną buvo latvytė
iš Piterio su ekspedicija atvažiavusi; prieš keliolika me-
tų Klebonas buvo latvijoje jąją mokyklos tryliką
mokinio. Po 12 val. buvau pas kontrolerį, neradau, po 3-
ji valandos vėl buvau – radau, noriu mat iš jo pa-
gal korčiukės malkų iš gelžkelio gauti. Vakare
buvau pas savuosius. Per vakarienę buvo papulki-
ninkas Račko. Po ½1 val. gulėjau.
21. Ketvergas. Sunkus oras, nešalta -2°. Po ½9 val.
skaičiau mišią. Po arbatos buvau mieste ir gubernij-
niame „učenolitujemomu" treutinių komitete, nate
mane pranešė jog Povolžkavos taryba, remdamasi
atskyrimu bažnyčios nuo valstybės išbraukė man
algą mėnesinę (150 rb). Patarė vietoj paduoti prašymą
raštu kas nors išeitų. Taigi nustoju gimnazijos lėšų, tuo
labiau jog po mano globa gyvena motyna su seserį
ir Gabrenaite-gymnaziste, kurioms pragyvenimui (300-400)
išeina. Per vakarienę buvo Šostakauskių su moteri (už-
ėjęs pardavusiejisiems mėsos) ir papulkininkas Račko,
prieš gerokai degtinėlės išgėrė. Gulėjau po 12 val.
22. Pėtnyčia. Ryto ir vakare šalo, dieną atodrėgis. Vargoni-
ninkui apsirgus mišią prisiėjo skaityti. Po mišių su klebo-
nu per gerą pusvalandį spavedojom. Prieš pietų porą
sykių pas savuosius buvau. 4 val. per graudžius verks-
mus spavedojau ir poteriavau. Per vakarienę buvo Lar-
dokienė su savo dukteri. Gulėjo ½12 val. per gerą pusva-
landį skaičiau.

23. Subata. Iš ryto truputį pašalę, drėgnu silpnas atodrėgis. Po ½9 val. skaisčiau mišią. Po pusryčių atvažiavo Ramsojaus gydytojis Garūnus-Ciehuris. Prieš pietų 6 lydėjau. Kreipiuosi Komisijos dr. ... teikiau prašymą kad man kaipo pabėgelini pabėgelių kapelionui mokėtu algą kaip pirmiau, ... nes jokios parapijos. Per graudus verksmus ir prieš, išviso suvirš dvi valandi išpavedojau. Pavakary buvau pas zakristijonus. Per vakarienę buvo latvis-prekėjas-Balgail, kleb... nas buvo svečiuose. Gydytojis Garūnus iš susirinkimo tegrįžo ½12 val. Gulėjau gerai po 12 val.
24. Nedėlia Verbų. Nešalta. 9 val. giedojau votivą. Po mišios zakristijoje radau mano draugą kun. Seminarijoje iš Kozlovo atvažiavusį. Kolai jisai mišią atlaikė, klausiau išpažinties. Po arbatos abudu suvirš dvi valandi išpavedojom - išbargėm. Po pietų kun. Seminarijoje ... drėgnų vargindos ... suvargęs, gulė ilsėtis. Aš per pamaldas „graudus verksmai" pateriavau ir truputį išpavedojau. Per vakarienę gerokai visi trįs išgėrėm. Draugas apsigyveno pas kleboną su manimi drauge. Gulėm po 12 val.
25. Paldieniukas. Atodrėgis, vakare pradėjo šalti - 8°.
Po ½10 val. giedojau egzekvijas ir mišią, po kurios veik iki pačios 12 val. su kun. Seminarijoje klausėm išpažinties - išbargėm. Po arbatos su kun. Semin. - valandėlei buvome pas mano motyną užėję. Po pietų aš vėl buvau pas zakristijonus, užsakiau jog vakariop visi trįs kunigai ateisime vakarieniauti. Tad apie ½7 val. ėjome aš, klebonas ir taipat kun. Semin. Čia gerai išgėrėm degtinės, su arbata vyno butelį, vakarienė buvo gera. Gerokai visi pasitraukę po 11 val. grįžome. Papoteriavę po 12 val. gulėm.
26 Utarninkas. Vėjuota, saulėta, šalta gerokai. Prieš pat 9 val. skaisčiau mišią. Po mišios truputį išpavedojau nes turėj pas ligonį reikėjo važiuoti; ką padariau arbatos stiklą išgėręs. Ligonė (Zosia Šutrys) įdavė man savo pinigus (šešis tūkstančius). Po 12 val. buvau pas švedų konsulą - neradau. Po pietų buvau irgi pas kontroliečių ir porą

syk[illegible] ėjau pas konsulį - neradau. Suoleinoje valandėlę buvau pas savuosius. Oras vakare gerokai atšalo -12°. Vakare aš, kun. Semenavyčius, pulk. Račko-preferansą (+615 k). Gulėm pol 12 val.

27. Sereda Didžioji. Šalta, vėjuota, -8°. 8 val. kėlęs girdojau egzekvijas ir mišią. Po mišios iki 12 val. su kun. Semenavyčiu spavedojom. Po pusryčių kazyravom „66". Popietų atvažiavo nelaisvis kun. Lasek iš Samaros, apsistojo pas klebonų. Vakariop su kun. Semenavyčiu buvome pas kontrolerį užeiti, mainą paleisti; bet nebuvo su kuom. Vakare grįžę lošėme vėl „66" (-70 k). Papoteriavęs pol 12 val. guliau

28 Ketvergas Didysis. Gerokai šaltoka. ½ 8 val. mišias su kun. Semenavyčiu bažnyčioj rytų iki ½ 11 val. spavedojom ir nabargeius. Kiek vėliau atėjo klebonas su nelaisviu austru kun. Lasek - kuris irgi spavedojo. Klebonas keletą kartų davinėjo komuniją. Mišia 10 val. prasidėjo, per kurią visi kunigai komunikavosi. Pamaldos arti 12 val. užsibaigė. Po pusryčių, lygiai ir po pietų buvau pas švedų konsulą - neradau namie. Vakare su kun. Semenavyčiu buvome pas kontrolerį, mainą paleisti, kaip buvo žadėta, bet nebuvo su kuom. Val. 10 vakare austras kunigas išvažiavo Syzranėn. Gulėm gerokai po 12 val. Vakare su kun. Semenavyčiu lošėm „66" (+490 k).

29. Pėtnyčia. Šalta -10°, truputį vėjuota, vakare pasnigo. 9 val. buvo pamaldos, per kurias buvome bažnyčioje. Po pusryčių lygiai ir pavakary ėjau pas švedų konsulą Jonson - neradau namie. Dienų ant gatvės senovišką skandalą mačiau: kaž koks kareivio rūbais rūbelis (turbūt aficeris, kalbėjo pad bolševikas) didžiai girtas neatstojo nuo vieto kareivio prašinėjo. Girtasis šiaip taip sėdėdamas ant arklio išsitraukęs šašką šono į kareivį, pastarasis tuotvėrė jį ir nuo arklio nusodino, atėmęs šašką, atėmęs eina turbūt milicijon vesti, vesdamas drauge arklį. Tuomet girtuoklis ėmė iš kišenės revolverį, bet iš [illegible]

girtuokliaus uzrauto ištraukti, kaip keletas priešakyje karevių sugrūsklavo. Dabar jau keletas kareivių nuvedė mierciijon tą skandalistą. Po valandžiukės kaip pasiutę keti raitelėliai ir pėsti leidosi milicijon, turbūt gelbėti skandalisto, draugo savo-bolševiko; kuomi užsibaigė-nežinau.
Vakariop buvau pas savuosius, sesuo serga, gal.
Vakare su kun. Šeškevyčiu lošėm „66" (+21 k).
Gulau gerai pol 2 val.
30. Didžioji Subata. Šalta, -10° R. 9 o paskui 10 val. buvau pas švedų konsulą-radau. 10 val. buvau per pamaldas bažnyčioje, vieną kitą spaviedojau ir poteriavau. Po 12 val. atlankiau sergančią merginą, kurį pas mūsų š̃ porą tūkstančių paliepo. 5 val. per konfesionalą spaviedojau ir poteriavau. Po pamaldų ėjau šventinti Velykų stalo pas p. Marčinskį (davė 10 rb), grįždamas užėjau pas kontrolierių Šablinskį (negavau - aquae vitae) ir pas savuosius, kame irgi pašventinau velykomis stalą. Apie 8 val. grįžau. Vakare lošėm su kun. Šeškevyčiu „66" (+90 k).
Pirmą valandą guliau.
31. Nedėlia Velykos. Atodrėgis per dieną, iš ryto pašalę.
7 val. kėlimos. Pusiau aštuntos laikiau Rezurekciją ir Jutrinę (procesijos nebuvo). Per sumą, kurią turėj klebonas po Jutrinės laike, atskaičiau mišią, po kuriosteng važiavom pas Šostakauskį, stalo šventinti. Grįždamas buvau pas Tarasevyčią užėjęs - bet nieko, apart vaikų neradęs - nešventinau. Apie 11 val. po visų pamaldų pas klebonų daugybė svečių prisirinko - kunigai; kurie matė kad užkaičio bet neturėdami gėdos pasilikdavo pabalanti. Susidrėjus svečiams, visi trys kunigai su važiavome pas Skibinskį, geležinkelio depo viršininką - kame gerai išgėrėm, klebonas gerai įkaušo. Iš 5 val. grįžom. 5 val. kun. Šeškevyčius laike mišparus o aš prie vargonų giedojau. Per pamaldas klebonas pas save vėl išgėrė. Apie 7 val. visi trys ėjome pas Šostakauskius, kame pergėrę vakarienę gerokai išgėrėm. Lošėm loto (-150 k). 12 val. išėjom. Guliau po 1 val.

Balandis mėnuo.

1. Paladienuskas. Iš ryto ir vakare šalo. Dieną gražu saulėta, atodrėgis. Antra Velykų diena. ½ 10 val. kėliaus. Išspavedojęs laiskiau suctą per kurią skarčiau žmonėm Evangeliją, po suctos suplikaciją giedojau. Po pusryčių klebonas su kun. Semenavyčium išėjo svečiuosėną, aš parbuvau. Parašęs porą laiškų ėjau pas kontrolerį Sablinskį (ugavau aquae vitae), užėjau pas savuosius, iš čia pas Kriaugždę buvusį Liet. Komiteto įgaliotinį, pas jį tris taurelės likerio išgėriau. Buvau keliomis minutėm užėjęs ir pas Grušeckius. Grįžęs per mišparus spavedojau ir poteriavau. Jau temstant visi tris kunigai ėjome pas p. Pipanienę, naktį profiravome (-23к). Per gerą vakarienę truputelį išgerėm. 12 val. grįžom. 1 val. gulau.
2. Utarnikas. Atodrėgis. 9 val. kėlęs ėjau bažnyčion kame puvalandį paspavedojęs giedojau mišią. Apie 12 val. buvau pas švedų konsulą ir Kriaugždę, pastarojo namie neradau. Po pietų Kriaugždė atnešė butelį spirito (30 rbl.) nevisai tyro. Apie 7 val. visi tris kunigai ėjome pas mano motyną svečiuosėna. Išgėrėm porą atnestų bonkų spirito. Grįžom pol 12 val. Guliau ½ 2 val. Lošiau „66" (230к).
3. Sereda. Atodrėgis. Po 9 val. nuėjęs bažnyčion spavedojau. Kuomet klebonas atlydėjo lavoną, tai ėjau padėti egzekvijų giedoti, po kurių skaičiau mišią. Po arbatos ėjau sergančios mergaitės, kurį pas mane pinigus padėjo atlankyti, bet jos jau nebradau nes ligonnėn išvežta, serga tyfu dėmėtu. Grįždamas buvau Gubernijinėsi upravoj, gavęs, ir pas savuosius. Popietų buvau pas kontrolerį neradau. Dieną su kun. Semenavyčium lošėm „66" (+20к). Guliau pol 12.
4. Ketvergas. Atodrėgis. Po 9 val. nuėjęs bažnyčion ir išspavedojęs giedojau mišią. 12 val. su kun. Semenavyčium buvome pas švedų konsulą p. Jonsoną, kuris, mumis prašant, ant kun. V. Semenavyčiaus fotografijos, paliudijo asmenį

ir jog jisai važiuojąs Kaunan pas Vyskupą /vokiečių kalba/. Papoteriavęs, vakariop po 6^tos val. su kun. Semena-vyčiu ėjome pas Tarasevyčius /štabs-kapitoną leitn./ vaišėsna. Preferavom (-29 5k). Grįžom po 1os val.

5. Pėtnyčia. Atodrėgis. Po 9 valandos nuėjęs bažnyčion ir išspavedojęs skaičiau mišią. Po pusryčių su kun. Semenavyčiu buvo telegrafe paduoti depešą, o grįžda-mi buvome pas mano motyną, našme po taurelę vyno išgėrėm. Grįždamas o paskui vakariop buvau pas kon-trolierį - negavau degtinėlės pirkti. Vakare gerą valan-dą buvau pas savuosius. Guliau po 11 val.

6. Subata. Atodrėgis, sniegas baigė laisti. 9 val. kėlęs ėjau išspavedoti. Išspavedojęs norėjau giedoti mišių bet vargonininkui išėjus mišią turėjau skaityti. Po pus-ryčių buvau mieste ir pas savuosius. Vakare klebo-nas vaišėsna buvo išėjęs o nuodu su kun. Išmeta Semenavyčiu lošėm 1000 (-80k). Guliau po 1 val

7. Nedėlia. Atodrėgis. 9 val. kiliau. Išspavedojęs 11 v. laikiau Asperges, mišią ir suplikaciją giedojau. Po pietų buvau pas kontrolierį, spirito negavau, bet jis ~~pats~~ gavęs žadėjo patsai atnešti. Klebono gaspa-dynei pirkau svarą saldainių (1 rb) jos mažiesiems vardinės, mano gi motyna pirko jai valyčių vazo-ną (1 5 rb). Vakare pas klebonų prisirinko į tuziną svečių. Per vakarienę suvirš du butelius išgėrėm spirito, visi gerokai įsismagino. Po 12 val. keturiese lošėm „zelenyško" (+70 rb) iki 4^tos val. Gulęs gerą pusvalandį miegojau. Per mišparus išspavedojau.

8. Paldieniukas. Atodrėgis. 9 val. kėlęs ir mišią atlaikęs, į valandą spavedojau. Apreiškimas Panelei Švenč. Šventė. Po arbatos važiavau pas ligonį antrosi Penzon, vežėjui 25 rb, ... Prieš pietus apie valandėlę prisnūdau. Po sumos iš drėgnumo gedo vargonai, pradėjo patis birbti; taip kad prisėjo fisgarmo-nija naudotis. Vakar po sumos pavogė monstran-cijos kojukę nuo altoriaus. Per mišparus poteriavau bažnyčioje. Vakare ėjome pas mano motyną ir pas kontrolerį - pasiortoti.

Kadangi mūsų dar neradom partnerių, dagi ... [illegible] papyrosų užsurukęs, grįžome, bet ties bažnyčia sutikome kleboną belydžiantį bažnyčion kunigą, ėjau bažnyčion ir kleboną paliėjau gredulingus mišparus giedoti. Apie 8 val. visi trįs kunigai ėjome pas tą patį kontrolerį, kame radę belošiant patis truputį prisėdom. Lošimas buvo didis, neilgai tampu 190 rb. pralošiau. Tačiau tarpe atėjo dar vienas partneris su savo žmona; kaidangi atėjusieji jauniejka nelošė, tangi su tais dviem aš ir aš su klebonu lošėm „21", čia vieną rublį išlošiau. Čia apart šiltos arbatos nieko nedavė, tad po 11 val. skubinas grįžome ir namie gerokai užkandome. Gulėm 1 val.

9. Utarninkas. Gražu, saulėta. Po 9 val. atsikėlęs mišią ir su kun. Semenavyčiu pagėręs arbatos, ėjome su juo Syzr.-Viaz. stotin, sužinoti kuomet eina traukiniai ir užeiti pas gelžkelių kontrolerį; kuris kun. Semenavyčiui, užvakar prie kortų 100 rb. sziskolino. Minėtąjį kontrolerį jo bute-vagone radome. Čia jisai gerokai mus pavaišino spiritu, kurio į dvi su viršum karafkas iš traukėm; į skalę atidavė. Po antros valandos vežėju grįžom. Per pietus klebonas puštelinką pastatė, ly kaip gerai įkaušęs. Po pietų su kun. Semenavyčium buvome mieste, pirko jisai dvi dėžį čekolados (du svaru—5 rb). Grįžę ir arbatos pagėrę apie 6 val. lydėm stotin. Kun. Semenavyčius grįžta pas savę Kozlovan, bet bilietą davė tiktai iki Riažsko ir tai III kl. (12 rb) nes antros nebėra vagonų. Traukinys buvo iš sanitarinių vagonų III ir I klesos. Atsisėsti III kl. buvo vietų. Jau betūkstant draugą, palydęs vagonan grįžau. Per vakarienę buvo laidokas ir pražėjas-latvis. Papoteriavęs ½ 12 val. gulėme.

10. Sereda. Gražu, saulėta. Iš vakaro trupučiį pašalę. 9 val. skaičiau mišią. Užuolaidienų valandą buvau pas savo... [illegible]. Po pietų į pusantros valandos prisėdau.

Kilęs ėjau miestan ieškoti portveino pirkti; Ramcajaus gydytojis, tyfu apsirgęs prašė nupirkti - kolai kas negavau. Vakariop pas savuosius buvau. Gulęs į gerą pusvalandį skaičiau, šviesą po 12 val. gesinau.

11. Ketvergas. Apniukę, vėsu. 9 val. atskaitęs mišią graviedojau gerą pusvalandį. Po pusryčių ėjau pirtyn, kame nuo mūčerio sunkiai dvi valandi laukiau. Grįžau pietums, už mūčerį mokėjau 250 k., pirtininkams mokidavęs 50 k. Po pietų gerą valandą prisnūdau. Vakariop buvau mieste ir pas savuosius. Po vakarienės 1/2 8 val. ėjau Liaudies teatran, kame loši komediją „Sukapka" 4 veiksmuose, už vietą 5 eilės mokėjau 350 kap. 1/2 12 val. grįžau namuo. Guliau po pusiau pirmos valandos.

12. Pėtnyčia. Vėsu; iš nakties pasnigta. 8 val. kilęs giedojau egzekvijas ir mišią. Per klebono mišią grasvedojau. Po pusryčių ir pietų gulėjau - miegojau, mat blogai jaučiaus turbūt po vakarykščios pirties. Apie 4 val. ėjau Žemečių ligoninėn pas tyfu sergantį ligonį labai klędantį. Ėjau be švenčiausio. Grįžęs ir atsiprausęs 5 val. ėjau pas gyd. Trofimovą pasikalbėti apie operaciją kuriai pasiduoti manau (hemoroida), norėjau apie seredą eiti ligoninėn bet kadangi gydytojis žadė porai dienų atitolinti iš ligoninės, tad nutariau 21 dieną eiti ligoninėn o operaciją 24 dieną daryti. ir pasikalbėjimus sudariau.
Per vakarienę atėjo su dunterį Landsokas, o po 9 val jis pati. Guliau po 12 val

13. Subata. Gražu, saulėta. 8 val. kilęs giedojau egzekvijas ir mišią. Per klebono mišią grasvedojau. Prieš pat arbatą, kuomet klebonas įnešė stubometrikas ėjau bažnyčion ir daviau čekui su rezervinį šimtelaširdyjolis sliubą. Po arbatos papoteriavęs buvau Gubernijiniame trečiuosiu „kazennoj palatoj" kame sužinojau jog į viešųjų prašymų atsakyta, mano algą; čia buchalteris patarė eiti pas komisorių „церковных дел" - buvau ir čia mano nepriėmė nes visi bolševikai ir rodos džiaugiasi vargingųjų padėjimui dvasiškių. Grįždamas buvau pas savuo-

jus, prieš padėjau antruosius išrinkti laiškus. Po pietų pasimeldau valandą. Per vakarinius mišparus spaviedojau ir poteriavau. Vakariop buvau mieste ir pas savo-
sius nuėjęs. Guliau po 12 val.
14. Nedėlia. Gražu, saulėta, nešalta. ½10 val. giedojau votivą, po kurios kūdikį krikštijau. Per ištisąsumą spaviedojau. Po sumos antrą kūdikį krikštijau. Po pietų gerą valandą pasimeldau. Prieš mišparus daviau šlinbą, per mišparus spaviedojau ir poteriavau, po mišparų antrą šlinbą daviau. Vakare buvau pas savuosius, seseri Grasė su latvių išėjo liaudies teatran. Vakarienei grįžęs klebonijon radau mokytoją Kartaitį ir iš Ramzajaus Švernickį, pastarasis atvežė no moteries, ištiknai sergančio gydytojo Garūnus-lietuvio, laišką, kame prašoma nuvažiuoti klebonui ir nuvežti gydytojį, nes Garūnus jau be nuovokos tyfe (сыпной тиф).
Guliau po 12 val.
15. Pėtnyčia-Ramzajus. Palo[?]iečių Kas. Iš ryto gražu, po pietų daug kartų lynojo. Per klaidą keliaus po 7 val. vietoj po 8-ų. Papoteriavęs po ½9 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po mišias spaviedojau ir moterį švezdinau. Laike arbatos atgiedojau bažnyčioje mirusį kūdikėlį, tėvas kuris mirė traukinyje, tėvai važiuoja toliau, palaidoti palyko zokrastijonui. Po arbatos kūdikį krikštijau ir kaču tai metriką išdaviau. Po to su vanar atvažiavusiu iš Ramzajaus Švernickiu ėjom į 128 ligoninę pas gyd. Auber, bet nuvažiuoti jisai pas Ramzajuje deriėtą tyfu sergantį gydytoją Garūnus, atsakė negalįs važiuoti, iš čia nuėjom stotin, kame traukinys jau stovėjo. Įdavęs Švernickiui krepšelį su bažnytiniais daiktais, kad nuvežtų Ramzajun, kame gavęs gydytoją šiandie vakare žadėjau nuvažiuoti. Iš čia grįžau klebonijon ir vėl ėjau pas gydytoją Turskį-lietuvį, tryptilį šalėkiškį, jisai sutiko važiuoti ir po pusvalandžio žadėjo nuvežti pas klebonų sergantį. Pas kleboną per telefoną paprašė gyd. Auberį važiuoti drauge Ramzajun – sutiko. Kadangi jokio pasažierių traukinio iš rytdienos nėra, per telefoną prašiau p. Mačinskį, traukinių judėjimo viršinin-

ką, būtų galėtų jiems kaip nors mums pagelbėti; kad ko-
kio nors traukinio galėtumėm išvažiuoti. Ramzajuj
pažadėjo, kad 3 val. po pietų komitetas ešalonu galėsim
važiuoti. 4 val. po pietų su gyd. Turskiu važiavom 128
ligoninėn, bet gyd. Auberio dar neradom atėjusio, tad
stotin leidomės. Po gero pusvalandžio gyd. Turskis
ėjo vel tom ligoninėn ir jau radęs Auberį atvedė sto-
tin. Dežurnomuj ir ešalono nuo Maičinskio buvo
įsakyta įsodinti mus ešalonan 63, kuriuo važinėja vy-
riausiojo visų slavų (lenkų, čekų, slovakų) komisoriaus šta-
vo štabu. Klesiniai vagonai visi pirmos klesos, traukinį
sergsti ginkluoti kareiviai, daugiausia čekai. Patsai
stoties viršininkas išprašė slavų komisorį pasiimti savo
traukinyje mane su gydytojais, sutiko ir savo salionan
priimti, kame viskas gražiai apstatyta. Pats komisorius
turbūt lenkas nes puikiai lenkiškai šneka, keletą
syk arbatos proponavo - atsisakėm, gerais cigarais patu-
lėjo. Iš Penzos apie 1/2 6 val. išvažiavom, Ramzajuje per
gerą valandą nuvažiavom. Ramzajaus stotyje jau gerai
sutemus padavė porą arklių į vežimą - platformą
įkinkytus, ant kurios buvo šiaudų paklota. Sėdom
5, aš, du gydytoju, žmogus kurs mus sutiko ir vežėjas,
kelias gerokai šlapias, arkliai tankiai stodavo, išvar-
gę, nes kaip sako tik iš didžios kelionės grįžę. Du-tris
varstus turbut arti valandos važiavom - žingsniu.
Nuvažiavę tuoj gydytojai išklausė ligonį daktarą
Garūnsą. Po 10 val. vakarieniavom. Apie 12 val. nak-
ties ilgą laiką prie ligonio sėdėjau ir šnekučiavom.
Kiek vėliau išspaviedojau ir paskutinius sakramen-
tus suteikiau. Prie ligonio budi tai felčerė, tai sesuo
mielaširdystės tai ligonio moteris.
16. Utarninkas Ramzajus Penza. Nešalta, kartais
apsiniaukę. Aukšti ryto trupučiuką dulkė, vakare žaibavo
ir keletą kartų griaudė. Apie pirmą valandą nakties
vežėjas pažadėjo arklius paduoti, bet vėliau ir vėliau ne-
padavė dargi visai neatvažiavo. Aš su gydytoju Tur-
skiu ir ligonio moteri visą naktį prašnekučiavom,

gydytojis Auber apie 12 val. atsigulė ir iki 5 val. ryto miegojo. Gerai pravirtus gydytojai pagirė arba-tos o apie 6 val. visi vienu arkliu gerai važiavom stotin, vežimas-platforma. Apie 8 val. ryto prekinių traukiniu iš Raudsajaus išvažiavom, per pusantros valandos buvom Pernajoje (Mokestina jog nuo stoties iki kariuo Rauzajus du-tris varsta, o už arklius ar 60 arklį 20 rb. reikia mokėti).
Čia nusisamdęs vežėją su gyd. Turskiu važiavom aš išlypau ties kazrtyčia o jisai pas savę nuvažiavo. Atsiprausęs giedojau egzekvijas ir mišią. Po arbatos pusantros valandos pramiegojau. Po pietų vėl porą-trejėtą valandų išėjau. Kelai nebuvau miegojęs jau-čiaus gerai bet kas pamiegojau kaulai pradėjo skaudėti, matyt išvargęs buvau, per niaurą naktį nemigęs. Vakarop buvau pas savuosius, nakčiai ir arbatos gėriau. Grįžęs klebonijon ir kun pasivalkiojęs, poteriavau o po apie 11 val. gulėjau.
17. Sereda. Apsiniukę lynojo popietą ir vakarop. 9 val. giedojau mišią. ~~Po ar~~ Po mišios arti valandos spavedojau ir komuniją dalyjau. Po arbatos buvau mieste, nešiau receptą, komisorium vstorhintu ir vaistinės butelį portveino pasiėmiau (10 rb), grįždamas buvau pas motyną. Popietų kleboną truputėlį negaluojantį atlankė gydytojis Turskis - katalykas. Po pietų buvau pas kontrolerį - kas link malkų, grįždamas buvau vėl pas savus užėjęs. Per vakarienę buvo papulkininkas Račko. Vakare porą laiškų parašiau.
Gulėjau apie 12 val.
18 Ketvergas. Apsiniukę, gana šilta +4°. Apie 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių Vyskupo konsistorijon Peteran išsiunčiau 163 intencijas - 1825 rk., iš kurių 100 rb. davė klebonas, grįždamas truputėlį buvau pas motyną. Po pietų buvau pas Grušeckienę už butą užmokėti (30 rb) ir pas savus. Vakare buvo K. Bugailio našlė užėjus pas mane pasišnekėti. Gulėjau po 11 val, skaičiau iki 12 val.
19. Pėtnyčia. Graži, saulėta, šilta. 9 val. skaičiau mišią po ku-

rios pir valandą spaviedojau. Po pietų buvau pas kontrolierį
ir pas savus. Per vakarienę buvo pas kleboną dvi laty-
tės, ekspedicijoje tarnaujančios ir pulkininkas su kapitonu.
Gulęs iki pusiau pirmos skaičiau.

20. Subata. Gražu, saulėta. 9 val. skaičiau mišią po kurios
į valandą spaviedojau. Po pusryčių poteriavau ir iš rožančių
padariaus korounką (iš 70 poterių) motynai. Po pietų su klebo-
nu buvome pas Oškinevyčienę, vyras kurios žmogžudžiais
sužeistas po ilgo sirgimo mirė, jisai ir jinai arbatinę-restora-
ną laikė. Grįždamas buvau pas motyną užėjęs. Per mišpa-
rus bažnyčioje poteriavau ir spaviedojau. Vakariop buvau
pas motyną. Per vakarienę buvo pas kleboną dvi latytės ir
gudė, ekspedicijoje tarnaujančios. Gulčiau 12 val. ir iki 1 skaičiau.

21. Nedėlia. Gražu saulėta, šilta. Pusvalandį paspaviedojęs
½10 val. giedojau votivą. Per ištisą sumą ir verk pamokslą
spaviedojau ir išbaigiau. Per sumą įvesdinau dvi o gale
pamokslo vieną moteriškę. Po pamokslo sode vaikštinė-
damas poteriavau. Po pietų ½4 val. atsisveikinęs su klebonu
ėjau Olgos draugijos Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, kame
po keturių dienų prisirengimo pasiduosiu operacijai (komoran-
da). Ligoninėje tuoj reikėjo už dvi savaiti iš kalno įmo-
kėti 126 rb (į dieną po 9 rb). Pirm priimant į kambarį turė-
jau eiti vonion, po kurios įsivilkau ligoninės rūbuosna
t.y. kelnėsna, marškiniais, žekiūnis, liurskelnis (pantofelis)
ir chalatą-paltą. Apsigyvenau ne abelnoje palatoje, kame
mokasi 7 rb. sparną bet dviejų vietų kambaryje, žinoma,
chirurgiškame skyriuje. Gyventojas mano kambaryje – žydas
su ūkiniu įjaučia žaizda kojos piršte, prie jo, tame pačiame
kambaryje gyvena jo sūnus moksleivis. Iš pat vakaro pas
mano kaimyną buvo jo moteris, dar vienas sūnus ir
svogeris, inteligentai. Pavakaryje statė klistyrą; vidurių
išvalymui. Prieš tą dieną atsvėrė su chalatu 3 pud. 35 sva-
rai; be chalato svėriau 3 pud. ir 30 svarų. Vakarienei da-
vė poduską pieno. Vakare 9 val. iš ligonių susidarė partija
preferanso (-161 kap.) iki ½12 val. Gulęs šiosi valandą
skaičiau.

22. Paldienis. Gražu, saulėta. Raudonojo Kryžiaus ligoni-

nėje. Miegojau nekaip. ½8 val. kėliaus. Po 8 val. statė klizmą. Pusryčiams davė podelį pieno ir arbatos, be duonos, žirniena. Pietums davė podelį arbatos; vakarienei kruopų košelę ir pieno stiklą. Vakariop klizmą statė. Prieš pietus ir popietų lošiau preferansą - neužbaigėm. Dieną apniukusi, keletą kartų lijo. 11 val. guliau.

23. Utarninkas Raudonojo Kryžiaus ligonbutyje. Po 7os val. kėliaus. Pusryčiams davė pusę podelio ricinos ir podelį arbatos. Apie 9 val. sesuo statė klizmą. Apie 10 val. buvo gydytojas - Trofimof - chirurgas, kurį prašiau pavelyti išrašyti užrubežinį narkozą (aeter pro narcosi) dėl operacijos rytdienai, sutiko. Mano sągyventojas šiandie išsikėlė, išvažiavo pas save, bet kasdien atvažinos elektrizuoti koją. Pietums nieko valgyti nedavė, lygiai ir vakarienei. Vakariop skutė man visą priekį ir nugarą, nuo krūtinės pradedant iki pusiau kelių. Po to davė vonią, po jos klizmą statė, bet jos vidaus pasekmė išėjo iš vidurių. Iš priežasties nieko per dieną nevalgius jaučiaus. Vakare šios dienos poterius ir rytdienos pateptus atsikalbėjau. Po 11 val. guliau, miegas silpnas.

24. Sereda Raudonojo Kryžiaus ligoninėje Operacija.
5 val. ryto statė klizmą, kuri mažai išėjo ir taip manęs iki operacijos nervavo truputį. 8 val. pasivedusi manę ir paguldė ant operacijos stalo pradėjo manęs rengti, t. y. plauti trinti nugarą įvairiais muilais, skystimais. Po plovimo laiką kojos laike pakeltas aukštyn, darbavosi trys seserys ir vienas vyras. Ir taip gerai nuplovę apvilko sterilizuotais bintais ir priekį ir nugarą. Tame laike atėjo gydytojas Trofimof, gydytoja, 3-4 seserys ir pradėjo rengtis prie operacijos, t. y. per 15 minučių įvairiais šepetukais ir skystimais plovė rankas. Taip prisirengę ėjo visi operacijos salėn, kame jau pasiruoštam ir išmigdytam gydytoj davė Operacija „apendicito". Maž daug taip gulint ištisą valandą reikėjo operacijos laukti. Prieš operaciją morfijos vaistus davė išgerti. Narkozą - eterą ir sesuo Klimčenkova bengarai, panūdimaisia lūpas ištepė vazelinu, akis užrišo ... , ant veido uždėjo narkozo maską, kurią po trijų atsidūsėjimų nuėmė nuo veido, kad gyv-

nu oru atsigaučiau per porą atsidusimų, po kurių vėl
nedaugė vėl uždėjo masku; šiame tarpe pajaučiau ūžimą
galvoje, o gyslose lyg elektrizaciją; masuką vėl nuėmė
bet prisimenu kaip jausdamas negirdėjau, rankų pirštus kar-
tinti - krutėjo - ant to pasibaigė mano jausmas, kolei
pasibaigus operacijos pas savo kambaryje neprabudau.
Ypatinga, jog prieš narkozą abi koji pasegė diržais
dviem, vienu žemiau kelių, kitu aukščiau kelių,
diržais, o rankas pajėtuse sasmatanas tuomet tik pradėjo
migdyti. Pasak sesers per operaciją į 2 ragu pratimų išsibėgęs efe-
to. Po operacijos gera pusvalandį neprabudęs miegojau.
Lyg tik prabudau pradėjo man bloga darytis, pradėjau
vemti, tuštytis su pertraukomis. Visą laiką ties manimi
sesuo budėdavo, taikias apšluostydavo lūpas prie spja-
vimų, valydavo gerklę nuo vėmimų. Taip iki 3-4 val
po pietų blogavau. Prie galvos dėjo šaltus kompresus
o prie kojų šilto vandens pūslę. Apie 9-10 val. vakare
davė po galva nedidelę pagalvėlę, o kiek vėliau po
kryžium gumuotą ratą. Po operacijos pabudęs
jaučiau deginimą operuotą vietą (kryžiuose), bet dėlei
nepatogaus guolio nemačiau skaudėjo kryžių, gulėt
sukaustyta aukštielninku be krutėjimo. Iki galiuk nuo-
tus ruluą patarsčiu karts nuo karto gilia atsikvėp-
davau, kad greičiau išgaruotų narkozas (eteris).
25\. Ketvergas Raudonojo kryžiaus ligoninėje. Iš ryto pertaisė
guolį, po galva davė keletą pagalvių, lygiai ir po kojom.
Per dieną ypač nuskaudė labai nugarą nuo guolio įsigulėjo.
Į pavakarius atlankė klebonas. Vakariop vėl guolį
pertaisė, matyt žinoma dar ryto perdavo ant rau-
kų ir rami ant kelių pasiguldydavo, o sesuo lengvai per-
trinydavo ir nugarą kamforiniu aliejumi ištepdavo.
Šiandie apvilko marškiniais be rankovių arba ge-
riau su prapjautu per ištisą nugarą. Per dieną da-
vė keletą stiklinių arbatos.
26\. Penktadienis. Graži. Ryto pietų ir vakare davė po dozą opijo
gerti. Apie 9 val. vežė operacijos salėn, mažiau gydytojai plovė ir
perrišo operuotą vietą. Perrišimas buvo gana skaudus.

Prieš pietus mano palaton žydukas, prie trečią dienų išgulėjęs-grąžino atgal. Po pietų aplankė mane klebono gaspadinė. Šiandie jaučiausi geriau, norėjau truputį, o vakare miego, bet vertojimas žydo nedavė per naktį gerai užmigti.

27. Subata. Randuoti kryžius ligoninėje. Snaumaunčiuj dvidešimt nebuvo. Per pietus davė šiek tiek pieno, alaus ir bulijono truputį, bet jokios žinomos duonos. Po pietų palyjo. Dienų truputį miegojau.

28 Nedėlia. Randonapanie Kryžiuje. Graži saulutė. Naktį sėdutiniškai miegojau. Apie 10 val. visi persišaukojau sunkiausių kaitros ... išmainingesnių seserų pervežti, kurie pasinešiojau skaudu. Ryto ir vakare kaip paprastai perklojo pataloną, ligoniai truputį tangogą ir šviežių kamforinio aliejaus išteptė. Po pietų atlankė mane parapijonys Račkų-Lukas nupasakojo jog klebonas šį vakarą arba rytoj pas ligonį Kuzmickus turi važiuoti. Pavakary pervežė mane atskirai į bendrą, moterų skyriuje kambarį, kame mano vietą pataisė, mano gi vietoj paguldė gydyt. neriant rytoj bus operacija. Marta Pesrickė, nujautė sardam, jog su žyduku sunku gyventi, nes visiems nastoja saulutė, pas ją kambary jo dumos ir tankiai ilgesni laiškai ateina laukiantojai.

29. ~~Kuroniakas Jau~~ Pal(dravinkas) Randonapanie Kryžiuje. Visu. Anapie davė po lėkštę bulijono bet jokios duonos. Ryto vakare perklojo pataloną. Po pietų atlankė p. Virginija Vilkaitytė, klebono gaspadinė. Vakare ilgą laiką mirgojau. Skausmų nejaučiau.

30. Utarnykas. Visu. Pirmiausiai buvo po pietų, gana skaudus, turbūt dėl to jog kita sesuo neatsargiai davė. Per pietus davė prie bulijono mažą duonos riekučką. Vakare davė kopūstų. Kaip paprastai pataloną du sykiu taisė —

Gegužis mėnuo.

1. Sereda Raudonojo Kryžiaus Ligoninėje. Ryto 6 val. davė silpninančių vaistų (100 gramų [illegible] po kurių po 4 valandų paliuosavo truputį vidurių. Visupirmiaus išėjo įstatyta per operaciją trubelė, vėliau tai darių lovoje, atsakančiai indan, nes keltis nevalia o antra ir negalima. Po to buvo perrišimas, įstatė žinoma žvakutę, bandažą davė visai kitonį t.y. per juosmenį [illegible] sto o ne ilgą bintą kaip pirmiaus. Po to perrišimo pavelino ir ant šono gulėti, nes iki šiol po operacijos nevalia buvo kitaip, kaip tik ant nugaros gulėti. Iš silpnumo pats ant šono apsiversti negalėjau, dagi sunkiaus smagiai [illegible] nuo neišsakomų skausmų. Kadangi viduriai apie pietus truputį tuštinos, tad vakarais antrą sykį darė perrišimą.

2. Ketvergas Raudon. Kryžiaus ligoninėje. Šaltoka. Perrišimas buvo labai skaudus turbut dėlto jog išnaujo laukan išėmė varinėdaro siūles, kurias per perrišimą valydavo. Po pietų atlankė klebono gaspadinė. Apart buljono su sucharikais, pieno ir arbatos daugiau nieko nedavė. Apie 6 val. vakare buvo koridoriuje „molebin".

3. Pėtnyčia Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Iš nakties gerai pasilsėjęs, drūtai visai apšilęs. Ryte davė arbatos ir baltos kvietinės duonos, pietums buljoną, pudingą ir kisielių su pienu. 4 val. arbata, 7 val. vakarienė – manna košė ir manijos košė su pienu. Perrišimas buvo skaudus. Ryto 6 val. vidurių išvalymui davė Karlsbado. Po pietų atlankė mane p. Gra-šeckienė, kuri nuo mano prašymo atnešė baltos

popiety [illegible] nukrypo ir nesantys mažų - prašytas duona
duonos ir gerą užkandukų. Vakare iš priežasties
vidurių mažo išliuo [illegible] dave antrą syki
perrišimą. Vakarais gana šalta.
4. Subata. Iš vakaro trupučiu pasningą ir geroną
pašalę, dirų apie -1°. Nave tu su pečių valgyti
nes gudauti Didžiąją subatą, asgijau netaip iš [illegible]
Popiety perplovė ir perrišo operuotą vietą vyti
gydytojas paveluno trupučiu atgręžti. Pietums
dave makaronų, bulbiečių, keptą žuvį ir makaron-
ų. Vakarienė dviejų lauvinėlių. Popiety atlanke ma-
nę klebono gaspadinė su iš ekspedicijos Katrike.
Gaspadinė pyrago dviejų atnešė. Vakare apie
10 valanda buvo koridoriuje giedos [illegible]
(rezurekcija). Per dvi kurios ligonių. Po dvi-
gą apie antrą valandą gesiau. Po atliktos
giedų rezurekcijos kas-kurias keturis sveikino
mane „Христос Воскресе" [illegible] man gudri-
čiauti trys syki žandą pabučiavo, lyg priešdavo
sveikindamas sakydamas jog „[illegible]
[illegible] по старому обряду" t.y. paduodamas ranką
galvą ir trys syki galvą pabučiuodamas.
5. Nedėlia. Randuosi Kaune ligoninėje. Gu-
dy Velykas. Ryte 8 val. kuomet mažų gomą
[illegible], Zekeiu ir Lurskam - [illegible]. Pats pra-
dėjau ant kojų, po 12 dienų gulėjimo, stovėti ne-
lėjau. Ėjau išsitrendamas ir [illegible] pavaspa-
ma. Papusryčiauti davė velykų t.y. [illegible] kiaušinį, pa-
sy, [illegible], [illegible], [illegible], kiaušinį
ir kavos su pienu. [illegible] valgyti [illegible]
[illegible] [illegible] - [illegible]. Pavalgęs [illegible]
[illegible]. Apie 11 val. [illegible]
[illegible] [illegible]
12 val. atsigulęs ir [illegible] koridoriuje [illegible]
[illegible] prasmandau. Apie antrą valandą atlankė
mane [illegible], [illegible]. Jau netrukus
atlankė Gotovcev - [illegible] katalikas - gudas.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] po 11 val

iš [illegible] gerona pasirinkti, sniegas ėjo per dieną laikas.
6. Pirmadienis. Raudonojo Kryžiaus ligoninėje
Vakar vakare ir naktį nuvežtas kambarių. 8 val.
kėliau ir daug [illegible] pavalgiau, [illegible], nuo
do [illegible] dėl [illegible]. Po arbatos [illegible] ant sun-
kių [illegible], iš priežasties išsiaiškinau drovių [illegible]
[illegible]. Apie 11 val. [illegible] gydytojas operuotą
vietą ir žvakutę įstatė, [illegible] ant mano [illegible]
[illegible] nieko neatliko. Po pietų atlankė [illegible]
nė su pačia Marija, atnešė [illegible]. Jam [illegible]
guliau pavalgęs. Po pietų arbatai kėliau. Apie 11 val.
guliau.
7. Antradienis. Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. [illegible]
iš nakties [illegible]. Per dieną kambaryje buvo vien
įprastai [illegible]. Šiandien buvo [illegible] liūdnumas - chan-
dra, vakare 9 val. įstatęs žvakutę guliau, tame lai-
ke atėjusi sesuo pasiūlė paklausyti skambi-
nimo apatiniame aukšte, [illegible] dar [illegible]
ir [illegible] buvo, skambino pati ligonė.
Atsikėlęs ėjau ir [illegible] 10 val. [illegible], čia buvo
keletas seserų ir ligonių. Apie 11 val. guliau.
Praeitą naktį gerai [illegible].
8. Sereda. Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Mano
vardo diena. Graži [illegible]. Miegojau [illegible]
nekaip. Apie 10 val. pats gydytojas Tiefenthal apžiūrėj-
mas, [illegible] žvakutę ir [illegible] plovimu
operuotos vietos vaistų. Ant klausimo sakė, jog galė-
siu šiandie iš ligoninės išvažiuoti. Po ~~[illegible]~~ pa-
sitaręs ir apsirengęs savais rūbais ir ligoninės
chalate ėjau [illegible] truputį pasivaikščioti.
Tiesa dar prieš pietus, [illegible] gydytojo [illegible] da-
vė elektrizavimo [illegible] dešinės rankos [illegible],
kurie po operacijos [illegible] liko. Paskui [illegible]
jęs per telefoną su klebonu kalbėjau, netrukus
atlankė mane klebonas, [illegible] truputį
guliau, nes [illegible] pavargau. Drauge
su klebonu atlankė [illegible] gulinti gerda

Sokolovą, bankė tarnautoją, lygiai ir žmoną lietuvą, kurią šiandie atvežė ligoninėn, paskui pa-tėmijau vidurinėse vėžį. Apie 5 val. klebonas išėjo. Šiandie ypač po klebono atlankymo kaž kokis liūdnumas-chandra buvo užėjus. Vakariop keletas seserų ligoninės kvietė mane ir p. Sonstiną pas savo bendrabutyn svečiuosna-ėjome. Tame bendrabutyje atlankėm sergančią seserų perdėtinę (сестры-настоятельницы). Per čia bėsant per langą pastebėjau jog manęs atlankyti eina p. Grušeckienė su p. Mariju, tuojaus grįžau ligoninėn, kame atėjusios pasveikino mane su vardinėmis, gyacintus duodamos. Jos išlydęs, grįžau vėl seserų bendrabutin, jos mat buvo prašiusios. Čia su Sonstinu gėrėm arbatos, buvo saldainių, riešutų, medaus, pyrago, pieno. Vaišino 5 seserys. 11 val. grįžome pas savo ligoninėn; pasišnekėję tuoj gulėm.

9. Ketvergas. Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Iš ryto trupučiuką sniguravo, dienų gerokai vėju. Apie 11 val. davėm elektrizuoti tris dešinės rankos pirštus, po operacijos nejautriais likusias. Po pietų kanceliarijoje apsimokėjau, t. y. užmokėjau už 5 dienas po 10 rb. ir už pirmiaus užmokėtas dienas dar po rublį primokėjau, nes taksą pakėlė rublių. Už perrišimus ir operacijos medžiagą 25 rb. Už išrubežinę narkozą (aeter sulf. pro narcosi 300,0) man asmeniškai sulyg mano noro išrašytą 27 rb. Trims tarnautojams 9 rb. Šiandie 120 rb. užmokėjau, pirdėjus gi 126 rb. pastojant ligoninėn, užmokėtus viso labo užmokėta 246 rb. per už 19 dienų užlaikymo ir operaciją. Čia reikia prijungti dar keletas dešimtų rublių, kurį paprastai gratis duodasi ir duosiu gydytojui darinusiam operaciją. Apie 10 val. vienam technikui darė operaciją perkeliamo kaulo iš kojos-blauzdos rankon aukščiau alkūnės, kame stokavo kaulo. Kadangi efiras jautėsi ir koridoriuje ir mano kambaryje, o po operacijos jisai apkvėpo, tai galvą pradėjo skaudėti o vakariop visai blogai jaučiaus, gėriau citrovanilių — mažai ką gelbėjo, vėliaus davė sesuo aspirino nuo kurio pagelbėjo.

Apie ½4 val. atėjo zakristijonas su kurio turėjau
apleisti ligoninę, bet kadangi nupasakojo, jog šiandie
klebonijoje bus parapijonų susirinkimas, tai klebo-
nas patarė ligi rytojaus pasilikti ligoninėje; tame
dalyke dar su klebonu per telefoną kalbėjom,
nutariau pasilikti ir pasilikau. Daiktus, daviau
zakristijonui, kad klebonijon parneštų.
Šiandie prieš pietus maudžiaus vonioje.
Vakare apie 8 val. buvau apačioje, kame klausiau
skambinimo mandolinu ir gitara. Apie 11 val. guliau.
10. Pėtnyčia. Iš Raudonojo Kryžiaus ligoninės na-
mo klebonijon. Silpnas vėjelis; saulėta bet vėsu.
Apie 8 val. atsikėlęs ir atsiprausęs ėjau apačion elektro
gydyklon, kame rankos pirštus elektrizavo; čia ap-
žiūrėjau įvairias gydyklas k.t. elektrines, šviesos, van-
dens, garo. Apie 10 val. persirėdęs savomis drapano-
mis ir su seserimi atsisveikinęs apleidžiau ligoninę,
kame gerai ir maloniai per visą laiką ligos po
operacijos praleidžiau. Čia buvau gerai apžiūrėtas,
mandagiai traktuotas, gerą atsinešimą seserų, jų pasišven-
timą. Su seseri Kliučkiena ėjau jų bendrabutin,
kame su jų perdėtine atsisveikinau. Bendrabutin pati
sesuo vedė, kame jinai sakėsi turinti dovaną man
prirengusi vardo dienai — davė pypkę. Apie 11 val. pėsčias
grįžau klebonijon, išti buvo vėsu, ir pakalnėn einant
pakinkliai drebėjo, iš silpnumo žinoma. Pagėręs su
vėl klebonu pietus ir pasišnekučiavęs, ėjau pas motyną
kuri tuoj pastebėjo jog smarkiai ~~nut~~ nusilpęs atrodau.
Pasakiau, žinoma, visą teisybę, t. y. jog buvau visą
laiką ligoninėje ant operacijos, bet jai iki šios valan-
dos nesakiau, kad nesirūpintų. Nuliūdo, žinoma ma-
nytė labiausia delto kad aš sirgau ir kentėjau.
Po pietų vėl buvau nuėjęs pas motyną kame ar-
batos gėriau. — Gulčiau apie 11 val. Dieną buvau
siuntęs aptiekosna, bet prirašytų vaistų negavo,
vakare antrą syk siuntėm su p. Virginija, klebono
gaspadine, į kitas vaistines, — gavo.

11. Šubata. Gražu, saulėta, truputėlį vėjuota (+8°)
8 val. kėliaus, 9 val. mišių skaičiau; prikampoti
buvo suvirku, rojos mažatprato. Po pusryčių pote-
riavau ir sode antz saulutės kastinau. Per pietus
buvo papulkuvninkas Račko. Prieš gegužinės pamal-
das buvau pas mokytoją, grįžęs gerą valandą guli-
jau, ilsėjaus. Guliau apie 11 val.
12. Nedėlia. Gražu, saulėta, bet, man, kaip poilgos
atrodo šalta (+8°). Po 8 val. kėliaus, apsiskutęs ban-
dą ½ 10 val vargonininkas dudavojant skaičiau votivą.
Po pusryčių truputį poteriavęs guliau, per dvi suvisų
valandų prieguliojau ilsėjaus, nes po mišios pavar-
gusiu jaučiaus. Po pietų antz kurių klebono nebuvo
buvo Lardokas su dukteri, sode antz saulutės sedieda-
mas poteriavau ir vaikščiojau, apsivilkęs buvau kai-
liniukais. Vakarinio po pamaldų fotografavos
bažnytinis choras, užprašė ir manęs, dalyvavau
su klebonu grupoje. Po vakarienės klebonas išėjo
svečiuosna. Guliau apie 11 val.
13. Paldienukas. Truputį vėjuota, nešilta +8°. 9 val.
skaičiau mišių. Papoteriavęs ėjau pas savuosius antz
išėmant sutikęs ėjau miestan pas kontrolerį Sablin-
skį. Po pietų 4 val. nuėjęs Raudonojo Kryžiaus ligoni-
nėn, biure užsirašiau elektrizuoti rankos pirštus,
už 5 syk užmokėjau 750 k., tuoj elektrizavo penkias
minutes. Po to užėjau antz viršaus chirurgijos skyriun
pas Šonšorą, kame porą valandų preferavom (+ 59 k.).
Po 7 val. grįžau, per vakarienę pas kleboną buvo
pulkuvninkas Račko ir Lardokas su dukteri.
Guliau po 11 val.
14. Utarninkas. Apsiniaukę, ~~vau~~ iš nakties truputėlį
palyta, vakariop truputį lynojo. 8 val. skaičiau
mišių. Po pusryčių buvau pas savuosius. Po pietų
ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn; paelektrizu-
vęs čionai ranką, pas ligonį Šonšorą porą valan-
dų preferavom (+ 139 kap). Iš čia užėjau ligoninės bendrabutin
pas seseris vienuolaičių dystes. 7 val. grįžau. Guliau 11 v.

15. Sereda. Visu +5°. Per dieną lijo, vakariop pra-
siblaivė. 8 val. skaičiau mišią. Po pusryčių buvau
mieste, pirkau 1/4 sv. tabako už 14 rb, tai nešau. Po pietų,
laiške kurių buvo Laidokas su dukteri, apie dvi valan-
di išėjaus, nuėgojau, nes kaž kol sunegaivimą jaučiau.
Po vakarienei apie 11 val. gulėjau ir truputėlį skaičiau.

16. Ketvergas. Būtų gražu tik didis vėjas, debesėta, saulutė
kartais, nešalta. 8 val. giedojau mišią. Po pusryčių bu-
vau pas kontrolerį. Po 12 val. klebonas išvažiavo Rau-
zajimi pas ligonį, aš čia negaliu dar po ligos važinėti.
Po pietų buvau užėjęs pas p. Grušeckienę, kuriai už bu-
tą motyjos už išėjusį apmokėjau 130 rb, iš čia užė-
jau ant minutes pas motyną pono Raudonojo
Kryžiaus ligoninei leidaus, norėdamas elektrizavimą
pirštus. Čia atlankiau ligonius su kuriais buda-
mas ligoninėje susipažinau, geriau pas jos arbatos;
6 val. grįžau namo; pamaldas gegužinės pati
žmonės laikė, nes aš laikyti negaliu o klebonas
išvažiavęs. Vakare sode poteriavau ir su atėjusiu
lietuvių mokytoju Kartanu šnekučiavau.
Po 10 val. gulęs truputėlį skaičiau.

17 Pėtnyčia. Truputį vėjuota, nešalta +12°. 6 val.
nušaukiau pas ligonį trečiosios ligoninės (6 Zolo-
ckių [illegible]) pas dėmėtąja tyfu sergančią. Ėjau
pėsčias. Ligonė, turinti pas lindytoją 500 rb
palaikymui, o jei mirtų tai skiria dalimis pamal-
doms, bažnyčioms, labdarybėms ir dalį tėvams.
9 val. giedojau egzekvijas ir vargonams giedojant
skaičiau mišią. Apie 12 val. ėjau su lietuviu kare-
viu pas kontrolerį bet neradau, sušalęs mat
buvo reikėję pasiimti porą vežimų malkų. Po pietų
buvau pas motyną veik iki gegužinių pamaldų.
Čia besant atvažiavo iš Baranovo Emilija Gabrė-
naitė ir Kazė Bugailiškaitė ant švenčių pas ma-
mosėms. Čia arbatos geriau ir truputį užkandau
nes klebonijoje pietus buvo silpnoai. Per gegužines
pamaldas po sodą vaikščiodamas poteriavau.

Gulęs po 10 val. truputį skaičiau.

18. Subata. Gražu, saulėta tik vėjuota (+12°).
½ 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių buvau pas kontrolerį Sablinskį, nuo jo įgrįždamas buvau krautuvėje nuvalyti batų, iš čia pas savuosius užėjau. Per pietus atėjęs papulkininkas Račko nupasakojo jog bolševikai pranašauto dienas bai-gia, jog jų komisorius Dutovas prisiuntęs depešą kad pasiduotų nes kitaip atėjęs šeimą sušaudysią. Pasak minėto papulkininko bolševikai evakuoja intenda-turą ir bankus, jog Samara paimta Dutovo, jog Balašovą vokiečiai. Po pietų tuoj ėjau Raudo-nop. kunigaikščių ligoninėn kame rankos pirštus elektrizavau, atlankiau pažįstamus ligonius, geriau pas jos arbatos su medum kitų nusivė-lęs buvau. Po 6 val. grįžau. Vakare po 9 val. kaž-koks pravažiuojąs iš Samaros lenkas kaldėjų klebo-nijon ir kada klebonas gerdamas, pasak to lenko neradęs jokiai viešbučiuose nakvynei vietos, tad klebonas nusiuntė pas zakristijoną nakvoti.
½ 11 gulęs truputėlį skaičiau.

19. Nedėlia. Kartais apsiniukę, kartais gražu, nešalta +14°.
Vidudienį truputėlį lašojo. ½ 10 val. vargonams duduojant skaičiau votivą. Jaučiaus nekaip, po pusryčių truputį prisnūdau. Po pietų buvau pas savuosius. Per gegužinės pamaldas bažnyčioje poteriavau, sėdėti dar nepatogu.
Per vakarienę prisirinko svečių – vyresnysis Bartnerio vaistinės provizorius su savo dagtore, dentistas Kopylov, Laidokas su žmona, veterinorius gydytojas Piotrovsky ir pora ekspedicijos mergaičių. Aš ir mergaitės negerėm, kiti gi gerokai įkaušo. 12 val. man atsigulus svečiai išsi-skirstė

Sekminės

20. Paldreminkas Antra Sekminių diena. Truputį vėjuota, šilta +18°. Vidudienį truputėlį lijo. ½ 10 val. vargonams duduojant mišią skaičiau. Per sumą po sodą vaikštinėdamas poteriavau. Prieš pietus apie valandą ilsėjaus.
Po pietų buvau pas savuosius. Per gegužinės pamaldas

sode paleisdavau sode. Per vakarienę buvo pašto viršininkas Račko ir dvi ekspeditorės. Vakare iš bolševikų laikraščio „Molot" sužinojom jog dvi vakarykščių svečių grįždami namo lyko suraštuotu, vienas jų Kopylov 200 rb. nubaustas o aptiekorius 100 rb. Šios dienos šiandien 9 val. išsiskirsti; 11 val. gulęs pusvalandį skaičiau.

21. Utarninkas. Apsiniukę, po pietų trupučiukį lijo. ½ 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių buvau mieste, pirkau grašių dėžę (750 k), grįždamas buvau pas kontrolerį ir pas šaunosius. Po pietų ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn kame elektrizavau nuvirtas pirštus. Čia vienai seserų misilas išvydyti atnešiau dovanų, dėžę su cukrum, ir pasveikinimą, jos mat prieš porą dienų buvo vardinės. Pas ligonį kurį lankiau gėriau arbatos ir triese kortavom, numbargem. Išeidamas minutei buvau užėjęs seserų bendrabutin. Miestan t. y. centran grįžau drauge su dviem seserim, jos ėjo kinematografan, o aš pas kontrolerį užėjęs už dvi vežimų malkų lie pristatymo 22 rb. įmokėjau.
Per vakarienę buvo Laidokas ir Ostrongovskis banke tarnaujas. Apie 9 val. išėjo. Po vakarienės mandagiu būdu klebonas primynė, kad galėčiau aš pas savo motiną valgyti nes dabar viskas labai brangu, o jei aš klebonui moksėčiau daug tai visą man išvonarynis nes prie savo šeimynos įveisprogiaus, žinoma sutikau nes ir šiokai lyg dykai buvau, nes dar nekurių draugų moksėdavau. Gyventi, sako klebonas galiu pa senovei pas jį. Iš viso to trupučiuką pastaruoju nesmagu nes kaž kol išrodo, jog viskas tai darbas jo gaspadinės kuri šio nekurio laiko atrodo ant manęs piktai.
Guliau po 11 val.

22. Sereda Apsiniukę, šalta (+ 8°) ½ 9 val. skaičiau mišių. Po pusryčių ir po pietų buvau pas motyną. Apie pradžią pietus klebonas išvažiavo Volejkovan. Vakarinis lietuvis mokytojas Kartanas išvaiše austrų pavaldinius nuvesius per karą Prūsos paneryjoje, ir nuveinųjų knygų. Gegužinius pamaldas laikyti nėjau. Po 10 val gulęs, gerą pusvalandį skaičiau.

23. Ketvirtadienis. Iš ryto gražu, po pietų apsiniaukę; nešalta. 9 val. vargonininkui dudenojant mišias skaičiau. Po pusryčių šį tą dirbau ir sode poterius kalbėjau. Antrą valandą pas motiną pietavau. 3 val. fotografų mėgėjui ėjau Kryžiaus Raudonojo ligoninėn, kame fotografavau kaipo ligonis įvairiose pozose, operacijos atsiminčiai; viena – gulėdamas ant operacijos stalo kaip ir prieš narkozą, antra – koridoriuje ant sofos seserų tarpe čia ir ten. Po to prefiravom, užsukęs iš vakar pradėtą partiją (+ 76 kap.). 7 val. grįžau, klebonas vis do nepavažiavęs. Klebonijoje dvi ekspeditorės vakarieniavo. Apie 11 val. trumpai susirūpinęs gulčiau; gapaduoje ~~kaipo~~ į mano pasakimą, jog girdėjau jog apie klebonų laikraščiuose lenkai rašyti žada, atsakė, jog tokio gero kunigo kaip klebonas žinai dar nepamačiusi, jog kolai vienas gyvena viskas bus gerai; suprasi kolai ir mano neturo.
24. Penktadienis. Apsiniaukę, šalta, per dieną vėjo lijo, lingo; ~~šaal~~ šalta + 5°. 9 val. skaičiau mišias po kurios motina pranešė jog iš Pilėnio brolis Boleslovas atvažiavęs, tad tuoj po pusryčių ėjau pas saviškius. ½ 1 val. grįžęs klebonijon radau žinią pas ligonį pašaukti tai labai toli nes į Mask-Vindavos stotį. Kadangi vežėju po operacijos dar bijojau važinoti, kad nesukratytų tai ėjau pėsčia nors gerokai lijo. Ėjau suvirš valandą vienan galan. 3 val. grįžau pietums pas saviškius, vakare ½ 8 val. vėl ėjau pas saviškius vakarieniauti; grįžęs po 10 val. klebonijon klebonų jau parvažiavusį radau. Po 11 val. gulęs iki 12 val. brevijorių skaičiau.
25. Subata. Apsiniaukę, nešalta. ½ 9 val. skaičiau mišias. Po pusryčių po sodą vaikštinėdamas poteriavau. Pietums buvau pas saviškius. Per sugrįžimo pamaldas, sode poteriavau. Vakarieniavau pas saviškius, grįžau po 10 val., lijo. Gulęs po 11 val. gerą pusvalandį skaičiau. Pas klebonų iš Saratovo atvažiavęs p. Novickis nakvojo.

26. Nedėlia. Apsiniukę, šalta, lijo; iš ryto tik buvo gražu. ½10 val. vargonams duduojant skaičiau votivą. Per sumą po sodą vaikščiodamas poteriavau. Pietavau pas saviškius. Tuoj po pietų su vargonininku ėjome konduktuoti iš trečiosios ligoninės kapinėsna mirusios moteriškės kuri pas mane 500 rb. padėjo laidotuvėms ir kitiems tikslams. Velionės apredimui, jai karstas ir duobė 140 rb. atsėjo, apmokėjimas tos bažnyčios tarnų ir už jos dūšią pamaldų 50 rb. Nuo kapinių grįžtant pradėjo lyti ir taip iki nakties. Vakarieniavau pas saviškius. Grįžau 10 v. Gulęs truputėlį skaičiau.

27. Paldienikas. Iš ryto gražu, šilta +16°, vidudienį apniuko, vakarop lijo. ½9 val. giedojau mišią, po kurios klebonui padėjau egzekvijas giedoti. Prieš 12 val nuėjęs pirkti laukiau eilės, kadangi dėlei kokių tai priežasčių mano numerį praleido, iš kasos atsiėmiau pinigus ir grįžau namo, nes prieš pietų nebuvo laiko belaukti. Papietavęs pas saviškius, ten pat gerą valandą prasnūdau. Vakarieniavau po 7 val. irgi pas saviškius, grįžau 10 val. Apie 11 val. gulau.

28. Utarnikas. Apniukę, vėsu. ½9 val. giedojau mišią. Po pusryčių po sodą vaikščiodamas poteriavau. Nuo vakar dienos smarkiai kalbėta, jog čionai nelaisvai su bolševikų valdžia mūšis Maskvoje. Eidamas tad pas saviškius pietautų nuėjau Maskvos gatve, krautuvės uždarytos, bolševikai tai raiti, tai pėsti, pilnai apsiginklavusie į visas puses siuntosi, ties komisarijatu patrankos statoma lygiai ir tarškučiai (kulkosvaidžiai), įstaigos visos uždaroma. Pradėjus pietauti pasigirdo kulkosvaidžių ir šaudyklių šūviai, lygiai antra valanda, lynkoje Riazanės-Uralo stoties. Po pietų ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, Dvorianskoje gatvėje sutikau daug ginkluotų bolševikų, dargi keletą kulkosvaidžių. Besant ligoninėje pasigirdo patrankų šūviai, ~~tvor~~ sprogstantis miškelyje tarp tilto ir Riazanės stoties, kame čeny

kariuomenėje pasislėpusi, sprogimai aikią gerai
iš koridoriaus langų matėsi. Trenksmo nepasisy-
dami pradėjom prefensoti. Kaikurie ligonis labai
nervavosi ir prašėsi perkelti žemutiniam gyveni-
mui. Po 4 val. nuo Seliskos stinko Petzoni trauki-
nys, kurį bolševikai iš patrankų smarkiai apšau-
dė bet nepasisekiumi nes traukinys taip ir nubildė-
jo stotin. 5 val. apleidęs ligoninę jau Dvorianska gat-
vė kareiviai neleido eiti; prisiėjo ilgesnį atlikti kelią,
tai yra, pro kazarmes ir Žemiečių ligoninę, per miesto
sodą iš kurio išeidamas milicijonierį užklausiau
ar galima Nikolska gatve eiti; į mano užklau-
simą jisai atsakė lietuviškai jog jisai bravežiąs, ly-
giai į nepasakojo jog Petzoi 3 menesiums (gyvenantis) Čekonija esa-
sme iš trijų pusių ~~apsupti~~ apsupę miestą. No Nikol-
skos gatves leidžiaus žemyn Dvorianska, antž griovio
kurios kažį ravą ir porą kulkosvaidžių statė. Truputį auk-
ščiaus Nagornos antž Liekarskos per gatvę padaryta
barikada ir gatvė perkasta. Tik ką grįžau klebonijon,
kaip visose pusėse pradėjo kulkosvaidžiai tarškėti ir
patrankos griausti (6 val.) Tenustantį truputį lijo.
Taip be perstojimo per visą vakarą ir naktį darbavos:
kulkosvaidžiai, šrapnėles, patrankos ir šaudyklės iš bolše-
vikų pusės. Kadangi iš ligoninės begrįždamas bu-
vau pavargęs, po 10 val. šūviams gaudžiant, guliau.
29 Sereda. Miegas buvo nekoks nes šuviai vis žadino, pusiau-
gi trečios ryto labai intensyviai pradėjo kulkosvaidžiai
ir patrankos kaukti. Iki 6 val. ryto buvo saulėta vėliau
apniukę. 8 val. keliaus, prieš 9 val. ėjau mišias skaity-
ti uždarytoje bažnyčioje, kame šuvių kaukimas ūžte
ūžė, nes rezonansas yra. Baisu buvo mišias laikyti.
Po manęs mišias skaitė Klebonas. 12 val. dienų
šuviai, rodos, pasiekė didžiausio intensyvumo ir vienu
momentaliai sustojo. Iš langų pasergėjom gatvė bė-
gančius kareivius, netoliese prie šventoriaus vartų
pribėgo keletas kareivių, kuriems vartininkas atidarė
vartus. Vartininką tuoj griebė už rankos ir grasindami

liepė bažnyčią atidaryti, nes, sako, ant bažnyčios turįs būti kulkosvaidis pastatytas ir kuris labai šaudė į čekus. Atidarius zakristijos duris čekai-kareiviai subėgo bažnyčion ir ieškojo apie altorių ir kitur kulkosvaidžių, kepurių nenusiėmę. Nieko neradę išsinešdino. Tie sa apsiginklavę čekai-kareiviai ieškojo kulkosvaidžių jau kaipo bolševikų pergalėtojai, paėmę Penzą. Netrukus miesto gyventojai pasipylė gatvėse. Apie 4 val. ir aš nuėjau pas savuosius. Bažnyčia truputį apšaudyta, radom keletą patronų ir skeveldrų. Telegrafo vielės daug kame sušaudytos po žemę voliojas, lygiai nemažai medžių šakelių nukirsta šūviais. Nekurie, po gatves vaikščioję pasakoję jog daug kaikuriose gatvėse yra numuštų lavonų, kurie nerenkama. Po 7 val. buvau nuėjęs pas savuosius vakarieniauti. Pas manuosius įlėkta kulkos per stiklą, pramušta lentos siena, peršauta ant sienos kabantys sesers rūbai ir ant motinos lovos sienos atsimušus krito kampan, ačiū Dievui, nesužeidus nieko, nes visi gulėjo, o kulpką per porą-trejetą sprindžių aukščiau gulinčių [illegible]. Naktis valandas, mamytė kiti ir sugulė sklepan, virtuvėje. Po 8 val. grįždamas klebonijon ant stulpų buvo jau išlipyti milicijos viršininko apskelbimas, jog miestas paskelbtas apsiaustame stovyje (osadnoe položenie) ir jog iki 9 val. vakaro valia gatvėse rodytis. Apie 11 val. gulėjau.

30. Ketvergas. Dievo Kūno šventė. Neišalta bet apsiniaukę, po pietų nesiš iki vakaro lijo. Po 8 val. kėlęs poteriavau, ½ 10 val. giedojau votyvą. Pas savus papietavęs ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, kame pas ligonius atlankęs [illegible] ir triese preferansą. vakar pradėtą [illegible] (+307x). ~~Po 7 val~~ Ligoninėje ~~ant~~ koridoriuose ir palatose 11 sužeistų paguldyta, viso [illegible] 30 žmonių. Po 7 val. tiesiog grįžau pas savuosius vakarieniauti. Prieš pačią 9 val. grįždamas klebonijon pirkau neva vietinį laikraštį „Svobodnoe“, kuris save skelbia bepartiviu esąs, bet tiesiog bolševizmu kvėpia. Apie 11 val. ~~[illegible]~~ gulęs, truputį skaičiau Solovjovo „[illegible]“.

31. Pėtnyčia. Šilta, gražu, saulėta. Po ½ 9 val. skaičiau mišią. Po pusryčių po sodą vaikščiodamas poteriavau. Pas saviosius papietavęs ėjau Žemaitijos ligoninėn, nunuštųjų per bolševikų karą su čekais Penzoj, lavonų žiūrėti. Apie 20 valočių kits ant kito sumesti prastųjų daržų, tarp jų vienas čekas matėsi. Šį rytą paskutinis traukinys su čekais-pergalėtojais apleido Penzą. Raudonoji armija pradėjo spręstis ir su ginklais vaikščioti ir karkuriuose namuose ginklų ješko. Po 4 val. grįžęs besnaudydamas apie pusantros valandos pasnaudau. Vakariop po sodą vaikščiodamas poteriavau. Vakarieniauti buvau pas saviosius. Grįžęs gulian po 11 val., kadangi drėmu buvau miegojęs, o tris valandas užmigti negalėjau.

Biržėlis mėnuo.

1. Subata. Iš ryto saulėta, gražu, šilta, į vidudienį apniuko. ½ 9 val. gedojau mišią. Po pusryčių galvą triputį plioviau. Pas savus papietavęs ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, ligonis atlankyti. Grįžęs 6 val. ėjau bažnyčion, poteriavau ir spaviedojau kilitą per Širdies Jėzaus pamaldas ir mišparus. Po pamaldų buvau pas savus vakarieniauti. Grįžau 9 val., 11 gulian
2. Nedėlia. Ryto gražu, į pusiaudienį apniuko o paskui aušliktis iki vidunakčio. ½ 10 val. gedojau votivą, per sumą spaviedojau, po sumos procesija su 4 mi evangelijomi bažnyčioje, kurių dvi klebonas ir aš dvi gedojom. ½ 3 val. pas saviosius pavalgęs pietus važiavau eksportuoti bažnyčion, o iš bažnyčios klebonas kapinėsna nulydėjo. Val. 4 buvo civilės pakasynos ant plečiaus prieš komisariatą, dalies nužiūstųjų per iš raudonosios armijos susirėmime su čekais Penzoj. Pasak buvusiųjų bardo iš apie 100 lavonų gražiuose karstuose, buvo prakalbų daugiausia prieš inteligenciją ir kapitalą. Val. 6 po

širdies Jezaus pamaldas špavedojau ir poteriavau.
Vakarienėj buvau pas savuosius. Gulia 11 val.
3. Paldieniskas. Nešalta, iš ryto apsiniuką, dienų kartais
prasi klausydavo. ½ 9 val. skaičiau mišią. ½ 10 - ½ 11 val.
per klebono mišią špavedojau ir poteriavau. Pietumes buvau
pas savuosius, po pietų trupučių pasivaikščiojęs grįžau pas
save. Per vakarines pamaldas špavedojau, buvo išpa-
žinčius keletas vaikų, kurie labai šurvavo taip kad poterių
kalbėti ėjau sodan, nors nebuvo išsibaigusios pamaldos.
Vakarieniavau pas savuosius. Gulia 11 val.
4. Utarnikas. Iš ryto gražu, dienų apsiniukęs, vakare lynojo.
½ 9 val. giedojau mišią. Pagėręs arbatos per klebono mi-
šią špavedojau ir poteriavau. Apie 11 val. atėjo pas kle-
boną mokytojas Kartanas o vėliau Šventuckis ir Čep-
ūnis visi iš Raušajaus, įeėję mat visi nori paduoti
Vokiečių pasiuntiniui prašymą, kad leistų Lietuvon
grįžti. Du pastarieji pas mūsiškius pietavo, nakvo-
jo gi Kartanas, ir Šventuckis. Po 5 val. ėjau pas gy-
dytoją Trofimovą, kuris operaciją man darė, bet apie
porą valandų palaukęs priėmimo grįžau pas sa-
vuosius vakarieniauti; prieš mane pas gydytoją buvo
porą pacientų bet laukti nebūriau. Gulia 11 v.
5. Sereda Iš ryto gražu, dienų apsiniukę o vakare lynojo
Prieš pačią 7 val. baldiesi raudonojoje kareiviai su
krata; įleido, vyresnysis jų darbininkas iš „cobt-
mia" tuoj parodė orderį; ginklų beieškoją - klausinėjo,
trupučių kampuose pažiūrėję visi 7 išsinešdino. Buvo
gana mandagus ir nieko nejudė. Po kratos, žino-
ma nebgulėau. Po ½ 9 val. skaičiau mišią; per klebo-
no mišią ½ 10 val. špavedojau ir poteriavau. Po pietų
čių pas kleboną atėjo vakar buvusieji žmonės, kuriuos
klebonas pas savo konselą nuvedė, kad paliudytų
jų prašymą į Vokiečių pasiuntinį, tarpe jų buvo ir
mano brolis Boleslavas, kad augi jam keliavau pra-
šymo parašęs, vėliau grįžo pas mane ir į mano kur-
šėjiai atrašinėkė, jog aš jam neparengęs popierių, atsa-
kiau jog reikia pas notarą, jis atkerė jog niekas nebu-

vo pas notarą ir jiem paliudyjo, sakaujis taip klebonas nebuvo sakęs, taigi susiverziniau ir jo poteriaus nusverdžiau, ji gi pasipriebęs išbėgo. Pietuose buvau pas savuosius, popietę po truputį su Boleslovu riūbkėdaečiai susikirtom o paskui šnekalbėjom šaltai. Per vakarines pamaldas spaviedojau ir poteriavau: Pas savuosius pavakarieniaunęs 9 val. grįžau klebonijon (vėliaus nevalia vaikščioti- nes no miesto su čekais pusę vis do apsiausrėtis stovyje skaitosi (ocadure nałożenie). Prieš 11 val. gulęs gerą pusvalandį skaičiau.
6. Ketvergas. Iš ryto gražu, vakariop lyrojo. ~~8 val. Dviejų~~ ~~8 val.~~ 8 val. giedojau mišią. Pagerus arbatos ėjau bažnyčion ir per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Pietavau pas savuosius, lygiai ir vakarieniavau. Guliau apie 11 val., truputį skaičiau.
~~7. Pėtnyčia. Iš ryto gražu, popietę~~ Val. 6 per ~~~~ pamaldas, Dievo Kūno oktaves, poteriavau o per mišparus ėjau prie valgomų ir mišparų paidėjau giedoti.
7. Pėtnyčia. Iš ryto kaip paprastai iki 8 val. gražu saulėta, į vidudienį apsiniaukia, o vakariop lyja. 8 val. giedojau mišią. Po arbatos per klebono mišią spaviedojau. Apie 11 val. atėjo iš Maskavos atvažiavusi, trečiaklasė mokyklos p. J. Zdanavyčė. Su jos pietumis ėjome pas mamuosius. Val. 5 vakare ėjau pas chirurgą Trofimovą, dariusį man operaciją. Apžiūrėjo ir sakė jog viskas gerai. Vakarieniavau pas savuosius. Guliau ½ 11 val., besnaudžiant per pusvalandį atėmė elektrinę šviesą, matyt sukilę Maskvos komisarų gaiekyto laikrodžiai no pusės dienų dvejeto valandom priekyje tapo pavaryti.
8. Subata. Iki 1 val. buvo gražu, šilta, vėliaus apsiniaukė ir lynojo. Po 1 val. buvau krasoje, kur Antz-Jiruonaryčei 10 rb. išsiunčiau, buvau vasarniame, Bobrinskio vardu, miesto sode, kame ant teatro afišų išlygintą, jog apgulimo stovis pasiaskinamą.

Pas savuosius papietavęs buvau Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, aplankiau ligonį-žydelį su kurio viena-me kambaryje keletą dienų lygoj gulėjau. Apie 4 val. grįžau pas savuosius iš čia ėjau miesto sodan, kame teatro kasoje paėmiau dvi loži (3435 K), vienos lo-žos bilietą nunešiau Raudonojo Kryžiaus seserims, o antrą sau su savo šeimyna rytdienai pasilai-kiau. Pas savuosius pavakarieniavęs grįžau klebo-nijon apie 1/2 10 val., po geros valandos gulčiau.

9. Nedėlia. Apsiniaukę, truputį lynojo, vėjuota, į vakarą nutilo. 1/2 10 val. giedojau votivą, per sumą ir pamokslą spaviedojau. Pietums pas savuosius buvau. Per vakari-nes V. J. Širdies pamaldas poteriavau ir spaviedojau. Pavakarieniavę visi savi t. y. motyna, sesuo, brolis, Maka-revkos mokytoja p. Zdanavyčė ėjome vasariniam teatran, radome pradėta losti „Obr. cyrotku", penkių aktų melo-dramą. Mes visi sėdėjome vienoje ložoje, o prieš mus Raud. Kryž. seseris, kurioms mane sergant prižiurėjo (prašytos matėjo, buvo trys ir viena nepažįstama). 11 val. užsibaigė. Grįžęs tuoj gulčiau ir gerą pusvalandį skaičiau.

10. ~~Nedėlia~~ Paldieniškas. Ikr pietų graži, šilta, vėliaus apsi-niaukę vėjuota. Po 8 val. egzekvijas ir mišią giedojau; per kle-bono mišią truputį spaviedojau ir poteriavau. Apie 12 val. su klebonu ir iš Vojejkovo su Jančiaku ėjome pas 3-čio vokiečių misijos p. Lesingą, kuris užima gražiausią vokiečių pavaldiniu. Jisai patarė duoti jam prašymą ~~į vyresnįjį dvas~~, kurį jisai prisiųsiąs vyresniajam Maskvoje konsului, kad pavelytų man su savaisiais grįžti Lietuvon. Pietavau pas savuo-sius, po to davė nukąsti iš Rusijos atvažiavusiems Karlaičiui, Šverniekiaičiui ir Čepoimi. Grįždamas klebon-ijon sutikau iš Taganrogo atvažiavusį nuo Makulskio, CKO-so ko-testorio, p. Nagurskį, kuris patarė paduoti prašymą jam, ~~nes jis~~ o jisai kokiu nors budu per Makulskį išgauna iš vokiečių leidimo grįžti tėvynėn. Užėjau tad pas Vaiz-kauskį CKO instruktorį, gavau blanką, o vakare išpil-džiau ją atsakymais, keturiose lapose t. y. dėl motynos, sesers, brolio ir sau. Gulčiau 12 val.

11. Utarninkas. Gražu, saulėta, šilta +16°, dienų nors ir aiškus bet gi nelyja. ½ 9 val. skaičiau mišią. Per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Apie ½ 11 val. buvau valdiškoje pirtyje, mokėjau 350 r. Pietavau pas savuosius, Boleslovas vidudienyj išvažiavo Voijekovan. Po vakarienės apie 10 val. grįžau klebonijon, vakare rašiau vokiečių konsuliatan prašymus ir kopijas nuo dokumentų numetinėjau. Gulėjo skaičiau iki ½ 12 val.

12. Sereda. Šilta +15°, vėjuota debesėta, popietų apsiniaukę. ½ 9 val. skaičiau mišią, per klebono mišią spaviedojau. Po pusryčių buvau banke, pinigų paimti negalėjau nes kasa dyka. Užėjau pas Venckauskį (Cko. instruktorį) neradau namie. Pasiėmus prašymą ėjau vokiečių misijon, kame įteikiau Lessingui prašymą kurį jisai subatoje su savo kurjeriu siųsiąs vyriausiajam vokiečių konsului (prašiau duoti leidimą grįžti su savo motyna, broliu ir sesere į tėvynę.) Grįžęs ir papoteriavęs užėjau vėl pas Venckauskį - neradau ir čia ėjau pas savuosius pietauti, po pietų vėl pas minėtąjį - radau, patarė kad po prašymu pasirašytų lenkų Komiteto pirmininkas, tad ėjau pas sekretorį Malakauskį, kuris pasirašė ir antspaudę uždėjo bet darrei kėjo pas Chrzanovskį pirmininką nueiti, pas kurį belaukiant sutikau jau mačius bijeskautį, p. Venckauskį ir iš Tambovo atvažiavusį Nagurskiu, pastarasis turį stotin skubėsi; tad lyg tik Chrzanauskis pasirašė turį Nagurskiui įteikiau prašymus ir jį net už upės stoties link su palydėjęs grįžau 5 val. Per vakarinės pamaldas spaviedojau ir poteriavau. Per dieną gerai nuo vaikščiojęs jaučiaus.
Gulėjau po 10 val. ir valandą skaičiau.

13. Ketvergas. Iki vidudienio šilta, gražu, vėliaus apsiniaukę. ½ 9 val. skaičiau mišią. Per klebono egzekvijas ir mišią spaviedojau. Šią naktį pas mano motyną iš Baštakovo atvažiavo p-lė K. Bugailiškaitė, o popietų ir jos sesuo Mrekalina. Pas savuosius papietavęs ėjau pas vaitinėdaitas nuėjau Raudonojo kryžiaus ligoninėn,

19.

kame atlankiau ligonį, Mozes sakomo. Per vakarines pamaldas bažnyčioje poteriavau. Vakarieniavau pas savuosius; grįžęs klebonijon radau pas kleboną pervietą svečių degtinėlę betūštinant ir bevakarieniaujant. 12 val. išsiskirtė. Po 12 val. gulęs gerą pusvalandį skaičiau.

14. Pėtnyčia. Apriukę, tvarku, po pietų gerokai lyjo. 8 val. giedojau mišią, po kurios tuoj pas ligonį važiavau. Grįžęs ir arbatos pagėręs ėjau bažnyčion poteriauti. 12 val. buvo Pycecko-Azrajckių laukė kame 15 ovr. išsijemiau. Papietavęs pas savuosius su Boleslovu truputį po miestą pasivaikščiojome. Per širdies Jezaus pamaldas bažnyčioje poteriavau. Pas savuosius vakarieniavom savi 3 ir svečių 3. Po 10 val. grįžau; 11 val gulęs pusvalandį skaičiau.

15. Subata. Apriukę, dieną lynojo. 8 val. giedojau egzekvijas, per klebono mišią spaviedojau. Pagėręs arbatos ėjau pas savuosius, kame p-lem Bugarliškaitėm padėjau Vokiečių konsului prašymą parašyti, kad leista butu grįžti ~~į~~ Lietuvon. Su tais prašymais vėdžiau pas vokiečių misijon 3-čion, kame į teikiu tos prašymus, kad butu konsului Maskvon nusiųsta. Iš čia vaikštinėdami dainų buvom iki Raudonojo kryžiaus ligoninės. Grįžęs klebonijon ir pa poteriavęs ėjau pas savuosius pietauti. Po pietų truputį po miestą pasivaikščiojęs grįžau ir šiektiek rašiau. Per vakarines pamaldas vieną vargšą spaviedojau. Pas savuosius pavakarieniavęs, grįžau ½ 11 val., gulęs iki 12 val. skaičiau.

16. Nedėlia. Saulėta, šilta + 20°, pirma tokia graži šilta diena vasaros. ½ 10 val. votivą giedojau. Per sumą, suplikaciją ir pamokslą poteriavau bažnyčioje. Pas savuosius papietavęs vaikštinėjau, buvau net Bielinskio parke. ~~Per~~ Per mišparus prie vargonų giedojau. Vakarieniavau pas savuosius, po 10 val. grįžau. Gulęs iki 12 val. skaičiau.

17. Paldieniukas. Gražu, karšta +25°. 8 val. giedojau mišią. Per klebono mišią spavedojau ir poteriavau. Po pusryčių rašiau metrikas. Pas saviosius papietavęs ėjau vaikščioti, buvau Bielinskio sode. Per Širdies Jėzaus pamaldas val. 6 bažnyčioje poteriavau. Vakarieniavau pas saviosius, grįžau po 10 val., per valandą gulėjau ir iki 12 val. skaičiau.

18. Utarnikas. Gražu, karšta +26° R., truputį vėjuota. Apie ½ 9 val. skaičiau mišią po kurios truputį spavedojau. Po pusryčių mirusiųjų metrikas į alfabetą dėsčiau. Trupučiuką klebono sode pasivaikščiojęs ėjau pas saviosius pietautu. Apie ½ 3 val. ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, kame kareivinių mielaširdystės seserims, ~~karo~~ daviau po fotografiją – atsiatvirukę, mat drauge su jomis buvau nusiėmęs aut operacijos stalo. ½ 6 val. grįžau. Per vakarines pamaldas spavedojau ir poteriavau. Pas saviosius per vakarienę buvo iš Raudžajaus p. Kartaūas, lietuvis mokytojas. Nakvynėj pas savę klebonui jau pasivedžiau. Gulūn gerokai po 11 val.

19. Sereda. Gražu, šilta 25°. Truputį po 8 val. giedojau mišią, po kurios spavedojau ir poteriavau bažnyčioje per klebono egzekvijas ir mišią. Laikas labai neramus, įvairios žinios, buk Petrapilin eina kazokai ir čekai, buk bolševikai iš čia po truputį evakuojasi, buk naikty ekspediciją – pinigų pradėjo į vagonus vežti etc. Po arbatos metrikų nomenklatorių daviau. Truputį po sodą vaikštinėdamas papoteriavęs ėjau pas saviosius pietautu. Po pietų vaikštinėjau po Bielinskio sodą. Per vakarines pamaldas bažnyčioje poteriavau. Pas saviosius pavakarieniavęs, su Boleslovu – broliu truputį po gatvę vaikštinėjom, nesmagu jo sveikata visai silpna pirito staigiai sulindęs. Po 10 val. grįžau, po 11 val. gulęs gerą pusvalandį skaičiau.

20. Ketvergas. Gražu, šilta +25°. Po 8 val. kėliaus, per klebono mišią spavedojau, 10 val. giedojau mišią su Libera. Po pusryčių rašiau metrikas. Po sodą vaikščiodamas

papoleriavau ir pas savuosius pietautu ėjau. Papietavęs gerokai pasivaikščiojau po miestą. Per vakarines pamaldas poteriavau bažnyčioje. Pas savuosius pavakarieniavęs apie ½ 11 val. grįžau. Gulęs apie 12 val. dar pratūos skaičiau.

21. Pėtnyčia. Gražu, šilta +26°, truputį vėjuota. 8 val giedojau mišią, po kurios poteriavau ir truputį išpaviedojau. Po pusryčių buvo užėjus pli Kaz. Bugailiškaitė. Pas savuosius papietavęs apie valandą po miestą vaikštinėjau. Boleslovas išvažiavo vakarinį Bastiakovan. Per vakarines pamaldas bažnyčioj poteriavau. Per vakarienę pas mamuosius buvo iš ekspedicijos latvyte. Apie 10 val. grįžau. 11 val. gulęs pusvalandį skaičiau.

22. Subata. Gražu, šilta, tvanku +27°R. Po 8 val. giedojau mišią su libera. Per klebono mišią išpaviedojau. Pietums pas savuosius ėsdamas skaičiau antž šulų išlipytus apskelbimus, kame aiškinama davina jog ~~pe~~ Penza laikoma „karo stovyje" (boenoe položenie), o jau ėsdamas vakarieniauti tų pačių bolševikų išlipyta jog Penza apgulimo stovyje" (osadnoe položenie), priežastis, buk čia surasta kontr-revoliucijos organizacija?! Po pietų pasivaikščiojęs apie 4 v. grįžau. Pasilsėjęs ir atvižęs ėjau sodan klebonijos, kame po šviežią (pyšnica) ploviaus drugiu vaurdėtėlių. Val. 6 prie vargonų mišparus su vargonininku giedojau, o per Širdies Jėzaus pamaldas, kurios tuoj po mišparų buvo, klausykloje poteriavau ir keletą moterių išpaviedojau. Po mišios ryto korkestyjau kudikį ir vėliotinį gvezdinau. Pas savuosius pavakarieniavęs skubiaus klebonijon, nes 9 val. neįvalia vaikščioti, matį „apgulimo stovį". Gulian po 11 v.

23. Nedėlia. Karšta +28°. ½ 10 val. giedojau votivą. Per mišią, suplikaciją ir pamokslą išpaviedojau ir poteriavau. Pas savuosius papietavęs, apie valandą vaikštinėjau. Grįžtant apsiniauki, kilo vėjas, dulkes ne-

daūnas. 5 val. keletas lašų iškrito. Mišparus giedojau prie vargonų, per Širdies Jėzaus pamaldas poteriavau klausykloje. Pas savuosius pavakarieniavęs 9 val. grįžau. Iki 11 val. su klebonu po sodą vaikštinėjom ir sėdėjom. Gulęs truputėlį skaičiau.
24. Pirmadienis. Gražu, tyku, šilta, +28° pavėnyje. 8 val. giedojau mišias, po kurios išpažintis klausiau. Po pusryčių poteriavau; ½1 val. su klebonu ėjome pas p. Skibinskį, tris kilm. Kralostotiškių gyvenantį pietuotų, jo užat žmonos vardinės (Jonas); į kurias užprašyti buvome. 10-12 žmonių pietavo, prieš pietų buvo gera su degtinėle užkanda (ar užgeriau), pietus irgi iškilmingi, buvo gba kupora, paršiena, vištienos bulijonas, agurkai, ledai, arbata su pyragaičiais. Po pietų klebonas sėdo kortuoti, man tad 5 val. prašėjo grįžti ir į Širdies Jėzaus laikyti pamaldas, po kurių kudirkų ~~kur~~ krikštijau. Per pamaldas netaip nuvargau kaip sušalau ypač suplikacijas giedant. Vakarieniavau pas savuosius, grįžau klebonijon ir iki ½12 val. su klebonu vaikštinėjom ir sėdinėjome sode. Apie ½11 val. pasigirdo vienas patrankos šūvis, gana iš tolo.
25. Antradienis. Karšta, silpnas vėjelis. 8 val. giedojau egzekvijas ir mišias. Per klebono mišias porą žmonių išpažinties poteriavau. Po pusryčių iš Banko paprašiau 150 rb. Pas savuosius papietavęs gerą pusvalandį vaikščiojau. Kiek atvėsus, po dešinėn nuo džiaus-plovinas. Apie 6 val. buvau pas kontrolierių Sablinskį užėjęs - neradau namie. Per pamaldas bažnyčioje poteriavau. Pas savuosius pavakarieniavęs 9 val. grįžau ir sode iki 11 val. vaikštinėjau, sėdinėjau. Apie 12 val. gesinau šviesą.
26. Seredа. Iš ryto gražu, į pietus apsiniaukę ir vėsiau. ½9 val. skaičiau mišias, po kurios truputį išpažintis klausiau ir poteriavau. Po to ėjau pas kontrolierių Sablinskį su kurio sukal-

bėjau šią naktį važiuoti Saraūskan. Grįžęs pusry-
čiavau. Prieš pietus krovinėjau kelionei koplyčią.
Pas savuosius papietavęs ėjau Pokrovska gatvė N 38
pranešti žmonėms, jog, kaip buvo žadėta, rytoj ne bus
prašyti pamaldų, nes išvažiuoju. Grįždamas laba
sušalau. Val. 6 per į Širdies Jėzaus pamaldas, bažny-
čioje poteriavau. Po pamaldų pas savuosius pavaka-
rieniavęs ir kelionei pasiėmęs duonos grįžau klebon-
ijon. Čia prieš pat 9 val. įdavęs sargui daiktus ėjau su
jo pas kontrolerį, kad drauge stotin nuvažiavus, bet
jis jau buvo išvažiavęs. Nusamdęs tad vežiją (5 rb)
Riazanio-Uralo stotin leidaus. Čia porą valandų palau-
kus, dažnai girdžiu šneką, kad bilietų neparduosią ir kad
iš Maskvo-Kazanško vagzalo traukinio nepaleisią.
Netrukus pagarsino, jog į aną stotį galima važiuoti
„перегоночным поездом", tad sėdau prekių va-
gonan ir apie ½12 val. buvau kitoje Penzos stotyje.
Čia persėdau pasažierių traukinyn pas kontrolerį.
27. Ketvergas. Kelionė Makarovkon. Naktis vėsi; apsiniaukus,
per dieną daug sykių lijo. Po vidurnakčio iš Penzos iš-
važiavom, Rusajevkoje apie 9 val. buvom, čia kavos stik-
lą gėriau (75 k). Iki Rusajevkos gerokai prisnūdau.
Apie pusantros valandos prastovėję Rusajevkoje, Sarau-
škan leidomės, kame ½12 val. dienų buvom. Važinėda-
mas su Saraūsko žydu, kurs „ломовых лошадей содер-
жит", susipažinau, jisai pažadėjo duoti arklį iki Maka-
rovkos, o dabar prisirengęs jam arkliu nuvažiavom
pas jį. Gyvena gražiai, daktė-dantistė. Čia gėriau
arbatos ir pietus valgiau, po kurių to žydo geru arkliu
ir vežiku buvau Makarovkon nuvežtas (apie 4-5 var-
stus), užėjęs porą rublių daviau. Apsistojau, kaip pa-
prastai, pas lietuvį mokytoją p. Zdanavičių, buvusį Liet.
Centr. Komiteto instruktorių. Kiek po buvusio dvaro par-
ką pasivaikščiojęs, arbatėlės gėrėm, po kurios kopły-
čioje krikštijau sykiu du vienos motinos dvynus
kūdikius, mergaitę ir berniuką. Pavakarieniavęs ir
pasitūnojęs apie 12 val. guliau.

Makarovkoje

28. Pėtnyčia. Gražu, silpnas vėjelis, nedrdžiai šilta po vakarykščio lietaus. Po 8 val. nuėjęs koplyčion giedojau egzekvijas ir mišią skaičiau. Papusryčiavęs ėjau sod parkan ir brevijorį kalbėjau. Apie trečią valandą papietavęs ėjau pėsčias Saraūskan, kame per valandą ir 15 minutų nuėjau. Buvau užėjęs pas Gorriką - krautuvėn o paskui čia pas Chvoiką, kame stiklą kavos ir arbatos gėriau. Apie 6 val. čia pat atėjo p. Zdanavyčė su kurio drauge grįžom Makarovkon. Tą kelionę vėl neturvargino. Jau temstant grįžom. Gulian apie 12 val.

29. Subata - Makarovkoje. šv. Petro ir Povylo šventė. Šilta. 8 val. nuėjęs koplyčion 12 žmonių išspaviedojau. Papoteriavęs apie 10 val. skaičiau mišią laike kurios pamokslėlį sakiau. Papusryčiavęs po sodą ilgą laiką vaikštinėjau. Apie 3 val. papietavęs ilgai šnekučiavau, apie 4-5 val. mokytojas grįžo iš Saraūsko. Vakariop po sodą vaikštinėdamas poteriavau, po to pas vietinį šventiką buvau su mokytoju užėjęs, čia po stiklą arbatos gėrėme. Grįžę ir pavakarieniavę apie 11 val. gulėme.

30. Nedėlia, Makarovkoje. Šilta, truputį vėjuota ½ 8 val. nuėjęs koplyčion gerą valandą spaviedojau. Po 10 val., asperges ir skaityta mišia laike kurios pamokslėlį sakiau, tarp kitko priminiau, jog daugiau nebžadu atvažiuoti, nes tėvynėn žadu grįžti; žmonės gerokai apsiverkė tuojo. Po pamaldų 3 moteris įvezdinęs, 4 kudikius krikštijau. Per pusryčius ir drauge buvo iš Saraūsko buvęs afiserviča[?] lietuvis Stoškevyčė, gudę vedęs. Po pusryčių vėl po sodą vaikštinėjom o paskui poteriavau. Per pietus po truputį degtinės gėrėm. Pavakarėję su vietiniu šventiku apžiurėjom Makarovkos vasarinę ir žieminę cerkves. Ypatingai gražu, vakarinę bažnyčios stylyje šv. paveikslų, teipogi yra ir senų kryžių ir žvakinyčiaus. Per vakarienę buvo pas mus šventikas, gėrėm degtinės ir vyno. Guliau po 12 val.

Liepos mėnuo.

1. Paldienikas. Kelionėje iš Makarovkos. Šilta, truputį vėjuota. Keletą žmonių išpaviedojęs ir žmoną įvesdinęs skaičiau mišią, po kurios kūdikį iš Šarausko atvestą krikštijau. Susidėjęs krepšin koplyčią ½12 val. pusryčiavau. Antra valanda pietavau. Kadangi arklio negalima buvo gauti; ėjau pas švętiką, kuris buvo žadėjęs nuvežti Saraūskan; bet po 4 val., aš gi norėjau ankščiau. Po 4 val. su šventiku nuvažiavau Saraūskan (4-5 varstai), paviėto nuvežtan, čia pas Chvoiką apsistojau. Sulyg šventiko orderio pirkau gorčinę bastuptinio vyno (40 rc). Butelikuose išpilstęs, gorčinę grąžinau krautuvei. Pas Chvoiką truputį užkandęs, apie 7 val. ėjau pas В. П. Константинова, kame traukinio kontrolerį radau ir su kurio draugę grįžau Penzon. Gerai sutemus no Chvoikos ciocai ir daiktus parsivežiau. Kadangi traukinys 8-9 val. vėlinos; tai čia sau dos arbatėlės pagėrę sėdom kortoti; ~~pra~~ pradžioj pridėjęs ėmiau prie kito lošiko, spaskiaus atsirai lošiau. Dienelei brekstant mušėjom lošę (+55 rc). Kumpio užkandę ir degtinėle išgėrę viz ėjome stotin, manio daiktus, vaikai žvejoti važinėjantis, nuvežė stotin, ∦ Saraūske.

2. Utarnikas. Kelionė Penzon. 4 val. ryto buvome Saraūsko stotyje, po 2½ val. laukimo atėjo, žmonėmis visi vagonų stogai ir pats garvežys aplipę, traukinys. Turėdamas klebono metinį geležinkelio bilietą sėdau geležkelio tarnų vagonan, bet ir čia pilna visokių. Kontroleriui atėjus sėdau jo kambariukan tame pat vagone. Rusajevkoje ėjome su kontroleriu pas geležkeliečių vartotojų draugijos vedėją, čia po stiklą arbatos išgėrę ir su kontroleriu grįžę stotin valgėm po sriubą šaltos teletinos ir po porą stiklų kavos gėrėm (kontrolierius sumokėjo 10 rc, jam matį šmošimtis dėkodamas).

Apie 10 val. ryto iš Ruzajevkas išvažiavom. Ne-trukęs tuoj aut viršutinės lentynos guliau, viena jog visą naktelę nebuvau akių sumerkęs o antra, kadangi to žmogaus, pas kurį Ruzajevkoje gerem arbatos, visa šeima važiavo, buvo skyriuje kontrolerio aukšta. Nors gulėti buvo aut lentos vieta vienok nesegulėjau iki pačios Penzos, kame 4 val. po pietų buvom. Nusišaudęs vežėją su savim drauge vesdinau kontrolerį iki jo buto, pro šalį mat reikia važinoti (vežėjui 8 rb. žmonėjau, prašiaus t. y. kuomet atvažiavau Penzon prieš 2½ metų atgal 60–80 kap. mokėdavau). Atsi-prausęs klebonijoje ir stiklą arbatos išgėręs ėjau pas savuosius kame užkandau. Grįžęs klebono sode nusipraudžiau vandeniu. Per Širdies Jezaus pamaldas poteriavau bažnyčioje. Vakarie-niavau pas savuosius, grįžau 10 v., guliau po 11 val.

3. Sereda. Šilta +24°, truputį vėjuota. ½ 9 v. keliaus susivėlinęs, mat po kelionės. Per klebono egzekvijas ir mišią porą žmonių išpažindojau ir poteriavau, paskui giedojau egzekvijas ir mišią su Libera. Po pusry-čių buvau banke, kame tik 100 rb. davė, o ne 150 rb. kaip prižadėjo. Iš čia nuėjau vokiečių misijon, bet niekai, nes iš Maskvos nuo vokiečių konsulo jokio pranešimo jokio atsakymo dar nėatėjo. Pas savuosius papietavęs su Boleslovu vaikščiojom, buvo net Bielin-skio parke. Per vakarines į Jezaus Širdį pamaldas poteriavau. Pas savuosius pavakarieniavęs, apie 10 val. grįžau. Pas kleboną iššnakvojo Kontrimai, nes jų baldai jau vagone; pavalgius jos arbatėlę dėjo užtrie-be, o aš bankete vyno, apie pusiau pirmos gulėm, salione gulėjo motyna su dukteri. o su manim pats Kontrimas su sūnumi farmacevtu.

4. Ketvergas. Šilta, gražu. Svečiai kėlęs 6 val. aš apie 7. Pagėręs arbatos apie 8 val. svečiai išėjo stotin, aš tuoj giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių buvau Bartuševo veistinėje, pakeisti rezervas vaistų nes per aptiekininką buvo ne tie duoti.

Nunešęs seserei vaistus grįžau ir guliau, nes po kelionės suvargusiu jaučiaus. Suvos porą valandų užsnūdęs, pietums net pasivėlinau. Po pietų su Boleslovu po krautuves vaikščiojom, pirko jisai p. Kriaūčiūnui lazdžiukę, prastoką už 24 rbl. Vakariop buvau bepradedąs sode poteriauti kaip atėjo veterinoris-pulkininkas, kuris klebono sergančią karvę žiūrėjo. Pas savuosius pavakarieniavęs apie su Boleslovu gerą pusvalandį vaikščiojau. Apie ½ 12 val. guliau.
5. Pėtnyčia. Šilta +26°, po pietų didi audra, debesėlis, į pavakarį trupučiuką lašėjo. 8 val. skaičiau mišią. Per klebono mišią spaviedojau ir poteriavau. Pas savuosius papietavęs gerą valandą vaikštinėjau. Boleslavas pavakary Baranauskui išvažiavo. Po vakarienės pas matinuosius atėjo p-Čeponis-lietuvis, apsistankovojo. Grįžęs klebono su kokį pusvalandį sode sėdėjau. ½ 12 guliau.
6. Subata. Šilta 26° grain. 7 val. kilęs po šventoriu vaikštinėdamas poteriavau. 8 val. giedojau mišią, po kurios vieną žmogų išspaviedojęs poteriavau. Vidudienyje buvau krasoje, išsiunčiau su savo fotografija laišką Mokianai, gudui Sanstinui. Iš čia užėjau Brebinskio sodan ir po 1 val. grįžęs poteriavau. Pas motyną papietavęs ir gerokai pasivaikštinėjęs užėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, kame sesuo Klinčkina priėjo ir neatbutinai pas savę arbatauti užsiprašė buvotabutin. 6 val. grįžom, prieš tą truputį palyjo. Grįžęs tuoj po lietaus bulėjo išsiplovinau. 8 val. pas savuosius vakarieniavau, po 9 val. grįžęs iki 11 val. klebono sode sėdėjau su visais klebono žmonėmis. ½ 12 val. guliau.
7. Nedėlia. Trupučiuką vėjuota, apačiuose netapstvarku. Miegojau gerai, apie 9 val. kilęs, ½ 10 val. giedojau votivą. Per mišią ir dalį pamokslo porą žmonių spaviedojau ir poteriavau. Pas savuosius papietavęs užėjau pas kontrolerį Sablinskę, kame sužinojau, jog

vakar po pietų Maskvoje nužudytas vokiečių pa-
siuntinys grovas Mirbach. Val. 6 su vargoninę giedo-
jau mišparus. Pas savuosius pavakarieniavęs ir grį-
žęs gerą valandą vaikščiojau po klebono sodą, ½12 v.
gulau.

8 Paldienikas. Gražu, silpnas vėjelis, šiltumo mažiau
+22° R. Po 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Klebo-
no sode papoteriavęs pietuoti ėjau pas savuosius.
Po pietų gerokai pasivaikščiojau, daug skvere sėdė-
damas truputėlį skaičiau. Rodos nešilta, bet mie-
gas kaitina, taikad vakarop geroką valandą
prasnūdau. Pas savuosius pavakarieniavęs gerą
pusvalandį vaikščiojau. Grįžęs sode su klebonu
ilgokai šnekėjom. Kaž kokių priežasčių dėlei, elektri-
ką šviesą 10 val. atėmė. Atsigulęs skaičiau, šviesą
žvakelės po 12 val. gesinau.

9. Utarnikas. Šilta +24°, gražu. Po 8 val. skaičiau mi-
šią. Po pusryčių ėjau pas vokiečių majorą, kame klausi-
nėjau, kas daryt tina, ar laukti vokiečių leidimo ar
prie demarkacijos linijos artintis, nes vokiečių pasiunti-
nius Maskvoje nužudytas, gali vėl karas kilti; nieko
ypatingo nepasakė. Grįžęs tuoj p. Janauskienei parašiau
laišką, kurį prižiūrėtam pasiuntiniui įteikiau, kad
Vyčjorovai nuvežtų. Papoteriavęs pas savuosius pie-
tavau. Po pietų bevaikščiodamas užėjau net Raudo-
nojo Kryžiaus sodan, kame su pažįstamu žydeliu
pusvalandį pasišnekėjęs, skubinaus Liaudies namuos-
na, kame šventikas Aristidov turėjo skaityti „о немец-
ком христианском движении". Kokių priežasčių
dėlei paskaita buvo perkelta realinės mokyklos bu-
tan, kame apie 7 val. atvažiavo iš cerkvinio sobo-
ro iškeiktasis blagočinas Благочинный ir pagaliau pradė-
jo paskaitą. Klausytojų buvo apie 200-300, daugiausia
moterių-prastos. Nors ne visa buvo paskaita, išliejama
tulžis į cerkvinį soborą, į patrijarką ir visą pravosla-
viją, no kurios arkivyskupas Vladimiras iš Celsko
už nepaklusnumą dvasiškai valdžiai atimti no

cerkvės. Per paskaitą užsirašė trys kalbėtojai. Pirmuo-
ju išėjo kaž koks darbininkas buvęs pravoslavu, paskiau
atėjistu o ant galo liko evangeliku, kaip jis pats nupasa-
kojo. Kalbėjo ilgai bet nieko gero ir ne į daiktą, bekalbant
ir paliekau nes pradėjo temti; vakarieniauti pas savuo-
sius skubiaus. Grįžęs klebonijon, truputėlį sode pasivaikš-
čiojęs 11 val. gulian.

10. Seredа. Nelabai šilta nes vėjelis. 8 val. giedojau eg-
zekvijas ir mišią, po kurios truputį spaviedojau ir pote-
riavau. Po pusryčių buvau banke Русск.-Азіатск.
radau jau uždarytą, nes no 10-11 val. tik atidaryta.
Prieš pietų Boleslavas grįžo iš Baškakovo. Per
pietus buvo p-lė Kregždytė, kurios brolį, buvusį po vien-
nuoliu, Lietuvos Komisijos sąskaitoj valdininkas ir kaž kas
areštavo. Po pietų gerokai pasivaikščiojęs, truputėlį
sode skaičiau. Vakariop papoteriavęs ėjau pas sa-
vuosius vakarieniauti. Grįžda... su Boleslovu
truputį vaikštinėjau. Guliau ½ 12 val.

11. Ketvergas. Šilta +25°, silpnas vėjelis. Po 8 val. gie-
dojau mišią po kurios poteriavau spaviednyčioje.
Po pusryčių iš Русск-Азіатск. banko 100 rb išsiėmiau.
Pas savuosius papietavęs bevaikštinėdamas nuėjau
Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, kame pas pažįstamą
ligonį pusvalandį pasėdėjau. Vakariop Boleslovas
Rautisajum išvažiavo. Pas savuosius pavakarie-
niavęs ir klebonijon grįžęs, gerą pusvalandį sode an-
suolo gulėjau. ½ 12 val. guliau.

12. Pėtnyčia. Naktis buvo vėsi ir vėjuota. Po 8 val. skai-
čiau mišią, po kurios bažnyčioje poteriavau. Pas savuo-
sius ir gerokai pasivaikščiojęs ½ 5 val. grįžau. Vaka-
riop papoteriavęs ėjau pas savuosius vakarieniauti,
grįžau apie 10 val. Su klebonu gerokai paplepėjęs
apie ½ 12 gulian.

13. Subata. Naktis buvo vėsi; diena vėjuota bet karš-
ki (+22°) 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią, po
kurios bažnyčioje poteriavau. Po pusryčių beeida-
mas vokiečių 3-n komisijon sutikau Boleslovą,

žiūdį iš Romuzajaus grįžudį. Su jo tad ėjome,
misijoje nieko nesužinojau, nes iš Maskvos
kurjeras negrįžo nuo Konsulo. Sugrįžęs ant klebo-
nijos krepių su Boleslavu sėdėdamas gerą pusva-
landį šnekučiavome, kaip grįžus tėvynėn.
Antrą valandą pas saviesius papietavęs buvau
pas p. Grušeckienę nuėjęs, užmokėjau jai už butą
mano motynos. Truputį pasivaikščiojęs grįžau.
Val. 6 per mišparus spaviedojau ir poteriavau. Val. 8 -
pas saviesius pavakarieniavęs ir truputį pasivaikščio-
jęs grįžau. Gerą pusvalandį su klebonu po sodą vaikšti-
nėjom. Po 11 val. gulau.
14. Nedėlia. Vėjuota, kartais apsiniukę. visai buvo į lie-
tų panašu. ½10 val. votivą giedojau. Per sumą spa-
viedojau. Pas saviesius papietavęs vaikščiojom; ties
Žvėryniečių ligoninę sutikau dvi Raudonojo gaile-
stingąsias pažįstamas seseris, kadangi jos ėjo pas
savo tėtulį; truputėlį palydėjęs grįžau 5 val. Prieš
mišparus atgiedojau gedulingas pamaldas mirusiam
kūdikiui. Mišparus prie vargonų giedojau. Po mišpa-
rų papoteriavęs ėjau vakarieniauti pas saviesius.
Grįždamas truputį vaikštinėjau. Grįžęs su klebono
svečiais iki 11 val. sode sėdėjom. Gulau ½12 val.
15. Paldienikas. Stiprus vėjelis, šilta, pavėsyje +24°.
8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po mišios spaviedo-
jau ir poteriavau. Po pusryčių buvau vokiečių misi-
joje, ir kurjeras iš Maskvos dar negrįžęs, tai nieko
apie savo prašymą nesužinojau, patarė ketverge
ateiti. Iš čia buvau nuėjęs pas Ukrainos konsulą,
kuris sako, jei aš nesąs ukrainietis, leidimo jie
važinoti Ukrainon arba per Ukrainą duoti ne-
gali. Pas saviesius papietavęs gerą valandą vaikš-
čiojau. 5 val. grįžęs atlaikiau gedulingas pamaldas
prie mirusio kūdikio. Vakare 8 val. ėjau 17 ligoni-
nių „свободнаго женщины" koncertą atminime mirusių
nelaisvių (Лопухинская ул. №12). Iš čia vakarieniauti
pas saviesius ėjau. Šį ryt pas manuosius atvažiavo

Mrch. Bugailiškaiti, pas mažiausius užsimanė vakaro. Pas kleboną iš Vojejkovo atvažiavęs rytą Jančiekis, o vakariop p. Jaucevskis ir ~~Kosta~~ Koziol - apsinakvojo. Gulėm pol 11 val.

16. Utarnikas. Vėjuota, netaip šilta, vakare truputį griaudė ir lynojo. 1/2 8 val. keliaus, 8 val. skaičiau mišias po kurios truputį zpaviedojau ir poteriavau. Prieš pietus maudžiaus sode klebono budelėjo po lietum (gyvu). Pas savuosius papietavęs varkstinėjau buvau pas fotografą - mėgėją nuėjęs, pas jį nufotografavimui palikau savo vizitines fotografijas. Vakariop Boleslovas su Bugailiškaite išvažiavo Vojejkovan. Papoteriavęs ėjau pas savuosius vakarieniauti. Pagrįžus apie 10 val. pradėjo lynoti, girdėjo lyg tolimą kanonada, o gal taip regėjos. 1/2 12 val. gulau.

17. Sereda. Šiandien apsiniukę, su pertraukomis smarkiai lijo. 8 val. zpaviedojau egzekvijas ir mišias po kurias poteriavau. Po arbatos per lietų ėjau be švenčiausio pas ligonį Raudonajan Kryžiun. Suteikęs ligoniui sakramentus, su seserim geną pusvalandį šnekučiavau. Antra valanda pas savuosius papoteriavęs ėjau varkstinėti: Nors netaip šilta bet labai troškiu, tongi grįžęs į pusantros valandos prieš gau. Papoteriavęs ėjau pas savuosius vakarieniauti, grįžom 10 val. Gulęs skaičiau iki 1-os valandos.

18. Ketvergas. Apsiniukę, keletą kartų lynojo. 8 val. atgiedojęs egzekvijas ir mišias; val. 9 su švenčiausiu ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn pas tą patį ligonį pas kurį buvau be švenčiausio vakar. Čia sutikom ir gydytoją Profirovą operaciją man darius. Ligoninės („osnynka") bendrabutyje atlankiau susirgusią seserį Živopiscevą. Grįžtant truputį lijo, pusryčiauti užėjau pas motyną, lygiai po antros valandos čia patį ir pietavau. Šiandie sesuo Grasytė iš banko parėmė 100 rb. ėmau rublių. Po pietų bevarkstinėdamas buvau pas mėgėją - fotografą užėjęs.

Zkauariop papotėriavęs ėjau pas savuosius vakarieniauti, grįžęs 10 val., po 11 val. guliau.

19. Pėtnyčia. Apniukę, drėgna, vėsu +15°. 8 val. girdojau egzekvijas ir mišią, po kurios bažnyčioje poteriavau. Pas savuosius papietavęs ėjau pas p. Mačiūskį-lenką, ties Sizranės-Viazmos stoties gyvenantį (паровозник двигатель?). Pas jį teiravaus, kaip gauti išvažiavimui vagoną, kiek reikia žmonių kad prikabintu vagoną ir tt. Nuo jo ėjau lenkų komitetan kame norėjau gauti liudijimą jog aš per Oršą grįžtu su savo giminėmis tėvynėn, atsakė jog jie duoti to negali ir nurodė kreiptis Lenkų Kolegijon pas p. Šindlerį, ėjau tad pastarojo butan, kame pasakė jo liudijimą duoti, nors jį t. y. kolegijos šio mėnesio 15 dienoje veikimas nustojęs, vistik tad reikia jį kolegijoje užregistruoti. 5 val. begrįždamas vėl prie bažnyčios vartų sutikęs seserį gailestingystės Prosvirniną-gudę (dalyvavusią per mano operaciją) užsikvietėme klebono sodan pasėdėti. Čia visi su klebonu šnekučiavom ir serbintu nutkom(?). Apie 7 val. užėję klebonijon po stiklinuką saldžios degtinėlės visi, čia buvo ir Fedoravičė išgėrėm. Kadangi šiemo saldžiosios daugiau nesutiko, daviau raudonojo vyno kurio trie taurelę išgėrė; pyragaičiais užsikąsdami aš, klebonas ir Fedoravičė saldžiąją išlustinom ir truputį išsišnekėjom, nes tirtoka. Sesuo sakosi nuo taurelės saldžiosios ir vyno nusigėrusi, atsiprašiusi nuo auž sofos atsisėdo, galva sakosi sukasi. 8 val. Fedoravičių lydžiama išėjo, aš gi pas savuosius vakarieniauti netrukęs ėjau. Grįžęs po 11 val. guliau.

20. Šubata. Nešilta, vėsu +14°. 15 visgi truputį į vakarą vėjai užkimo gerklė, net kalbėti sunku. 8 val. girdojau egzekvijas ir mišią, po kurios tuoj ėjau porą žmonių išspavedoti ir grįstai Lenkų tremtinių kolegijon iškabiaus, kame užregistravai savo visus čia gyvenančius gentis, kad gavus grįžimui liudijimą. Iš čia klebonijon grįžęs poteriavau. Po pietų tuoj ėjau „в коллегию

выписанных для "kad propiską gavus iki Oršos t. y. iki pat vokiečių sienos, čia atsakė jog reikia kreiptis pas komisarą „по делам беженцев и военнопленных". Tasgi atsiieškojęs tą naktą vos dasibaldžiau pas tąjį komisarą - kudlotą su furažka „на беженцев". Jisai nupasakojo jog jokių propiskų netik Oršon tremtiniams neduodama, nes buvusi depeša jog Oršoje pasirodžius cholera ir jog vokiečiai uždarę sieną, dagi dabar esą išgauta „какое-нибудь передвижение беженцев". Kitas su manim buvęs žmogus dasikalbėjo, jog jisai norįs savo lėšom važiuoti, dagi ne kaipo tremtinys, tuomet komisaras nurodė kreiptis į коменданта для выписанных для", taigi vėl atgal grįžome. Čia ties šale sėdi kaž koks pižonas kuris prašymus propiskams rašo, taigi ir kreipiaus pas jį. Išrašė viską gerai bet ant galo prasitariau tremtiniu esąs, tuomet mustojęs rašęs ir blanką sumetė, nes sako tremtiniams jokių leidimų neduodama. Kuomet su juo susikirtau, jisai patarė pas sekretorių kreiptis, nuėjau bet ir čia tas pats, eiki sako, pas komisarą tremtinių, sakau, buvęs ir vėl grįžęs ir taip žodis po žodžio susirtau ir pradėjau išmetinėti, jog algą atėmę nori priversti kad Tėvynoj badu mirčiau sako, komisarijatas tremtinių pašalpą turįs duoti, atšeriau, jei tremtiniams 6 rb. neturime, nuo mano gi atėmė algą tai tur bet apie pašalpą kalbos būti negali etc., žodžiu daugokai kalbėjau, kad net sekretorius pasakė, jog kalba su manimi baigęs, atsakiau jam beidamas jog to tik ir tegalima laukti. Nuo jo tiesiog pas „член президиума" antrą syk kreipiaus ir tiesiog mandagiai prašiau duoti leidimą-ferdimą Oršon važiuoti, sutiko tik Viazmon, o kome tą parašiau, sako tik iki Tulos tegalis, bet galop išbraukęs Viazmą užrašė Ržėvą, taigi netrukęs ir gavau 8 žmonėms leidimą iki Ržėvo. Grįždamas, pas savuosius stiklą arbatos gėriau. Antrą valandą pas savuosius

prapretavęs ilgą valandą šnekučiavau, šį ryt atvažiavo pas tuos savuosius K. Bugarliškaitė. 6 val. po mišparų spaviedojau ir poteriavau. Po vakarienės nuo savųjų 1/2 10 val grįžau. Gulian po 12 val.
21. Nedėlia. Nekarsta, tarpučiais vėjuota. Gerklė visai užkritusi. 1/2 10 val. vargonavus duodavusiųjų skaičiau votivą. Spaviedoti negalėjau. Pas savuosius papietavęs buvau šauktas kūdikio krikštyti. Iš pavakarių buvau labai važiavusiu susirupinęs, nuliūdęs. Pas kleboną nakvoja p. Jančauskis iš Vyjejkovo. Kadangi minėtasai ponas važinos Maskvon, aš irgi su juomi taręs važinuoti, kad kaip nors gauti leidimą Lietuvon grįžti. Gulian 12 val.
22. Paldienis kas. Tarpučiais vėjuota, nekarsta. Gerklė užkritus ir pakošėju. 8 val. skaičiau mišią. Po pusryčių buvau Lenkų tremtinių kolegijoje, kame gavau popierį, kad kolegija liudija jog aš su grįžtančiais grįžtąs tėvynėn ir jog jiems niekas netrukdys prieš tą. Iš čia ėjau vokiečių misijon, kame gavau popierį jog aš per misiją išleistas vokiečių konsulio prašymą apie grįžimą tėvynėn. Begrįždamas nuėjau pas savuosius ir Balcelovą siunčiau Bugajauskų grąž kolegijon kad parašytų man leidimą Maskvon važinoti – gavo. Gavęs iš trupinus ėjau Syzr.-Vazmos stotin, kame su Jančauskiu tariaus, kuomet važinosim Maskvon. Pažadėjo ryt pranešti depeša. Iš čia grįžau pas savuosius pietauti. Po pietų gerai pasivaikščiojęs grįžau klebonijon. Vakarop pas savuosius vakarieniavau, grįžęs klebonijon po 11 v. gulian.
23. Utarnikas. Apsiniaukę, netarp karšta, pavakarių lynojo. 8 val. skaičiau mišią. Po pusryčių buvau banke, kame peržiūrėjau čeką, kad netoyengi galima būtų išimti 100 rb. Po 12 val. klebonas išvažiavo Ramizajun pas ligonį, tuo pačiu laiku iš Vyjejkovo gavau depešą, jog #3 traukio Jančauskis važiuoja Maskvon, todėl ėjau stotin, kad sužinočius kuomet tasai traukinys

čis. Antrą valandą pas savuosius papietavęs
pradėjau kelionei ruoštis. 5 val. ėjau Švedų Ra-
dono Kryžiaus ligoninėn pas ligonį. Iš čia
nuėjau pas savuosius kame pasiėmęs daiktus,
ir poros žmonių lydimas leidaus stotin.
Čia paprašiau III kl. bilietą iki Maskvos (193,07)
bargo buvo kokbai; lindau vagonan ir tai be
[illegible], kaip paskui pasirodė, nes visus va-
ryiejo, bet gi aš tai prieškambaryje pastovėda-
mas, kai vėl vietoj atsisėsdamas veik iki
Riažsko važiavau. Iš Penzos 9 val. vakare
išvažiavom, tame traukinyje važiavo iki
Vyjejkovo ir mano brolis, tik nežinau kur ji-
sai buvo sėdęs. Vyjejkove su broliu atsisveikinau
čia sėdo p. Janičauskis su savo tarnu, drauge
Maskvon važinėjantis.

24. Sereda. Apsiniaukę, tankiai lyja. Kelionė
Maskvon. Stotyje Sosiedka prastovėjom dvi
valandi, ieškodami maž degtinės, ginklų ir
miltų, kratė visus daiktus, neaplenkė nei čemo-
dano valizės. Iš mūsų vagono apie 15 pudų miltų
išėmė, dagi sako radę jaunuolio rankoj kažkokį
tai žalingą bombą turintį, sako kad ji turi
nuo traukinio susprogdinti. Traukinyje pradėjus
eiti truputį iš kelionės vaizdžio, revizija daryti
visoje sąvoke, turbūt pabūgo triukšmo. Ačiū
gydytojui Čyž, kuris su savo žmona ir dukteri va-
žiavo Oršon-Kaunan, jo vietoj atsiguliau ir nuo
8–1 val. dienos miegojau. Ties Riažsku iš
tarnautojų vagono persėdau pas Janičauską
nes ten gavau vietą atsisėsti. Po vidurnakčio
apie 3 val. buvome Tuloje, kame reikėjo laukti
kito traukinio.

25. Ketvergas Apsiniaukę, keletą kartų lyja, neval-
ta. Kelionė Maskvon ir Maskvoje. Sapnavęs prie
III^{105} kl. Traukinys (dabar tokie kėjom iš Maskvos po 10 rb.) apie 6 va-
ryto sėdom Tuloje traukinyn, žmonių daugybė, di-

dėin vargu įsibrukęs koridoriuį vagono pirmos klesos, taip aukštiesiems iki pat Maskvos stovėjom arba ant krepšio sėdėjom. Maskvoje buvome 4 val. po pietų. Čia su Jančausku pasamdėme vežėją (15 rb) Miliutino skersgatvėn Lesdorius. Trečia pat bažnyčia Jančauskis paprašė numerį „в меблированных комнатах Родина", prastą už 20 rb. į parą. Netrukus įjau klebonijon, kame kun. Sosinskis, akademijos draugas, užpropunavo pas jį apsigyventi; propoziciją be abejo priėmiau. Truputį arbatos ir savo duonos užkandęs apie 7 val. leidžiaus Vindavos stotin - tramvaju, pas dėdį. Po netrumpo klausinėjimo dasiklausiau kame gyvena dėdė, pas jį nuvedė sargo duktė - lietuvė. Gerą valandą pas dėdį pabuvęs ir arbatos stiklą išgėręs skubinaus klebonijon, nes tramvajai 10 val. daržu sviesu stoja važiuoję. Tramvaju tik iki Sucharevo bokšto davažiavau o toliaus dabargiau pėsčias. Gulėm po 12 val. prieš alkanas.

26. Pėtnyčia Maskvoje. Nedidžiai karšta, nelietą kartą po truputį lynojo. 7 val. kilęs ėjau mišias skaityti. Pagėręs su duonu porą stiklų arbatos susirinkau prie Lietuvių Komiteto, eilėje buvau 56, rodos to eilės davė antras korčiukes, kame jau buvo nurodyta diena kada ant galėtume ateiti ir Lietuvių Komitetan grąžinimo reikalais ir taip man buvo paskirta 20 diena einančio mėnesio t.y. per 3½ savaitės. Iš čia skubinai leidžiaus pas generalį vokiečių konsulą, pasirodo veltui nes iki pirmos valandos teįleidžia, reikia tad po pietų ateiti. Gerą pusvalandį po gatves pasivaikščiojęs vėl ėjau prie vartų konsulo naitus (особняк), čia vartininkas mokąs lenkiškai, tai gi šnekučiavau, papirosų daviau, o ant galo užklausiau, ar nebuvęs šeudiė pono su telegramu iš Penzos, atsakė jog buvęs ir įmbėgęs rado do nežėpus tuomet ir mane šleido. Čia pasirodo, jog mums praeigumai tebguli ir jog reikia Lietuvių komitetan kreiptis, iš čia tad grąžimo dokumentus, praminus pasiliko. Iš čia su

Jančauskiu skubinomės Lietuvių Komitetan, kame buvom be eilės įleisti, vice-prezidentu čia yra Sležev-čė, kurs pažiūradėjo, jog ir Jančauskui, ką galimą pada-ryti by tik greičiau pasportą išgauti. Čia 12 blankų pirkau po 25 k. kurios užpildytinos pasas prašant. Vietoje pietų užkandau duonos su arbatu. Apie 6 val. važiavau pas Kontrijutą, kame apsistojo Jančauskis su pastangoju pasitarti. Iš čia ėjau Бл. Никольская монастырь Бесс, kame gyvena В. В. Топоровъ. Po nera-dau namie bet Зерновъ, лаборант университета из-spraiė, matyt pirmasis buvo apie mane parakojęs. Зерновъ nupasakojo, jog Susolevą - rytų katalikų šventi-ką, arkivyskupas Ropp'as iš perpetumo, už priguléjimą prie ~~...~~ ochranikos, ~~...~~ suspendavo. Gerą valandą palūkėjęs skubiausiai prie tramvajaus, nad-užpėjau parvažiuoti. Gulian po 12 val. Prieš tą tiesą užpildžiau dar lapų klausimų kiekius nu-kaldujantis pasporto prašant.

27 Subata Maskvoje ir iš. Apniukę, keletą syk lyno. Po 8 val. skaičiau mišių. Apie 12 val. Lietuvių komi-tete įteikiau užpildytus prašymo lapus, kad ga-vus pasportą vokišką, už ką reikėjo iš kalno 20 rb. įmo-kėti. Apie antrą valandą buvau mieste pirkau gilzių dėžę 4 rb. ir 3 gabalus kalboje maldaknygės po 5 rb. kiekvieną. Apie 4 val. buvau užprašytas pas kunigą Noiševskį. Apie 5 val. susidėjęs daiktus ėjau tramvajaus laukti, į valandą prastovėjęs negalėjau įlysti tramvajun per žmonių daugybę. Tačiau laik-ui smagiai palyjo po ko atėjo ne taip perpildytas tram-vajus, kuriuo ir įlindau ir Brindavos stotin nuva-žiavau. Palikęs stotyje pasiengėjimui krepšį pataisi-ijau pas dėdę Karazijų pietauti. Papietavęs apie 7 val. su broliu Bronislovu, paėmę mano krep-šį, leidomės Kazanės stotin tramvajum. Čia kaip buvo sukalbėta sutikau poną Jančauskį ir Ja-nickį su kuriais drauge grįžtame Petrapilin. Neišpa-nagsijome II kl. pirkti bilietų, tad pasiėmė

IIIčios ir tai iki Riažsko (950 k), už papertę vietą reikalavo 10 rb. ~~Pogas~~ Stotyje porą bonkų sitro išgėriau veik vienas, po 225 k. bonka. Po geros valandos iš eilės pavyko stoties perronan išlysti bet traukinyjų jokių budu įlysti negalima, tad kreipiaus prie milicijonierio, kuris į plosčadką tarnautojų vagono įsodino, už tai daviau dviese 15 rb. Apie 12 val. naktis iš Maskvos išvažiavau. Aukštai stovėjau arba vargiai ant savo krepšių sedėjau. Durų langai visi ištrupinti, todel skersvėjis begalo traukė, kartais net šalta darėsi.

28 Nedėlia. Kelionėje Penzon. Šilta, traukiu. Nuo pat Maskvos iki Riažsko, kame antra val. po pietų pribuvom stovėjom ant plosčadkos, apie miegą ir kalbos buti negalėjo. Riažske persėdžiau ant kitan traukinyjų apie 3 val. laukti prisėjo, čia pirkau iki Penzos biletus 750 k., čia ir pietavau 750 k. Riažske vėtin pavyko į lysti III kl. vagonan bet ir ant suolo atsisėsti nors aukščiai. Moršanske apie 11 val. vakare buvome, kitose stotyse ir čia daug žmonių išlypė, tyko linosiau ir pusėtinai galima buvo atsigulti; tad trupūtėlį išsitiesiau. Moršanske vandonėje davė kratą, g[illegible]ekių ieškodami.

29. Paldieninkas kelionėje iš Moršansko Penzon. Šilta apniukę. Iš Moršansko iki Vojeikovo stoties galėjau miegulioti. Vojeikove išsido Jaičauskas su savo žmona o aš Penzon traukiau, kame ½ 8 val. ryto buvau. Palykęs stotyje palaikyti krepšį pats ėjau pėsčias klebonijon, kame atsiprausęs po 8 val. skaičiau mišią. ~~Po arbatos~~ Po mišias gerai po dušu išsiplioviau, o po arbatos gulėjau ir iki 3 val. miegojau. Atsikėlęs ėjau pas savuosius pietauti, po pietų grįžęs poteriavau ir vėl gulinėjau nes blogai jaučiaus, ~~nes~~ kairysis žandas skaudėjo kartais ir geltklė. Vakariop iš Vojeikovo grįžęs Boleslovas buvo užėjęs, pas savuosius pavakarieniavęs ir po 9 val. grįžęs pas savę klebonijon apie ½ 11 val. gulėjau.

30. Utarninkas Petrzoje. Apsiniaukę, tvanku, +22°. Jaučiaus blogai; snaudėjo žaudas. 8 val. giedojau egzekvijas ir mišių, po kurių bažnyčioje poteriavau. Po pusryčių gulinėjau. Pas savuosius papietavęs, su Boleslavu vaikštinėjom po krautuves, norėjo jisai rudeniniio pirkti palto, atsakančio nusipirko. Trupučiuką pasivaikščiojęs grįžau ir gulinėjau, žaudą trupučiuką spirito trinau. Vakariop Boleslovas į Vojeikovą išvažiavo. Pas savuosius pavakarieniavęs grįžau pas savę klebonijon. Apie 11 val. žaudą spiritu o krutinę skipidaru su vazelinu mosti ištepęs guliau.

31. Sereda. Tvanku +23°, apsiniaukę, vakariop lijo, o naktį smarkiai lijo. 8 val. giedojau mišių. Po pusryčių buvau banke-čeko gauti rytoj pinigų negavau. Iš čia buvau Lenkų kolegijon užėjęs, paskui Vokiečių misijon, kame gavau leidimą, kad vokiečių gydytojas įskiepitų mamų, motynų, brolį ir seserį-cholerą. Lygiai buvau užėjęs Miesto banken, kame išsimainiau Petrzos bonas į nikolaevskius (1 brl), iš čia nėjau pas bolševikų prisėdėlį „cobmįs", jo nesantį padaviau prašymą, kad po 11 v. nakty butų leista vaikščioti. Grįžęs po trupučiuką krovinėjau daiktus. Antra valandą pas savuosius papietavęs ėjau Raudonojo Kryžiaus ligoninėn, su ligoniu pasimatyti, kurį radau sode su seserimi vyšnių uogas berenkantį. Aš irgi trupučiuką padėjau raskyti. Čiapat sode gėrėm arbatos, apie 6 val. grįžom, netrukus pradėjo lyti. Papoteriavęs ėjau pas savuosius vakarieniauti laike vakarienės iš Vojeikovo atvažiavo K. Bagailiškaitė. Grįžęs pas savę į tą nakvojau. 11 val. ištrynęs krutinę skipidaru su vazelinu guliau. Pusvalandį gulėdamas jaunatęs sviesą gesiau.

Rugpiutis mėnuo.

1. Ketvergas. Šilta, tvanku. 8 val. atgiedojęs mi-
šią ėjau Русско-Азіятск. Банк, kame ~~tobrb.~~ pa-
sipeltijau. Po pusryčių klebonas išvažiavo Vojei-
kovai laidoti, aš gi buvau leiskę Kolegijoje.
Prieš pietų iš tę sroviėjau. Po pietų užėjo pas mane
motyną tin ką iš kolejičius paleistas įgaliotinį
L.K. Krigždė, užsiplepėjom ilgokai. Grįžęs po
truputį krovinėjau daiktus kelionėj. Apie 6 val.
nuėjo pas tuomus dvi Rasudonojo Kyžiaus seseris
(Nefiadova ir Prosvirnina), daviau vyncko ir
saldžios degtinėlės su biskvitais. Truputį pasėdėję
klebono sode vėl grįžom ir šnapšelio ragavom.
Apie 8 val. pasiuos iki Dvoriaūskos gatvės paly-
dėjęs ėjau pas savuosius vakarieniauti.
Apie 12 val. guliau.

2. Pėtnyčia. Šilta, graži. ½ 9 val. atskaitęs mi-
šią, ir prijėmęs gudę katalikų trejyčiau gerą
pusvalandį spavedojau. Kiek pusryčius iš kan-
dės nuėjau pas savuosius, pasijemęs kurios
nurodymu ėjom Nagornaja gatvė N 5, choleros skiepy-
ti. Skiepyjo abelnai kompanija kame buvo trai-
kių, košna. Kuomet mane išskiepyjo kraštinėj cho-
lerą su mašinėli bloga pasidarė, nebalau, tuoj
prijo gydytojas, paleidė pulsą, davė vandens
ir koridoriuj liepė eiti sėstis. Čia gerą pusvalandį
sėdėjau. Lygiai ir Boleslavui namo beeinant bloga
pasidarė. K. Bugarliskaitė apart choleros skiepijo ir rau-
pus. Apie ½ 12 val. grįžęs kleboniojoj ilgą laiką nukalęs
buvau. Apie 3 val. pas savuosius pietavau. Po pietų tru-
putį pasivaikščiojęs grįžau. Skiepytoji vieta truputį išpu-
to ir ranką kraštinėj skaudėdavo. 8 val. pas savuosius
vakarieniavau. Po vakarienės visai gerai jaučiaus,
matį oras atvėso. Grįžęs kleboniojoj su klebonu tuoj ėjom
vestuvėsna pas Sablinskį, kame jau radom visus iš Hal.

Po pamaldų mus prietvore svetose pasodino. Užkanda
buvo šalta, gėralų visokių – portveino, višnių, deg-
tinės ir alaus. Apie 12 val. mus vėl pasodino stalan
ištraukti degtinėlės. Išgėriau gana ~~daug~~ bet nenu-
jaučiau prigėrusiu. ½2 val. begrįžtant ant Maskvos
ir Nagornos gatvių patrulias „propusko" teiravos,
žinoma veltui nes turėjom. Atsigulęs ir truputį paska-
tęs migau.
3. Subata. Šilta +23°, – tvanku, apsiniukęs, truputį
pavakarėje lijo. 8 val. grįždamas egzekvijas ir mišių.
Po mišių buvau Русско-Азиат. banke kame 100 rb
pasikeičiau. Papusryčiavęs truputį krovinėjau
daiktų. ½2 val. ėjau pas gydytoją nelaisvį Zinger,
neradau, lygiai neradau ir po pietų 4 val., jį matyt
norėjau užprašyti ateiti skiepyti choleros pas save
o ne abelnam bute. Po 4 val. buvau Raudonojo
Kryžiaus ligoninėje, kame iki ½6 val. proferavau
(+202 k). 6 val. grįžęs per [illegible] pasėdėjau ir
poteriavau. Pavakarieniavau pas savuosius.
Guliau apie 12 val.
4 Nedėlia. Gražu, šilta. 8 val. kėlęs ėjau [illegible]
pirkti rekomenduotą [illegible], daiktus pas-
laikiną. Grįždamas buvau [illegible] kitoje vaisti-
nėje, pirkau [illegible] ir [illegible]
Grįžęs apsiskutau, o 11 val. laukiau [illegible]
[illegible]. Pas savuosius papietavęs
apie 4 val. buvau pas nelaisvį vokietį gydytoją
p. Zingerį prašiau jį, kad ateitų [illegible]
ateitų [illegible] įskiepyti [illegible] antro syk
cholera – [illegible]. Truputį pasivaikščiojęs grįžau
6 val. [illegible] atlaikęs šliuką [illegible], ne-
buvo matyt pas J. [illegible] užsiprašęs išėjo.
Pas savuosius pavakarieniavęs apie 11 val. grį-
žau ir tuoj [illegible] grįžo. Guliau po 12 val.
5 Panedėlias. Šilta, apsiniukęs, pavakarį lijo. Ka-
dangi vargonininkas neatėjo tai 8 val. [illegible]
[illegible]. Pusryčių [illegible]

[illegible] iš to [illegible]. Po pusryčių [illegible]
išėjau pas kun. Marčinskį – [illegible]
[illegible] apie [illegible] gausiąs – išvažiuot
į [illegible]. Grįžęs [illegible] ėjau pas
[illegible] – [illegible] Riazanės [illegible]
[illegible]
[illegible]
pas [illegible] išėjau [illegible] Raun [illegible]
dytojas buvo [illegible]
[illegible] apie 5 val. [illegible] Raun [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 6 val. [illegible]
[illegible]
[illegible] 12 val.
6. Utarninkas. Giedra, šilta. 8 val. giedojau [illegible]
[illegible]. Prieš pietus buvo [illegible] – [illegible]
ke [illegible] 153 [illegible]
Pietavau pas savo šeimą. Apie 5 val. keletą dienų
atgal [illegible] gydytojas alko-
cholero [illegible] cholera. Šnekėjos manim [illegible]
nas, sesuo, brolis, aš ir Emilija. Po [illegible] aš klebo-
nas ir [illegible] gyd. Zinger [illegible] gerenu kavos ir saldžios
degtinės pas manę užsilikusios. Pas savo šeimą vakarie-
niavau, ~~vakarop atvažiavo~~. Vakare iki 12 val.
krovėm kelionei daiktus, sumanę gulėjom po 12 v.
7. Sereda. Šilta, apniukę, vakare griaudė, didžiai
žaibavo ir lyjo. 8 val. giedojam egzekvijas ir mišias.
Per dieną krovinėjam daiktus net [illegible]. Vakarop išėjau
į stotį, bet užradęs tėvo ponio Marčinskio išėjau į jo butą
kame gerą valandą sėdėjom ir arbatos gėrėm. Vagonų
sako rytoj gausiąs. Jau gerai sutemus, besiplėčiant
žaibams, ėjau pas šeimą vakarieniauti,
kame netikėtai susierzinau, nes du žmonės kurie
drauge su [illegible] buvo sutarę važiuoti manęs
atsisakė, taigi turiu nesmagią padėtį ir be
to [illegible], visai [illegible]. Grįžęs sukrovėm

visus veik daiktus krauti. Naktį po 12 val.
Stebėtina, elektros srovę nuvestas atimdavo
11 val. o šią naktį ½ 1 val. vis dar buvo srovė.
8. Ketvirtadienis. Vėjuota, apsiniaukę, trumpai lijo lietus
Kelionė iš Pruzo. 8 val. gieda [illegible] ir
[illegible]. [illegible] apie 11 val. išėjom stotin. Kaune
iš [illegible] iki Rževo stoties 4202 [illegible] gavome.
Nuo stoties tiesiai užėjom pas sargą, kaime [illegible]
dama vieną parą. 1 val. gavom savo daiktus nuvežti
drauge su mažuoju stotin, o patį pas kleboną išgerti
stiklą kavos leidome stotin. Ilgai netrukus atvežė da
visų daiktų, kurios ant perono sukrovėm. Kuomet
daiktai buvo sukrauti ant perono tuomet pada-
rė pat daiktų vagoną gavau gerą įdėtas langais
su [illegible] ir išklotą. Kuomet sukrovėm daiktus
vagoną prikabino prie traukinio ir apie ½ 5 val.
N 21 [illegible] dešinėje, iš Pruzo išvažiavom.
Praleisti buvo klebonas, jo gaspadinė ir [illegible]
kovo stoties drauge su [illegible] važiavo su [illegible]
[illegible] p. Jančauskis. No visokių rūpesčių išva-
žiavus pradėjo drąsiau skaudėti galva. Gerai
[illegible] pagėrė [illegible] arbatos ir užkandę gulėme
ant lentynų: mūsų pusėj vyrai (7) o kitoj moterys (6).
9 Penktadienis Kelionėje. Šilta, kiek vėjuota. Ryto pra-
važiavome Moršanską, vakare atbėgome naktį
Riažską. Naktį nekaip miegojom, dieną irgi bu-
vom prigulę. Valgėm saletą naktį, arbata užger-
dami.
10. Subata Kelionėje. Graži, šilta. Naktį ir ryto
atvežė mus Tulon ir traukinys toliau nėjo. Kadan-
gi visi miegojom, traukinys rodos prastovėjo, tad kreipė-
mės pas dežurną, kuris sakė, prikabinsiąs prie
[illegible] Kalugon einančio, ir tą padavė 2 ore.
Per 3-4 val. buvom Kalugoje, čionai prisiėjo 5-6
valandas laukti traukinio prie kurio mūsų va-
gą prikabino. Čia buvo mažas nesusipratimas, nes
dežurnio pagelbininkas protestavo prikabinti

kitą vagoną o ne mūsų, o priežastis klaidingo
pastatė, bet galop abu vagonu prikabino. Kalu-
goje išvirėm mūsų ančiausius pietus. Viasmoje buvom
pačiam vidunaktyje.
11. Nedėlia Kelionėje. Iš Viasmoje ~~...~~ prikabino
mūsų vagoną apie 11 val. prie greitojo traukinio.
Apie 4 valandą buvome Rževe, čia norėjom gauti
mūsų vagono dublikatas, kontora bus tik ryt
atidaryta, dargi girdėjom jog vietinis Sovdepas
neginąs duoti vagonam palengvinimų. Kadangi
Pečiūros klebonas buvo davęs į M.K. gelžkelio
stoties dežuriui p. Šišnievskį laišką, tai as su
K. Kniagžele ėjome per miestą antron Rževo
stotin pas minėtąjį žmogų, kuris tuoj sutiko
per savo santvarką permesti mūsų vagonan sa-
stotin. Stotys nuo stoties 4–5 verstai. Jau beten-
stant su Šišniausku neprigajoruoji trauki-
nin pribuvom stotin kurioje mūsų vagonas
stovi. Pasikalbėjus su stoties viršininku pada-
rė tvarką, jog vagonas mūsų de nomine "kitoj
stotin pridavėdamas dyku". Apie 11 val. vaka-
re išvažiavo su vagonu ~~Rževo~~ iš Rževo Ale-
ksandro gelžkelio į Rževą M.V.R. Neilgai tru-
kus turbūt per apsirikimą mūsų vagonas
buvo prikabintas į pirmadieninį traukinį,
kuris vėl pribuvom atgal, tuo pačiu apsirikimu
dar būtų išėję genai nes tas traukinys tuoj
grįžo, nors ir mūsų reikia. Už prikabinimą reikėj
davam. Kitoj nugąstį ir gerai mirandž gulėm.
12. Paldienis. Į rytą geras pabaiga, visa rezulta
vėjumta. Kelionėje. Ryto apie 10 val. su pagalba
p. Šišniausko gavom vagono planti, pasipriešinam tą
patį vagoną nuo iš Petrovos atvažiavom.
Iš Rževo iki V. Luki už vagoną ir 10 pudų baga-
žo 200 rb. ir Kokap. sumokėjom. Apie 7 val vakare
buvom prie greitojo traukinio prikabinti.
Rževe viso pabuvę ir pietus, vidunaktyje po 12 val.
pribuvom V. Luki. Kaime mus su vagonu paliko

13, Utarninkas Velykaje-Luki. Keletą kartų lyjo,
oras vėsus. 3 ryto keletą kartų buvau tovarnikėje, ka-
torioje iš pas stoties viršininką - vagonų iki Novosokol-
nikų negavau, sako negauta teisės važiuoti, sako va-
žiuok į Sokolnikų gausi leidimą turimą duo-
, ną vagoną. Popiety 4 val. Boleslovas K. Kniaga de
ir M. Bugailiskaytė išvažiavo Sokolnikų, kad už-
siregistruoti ir apsistojusi vietą gauti turimą
iki nuvažiuosim. Šiandie nuo visų klapatų galva ner-
vingai skaudėjo. Vakarop stoties komisarius patarė
ryto užsiregistruoti kolegijoje. Gerai pavalgę gulau
po 12 val.
14, Sereda. ~~[illegible]~~ Didieje Lukai. Šilta, [illegible].
Ryto apie 10-11 val. ėjau Vėlė-Luku miestan (apie 2 var-
stų nuo stoties) į [illegible]-[illegible] užsiregistruoti visų.
Užsiregistravus davė [illegible] kortelėles. Ta proga ir [illegible]
[illegible] grįžom pas savuosius. Radausi [illegible] nors nieko
[illegible] negrįžo iš Sokolnikų, tai popiety išvažiavo
[illegible] K. Bylinas [illegible] pranešimus jog čia užsire-
gistravote ir jog Sokolnikuose [illegible]
paprastu traukiniu sunku su daiktais. Vaka-
re [illegible] [illegible] jog reikia [illegible] vagoną.
Gulau apie 12 val. Vakarop apie 5 val. ėjau bažny-
1 čion, buvau pas kleboną. Mišparai buvo su [illegible]
15. Ketvergas. Didieje-Lukai. Žolinėja. 9 val. ėjau
miestan, buvau [illegible]-[illegible] kame sužinojau jog
[illegible] leidimas reikia iki Sebežo. Iš čia ėjau bažny-
čion, kame atlaikiau mišią ir pietus pas kleboną su
[illegible] [illegible]. 12 val. grįžau pas savu-
sius vagonan. Papietavęs ir pavalgęs ėjau stotin.
Apie 4 val. atėjo traukinys kurian sėdau (14 val. bilietas
iki Novosokolnikų 160 rbl). Ilgai netrukus pradėjo visus
tremtinius varyti iš vagono nes toliau negalima
važiuoti, reikia Lukuose sovdepe užsiregistruoti.
Per valandą buvau Novosokolnikuose, kame su-
tikau Boleslovą su kuriuo vaikščiojom į stoties kra-
-ą, telegrafą, kuris [illegible] [illegible] man vokis [illegible]

iš Marinaus parsivežiau. Endaucas į Bolesla-
vu užimtą vagoną intrikai kuri Grinkevičius.
Nuėjo Boleslavo vagonan arbatos gerevė, vago-
nas tuščias be lentos, gyvena pirmie Boleslavas
su M. Bugailiškaitė. Boleslavas pranalkinejo
grįžti į Š-Lukšių mes tik vienu užregistravo
ir grąžiau tikrinti sulaukti eilės nagu Sar-
mose, kame Boleslavas užregistravo. Vaka-
rop nuėjo daiktus traukėme stotin, ka-
me į 3 valandas prieš traukinio laukti.
Daiktus keliskart gerokai į vagoną, ne-
toli stovėjo trečiųjų vagonas.
16 Pėtnyčia. Nešilta, naktis gražiai.
Š-Lukšiuose. Anksčiau brekštant pas So-
kolinskį prabuvome į Lukšių. Iki 10 val
miegojome. Po pusryčių ir pietų lošiau „21",
pralošiau į 6 rb. Po vakarienės gerokai po-
dainavę, kuri Grinkevičius palydėjo čia
pat stotin, ant traukinio tik parėjome.
~~17 Šubata~~ Apie 11 val. drauge išvykau „Mano
Draugo" kolegijoje, kame į tęsiam registra-
ją korčiukės, sakė jog nedelioje iš vieno tie-
siog Srebriežan, paprašius kolegija davė
pavelijimą nusamdyti sau vagonėlį iki
Srebrežo. Grįžęs radau jau bestumdyt
jūsų vagoną kad mus nuvežtų į trečią-
jų barakų, bet keliems pareiškiau prieš-
pavelimo pažiūrėti. Apie 1 val. naktis gulėm
17 Šubata Š-Lukšiuose. Apsiniaukę į vakarą
šalta. Gyvenome vagone. Apie 9 val. ėjau
bažnyčion grįžtant gerai pavalgyti. Apie pietus
atėjo S. Slėzys, lošiame 21 (+ 13 rb) Temstant
jiskai grįžo miestelin. Jaučiausi nuvargusia
gulėjau po 12 val
18 Nedelia Š.-Lukšiuose. Vėjuota, tvankus, vaka-
rop lingojo 8 val. kelis bėgiojau tai pas nemalo-
dautą stoties, tai pas viršininką, ar jis nevažiuoto

vau. Apie 10 val. sutikau kolegijos narius kurie
atėjo pabėgėlių ešalono išleisti. Sokolnikuose
ėjau tad prie barakų prie geležinkelio apie gerą
varstą. Iš ten grįžau vėl stotin, nieko nepa-
šęs vėl tenai ir atgal, antį galo radau ko-
mendantą su kurio pagalba gavau leidimą
nusamdyti vagoną iki Siebiežo (sumokėjau
99 rb 50 kp). Gavęs popierius vėl bėgau prie ba-
rakų kame kolegijos narių įteikiau
dublikatą, mums išvežant išdavė registraci-
jos korčiukes su antspaudu ir pamačiau jog lei-
sta iki Siebiežo važiuoti. Kolegijos narių
nutarta jog 9 val. vakare visas tremtinių
ešalonas (apie 555 žmonės) išvažiuos, bet po
pietų buvo paskelbta, kad trūkstant gar-
žių tik ryt išvažiuoti galėsią, tarpe pirmie-
dar Lukose nakvoti, nors ešalonas jau iškr-
autas buvo apie 1 val. gulėme.

19 Pirmadienis V. Luki – Novosokolniki.
Kadangi buvo nutarta jog apie 9–10 val. ryto veš, tai
ir nėjau bažnyčion. Aš ten mergeliojau, pavakary
vaikštinėjau, poteriavau. Prieš saulei sėdžiant
atėjo iš Rževo tremtinių ešalonas, tarpe kurių buvo
ir Jančiauskių vagonas. Atėjusį ešalonas Lukose
paliko o jo garvežys nuvežė mus apie 10 val. vaka-
re į Naujuosius-Sokolnikus, kame mūsų ešalo-
no vedėjas ilgą laiką triūsė kad Sebežan išva-
žiavus. Gulėjau gerai po 12 val.

20. Utarnikas N-Sokolnikuose. Iš nakties valyta
nesiulta. Aš ten landžiojau po stoties kraštą, visą-
mą ir kitur lietuvninkų kurį Grinkevičiaus po
kišto žam paso ir pasporto nerodau. Per dieną nu-
ėjęs ešalono vedėjas turėjo pagaminti naują sąrašą
tremtinių kad leidimą gautų Sebežan važiuoti.
Po ilgo jo stengimosi išgauta leidimas ir ant
kiekvienos korčiukės buvo pridėta antspaudas
jog pavelyta Sebežan važiuoti. Po 12 val. gulia

~~iš Maskvos paso-leidimą. Eidamas į Bolševo-~~
~~vo užimtą vagoną sutikau Janą. Grįždamas iš~~
~~Nuėjęs Bolševo vagonan gauti arbatos, pagai-~~
~~šinčiau [illegible] būtų, gyvenęs Boleslavas su M. Bugai-~~
~~liškaite. Iš Novosokolnikų atvažiavom per-~~
~~vėžę į Lužų, Boleslavo nes Lužuose ~~[illegible]~~ vi-~~
~~sus užregistravau ir tikiuos aukščiau sutaup-~~
~~ti ėjus negu Sokolnikuose, nors Boleslavas užre-~~
~~gistravo. Vakarop mūsų daiktus traukinio~~
~~sotinui, nauju į 3 val. vežėjo traukinio laukt.~~

21. Sereda Sebeže. Vėjuota, nešilta. Dienelė brėkš-
tant iš mūsų vagone besiveržiant išvežė mus iš
N-Sokolnikų Sebežo linkon, kurian apie 12 val.
dienos buvome. Sebeže tuojaus liepė mums iš
vagono išsikraustyti nebuvo žinoma ką daryti
ir daiktus visus išmetėm netoliese nuo stoties.
Nemėtoma jog pabuvus Sebežan tuojau daugia
buvo vežėja daiktų krovinia (visokių prekių y-
valstybinių, gyvulių, aukso, sidabro ir tt.) pas
mus visas pervežtuvias krauti. Kas pastangoma
vę prie daiktų ėjome nieko būtų ieškoti, apžiūrė-
jom daugybę iš įvairių padarytų trobelių [illegible]
[illegible] tuo statytų būtų tuo [illegible] žmones ku-
rie [illegible] išvažiuot (mūsų žadėjo [illegible] 3–4 bude-
lių pavesti. Negavus to pradėjom ieškoti tuščio
vagono, surade ir vieno viename vežanč su-
sigabenom į jį. Čia mes sutikom kuri. Grįžta-
riškę, nors per [illegible] vagonų [illegible], [illegible]
[illegible] arti oro prie savo daiktų gyvena. Mūsų trau-
kinio vedėjas Sebežo reevakuacijos komitetą pat-
[illegible] visus užregistravo. Vakarop mums [illegible] pa-
[illegible] pietų, o gerai [illegible] pervažiavimą gulėm.
Kadangi vagonų būtų nebuvo, taigi [illegible] [illegible]
kaitalykim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] būtų. Gulim apie 12 val.

22. Ketvergas Sebeže. Kartais saulėta, [illegible]
vėjuota, gerokai [illegible]. Ryto daugelis žmonių

išvažiavo arkliais kad slapta pervažiavus sieną
į vokiečius. Gavome iš išvažiavusiųjų keletą pri-
kelių iš špalų pastatytų barakuose, kur žinoma
šlypė ir vėjas visur švilpia. Vagono sienos aplei-
tos nenorėjome tad vienų kitų baldų atsinešę sienų
joms pirmiau, kad jei iš vagono išeitų turėtume kur
kartu įlysti. Po pietų buvo 21, bėgiai ir va-
kariop špalų budelėje. Bolesiaus pavasarį paš-
tai dalžianas dešiniajame šone dieglį, netiek atsi-
kelti negalėjau bet iš žvalgų tarti. Po ilgo tai-
syniams atsikėliau ir tą pačią tarpą vagonan nu-
ėjau, nors pavakare vėsiaus gulėjau. Vakarop
gavome iš išvažiavusiųjų žinių jog per sieną
laimingai pervažiavę. Atsigulęs Bolesiaus
išsinešė jodina maitinti šieną.
23. Penktadienis Sebeže, Vėjuota, šaltoka. Gyvenome
vagone. Iš ryto mažai o vėliau visai nesusandėjo-
som. Perdien ieškojau tenai [illegible] betegalima
buvo daugiau jos gaukiotų kareivių kurie ap-
lankė važiuojant sargybai nepavelija. Buvo
gavę patarėjų bet negavę iš komendanto nie-
ko negalėjau daryti. Nutarėm, jei vokie-
čių negavę komendanto leidimo sutikti an-
liai ir rytą anksti leistis kelionėn. Vokiečian-
tų negavęs komendanto, nusamdėm 3 veži-
mus už 3 šort. iki Pasinės jau vokiečių pusėj.
Iki antros valandos daiktus tvarkėm.
24. Subata. Kelionėje arkliais Pasinen. Nešal-
ta, vėjas drėgnas dulkėta. Gerai praėjus nusi-
lauję vakar nusamdytų vežėjų ėjom stotin ir nusam-
dėm kitus 3 vežėjus už 370 rb. Gretai supratom pro
stotį leidžiamas kelionėn. Žmonės po truputį išsiskla-
dė. Aš ėjau paskutinis per šalis asdirvutis žing-
sniu atlikęs. Tik ką paėjus nuo stoties pasengėjau
nuo kalno bevažiuojančių du apsiginklavusių
~~paimbėgu~~ kareivių ~~ir nebus ploty ... ir~~
~~dvinačių~~. Lyg jie pasengėjo į šautuvų nuvo-

Įmagant mano vežimų, nes jųjų nuvežimo ūo-
vežimo ir užklausė mačius, buvo mano namo-
žinių daiktai (bruvau trumpais rūbais), supra-
tęs blogai esant atsakiau jog nežinau. Trumpai
vežimas karanių vano į katę, jog reikia eiti veži-
mai ir bendrumo patirti, jei jog prie rubežiaus va-
žiuoja iš į Rožanovskaja. Antrasis gi atsakė,
gavęs per mažą prirengęs (vis ir tęsty beno nors
kas rodama užvežęs, Špokas). Iš kad šiaus dau-
tis užvalkijus pradėjau teiraut kaip keliais
nuvažiuoti vedo, sako eik plentu į vakarus iš da-
ėjo į miesto. Išgąstis mano buvo nemažas nes
nesuvokiu, kad paskutinis traukinių stotim, aš
gi ėjau kamp minode plentu paliaui, o pas-
kui per kampus prie savo vežimų. Kitiems ke-
liauti. Visi ėjom pėsti (13 žmonių) o daiktus trys veži-
mai vežė. Apie 10 varstų praėjus, prie vieno dvaro
gavome, pirkom pieno, turėjom duonos ir lašinių
taigi šiaip taip pusryčiavom ant lauko prie tvo-
ros. Nebaigus 3 varstų prie vieno važiuoti kariu
sustojom ir su kitais vežimais lygom kad braštu
per upę pervežų į miestu Rožanovskaja vokiečių
stotim. Deles kariuos nesutikom nes iš 3 veži-
minkų mokėjo 25 rub. iš 8 varstus. Taip pats ti-
kus bendrumas prie tilto prie Pasvalio miestelio
kurie apie 12 val. vidudienių buvom. Čia persi-
dėję į vokiečių rūbus ir passier-schein pasiėmus
ėjom prie vokiečių sargo ant tilto. Vokiečių sar-
gas parodė nuduodamas leisti tremtinių kitais
keliais nors tuo per Rožanovskaja, ant pr. ilgai ma-
šiuktis pavelsino eiti vokiečių pusėn, nors [illegible]
žmonės su daiktais liko gale prie už upės
Trumpam leidom čia pat susitikom. Pasvalio
miestelyj, pas ... [illegible]
me vokiečių komendantas, sako drauge [illegible]
dabar mūsų, daugi jog dabar jokių [illegible]
tremtiniams nekokių negauta [illegible]

Taip dalykui stovint ėjau pas vietinį gydytoją-
lenką patarimų klausties. Sako jis, nepyk jūsų
esant jokių bendrinių pervesti mano žmones į
kreivę pusių neduosiąs komendantas ir jei ką
galima tai tai komendanto vertėjas p. Kiekis lie-
tuvis - [illegible], kurį [illegible] į pasaulį. Vertėjas
pasižadėjo komendantą paprašyti. Čia man besant
atėjo kun. Grynevičius, vakar atvažiavęs. Supažin-
dinau [illegible] pas [illegible] kuris vakar [illegible]
taip per upę [illegible] persikraustė. Paskui
[illegible] [illegible] mandung [illegible] [illegible]
[illegible], grįžęs pas gydytoją [illegible] truputį pietavau.
Nuo komendanto grįžęs vertėjas jokių leidimų
negavęs, tačiau [illegible] būdu pervežti
[illegible] per upę [illegible] [illegible] užregistruosiąs
visus kaipo čion gyvenančius (dariau 15 [illegible]).
Taip dalykams virtus panašiam [illegible] lau-
kti, kad jie ar šiokio ar tokio būdu iš vakaro
ar naktį patiems [illegible] pusėn. Laukiu [illegible]
[illegible], bet jos nepralendi, tuomet [illegible] žmo-
gus [illegible]. Vakarop [illegible] už tilto, [illegible]
[illegible] perleisti per tiltą daiktų vežimo [illegible]
kas [illegible] naktį. Nusivaidęs [illegible] gerai [illegible]
[illegible] leidimų ir žmogeliui prie tilto, [illegible]
[illegible] bijosi leisti vežimų daiktų [illegible]
[illegible] laikas [illegible] ir gali [illegible]
[illegible], grįžtas jonas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nes [illegible]. Taip
ir 10 val. [illegible] [illegible] ir nieko nepadaręs grį-
[illegible] [illegible] [illegible]. Grynevičiai [illegible]
[illegible] ir savo žmones [illegible] [illegible] [illegible]. Žmo-
gus [illegible] prie tilto [illegible]. Išsiskyrus su
[illegible] jausmu nes pėsčias, 21 valandą
ėjau drauge ir [illegible] drauge [illegible]
[illegible] [illegible], kad mano [illegible]
[illegible] ir [illegible] žmones [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] prie daiktų [illegible] [illegible] ir [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

kelionėje

25 Nedėlia. Pasienėje – vokiečiuose. Apsiuvimas [illegible]
ka nepavojinga. Oras [illegible] brakštant iš už upės
parvežė slapta į vokiečių pusę mūsų daiktus. Ilga-
i nelaukus atėjo ir mano brolis, sesuo ir tėvelis, o k-
tą 9 žmonės apie 9 val. Kadangi vakar vėlai ga-
vau, o reikėjo išvažiuot [illegible], jaučiausi pava-
rgusi, [illegible] valgyti norėjau, nes už [illegible] da-
[illegible] matę vakar nevalgiau – nujauviau.
~~Laim~~ Už pervežimą daiktų per vokiečių sie-
nos labai [illegible] mokėjau. Laukiam [illegible]
ir [illegible]. Apie 5 val. iš Rozinovskų atvažiavo
kun. Milaško, kuris nuolatinis Rozinovskų
gyventojas, [illegible] Pasienė, [illegible] pasitar-
jome [illegible] miestelį, nes jam [illegible]
[illegible]. Kunigas Milaška kaipo prik-
lis ~~[illegible]~~ prie vokiečių registracijos orga-
nizacijos ir [illegible] Lietuvos Tarybos patarė [illegible]
rytą [illegible] Rozinovskai, kame
jisai užsiregistravęs pas vokiečius ir [illegible]
apsigyvenęs. Taigi rengiam aš su kunigu [illegible]
[illegible] 4 vežimų vežti visų [illegible]
daiktus, [illegible] vežimų [illegible] po
4 [illegible], nes viso buvo apie 13 vežimų. Užkandę
apie 11 val. gulėm.
26. Panedėlis. Kelionė iš Pasienės Rozinovsko
stovyklę ir [illegible] vežimų
daiktų. Po 7 val. [illegible] ir vežimų
[illegible] iš miestelio. Bet [illegible]
[illegible] vežimai, nes
[illegible] vokietis, [illegible] gale miestelio atėmė pas-
portus. Man kaipo [illegible]
tą vokiečių [illegible] su [illegible], kad atgal ati-
duotų vežikų pasportus. [illegible] tą [illegible]
tą ~~[illegible]~~ (peržiūrėję) ir tą [illegible] pasportus atėmė.
Iš atėmusio pasportus nieko negalėjau [illegible]
iš [illegible] kad jisai [illegible]
[illegible] ([illegible] 15-ka dienų) ir taip [illegible]

kepti, nes patogiau nėra nieko žodžių vokiečiam
paaiškinti atrodo. Ilgą laiką niekas negalėjo buvo
dasivalkioti. Bet galop vokietys prasitarė jog nėra
leista yra per sieną pervažiuoti, o jog mes nuo tilto
važiuojame. Bet to vertėjui nesuvokiu buvo atsakyti
jog mes važiuojame ne nuo tilto, nes gyvename klebonij-
joje ir pasiimsime tai namams, nes pagerinimą pra-
gyvenimas. Po kokių 20 minučių svarstymo, vok-
tiškas grąžino pasportus, vežėjas nusišypsojo.
Ir taip ištrukę, vaikiais šokinėjęs niekur nestodami
kraustėmės Rozalimo link. Patarlė sako „ant ciūpala
nevaža be smūgių" tai bijojome kad patikrinimui reikės važiuo-
ti, ar mes tikrai nepraleidom kelio, prie to kokių
2-3 varstus pavažiavę ant dydkelio iš Panevėžio Roz-
novkos važiuojančio kelio pasirūpinom vertėją, kurį rodos
į mus ilgą laiką žiūrėjo ir atgal grįžo Rozalimo-
pusėn, todėl ir tie jojo, mes važiavom paralelėj
didžiojo kelio, sustokiai. Rodos tą patį vertėją
ir tiek Rozalimo regione. Ąną vartą nuo Rozalimo
sustojom, sulaukę žinomų pažįstamų paeiškių, o prašiau
vežimą vežėjas, po nekurio laiko antrą, ne sunkumo dė-
liai, bet nepamatęs šį kurį nors pravesti.
Taip rodos jog žmonių kaime pripratę nuvežti ir jog
mes beveik nepaisėm laiko. Apie 11 val. vis
buvom Šiauliškėje, kame net kas tvarkinga be-
no du pasiketinių vežimų sulaukęs, kuriuos iš
vadavo. Kiek pavažiavę, vėl sulaukę, pas kokiu-
dvarą vesti norėjo, tuomet žinojome banga prieš
žinio prašiau vokiečių nes lieutenantas nelauk jis
pavardės negu kuriuo nors daiktai. Atbėgo prie
mūsų klebonijoj, aš sakiau iš to baraknių ka-
me nuvežjo kunigas Milašius, aš gi pats neparnes
nieko knygos paliepė kad vežtum barakan ir ga-
dytojui nurodydamas, mūs pastoraris galo atvairė sulai-
kyti mus turim baltą liežuvį iš priežasties vidurių
skaudo. Kaip pasirodė išvaikščiojo, vokietys niekur pa-
važiuos pastovėjęs šalyje ėjo, matyt pradės sulaikyti

neturėjo laiko o tik kiek gauti norėjo. Apie 1 val.
aš, kunigas Milaška ir jo zakristijonas įėjome
štabo pietauti, kame keletas vokiečių aficierių
pietavo (už pietus 6 rb). Apie 4-5 val. su kunigu
Milaška įėjome (2-vaistas [?]) prie upės, kame vokie-
čiai prijama per siaurą tranšėją. Ir čia įėjome
barakonėlia, kame pas sanitarų [illegible].
Jau temstant su zakristijonu įėjome pas kunigą
o iš ten [illegible] po to vėl grįžome taip
vadinamoj klebonijoj. Žinome 4 atvažiavę pro
šiam [illegible] kurios štapte [illegible] bus perkeltą
pergabentos. Po 11 val. gulėjom. Rygos [illegible]
[illegible] daug [illegible] iš Pas-
nes B [illegible] kaip [illegible] pėsčias ėjom.
27 [illegible] iš Rozalimsknos [illegible]. Trup-
tį [illegible]. Po 7 val. mūsų [illegible] ir
[illegible] pagėręs su kunigu Milašku [illegible]
naujas barakan, bet [illegible] radau jau va-
gone, tik [illegible] vyrų su [illegible] paliktų
lyg [illegible]. Apie 11 val. iš Rozalimsko išvažia-
vom prekiniame vagone apie 20 žmonių su
daiktais, [illegible] vagono durys [illegible]
turėjos sėdėjo. Rėzeknėje apie antrą po pietų vala-
da buvome. Rėzeknėje iš vagono turėjom išsikrausty-
tom, ėjome pirtyn, vienon taip vadinamą barnė-
rį, kame buvo vonia, o jon 2 viedrai [illegible] vandens
ir [illegible], buvom su kun. Grynkevyčium. Nuro-
ri ėjom tik dėl to, kad Dezinfekcijos [illegible]
[illegible]. Tokia pirtys [illegible]. Atb-
ėję taip vadinamą pirtį, gavom [illegible] su ka-
rių [illegible] registracijos kunigai, kame davė
[illegible] ir registra-
cijos kortelę kur važiuojam ir kokiam lageryj
jie turėsim apsigyventi, [illegible] lageryj, [illegible] bara-
kai visai prasti, lagerio vadovas barake
aficierių, kame [illegible] lovelę, ke-
dę, stalą. Aš su kunigu Grynkevyčiu apsigyvenom

[illegible] kambaryje, [illegible] [illegible],
motyna su sesers taip vadinamoj virtuvėj,
o likusieji 5-6 vyrai [illegible] [illegible] kambaryk
[illegible] apsigyvenom neblogai, nors visi turėjo
me po lovą. Apie 11 val. gulėm
28 Sereda Riežycoje - karantinuje. Silpnas
vėjelis, nešalta. Per dieną ėjau ten po lagerio rašti-
nę, radau iš Sebežo pažįstamų bendrakeleivių.
Drauge [illegible] ir vakare kun. Grynkevyčė užti-
krino jog rytoj galėsime gauti leidimą į miestą
bažnyčion. Gulėm prieš 11 val.
29 Ketvergas Riežycoje-Karantinuje. Apie 7 val.
kėlė su kun. Grynkevyčium, gavę per [illegible] [illegible]
tą leidimą, ėjome miestan - bažnyčion (apie 2 va-
rsty) kartu bažnyčion [illegible], kadangi nebuvo man
[illegible] tarnauti, teko kitiems tarnauti. Grįžd-
ami [illegible] 3 [illegible] [illegible] po 3 rb. [illegible]. Grįžom
12 val. Po [illegible] [illegible] gerą kavą. Prieš
ir po pietų [illegible] (+830 kap) Šiandie iš Roz-
[illegible] atvažiavo Sliūžys. [illegible] susirinko
[illegible] lošikų [illegible]. Lošėm „21", vieni lošimą
apie 11 val. [illegible], antri antrą po [illegible], o
mūsų keletas lošėm iki ½8 val. ryto (+250 kp)
30. Pėtnyčia Riežycoje-Karantinuje. Kadangi per die-
ną lošėm [illegible] [illegible] iki pietų.
Po pietų ėjau ten po lagerio [illegible] [illegible]
klausinėdamas, kuomet išvažiuosime. Po pietų
davė visiems karantino korčiukes, [illegible] pas gy-
dytoją, [illegible] [illegible] pro gydy-
toją, kuris atstojęs žiūrėjo [illegible] [illegible].
Po pietų buvom [illegible] policijoje, kame klausi-
nėjo kur gimęs, kur per karą gyvenęs ir kur grįž-
tąs. Gulėm apie 12 val.
31. Subata Riežycoje. Nešalta. Po 8 val. su seserim ir motyna ėjom
miestan. Atlankęs [illegible] [illegible] grįžom karantino
lageriu. Kun. Grynkevyčė [illegible] [illegible] miestan
nejo. [illegible] vėl [illegible] [illegible] lošėm iki 2 val.
nakties „21" (-200 kp)

Rugsėjis mėnuo.

1. Nedėlia - Rėžyčioje ir iš jos. Nešalta. Apie 9 val. kaip paprastai už kiršių gavęs bendrinę ėjau kažin čion. Atlaisvęs rūbią po nuvertę vaikštinėjau jos ledatuvas kaime nebrangiai nupirkęs neblogo krapijako, nes išprašytas buvau. Už 45 rb. pirkau Rozeg genesnių bork. Grįžęs ir užkandęs gulian. Apie 3 val. buvau susaižintas nad kelionei rūšiai, nes esą turę su daiktais prie traukinio važiuoti reikia. Tad greitai suvalgęs paliktus man pietus kraitiniejau su savais daiktus. Apie 5 val. vežėjų vežimas sujauis visus mūsų daiktus ir nuvežęs prie traukinio iškrovė prie vagono (už vežimą 6 rb + 5 rb už pataruašimą). Visas traukinys per Dvinską Panevėžio linkan eina. Ilgai prie vagonų pastovėjus atėjo vokietys kuris atėmė karantinuo duonai korčiukes, nurodė kreivuriuoi ter vagonui vagoną, mums gi patalpino su žydais vežęs kūykščių važiuojančias. Žydų buvo suvirš 20, bet jų daiktų neužarėm prie vagono, per visą labai suvirš 30 žmonių buvome patalpintu vagonan daiktų pilnam. Jau betemstant vokietys sugrąžino karantino korčiukes, nurodė turi būti iki grįžimo vietos pasportas. Apie 11 val. naktis apleidom Rėžyčos stotį. Kaikuriuose stotyse labai ilgai stovėjom. Dar Rėžyčoje gavę šilto vandens arbatos gerui.

2. Pašdienikas Dvinskas - Panevėžys. Naktis šalta, pavarany linojo. Iš Rėžycos iki Dvinsko važiavom ankštume, sėdėjom nepatogiai ant savo krepšių, oras biauriausis nes daug blezų iš pažintojų buvo. Apie 6-7 val. ryto buvo Dvinske, čia reikėjo persėsti į kitus vokiečių jau vagonus, nes nuo čia visi geležkelių bėgiai užsiaurinti pritaikinti prie geležkelių visos Europos. Per didelį

trūkstą vietoj vieno vagono Dvinske užgavom du va-
gonu, vienam susimezdė su žydeliais o kitam mes
keturiese [illegible], daug turėjom porą abipusių [illegible]
kaip kad buvo 4 klesoj. Čia stotyje vienai tremtinių
davė neblogos kruopų sriubos su [illegible], mėsa
ir kruopomis. Apie 3 val. apleidom Dvinską, iki
Panevėžio važiavom ilgiausia, nes kiekvienoje
stotyje manevravo(?), davė, stumdė vagonus, [illegible]
[illegible] pasmerktus su tremtiniais atrodė(?) [illegible]
[illegible] Rokiškio stotyje davė sriubos ir po vieną
ką riekę duonos [illegible] [illegible]. Iš Rokiškio
išvažiavom apie antrą valandą pradėjo lynoti.
Kupiškio stotyje iš lygos p-lė Gabrėnaitė ir p-lės
Brigaitienė(?). Čia stotyje sutikome Gabrėnų ir
Gabrėnienę, jie pranešė jog Boleslovo žmona pa-
[illegible], jog [illegible] [illegible] [illegible].
Panevėžyje buvome visai sustojom(?) 9 val.
Mūsų vagonus atkabino ir nuo stoties palikę
kad ryto į mažąjį padarom(?) [illegible] [illegible] į ša-
mažąjį geležinkelį perkraustyti, reikės [illegible], [illegible]
žinių važinėti. Kadangi jau naktis ir šalta tai
daug neprašėm gauti gulėti šaltais-šiltais(?)
apie 11 val.

3. Utarninkas Panevėžys - Anykščiai. Naktis šalta
iš ryto apsiniaukę, dienų gražu(?). Ryto 6 val. sukilę pasijutom
esančiais ant mažosios Panevėžio stoties, [illegible] sužino-
jom jog šį [illegible] į Anykščių [illegible] traukinys. Ilgai
netrukus padavė mums porą vagonų į mūsų
[illegible] [illegible] o žydeliai antrame vagone persikėlė,
bet neilgai buvo džiaugsmas iš [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], paklausus nes
[illegible] pasižadėjo tą atlikti ir tuoj [illegible], bet
[illegible] [illegible] mus su vagonais [illegible] prie stoties vesti. [illegible]
traukinys nuo stoties [illegible] ir taip [illegible] [illegible]
praėjo [illegible] antro [illegible] po pietų antrą valandą
traukinys. Kadangi [illegible] daugiau nieko nebegalėjo
daryti kaip laukti, atsipraušęs apie 7 val. ėjau

Panevežio bažnyčion, kame atsinešęs vyrdįą pas džiakoną Stankauską gerian arbatos. Grįždamas į stotį buvau vienoj antroj krautuvėje. Sugrįžęs radau visus mano žmones ir daiktus susirinkusius ant atidaryto (Ploščadkos) vagono, kame su savai siais pietavau, pietus mat ant oro išėjo. Kadangi buvo vėjas o nedengtame vagone šalta, įprašiau traukinio kondaktorių, nad mane, mano vaistynai ir sesrei pavelytu žmonių vagone, neemant bilietų vakinoti - pavelyta. Antra valanda apleidom Panevėžį. Žiemą stotį pravažiavęs ėjau į atsilankytų vagoną kame visi Anykščių dvarinavom. Iš Troškūnų į musų vagoną įsėdo su dragtunių Bonka kaž koks Boleslovo pažįstamas buvo linksma jog brolis su girtuokliais bičiuoliaja. Nevažiuojant trupučio pasistabdžiau. Troškunose susitikom su gydytoju Laskauskiu, kuris Anykščiuose visus visus pas save pasikvietė. Lagedžių, daiktams pasiūti prisiuntė arklį. Pageriz Lagedžiuose po stiklą arbatos jau temstant visi 4 pėsčiais grįžom savo Elmininkuosna. Kaž kol buvo linksma, to labiau jog brolis moteris prieš 1½ metų buvo numirus, dagi nori jog maža duktė ir musų nebuvę seserėčia. Palyvarke radom prisiūkus ir talutę - pralotą seserį. Visus nesvarų nugrąžu aplesta net klausas, ima. Trupučiį pasišnekučiavę iš arbatėlės išgėrę apie 11 val. gulėm.

4. Sereda Elmininkuose. Nešilta, apiniuta. 7 val. keliaus ir rytuas Anykščių bažnyčion važiavau. Bažnyčios bokštas vokiečiams tyčia nugriautas, apie šmingiavietą visi įrėdų naujai suplėšyta, pati šmingiavietė žole užaugus. Po arbatos su klebonu ėjome pas amtsforštehenį (Anykščių vokiečių viršininką) kame pasportų prašiau. Pagrįžęs iš klebonijos gan porą valandų prisimiegau, mat lyja. Vakarop iš Lagedžių parvažė Boleslovas daiktus - bagažą. Apie 11 val. gulėm.

5. Ketvergas Eltuišiškiuose. Gana visu, naktais
apsiniaukę, lynojo. Prieš 8 val. su riedtyku važiavom
bažnyčion. Pas kleboną pagėrę arbatos su riedty-
miestelyje laukėme atvažiant Boleslovo su Gro-
siuti, reikia mat vokiečių valdžiai pasirodyti ir
pasportus gauti – vienus užrašė o pasportus per sa-
vaitę-kitą tegalima bus gauti. Kadangi aš noriu
Kaunan važiuoti man išdavė 3 vienų savaitėms
popierėlį – pasporto vietoj. Apie 1 val. grįžom. Treči-
ą pasilsėjęs) su vakarine važiavom Elnuiškių
dvaran pas vokietuką prašyti, kad neliepų kito
nešti pieno po du litrus, nes grįžus namuos ir tos ne-
mas karvės esant nėr ko valgyti. Vokietukas pa-
rodo lietuviškai mokąs, priėmė mandagiai,
pieno sakė galima nebesiųsti. Begrįždamas ž-
vašinodamas iš dvaro sutikom to dvaro savininką
p. Valinską, prieš porą mėnesių iš Gudijos grįžusį
[illegible] ir važinėdamas [illegible] ir kitą [illegible]
[illegible]. Saulutė, bekalbėdžiant grį-
žom ir su Boleslovu tuoj pirtyn ėjom. Po pirties už-
kandę kelionei ruošiamės. Apie ½ 12 val. guliam.
6. Penktadienis – Asmoniškiai – Utena. Iš ryto miglos,
diena nešalta, saulėta. Prieš 7 val. kėlęs ir susi-
ruošęs su Boleslovu bažnyčion važiavom. Atla-
kęs mišias tuoj stotin skubinom. ½ 10 val. atei-
traukiniu kursiam ir sėdam, Utenon 11 val. bilie-
tas 380 pfenningų. Apie 12 val. buvau Utenoje, ku-
rie savo krepšį nešdamas klebonijon keliavau.
Kadangi iš ryto apart obuolių nebuvau nieko
valgęs, pietus gerą norą pas kleboną valgiau.
Po pietų su klebonu susitarę apsirengęs buvo pasų skyri-
je, kame prašiau pratęsti „personalausweis“ – pasa-
kė [illegible] pagrinti popierius. Grįžtant pirmoje
nedėlioje [illegible] sakyti – pažadėjau. Vakarinis po
šoką [illegible]. Gulėdamas [illegible]
7. Subata Utenoje. Stiprus vėjelis, nešalta. Apie 9 val.
[illegible] mišių. Po 11 val. buvau pasų skyriuje, [illegible]

iki galo šio mėnesio gavau „personalaisvęj". Popiet, pasitikrinėlių karantine. Apie 3 val. kaž kam atėjus, pamatė iš stoties lauknešį kuriame važiuojantis su Akademijos profesoriai Česnys ir Naujokas iš Petrono Vilniun grįžtantis ir Utenon atvykti karantinan prašo kaip nors jo pagelbėti. Kadangi klebonas jau buvo, aš su vietiniu gyvenasijos mokytoju nuėjau stotin pradžioje net tiesiog šviečiam karantinan bereikalingiaučių važiuoti, nebandžiau jau pasiūlyti pervesti, nes jiems reikėjo vis tiek eiti karantinan ir mums. Grįžęs klebonijon turėjau gyvenasijų eiti pamokslų, sutrukus atėjo kapelionas, klebonas apie mišparus, nuėjau iš laukiant ir profesoriai no karantinas išėmę. Mišparus esant Skaeriui laukiau, taip atlaidai. Po mišparų nuėjau gerą valandą sakiau ir ištvėriau. Gerai vis pasišnekučiavę apie 11 val. ėjome gulti.

8. Nedėlia. Utenoje. Geras rytas, šalta. Prieš 8 val. kėlęs ėjau spavedoti, po valandos nuėjau, nes buvo sakyta mišių mokyti, bet štai prašęs klebonas jog man suma reikėtų laikyti o pamokslą profesorius Česnys pasakys, tad tuo tarpu vėl spavedojau. 11 val. apsirengęs ir einam Skaeriui sumą laikiau su procesija po šventorių. Laike sumos kun. Butrylas išmokytas choras gražiai ir maloniai giedojo. Po sumos pietavau. Apie mišparus dar vietinis atvažiavo klebonas. Per mišparus vėl spavedojau. 4 val. pietūs laike kurių atvažiavo Užpalių dziakonas, ~~kun.~~ Sarap. Popietę su profesoriais po klebono sodą vaikštinėjom. Apie 11 val. išgėrę arbatos vakare mes išėjom iš svečių namų pasirodė, kuriame buvo žmonės, jog drapanos buvo dezinfekcijoje, užtat nebuvo galima bilietų gauti. Smarkiai gulėjau.

9. Pal. Utenos Kaunan. Nešalta, apie 12 val. lijo tarpais. Kun. prieš 3 val. dar einant lyčiai išvažiuoti. Išlydėjau atsisveikinęs lydėjus

(480 fen)
stotin klebono arkliuku. Čia paėmęs bilietą sun-
kiam vagonan sėsti jau iš Vilniaus ir išvažiavom,
oras pradėjo po truputį švisti. Apie 8 val. buvom Naujuos.
Švenčionyse, kame reikėjo persėsti į didžiąją stotin. Priėjau
prie kasos, padaviau dezinfekcijos pažymėjimą – sako pas jau
jame vakar išėjęs laikas, nes išduota tik 3 dienom, o
šiandie jau 4 diena. Nieko negavęs pastraukiau, bet
kumet žmonės praeidavo vėl priėjau ir prade-
jau klausti kad dasiraut, nes šiandie reikia man
būti prieš vakarą Kaune, savo [illegible] per vietą
6 gali stovėti vienoje eilėje, dagi pasim-
kišęs padėjo [illegible] už langelio plunksną ir
kotelio. Tad paėmęs iš 6 padaviau 8, o kasierius
tuo tarpu bilietą Kaunan pagamino (iš Švenčio-
nių Kaunan greituoju traukiniu [illegible] 3720 p.)
Kadangi traukinys stovėjo, tuoj man sėdau [illegible]
ir tuoj išvažiavom. Vilniuje reikėjo ir tam trauki-
nyje persėsti nes greitasai, kuriame buvo ir re-
storanas. Kadangi nieko nebuvau valgęs, jau
iš namų išėjęs [illegible] ir duonos. Pirmą valan-
dą po pietų buvau Kaune. Sėdęs tramvajun už
40 pfenigų nuvažiavau katedron, kame pas
Kun. Trumpelionį apsistojau. Atsipraušęs atlan-
kiau katedros kleboną Kun. Paciurę. Iš čia ėjau
pas vyskupą, kame savo pramaldavau prijo laukti.
Su vyskupu [illegible] valandą kalbėjom, pavelijo pra-
mon porą mėnesių ilsėtis. Grįžęs ėjau pietau-
ti, pavalgiau gerai už 25 [illegible]. [illegible]
ir truputį išėjau pas Kun. Trumpelionį o vaka-
re ėjau pas Kun. Penkauską – draugą Julian[illegible]
10 Utarninkas Kaune. Nieko, anksti rytą [illegible] 7 val.
kėlęs ir atsipraušęs sėdau tramvajun ir karmeli-
tų bažnyčion skubinaus, mat paneičiau [illegible]
jo [illegible] Kun. Penkauską. 8 val. Karmelitų
[illegible] Kun. Petrauskas ėjo [illegible] ir
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Lietuva. Po [illegible]
tos čia pat ėjau pas [illegible] pas Penkauską, [illegible]
mat [illegible] specialiai [illegible].

Sugrįžęs pas Kun. Penkauskį tuoj Seminarijoj ap-
lankau pas profesorių Kun. Sovą ir pas Liausą. Pietavau
su kunigais pas kitą moteriškę. Čia patarus ir Vysk.
po sekretorių Kun. Bylą, kurio prašiau jog man pa-
dispoziciją parašęs į Karmelitų bažnyčią už ko-
mendorių Kanutę. Apie 5 val. buvau pas Vyskupą, ku-
ris tuoj bažnyčio veikimui vietoj 2-3 mėnesiams, nes
esą ten labai reikalingas esu, nustebau nes kaimar
nami, jog porą mėnesių pasilikti galėsiąs. Patrai vy-
skupas vinkjo kancelerijon parašė po dispozicija ir
aprobatą ir išeškė man. Po 6 val. buvau Seminari-
joje kun. Vaitkaus neradau, sutikau pažįstamą
naujoj stovėjimą auklėtinį Venckų-abiturientą.
Nakvojau kun. Tumėlionies kambaryje, pats mat
šiandie atostogom išvažiavo. Gulėme po 11 val.

11. Seredą 15 Kaunas Papilys-kelionėje. Nesiulta
apsiniaukę, truputį į pavakarį lijo. 7 val. kelės kated-
roje skaičiau mišias po kurios pas Kun. Penkauskį
arbatos papiręs tuoj sėdau tramvajun ir stotin,
kame pasiėmęs bilietą iki Papilės (2110 pfen) po
9 val. išvažiavau iš Kauno. Iš Kauno buvę keletas
draugė važiavome kunigų. Papilio stotyje buvau
apie 4 val. po pietų. Radau čionai ir stotis ir miesto
lis sudegintas vokiečių nad jokio namelio stotyje nebuvo
veziko kito ir žmogaus, iš tos gi priežasties prisiėjo nu-
dirauti savo krepšį iki klebonijon į vartą. Šiandie
neparsijas gavau išvažiuoti Telšinosna tin klebono
prieš ryte galės iki Triškių pavežti už 100. rb. nes
pats važiuojąs turi savo reikalų. Taip pas kle-
bono nusikalbėjom paruošiau pavakarius.

12. Ketvergas kelionėje iš Papilės Telšinosna. Gražu
saulita, sėgėtas vėjelis, į pavakarį apsiniauks ir verma-
9 o 7 val. skaičiau mišias. Apie ½ 9 val. su klebono pa-
mėn vežiau arkliu leidomės Triškiuosna kame per
trejetą valandų buvome (21 varstas). Važiuodami
per Triškių turavojus kas norėtų Telšiuosna nu-
vežti; nurodė kaž kas, jog žydelis jau pakinkęs ar-

ly ir Telšiniškių važiuojas, sulygom tad 11 rb. ir va-
žiuojam per pusvalandį. Apsistojam pas Tryškių klebono
kaime iškaitęs tuoj su žydeliu išvažiavom. Kelias
iš Papilės veik iki Telšių su mažomis išimtimis labai
geras. Iš Tryškių iki Telšių tris mylias arti 4 val.
važiavom, nes žydelis arklį lyg niekur pavargo prie to
ir nevarė. Telšiuose klebonijoje iš kunigų apart ke-
pašpitaro kamendoriaus niekas neradau, todėl atsi-
prašęs ėjau pas p. Lukauskų [illegible] čia
man pasakė kun. Seminarijoj bet vietoj jo radau
kleboną kun. Korzoną. Kadangi valgyti norėjosi
tuoj iš čia išsiskubinau ir pas Kirkilų ėjau pasiė-
[illegible] [illegible] kunigų, bet ir čia [illegible]
[illegible] [illegible] bet atėjo tik vakare. Čia radau šių namų
kunigus. Ilgai užlaukęs prašiau tarpininkų išnešti
o [illegible] atėjo do du kunigai [illegible] ir nuvažiavo-
me, išmatėm žmonių po bulvių. Apie 11 val. kunigas
parvežė mus 3 kunigėlius iki miesto trotuaro
nes [illegible] ir po lietaus šlapia. 12 val. gulėjau
[illegible] [illegible] [illegible] pas vikarą.
13. Petnyčia Telšiuose. Apsiniaukę, nešalta. Po 7 val.
girdojau mišių su „Si quaeris". Po pusryčių iš tų daiktų
dasirūpinau. Apie 4 val. aš su kun. Seminarijoj ėjome
pas Lukauskų, namie pasipasakojo, o po pasakojimo
su [illegible] [illegible] [illegible] dalykų (– 9 [illegible]). Apie
12 val. [illegible] gerą valandą praradojau.
14. Subata iš Telšių Papilyn. Apsiniaukę, šiltoka, lyja.
8 val. girdojau Calvinų. Po pusryčių iš tų [illegible]
o apie 10 val. aš su kun. Seminarijoj išvažiavom
Papilyn. Tryškiuose tiktai pusiaudienį [illegible]
pas kleboną papietavom. Apie 5 val. grįžom tolyn
[illegible] Papilyje namie radome [illegible] jau be-
[illegible] tik ką atvažiavusį ir pamokslą besakan-
ti. 6 val. [illegible] atlikome grįžtas tik [illegible]
[illegible] Po pamokslo [illegible] [illegible], aš [illegible]
daug [illegible] [illegible] [illegible]. Kelionė ir [illegible]
[illegible] išpažinties gražesni; pasiruošiau apie 11 val.
gulėjau

15. Nedėlia. Papilyje Vyskupo vizitacija. Didi
audra, vėjas medžius draskė. Po 7 val. kelis tem-
patikų spaviedojau. Apie 10 val. vargonams dudenant
coram exposito s. sacramentu, skaičiau votivą po mišių,
giedojau suplikaciją. Po mišių spaviedojau. Po pietų
ėjau su vyskupu į Lūgotydaičių dvaro atlaidų. Kar-
tas, išdirinavojo mus į Joniškį. Po vakarienės
apie 11 val. gulkiam.
16. Paldieniškas Kelionėje iš Papilės Joniškyn.
Apie 8 val. skaičiau mišią. Po arbatos ėjau su vysk-
upu pri dirinavojimo, išdirinavota apie Joniškį.
Apie 12 val. Ivodams Papilės stotin, gavau iš Vysk-
upo laišką. Kaunas - Kuršėnai - Šiaulių. Šiaudie vokie-
čiai parvyko iš Lauryždžias viena valandų šiose atgal
atvargti, todėl stotyje gerą valandą prisėjo truksi-
lauti. Po pirmos valandos iš Papilės išvažiavom.
Šiauliuose nuėjo valandų gerą laukti ir kitą
traukinį perselti. Joniškyje apie 5 val. popiet
buvom. Čia jauno vežimo, kiti vėliaus jaunimo, kas
gerai aprašyti paminėti reikia mano klebonijoje pas kunigą
prelatą (už bilietą iš Papilės iki Joniškio mokėjo 7 m.)
Beteminstant pas parapijos administratorių kun. B.
Bublį pasikalbėjau su vietiniu klebonu kun.
Prelatu. Išvažiavo dvidešimt lašką apie gyvenimą jud-
ijoj susikūčiavom. 12 val. pasiteiravęs gulkiam.
17. Utarnikas Joniškyje. Graži diena. Po 9 val.
giedojau Calimą mišią. Per dieną su kun. Prelatu su-
kuičiavom. Po vakarienės galvą trinkčiau. Vakare ke-
lionės daiktus krausčiau. Po 11 val. gulkiam.
18. Seredа kelionėje iš Joniškio Kupiškyn. Nešilta
vėjuota diena. Vakaras gražus, mėnesiena. Ryto
apie 9 val. giedojau Calimą. Po pusryčių susikroviau
daiktus. 12 val. atsisveikinęs klebono arkliu važia-
vau stotin. Apie 1 val. išvažiavom iš Joniškio 3 kun-
igai. Iki Kupiškio 14 markių mokėjau. Šiauliuose
ir Radviliškyje prisėjo persėsti ant kito traukinio.
Panevėžyje stotyje palikau savo valizą ir nuėjau pas

palaukęs vakar grįžim. Jau gerai sutemus buvom
Kupiškio stotyje, kurioje pėsčias ėjom čia pat iškaukiam
Račinpetrų kaiman pas Gabrių – gyvenimą, kurio
atlankyti atvažiavom. Kadangi tie ryts buvom
arbačiunės gerai, tai nelig gerą alkį jaučiam, užte-
jęs Kaminiu [illegible] pražiuom. Gerai užkandę
ir iki 12 val. pasikalbėję gulam.
19. Ketvergas Račinpiurse Kupiškyje. Graži, nešal-
ta. Po 7 val. kelęs su buvusi [illegible] atsisveikinę
su P. Gabrium ėjom bažnyčion. Atkaitęs misiją
ir keletą žinučių išpardolęs (kurių mat pas li-
gonių užėmus) gėriam pas klebonų arbačiunės. Ka-
dangi jokio nebuvo kuningo tuoj grįžtam Račinpe-
trų sodžiun. Trumpai papietavę vėl užkandam.
Apie 4 val. piet. laiške kuris atėjo K. Bugailiškai-
te kviete pas savę svečiuosna, ją mat iš jos sese-
rį iš Gudijos parvežiom. Taigi elgs nutrauk aš į
Gabrėnarti, po brolis apsivertę ėjome miestelin pas
Bugailiškių, kuriuo davė arbačiunės ir vakarie-
nę. Ten maniau ir tuščiuvau, grįžom po 9 val.
ir vėl tuščiuvom, apie 11 val. Petras nuėjo gulti
o mudu su Emilija iki vėlai 3 val. tuščiavom apie
tėvų tėviškę, kaip jiems sekasi, yra [illegible]
[illegible]. Pravirkdėm mat [illegible].
20. Penkyčia Kelionė iš Kupiškio į Anykščius.
Apsiniaukę tamsiai lynojo. 7 val. rytą ėjau baž-
nyčion ir išklausęs mišių po kurių tuoj grįžau atgal.
Gerai papusryčiavus ir su Gabriuku atsisveikin-
ęs, Petro lydimas ėjom stotin. Po 10 val. iš Ku-
piškio išvažiavom, per gerą valandą buvom Pa-
Panevėžyje, kurioje reikėjo persėsti į siaurąjį gelžke-
lį. Iš Panevėžio ir bilietą 4 iš [illegible] nusipirkom
Mažojo traukinėlio buvo 2 val. belaukdamas
[illegible] pavalgau. Antra valandą iš Panevėžio išvažiavom
su bilietu iki Anykščių 490 psl. [illegible]
Troškūnuose greito vietoje ilgai [illegible] Paulionas. Kadangi
Anykščiuose nebuvo vežiku, su pagalba [illegible]

klebono daržely nuvažiuojam pas Šiaulių ažu-
pražuvusią, petras gi ujau naujų laukan. Norėjau
pas tatulį apsinakvoti, bet vietos nėra, nakvoju vie-
nas kambary, esti gi slapu. Antį laukus po
šalį važiavo pažįstamus Žilinsku, kurį ir paėmę
į mašiną į patį Šiaulių [illegible] – tiesiai. 11 val. gulu.
21. Subata Anykščiuose. Šv. Mato atlaidai 40 va-
landų. Ryte 7 val. su motyna važiavom į Anykščius,
ardų pas tatulį pabuvom. Atvažiavęs mišių spaviedojau
prieš mišią po mišių ir per mišparus. Ap. Pavalgęs
klebonijoje pietų apie 4 val. su Boleslovu ožį apžiūrėjom
grįžome autobusu, važiuoja [illegible] motyna, sesuo ir
Gabrėnaitė Julija iš Kupiškio. Apie 10 val. gulam.
22. Nedelia Anykščiuose. Apsiniaukę, vėjuota, šalta.
7 val. motinėlė su motyna parvažiuoja iš Anykščių.
Prieš mišias spaviedojau, mišias giedojau. Per miš-
parus spaviedojau; kunigų 13 buvo. Apie 3 val. ačiū
motynu ir sesers grįžom namo, Boleslovą mačiau
mieste gerai išgėrusį, grįžo jisai jau gerai pra-
virtus. Vakare [illegible] kartu su reikalu, buvom nuo-
[illegible] Povylą su moterim ir jo sesuo. Gulam 11 v.
23. Pandienikas. Apsiniaukę, išalta. 3 dienų 40 va-
landų. Po 7 val. su motyna buvom su miestelio
pavažėti. Skaičiau mišių. Spaviedojau ir prieš miš-
parus išbagiau. Procesijoj ėjom visi kunigai.
Po pietų vietinis fotografas – vargonininkas visus
kunigus nufotografavo. Apie 5 val. Troškūnų kle-
bonas [illegible] mūsų atsisveikino, mažų daugiau
paleisti Gabrėnaitę, ir. Kadangi jo ne taip greit
turėjo ateiti traukinys, ėjau [illegible] pas
Laskauskienę, kurią susirašiau jog jisai išvažia-
vo rytoj. Iš čia per stotį ir per upę, [illegible] pat
sai pėsčiomis ėjau namo. Boleslovo namuose ne-
radau – nuvažiavo, nematyt kaimo [illegible]
24. Utarninkas Anykščiuose. Saulėta, šilta, trupu-
tį vėjuota. Po 7 val. pėsčias ėjau bažnyčion, per dien
buvau [illegible] be galvos, į rytą matyt grįžo [illegible]

Boleslavas, pakori [illegible] kaž kas pastojo ir jį
ne važiuojąs prieš 2 [illegible], nes būtų visai
užtrukęs. Pagavau labai [illegible] ir [illegible], vei-
das sugriuvęs, nosis [illegible], gulėjo [illegible] Dievą
[illegible] iš Anykščių [illegible]. [illegible]
[illegible]. Jaučiausi silpnas, per dieną lyg [illegible]
[illegible]. Per dieną [illegible] ir [illegible] savo daržus,
net [illegible] Kaunan, [illegible] važiuoju. Apie 11 v. gulau.
25. Šventadienis Anykščiuose. Nėra tie, truputį vijautu
Per naktį blaškiaus, karščiavau. Jau gerai pra-
švito keliauą ir atsipraususi liepiau kinkyti arklius
kad nuvežtų manę iki daktaro stoties, Kaunan mat
važiuoju. Radaugi labai silpnai jaučiausi ir galva
sukosi, atsigulęs pasilsėti, nutraukiau jį visai nusivedžiau
o arklius liepiau iškinkyti. Ką tik [illegible] jaučiausi kar-
ščiau [illegible], apie vidurdienį buvo +38,7°, o apie
antrą valandą 39,0°. Taip dalykui stovint liepiau par-
vežti dr-ą Šumacherį, kuris gerai išklausęs pripažino
influenzą ir paprastai vadinamą, paruošė vaistų iš
karščio ir kosulio. Gydytojo [illegible], Boleslavas
vėl vėlai sugrįžtęs. [illegible] per dvi dienas vaistų
[illegible] nuo to [illegible], net [illegible]
[illegible]. Laukė gydytojo [illegible] temperatūra +39,4°
buvo.
26. Ketvirtadienis Elmininkuose. Per dieną jaučiausi
silpnas, karštis truputį nupuolė 38,6°. Valgau
labai mažai, galva ne taip skaudėjo [illegible]
27. Penktadienis Elmininkuose. Naktį miegojau
silpnai. Vakar ir šiandie pradėjau [illegible]
čio vaistų, [illegible] ligonis silpnai [illegible]
davo, vakar gulėjau akis užmerkęs, pasau-
[illegible]. Per dieną vis tinginiavau kalbė-
ti į [illegible] atsakydavau
28 Šeštadienis Elmininkuose. Lygiau. Karštis sumažė-
jo iki 37,4°. Rašiau [illegible]
dienoje. Po pietų, vakare [illegible], atlan-
kė [illegible] Anykščių klebonas, [illegible]

kad praeitų vyskupo kunigai, jog aš sergąs ir užtaig greitu laiku galėtuęs nuvažiuoti Kaunan, pasirodo vietoj. Vakarop truputėlį buvau iš lovos išlipęs, valandžiuką sėdėjau, galva svaigo[illegible] ir kojos drebėjo.

29. Nedėlia Eltūnininkuose Sirgau. Vakare šiedie buvo ūmus tos noras valgyti, taip, 5–6 syk šiandien šio to po truputį valgiau. Po pietų atlankė tetulė ir jaunas Valkiūnas. Vakarop truputėlį po numbarį vaikščiojau.

30. Paldreiūnas Eltūnininkuose Sirgau. Kadangi vakar dieną buvau geromis užmiegęs naktį ilgai [illegible] miegojau. Dieną buvau net daržely išėjęs nemažai vaikščiojau, dieną stengiaus nemigti, kad naktį būtų geriau miegoti.

Spalis mėnuo

1. Utarninkas Eltūninkuose. Sirgau bet dienos mažai gulėjau, daug su šluotyčia po kluonus vaikščiojau, net pateminus paulinoms vaikščiodamas nuilsdamas valkiojau. Gulėjau 8 val. vakare.

2. Sereda Eltūninkuose. Grąžin[illegible] Jral. Kibinu, atsipraminęs ir apsirengęs su Boleslovu važiavom bažnyčion. Visą laiką kojos silpnas jautėsi, galva svaigo. Po mišių pas klebonę pavalgęs arbatos taip grįžau namo ir nunamudęs gulėjau ir gerai porą valandų miegojau. Kun. Novickas nuvažiavus, šiedie jis atsisveikė. Vakarop atsikėliau, papietavau papietavavau, užnapdavau vamavauiues ir po 8 vėl gulėjau.

3. Ketvergas Eleutonyškiuose. Apie ½ 8 val. su Boleslovu važiavau bažnyčion. Jaučiaus po ligos vis dar silpnas. Grįžęs iš Anykščių ir išvadęs tuoj gulia[u]s. Vakare [illegible] pasitenavau, papotenavęs su Boleslovu apie Semeniškelių [illegible], jisai išėjo [illegible] o aš [illegible] Kapačiūnų (naš[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) jo [illegible] ~~grįžt~~ atgal vaikštinėja.
Apie 9 val. gulia[u].
4. Penktadienis Eleutonyškiuose. Apie ½ 8 val. aš [illegible] su ir Boleslovas [illegible] Anykščiuosna. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Pagrįžt pas [illegible] arbatos atlaukiau jo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Kad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po 6 [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] aš po ligos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ir t.t. ir pas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Iš Anykščių [illegible] grįžau [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Grįžęs ir [illegible] tuoj guliau [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] su Boleslovu [illegible] [illegible] [illegible]. Kai [illegible] pas [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] apie 9 val. grįžau. Guliau [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iš [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] nešalta [illegible].
5. Subata Anykščiuose – Pagalys. Nešalta, per dieną [illegible] į vakarą [illegible]. Apie ½ 8 val. su Boleslovu važiavau į Anykščius, [illegible] [illegible] porą [illegible] [illegible] ir [illegible] su [illegible] [illegible]. Pagrįžęs [illegible] arbatos [illegible]. [illegible] [illegible] į [illegible]. Baigiant [illegible] ir grįžtant [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ir grįžus [illegible] [illegible] [illegible] kad [illegible] su [illegible] [illegible] pas [illegible]. Nors [illegible] [illegible] [illegible]

sutiksim, nes klebonas jau pas keletą ligonių prasišo-
dėjo o pas tą žmogų nesmukę [illegible] [illegible], dau-
[illegible] gi senga. Tągi [illegible] [illegible]
veži į Kablaviną, privatė garažas. Išvežant
visą bargą lyja, ~~[illegible]~~ paprašant, [illegible] [illegible]
apstoja, o grįžam jo autos. Prietą pavalgęs iš Bo-
leslovo [illegible] važiavom į Augusčių. Bole-
lovas nevažiavo pas [illegible] o aš [illegible] stotin.
Bangiant [illegible] atėjo tramvajus. Sau ir Bo-
leslovui [illegible] Surdegio bilietus 14 Lt. už
abu 4 ir 60 pf. [illegible]. Po valandžiukės ir Bo-
leslovas atvažiavo. Iš Augusčių po 5 val. iš-
važiavom – jau tamsu. Apie 7 val. [illegible] bu-
vom Surdegio stotyje, kurioje su [illegible] lau-
kė Vastekūnas, [illegible] valandą [illegible] pa-
į Papilių [illegible] (5 varstai) Pavakarieniavę
apie 12 val. gulėm.
6., Nedėlia Papilyje. [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. 9 val. [illegible]. Apie 10 val. [illegible]
[illegible] Papilių [illegible] [illegible], kurioje giedo-
jau [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
Kun. Vastekūną. Po [illegible] [illegible] [illegible]
ir [illegible] valandą [illegible], [illegible] [illegible].
Apie antrą valandą [illegible]. Po [illegible]
[illegible] valandos [illegible]. Po [illegible] 5 ir
su kun. Vastekūnu važiavom [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] „[illegible] girdroje" – [illegible] [illegible]
gavita geras. Orkestras buvo iš [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 12 [illegible]. Po [illegible] buvo dekla-
macijos, [illegible] [illegible] – [illegible], [illegible]
[illegible] ir [illegible] – [illegible]. Apie 11 val. su kun.
Vastekūnu grįžom klebonijon, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Apie antrą
naktiės iš [illegible] grįžom su kun. Vaste-
kūnu Papilyn jo [illegible] (8 varstai)
7. Pabaisenskas Papilyje. Kun. [illegible], [illegible]
ką, [illegible] ½ 10 val. [illegible] [illegible], [illegible]

pas kun. Vasteksinų gydytojai užsienyje, ir vaite-
kinių [illegible], kuriuogas net sunaikinti karšty-
mas ir [illegible]; tas paruoštas. Po maišus truputėlį
sparcelojau. Apie porą valandų pamiegojau. Žmo-
nių buvo daugybė. Po pietų gerą valandą [illegible]-
dam. Atsikėlęs [illegible] [illegible] potėnavau. Vaka-
rop atsirado muzika, pradėjo daržas ir šokiai
per du kiemus. Apie 11 val. daug žmonių [illegible]
išsiskirstė bet daug ir apsinakvojo. 1 val. gulu.

8. Utarninkas Papilyje. Gražu, miglota. Po 9 val. skai-
čiau mišių ir maišus truputėlį sparcelojau. Po pusryčių
ir drauge pietų [illegible] [illegible] pradėjo vaikus [illegible]-
tis. Norėjau kad ir mažų su broliu pavežti Smilgiu sto-
tin, [illegible] [illegible], antrą valandą buvo trečia. Bolesius
truputėlį, tranzitą, matyt nenorėjo [illegible] važiuoti.
Pavakary [illegible] potėnavau. Gulu 10 val.

9. Sereda Papilys–Anykščiai. Iš ryto porą syk sugrie-
de, iki pavakario lijo. 9 val. [illegible] [illegible] [illegible]
čia pat Papilyje pas ligonį važiavau. Grįžęs gydy-
jau [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
lį. Po pietų ½ 3 val. lyjant [illegible] su Bolesium
Vastexinių veže Smilgių stotin (5 varstai). 4 val.
traukiniu išvažiavome, per valandą buvome
Anykščiuose. Bolesius ėjo [illegible], o aš
Lažeckio [illegible] pas Lasnauskius nakvynės.
Čia radau poniną Zuniauskį, gydytoją Papro-
ką o [illegible] vėliau nuo ligonio grįžo pats Lasnauskis
gydytojas. Po 10 val. gulu.

10 Ketvirtas Anykščiuose. Gražu, saulėta, šil-
ta. ½ 8 val. kėliaus. Apsiprausęs ėjau stotin, norėjau at-
[illegible] su [illegible] gydytoju Palioka. Iš čia
[illegible] [illegible], kurie mūsų [illegible] [illegible]
pas klebono arbatos. Apie 10 val. Anykščių [illegible]-
[illegible] kun. Norisko išvažiavo naujon vieton – Dū-
kštan. Kitas [illegible] buvo išleista. Iš čia ėjau
pas [illegible] ir [illegible], [illegible] kalbos [illegible] [illegible]
[illegible] Bolesius [illegible] [illegible]. Grįžęs [illegible]

ir Trupučių važiuodę važiavom Kaldauskų-
pas Jodelį, kurio [illegible] [illegible] [illegible] kas
iš plačiausių [illegible] paltą. Pas Jodelį išnau-
doti ir po [illegible] [illegible] įsigyvent. Grįžęs namo
vaikštinėdamas pateminavau. Vakare [illegible] Bole-
slovas buvo išvažiavęs savo [illegible] žiūrėti.
Po 9 val. gulčiau.
11 Penktadienis Strykščiūnuose. Graži, šilta. Iš ryto
su Boleslovu važiavom bažnyčion. Atvyko [illegible]
ir pagėręs arbatos atlankėm [illegible] klebono
seselę. Apie 12 val. grįžom namo. Vaikščiojau o
[illegible] pateminavau. [illegible] su Boleslovu
[illegible] ėjom, kurie gerai išsiplovem. Apie 10 val.
gulėsi.
12. Subata Strykščiūnuose. Graži, saulėta, šilta.
Bažnyčion važiavom [illegible]. Grįždamas buvau
pas kunigą pamatyti [illegible], [illegible] prastos [illegible]-
des padėjo [illegible] 17-tą. Grįžęs iš [illegible]
vaikštinėdamas pateminavau, [illegible] gul-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per dieną, [illegible] [illegible] [illegible],
bijojau kad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Apie 10 val. gulėjau. Motyną [illegible]
13. Nedėlia Strykščiūnuose. Iš ryto [illegible], apie
10 val. [illegible] [illegible]. Diena šilta lyg vakar,
saulėta [illegible] [illegible]. Apie 11 9 val. su Boles-
lovu važiavom bažnyčion. Trupučių [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Po galo [illegible], [illegible] ir [illegible]
[illegible] [illegible] ir [illegible]. Pietų klebonijoje
[illegible] su Boleslovu apie antrą valandą
grįžom namo [illegible] [illegible]. Buvau
pas [illegible] [illegible] kurie atlankiau [illegible] Rusų
[illegible] [illegible] ir [illegible] [illegible]. Papie-
tavęs [illegible] vaikštinėdamas pateminavau.
Pirmadienį [illegible] [illegible], [illegible] lyg [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gerai [illegible]. Gulėjau po 10 val.

14. Pabaltrečių mas Anykščiuose. Gražu šilta.
½ 8 val. su Boleslovu važiavome bažnyčion. Po mišių
ir arbatos atlankęs kleboną senelį važiavau į Šetu-
ros [illegible] kaimą pas ligonį. Nuo ligonio parvežęs tu-
ri vežėjas no kurio parėjau namo pėsčias. Užkan-
džiavęs ir pasportavęs apie 1 val. ėjau Kaladirnių Stasiaus pa-
žodėti pas kurį susitiko mano paltą [illegible] - pamie-
ra. Pas Juodelį nusiaudęs apie 3 val. grįžęs namo [illegible]
[illegible] daiktus. Jau sutarę su Boleslovu parduot
[illegible]; tuo patį pasisiūlę [illegible] ir [illegible] gerų
[illegible] geras. Pavakarieniavę apie ½ 11 val. gulėm.
15. Utarninkas Anykščiai - Ukmergė. Gražu, nešal-
ta. 6 val. keliau. Pusantros valandos laukiau iš Ka-
ladirnių palto parnešant, sinučiau net tas paruo-
šimą, kuris su siuvėju apie 8 val. atnešė. Susidėjęs
savo turtą (apie 4 pūdus) su Boleslovu važiavau
į Anykščių, kame atlaikęs mišias pas kleboną ar-
batos gėriau. ½ 10 val. sėdau vežimą Rusėnos iš
Ukmergės, kame jis daiktus paveži ir važia-
vau per Kurklių Vidiškes Ukmergėn. Važiuot
buvo tiesiog šilta. Kadangi vienas arklys buvo
labai trūksta važiuoti labai neparankiai. Iki
Kurklių 17 varstų važiavome veik 3 valandas iš
Kurklių iki Ukmergės 24 val. apie 4 val. Iš Vi-
diškių porą varstų pavažiavę miške gavo[illegible]
nu [illegible] Rusėnų - [illegible] - mėsos, duonos,
sūrio, [illegible]. Prieš temstant buvome Ukmer-
gėje, apsistojau pas kleboną, Rusėnas parvažiavo
namo (11 varstų nuo Ukmergės). Kiek vėliau pas
kleboną dar porą jaunų atvažiavo iš [illegible].
Po vakarienės pietavome. Iki ½ 12 val. visi iš tų [illegible]
kyčiavome, po 12 val. gulėm.
16. Seredainas kelionėje Ukmergė - Kaunas.
Gražu, nešalta. 6 val. kėlęs ėjau bažnyčion ir mi-
šių skaičiau. Papietęs arbatos su [illegible] ėjo
Ukmergės siaurojo geležinkelio ant plento stotin,
[illegible] daiktus nuvežė klebono [illegible].

½ 9 iš Miunsterio išvažiavom Jonavos link-
traukinėly [illegible] visų bagažų [illegible] pilnuto. Iš
Jonavos bilietas 3 markės, už bagažą 2 markės.
Apie 3 [illegible] valandą 35 minutės iš Jonavos važiavom
Jonavoje reikėjo ilgai [illegible] sėdėjom stotyje.
[illegible] Iš [illegible] žydelių pirmasis [illegible] mano kaž-
Iš Jonavos traukinys [illegible] tiktai 6 val. vaka-
todėl 7 val. [illegible] Radaus čia pat netoli-
ma stoties [illegible] Kartaitis – vado-
tojas, su kurio [illegible] Panyje [illegible]
[illegible] [illegible] Tai arbatos [illegible] patikri-
nai [illegible] a [illegible] tuoj pat
Kartaitis [illegible] išėjo į stotį.
[illegible] savo kaž bagažą [illegible] – [illegible]
[illegible] 3 pudai [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] buvo apie 4 pudų, todėl [illegible]
reikia [illegible] antras [illegible] bilietas [illegible] pas [illegible]
[illegible] apie [illegible]. Radaus [illegible]
ko šį valandą nebuvo [illegible], žydelis – [illegible]
ko jog reikia [illegible] ir [illegible].
[illegible] ~~kad~~ [illegible] 3 pudus už [illegible] 440 pf.
reikėjo sumokėti, o [illegible] žydelis [illegible]
10 markių [illegible], [illegible]
manų [illegible] žydelis, [illegible] ant [illegible]
bilietą [illegible] Kaunas [illegible] būti [illegible]
380 pf. a [illegible] žydas 10 markių [illegible].
7 val. iš Jonavos išvažiavom Kaunan. Ra-
daus iš [illegible] [illegible] tiesiai
Kaunan [illegible], [illegible] Kaišiadorių [illegible]
[illegible], ir Kaune [illegible] valandą [illegible] [illegible]
Kaune [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
prie Karmelitų bažnyčios [illegible]
Kauno Klebonijon [illegible] prelatas Olšauskis
[illegible] nes [illegible] Berlyne [illegible] lietuvių
reikalų, jo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Kun. Prof. [illegible]. Arbatos [illegible]

nes apie ½ 11 val. gulian.

17 Ketvirtadienis Kaune. Apsiniaukę, [illegible]
tų lyg lygiųjų. 7 val. keliaus. ½ 8 val. su kun. Pietrau-
skių [illegible] giedojam po kurių [illegible]. Mišių
vargonininkas mat nebuvo. Po mišių libera gie-
dojam. Po pusryčių poteriavau. Prieš pat pietus [illegible]
vargonininkų [illegible] kapinėse, [illegible] atskai-
tų [illegible]. Pirmoj valandoj piet-
pie kurias buvo kunigas Antanavičius iš Prienų.
Po pietų važiavau [illegible] Kauno prie Katedros, ėj-
vau pas kun. Petrauską, paskui Seminarijoje
pas kun. profesorių Lesauską. [illegible] ilgo
laiko po to [illegible] su [illegible] 5 [illegible]
[illegible] gera. Po to buvau vyskupo kurijoje pas
Kanauninką Šaulį, [illegible] kunig-
laiškus iš [illegible]. Jau [illegible]
vėl pas kun. Petrauską su kuriuo ėjome Saulės no-
[illegible]. Buvome pas vieną antros gimnazijos
mokytoją ir pas Saulės gimn. direktorių [illegible]
[illegible]. Grįžau 7 val. [illegible]. Po vakarie-
nės [illegible] -ke-
[illegible] nieko gero. Apie 11 val. gulian.

18 Penktadienis Kaune. Apsiniaukę, nešalta +13°.
7 val. keliaus. Nuėjęs bažnyčion gerą pusvalandį pa-
sparvedojęs giedojau mišias. Po pusryčių iš tų tvarkiau
kambaryje. Po pietų su kun. Petrausku ėjome mies-
tan, [illegible] grįžau ir valandą miegojau. ½ 7 val.
per lietų [illegible] pamaldas buvau bažnyčioje.
Gulian ½ 11 val.

19. Šeštadienis Kaune. Gražu, nešalta +13° R. 7 val. ėjau
bažnyčion ir gerą pusvalandį spaviedojęs giedojau
mišias ir libera. Po pusryčių buvau mieste, pirkau
vokiečių krautuvėje atvirukų ir markių. Per pietus buvo
žinia jog tuoj šiandie šios Karmelitų bažnyčios kle-
bonas kanauninkas Olšauskis iš Berlyno parva-
žiuojąs. Tai gi išsikraustėm iš jo kambarių, knygose
[illegible] o laiškus apsigyvenam kun. Petrau-
skio kambaryje.

Apie ½ 4 val. atvažiavo komunist. Olšauskis, pasakojo naujų žinelių, būk tuoj lietuviai turėsią ministerijas, tuoj Lietuvoje buvęs militär ferwaltung "pakeistas „civilferwaltung'u". Vakare ½ 7 val. per Rožančiaus pamaldas pratiniavau o po mišparų ir daugiau spaviedojau. Gulian ½ 11 val.

20. Nedėlia. Šv Teresos atlaidai: 7-8 val. spaviedojau ½ 9 val. eucaristiją exposito š. Sakramento giedojau votivą ir suplikaciją. ½ 11 val. sakiau lietuvišką pamokslą apie šv Teresą, per sumą spaviedojau o po sumos sakiau tą patį pamokslą lenkiškai. Po pietų gerą valandą prisnūdau nes buvau nuvargęs jaučiaus. Prieš Po sumos vezdinau moterį ir porą kūdikių pakrikštijau. Prieš mišparus pakrikštijau kūdikį, 4 val. laikiau mišparus po kurių procesija buvo o koplyčioj kalbėjau rožančių lenkiškai. Po rožančiaus relikvijas dalijau. Po 10 val. gulian. Iš ryto apsiniaukę ir lynojo. Porą atvirukų parašiau [illegible].

21. Panedėlis. Iš nakties šalta, dieną +5°. Po 7 val. ėjau netoli pas ligonį, grįžęs giedojau cap. mišias. Po pusryčių su kun. Petrausku buvome policijoje dviejose vietose, kad mane užregistruotų. Buvome ir Kazimiero knygyne, kame pirkau 7 kaliką lietuviškų atvirukų su Lietuvos ženklais, bet už 4 rb. pirkau prie laikrodėlio žetoną - vytį. Buvome užėję pas kun. Kariačką, šv Trejybės komendorių. Grįžome po to pasti. Po pietų prisnūdau. ½ 7 val. laikiau rožančiaus pamaldas - lenkiškai. Po 10 val. gulian.

22. Utarninkas. Naktį pašalo, ryto -1°R., dieną +3°. ½ 8 val. giedojau egzekvijas, mišias su libera giedojau. Prieš egzekvijas privalaciją spaviedojau. Po pusryčių ėjau į miestą, buvau vyskupo kurijoje, seminarijoje ir policijoje. Po pietų 4 val. daviau šliūbą. ½ 7 val. laikiau lenkiškas rožančiaus pamaldas. Gulian po ½ 11.

23. Sereda. Vėjas, iš ryto +3° dieną +7°. ½ 8 val. giedojau

calumnę mišią. Po pusryčių važiavau pas ligonį
kaiman (7-8 varstai) prie Nemuno upės; kelias gi-
ras, vedė per 6 fortą. Po pietų apie 4 val. ėjau Semina-
rijon pas kun. profes. Šovą ir katedron pas kun. Pet-
kauskį — neradau. Tik 6 val. grįžo Šova, nuo kurio bu-
vau užėjęs pas kun. Petkauską. Karmelituosna grį-
žau ½ 8 val. Po vakarienės su kun. Petrausku
iki ½ 12 val. šnekučiavom.

24. Ketvergas. Naktį ir vakarop lynojo. Per dieną ap-
niukę. Po 8 val. nuėjęs bažnyčion gerą pusvalandį
spaviedojau, po ko giedojau mišią calumnę su
egzekvijom. Po pusryčių gerą valandą prasnūdau
nenorėjęs matų jausčiau. Po pietų poteriavau ir šį
tą rašiau. ½ 7 val. laikiau lietuviškai rožan-
čiaus pamaldas. Po vakarienės galvą trinkau.
Gulau apie 12 val.

25 Petnyčia. Apniukę, kartais lynojo. ½ 8 v. kėlęs ir nu-
ėjęs bažnyčion pusantros valandos spaviedojau. 10 v.
giedojau egzekvijas ir mišią prie nabašniko, kurį
po mišios kapuosna nulydėjau. Vakarop trumpai
po miestą vaikščiojau, pirkau porą albumėlių
su spalvuotom atvirutėm Kauno, kiekviename
albumėlyje jų buvo po 12 (30 kapeikų albumėlis). ½ 7 v.
laikiau lietuviškai rožančiaus pamaldas ir su-
plikaciją giedojau. Gulau po 11 val.

26. Subata. Per dieną sumažiai apniukę ir dulkė lie-
tulis. ½ 8 val. nuėjęs bažnyčion spaviedojau, o kun.
Petrauskis egzekvijas giedojo prie mažo mišią.
Prieš pietų pasipoteriavęs rengiau rytdienai pamok-
slą. Po pietų pusantros valandos prasnūdau.
Gulau 11 val. Nušalta + 9°

27 Nedėlia. Per dieną lynojo. ½ 7 val. prikeltas ėjau pas ligo-
nį. Grįžęs spaviedojau, ½ 9 val. giedojau sumą. Po pusryčių
spaviedojau, ½ 11 val. sakiau apie mirtį "lietuviškai pa-
mokslą, per sumą spaviedojau, po sumos tą patį pamokslą
sakiau lietuviškai. Po pamokslo, išdalinęs komuniją
moterį, vedžiau ir kūdikį krikštijau. Po to to

gauta pavargimu pamaciau. 4 val. krikštijau
kudikį, laukiau mažymu ir rožančiaus pa-
maldoms laukiskai. Po rožančiaus dalyvau
relikvijų, krikštijau kudikį ir šliubą daviau.
Grįžęs ir tuoj pagėręs arbatos su kun. Petrausku
važiavom vežiku Lyvandres namelio žiūrėti
vokiškų zpentaklių Imouprieš Alensoto surengtą.
Loši „Žmogžudžiai" - gerai. Grįžom apie 9 val.
Lošimą pradėjo punktualiai ½ 7 val. Grįžęs gėriau
arbatos. 11 val. gulau.
28 Paldvenikas. Nešulta. ½8 val. ėjęs bažnyčion pavie-
dojau gerą pusvalandį, po to mišias su Libera giedo-
jau. Po pusryčių ėjau miestan, buvau Seminarijoje
pas prokuratorį kun. Petrošį ir prie Katedros pas kun.
Petrauską. Buvau pas Mot. Draugijos iždininkę
p-nią Mackevičienę, kuriai įteikiau 80 rb.
surinktų Aukštadvario bažnyčioje Motinų Draugijai.
Po pietų gerą valandą pamiegojau. Vakare ½7 val.
laukiau rožančiaus pamaldas. Po vakarienės
su kun. Petrausku iki 11 val. šnekučiavom.
29. Utarninkas. Šnaugiai užkauota, vėm +4°R.
½6 - ½9 val. pavedojau. Po egzenvoji giedojau
mišių, po mišių kasgiau pavedoti. Po pietų bu-
vo bažnyčia-moteriškė, norėjo kad iš čiaunų palydėt
mirusį jos vaiką. Klebonas nenutino esti į čiaunus
butų tik mūtų nagnį patvinti ir palaidoti; delto į čia-
nius nusutmokė esti kad tą moteriškė blogiau
šios reputacijos (-palaistuvė daugumos žinoma).
Buvo tai nuosprendžių, jiems savo ūkiai dėjimų
nesgriūtą. ½7 val. laukiau rožančiaus pa-
maldas. Apie 10 val. iš Vilniaus grįžo kaimy-
nas kun. Olšauskis. Gulau 11 val.
30 Sereda, Nešulta, apsiniaukę. Prieš ½8 val. nuėjęs
bažnyčion truputėlį pavedojau ir poteriavau.
Giedojau mišių su Libera. Po pusryčių daviau šliubą
Vakarienės varkščiojau po miestą. Šiandien visą die-
ną jaučiausi, gražu vakare slunga pajaučiau
½11 val. gulau.

31. Ketvergas. Nešalta +7°. Porą žmonių išpažinties išklausęs giedojau egzekvijas ir mišias. Po pusryčių iki pietų gulėjau-nuo ligos ... jaučiaus. Po pietų pailsėjau. ½7 val. laikiau mišparus ir lenkiškai rožančiaus pamaldas.
Apie 11 val. ~~gulėjau~~ buvau benueinąs gulti, bet pas ligonį reikėjo eiti; tad grįžęs po 12 val. guliau.

Lapkritis mėnuo

1. Pėtnyčia Visų Šventųjų diena. Po 7 val. kėliaus. Su ... pertraukom iki ... išpažinčių klausiau. Sumą laikiau. Po arbatos ėjau išpažinčių klausyti, bet jau didesnė dalis laukusiųjų išpažinties buvo išsiskirstę. 4 val. giedojau mišparus ir lenkiškai rožančių nalkijau, po rožančiaus giedojau patsai supliaciją. ½6 val. giedojom gedulingus mišparus. Po mišparų buvo gedulinga procesija. Guliau 10 v.
2. Subata Vėlinės. Apsiniaukę, šilta +5°.
Po 6 val. keliaus. ½7 val. giedojau pirmą dalį egzekvijų po kurių skaičiau dviejas mišias. Po mišių giedojom antrą egzekvijų dalį ko kurių kun. Petrauskas laikė dviejas, kaip ir aš gedulingas mišias, po mišių laikė jisai lietuviškai rožančiaus pamaldas, o aš per tą laiką išpažinčių klausiau. ½11 val. giedojom trečią egzekvijų dalį po kurių giedojau taip vadinamą gedulingą sumą, po kurios kun. Petrauskas sakė pamokslą. Po pamokslo buvo gedulingoji procesija – lietuviškai. Po pamaldų pusryčiavau. Po pusryčių tuoj pas du mieste ir pas vieną kaime ligonius vežė. Per porą valandų grįžau ir pietavau. 4 val. laikiau mišparus. Jaučiaus suvargęs, taigi dar prieš 10 val. ėjau gulti.

3. Nedėlia. Apsiniukę, lynojo. ½8 – ½9 v. spaviedo-
jau. ½9 val. giedojau votivą ir suplikaciją. Prieš
mišią lietuviškai o po mišios lenkiškai sakiau
pamokslus. Po pamokslo krikštijau kūdikį ir
valandėlėlę spaviedojau. 4 val. giedojau mišparus
ir kūdikį krikštijau. Pavakary iš nuovargio pra-
dėjo nervingai galvą skaudėti. Vakare porą
puslapių iš rusiško į lietuvišką perverčiau.
Tuoj po 9 val. gulčiau.
4. Panedėlnikas. Per dieną apsiniukę, ir pietų lynojo. ½8 v.
ėjau kazinyčion. Apie truputį paspaviedojęs giedojau
~~...~~ egzekvijas ir mišią. Po arbatos šliūbą daviau.
Jau temstant ėjau miestan pasivaikščioti. Buvau
vienoj kitoj krautuvėj, lietuviškai nesusikalbė-
jęs išėjau. Grįžęs radau Kauno dziakoną iš Vei-
dziugalos, nešė jis rubrycelius ir Seminarijai pini-
gus, daviau 30 markių. Jam išėjus tuoj kūdikį
krikštijau. Apie 7 val. buvau vonioje, maudžiaus,
9 val. važiavau antž Žaliojo kalnopas ligonį.
Vakare iki 12 val. aš kun. Petrauskas ir atvažiavęs
Šaulėnų vikaras, šnekučiavom.
5. Utarninkas. Apsiniukę. ½8 val. ėjau eksportuoti į
kapų kaplyčią, kame egzekvijas giedojau ir mišią
skaičiau. Palaidojęs po 10 val. grįžau. ~~Kru~~ Pa-
valgęs ir kiek papoteriavęs gerą pusvalandį iki
pietų prasnūdau. Vakare atvažiavo Dvas. Akademi-
jos prof. kun. Česnys. Nesant kame, kun. Petrauskis
išsinešdinęs lovą naujojo mano kambaryje. Gulėm po
12 val.
6. Seréda. Nešalta +10°R. ½8 val. porą žmonių išspavie-
dojęs giedojau egzekvijas po kurių kun. prof. Česnys
giedojo mišią. Po šios mišios kun. Petrauskas konduk-
tavo o aš giedojau calumną mišią. Po pusryčių
apie ½11 val. ėjau Senajan miestan. Buvau pas
vyskupą, kame sužinojau jog prie Karmelitų bažnyčios
turėsim netrumpiau kaip iki Kalėdų gied
ir ilgiau, nes, sako vyskupas, jog į vikarus parapijon

skirti neūorijs o kapelronijų triumfarpu nėra. Po kokio pusvalandžio kalbos Jo Ekscelencija nagrino esti- posėdyje Liet. Katalykų suvažiavimam, taipgi ėjau. Nesiskaitant 20-30 kunigų buvo keletas pasauliečių ir mergaičių. Po 1 2val. atvažiavo Lietuvių Tarybos narys kun. Staugaitis, kurs nupasakojo apie Tarybos pasiuntinių šiemi darbą t. y. apie ministerijos kabineto tvėrimą, premieru yra prof. Voldemaras. Prieš antrą valandą, rytinis posėdis užsibaigė. Pietums grįžau nuomon pirčiau. Po 4 val. vėl ėjau. Svarstoma buvo apie įstatus, kraną ir tt. 8 val užsi- baigė. Iš posėdžio nuėjau pas kun. Semenaviečių pas p. Smarlytę aprasyvimą, tą tą diena nuėjau. Kadangi visi ten apsistojusieji buvo vakarienei užprašyti; taipgi ir mane prižadėti stiklą arbatos išgerti. Grįžau po ½ 10 val. Gulėiau po 12 val.

7. Ketvergas. Nešilta, vėjuota. ½ 8 val. išpaaiškinojęs keletą žmonių gerdojau egzekvijas ir mišią. Po pusry- čių poteriavau ir truputį ilsėjaus, dagi prieš pietus ku- dikių krikštijau. Po pietų apie 4 val. ėjau Katalykų suvažiavimą, daug punktų buvo svarstyta. Laike posėdžio atvažiavo Liet. Tarybos narys p. Bačiai- tys, kurs nupasakojo jog šiandie Vilniuje tvėria- ma Liet. milicija arba geriau pulkas „Gedimi- no" vardą prisisavinęs, lygiai tveriama Kaune Vytauto pulkas, tarp kitko nupasakojo, jog pasi- tarimas su „mažlietuviais" niekais užsibaigė, labiausia su lenkais, kurie pertarimai neva iš pra- džios nesikalbėtų nepriklausomas Lietuvos but ta- norą prijungti prie Lenkijos, darkas parodė fakti- tą, ūs kintariantį vienas Tarybos narių tuoj pasi- šė popierį, kuriame tie patys lenkai pasirašė, kad kame jis prisidėtiniesi; Lenkijos Regencija nori Lietuvą prie Lenkijos prijungti; tuomet tie Lenkų atsto- vai drąžias susikompromitavo ir vienas pasakė jog „w takim razie, nie ma nic do rzeczy, że nam nie ufają"? Posėdys 8 val. užsibaigė. Laukdamas kun.

Senieniavyčiau, po bute prabuvau iki ½ 10 v.
Nenelaukęs 10 val. grįžtau. Po 12 val. guliau.
8. Petnyčia. Vėjuota, vėsu +5°. ½ 8 v. spaviedojau.
Buvo egzekvijos ir mišios. Spaviedoti išbaigė kun.
Petrauskis. Po pusryčių, kažkoki iš Gudijos taxoji
grįžtanti panelė Tyškevyčaitė Vladzijos prano
prašė pinigų, kad dabargus tenyšką nueiti. 10 rb.
paskolinau. Po pietų apie 3 val. ekzportuoti ėjau iš
Zakrajo nabašno bažnyčion. Vakare apie 5 val. be švenčiau-
sio ėjau pas ligonį-kūdikį, suteikiau paskutinius
sakramentus, susivalbėti nebegalėjau. Guliau po 10 v.
9 Subata. Apniukę, nešilta. Apie 8 val. giedojau egzek-
vijas ir mišią, po mišios antros buvo egzekvijos po
kurių trupučio spaviedojau. Po pusryčių konduktavau
nabašninką. Po pietų trupučio pasnaudau.
4 val. mišparus laikiau. Guliau po ½ 12 val.
10. Nedėlia. Nešilta +4°. Naktį ir per dieną dulkė.
½ 8 – ½ 9 val. spaviedojau, po ko giedojau votivą ir supli-
kaciją lenkiškai. Po pusryčių per valandą išbaigiau
spaviedoti. Įvezdinęs moterį grįžau namo. Tuoj
po pietų važiavau (8-9 varstus) kaiman palaidoti
karšto kapinėse. Nuvažiuojant ir grįžtant visą la-
ką po trupučio lynojo. Grįžau ½ 5 val., suvargęs jaučiausi
sukratytas ~~ptrs~~ trupučio. Į 11 val. guliau. Vakare buvo
žinių, jog Vokiečių karalius Vilhelmas atsisakęs so-
sto, iš tos priežasties, parak mačiūsi, buvęs vokie-
čių kareivių viešame plačiuje nušautas. Valdžią
paėmė cicilikai. Čia apie vokiečių štabą taip
vakare buvo kulkosvaidai išstatyti.
11. Panedėlkas. Apniukę, volnias vėjelis +4°.
½ 8 val. spaviedojau. Kun. Petrauskis prieš mano
mišią egzekvijas giedojo. Atgiedojęs mišią ir liberą
tuoj giedojau prieš kun. Češtako mišią egzekvijas, po
kurių pusryčiavau. Po pusryčių iš bažnyčios du naba-
šninku konduktavau. Kun. Petrauskis buvęs sugrį-
žęs iš miesto lankai lindos neparašyto žinelių:
jog Lit. Vyriausiųjų Tarybų cicilikai išvaikę, jog

nekurias jųjų narius arestavę, premjero vietą užėmęs Kairys-ciciliukas; jog čionai susirinkę įvairių kariai „sovetus" tveria – vietos pardėtinių. Šeandie vokiečių kolektyvo buvo proklamacijos išlypintos kuriose Žanotne – jog tvarką palaikysiąs jog tveriantis „rat" kurių sulyg centro iš Berlyno įsakymų bus valdoma. Jau temstant buvo mieste pasivaikščiota. Kalbama jog Vokiečių karalių Vilhelmas pabėgęs iš Vokietijos rodos Golandijon; jog seimoje vokiečių vyresnybė ciciliukais pakeista su Šeidemanu prižakyje. Lindėk ir gaila kad taip greitai žlugti gali Lietuvos valdžia ir apsisprendimas. Apie 11 v. gulia[u]
12. Utarnikas. Vėsu +5°, apsiniukę. ½8 val. trupintį spaviedojau ~~išpažinta~~ [išvažiavau] Apie 9 val. ėjau kapinių koplyčion kame giedojau egzekvijas ir mišią. Pavinčias konduktavau. Iš 11 val. grįžau. 3 val. po pietų tiesiog į kapinės konduktavau gratis vaikelį. Iš kapinių ėjau kalėjiman klausyti išpažinties, nes dieną atėjo vienų kalinių, kas nori, paskirta atlikti išpažintį. Spaviedojom penkiese, trijs net buvo užprašyti iš miesto. Vakare gavome laikraščių iš Kauno praeitos dienos jog Liet. Val. Taryba tebegyvuoja, jog Vokietijoj socijalistai paėmę viršų ne bolševikų pakraipos. Vokiečių laikraštis „Kowner Zeitung" pasivadino ~~Neue~~ „Die Neue Zeit", „Dabartis", „Naujoji Gadynė". Gulian po 11 val.
13. Sereda. Ryto ½7 val. buvo 0° R., dienų šaltoka +3°. 7 val. giedojau calumniz mišią, po kurios spaviedojau. Apie ½9 val. važiavau Petrošiunų kaiman pas ligonį, važinojant pradėjo smarkiai snigti. Kadangi jau nuvažiavus pranešė jog reikia ir pas kitą ~~to~~ pračiame kaimė ligonį nuvažiuoti, konununkavus pradėjo prasiau lausti. Begrįžtant (4-5 varstai) apstojo snigti. Prieš vietą ir po pietų kraustėjau vinarijatan, nes ir ši tiekai viena. Petravyskio kambaryje gyvenau. Vakare po arbatos plaviau kiaušinio trynium galvą; gulian ½12 val.

14. Ketvergas. Visu apsiniauk. ½ 8 val. spaviedojau, tuo laiku kun. Petrauskij egzekvijas giedojo. Po egzekvijų giedojau mišią su „libera“. Po pusryčių išėjau pas tris ligonius, grįždamas trupučiuką vaikščiojau. Jaučiaus pavargęs, galvą skaudėjo. 3 val. ėjau konduktuoti iš namų į kapines. Iš namų išėjus – fotografavo. Apie 5 val. atėjus profesoriui kun. Česniui, ėjome visi trys, aš, kun. Petrauskij ir profesorių pasivaikščioti; užėjome pas vieną moteriškę, gerom arbatos. ½ 8 val. grįžome, kun. profesorius pavažiavo traukiniu prie katedros. Gulėjau po ½ 11 val.

15. Pėtnyčia. Graži, nešalta +3°. ½ 8 val. trupučiuką spaviedojau, po ko giedojau calumnią mišią. Po pusryčių su kunigu Petrausku atsilankėm lietuvių ir lenkų mokyklose, kame žadu išpildyti tinybę. Po mesto bevaikščiodami buvome vokiečių knygyne, pirkau iliustruotas knygas, vokiečių kalboj „Hilug, stille Garten, Dome in Deutschland“. Vakare 9 val. atvažiavo Rozalimo klebonas kun. K. Grinevičė, mano kambaryj nakvojo. Po 11 val. gulėm.

16. Subata. Apsiniauk, per dieną trupučiuką dulkė. ½ 8 val. spaviedojau o kun. Petrauskij prieš tai mišią egzekvijas giedojo. Po pusryčių važiavau pas tris ligonius į Petrošiunų kaimą. Iš Petrošiunų važiavau su tiuskytoja toliau kitam kaimam, kame jinai norėjo apžiūrėti butą nes tenai vieton suareštuoto ir jau paleisto mokytojo-bolševiko Janošiuno paskirtą tiuskytojauti. Gerą valandėlę palaukom pas šaltišiu gavom užkąsti. prieš. Po antros valandos su tiuskytoja, kuri rytoj vėl persikels mokytojauti, grįžom Kaunan, jinai gyvena Šančiuose. Iš kelionės sumarguosiu jau čiaus. Pasiviaravau. Vakarop buvom prifenatūrą pradėjų losti. buvo po 8 val. atvažiavo žiūgus pas ligonis vežti; taigi pertraukiau. Gulėjau po 9 val.

17. Nedėlia. Nešalta, apūniną. Po ½ 8 val. keliaus. Pusvalandį paklausęs išpažinties ½ 9 val. giedojau votivą ir lietuviškai suplikaciją. Papusryčiavęs trumputį skaičiau pamokslą; ½ 11 val. sakiau lietuviškai o po sumos latviškai – pamokslus – „apie pobudžius delei kurių turime stropiai vengti kasdieninių nuodėmių". Per mišią spaviedojau ir išbaigiau. Po pamokslų porą kudikių krikštijau ir moterį įvezdinau. Po viso to jaučiaus didžiai suvargusiu. Po pietų atsigulęs skaičiau gyvenimą šv. Elžbietos, nes kun. Petrauskui negalavojant ½ 4 val. reikėa tretininkams šį tą pasakyti. Prieš ½ 4 val. pakrikštijęs kudikį, koplyčioje tretininkams kalbėjau apie pusvalandžio apie šv. Elžbietą. 4 val. giedojau mišparus, po kurių tuoj relikviją daliau. Po to reikėjo šliubą duoti; ilgokai su jaunikiais vardijaus nes jį, kaip buvo pri užvažių pasižadėjo išmokti poterių ir ateiti prieš savaitę ateiti; to nepadarė t. y. neatėjo but poterių ir dabar nemokėjo. Kadangi klebonui paliko matatą, jog po nekurio laiko išmoks poterių ateisią, šliubą daviau. Prieš tą dar kudikį krikštijau. Vakare apie 7 val. atėjo vokiečių – kareivis – klierikas, kuris pranešė jog rytoj apie 8–9 val. busiąs vienas žmogžudis sušaudytas, todėl prašė šiandien nueiti su nuteistuoju pasikalbėti ir išpavyzdoti. Kadangi kun. Petrauskis kuone sergąs, tai sutarnasti nusiunčiau tą kareivį toj vietoj kame kunigą rasti. Apie 9 val. atgal atėjo kareivis ir sakė, jog kun. Petrauskis, kurį rado lietuvių teatre, prašęs kad aš nueičiau kalėjiman; tad lydžiamas dviejų kareivių ėjau. Kalėjime tuoj įleido pas nuteistąjį Staševskį, 20 metų jaunuolį. Sulyg paties Staševskio žodžių, jis gerai nežinąs apie nuteisimą mirtin ir jog turįs but rytoj sušaudytas, jis visai nežinąs. Kadangi nuteistasai nežinojo jog rytoj bus sušaudytas ir blogai prie išpažinties nebuvo prisirengęs, tai patariau prisirengti rytdienai; iš ryto ateis kas nors mūsų. Prašė ateiti – prisirengsiąs. Po 11 val gulia.

18. Pirmadienis [Panedėlis]. Nešalta, truputėlį užsnigta.
Prieš ½ 7 val. kėliaus. Egzercicijas pagiedojęs 7 val.
giedojau mišias po kurių į pusvalandį pusryčiavau.
Po pusryčių ėjau ant Žaliųjų kalnų pas ligonį
vaikelį – mažas tegalima buvo jį nukelti.
Kadangi reikėjo eiti prieš kalną, dargi slidus
buvo kelias, prie to toli gerokai pavargau. Grįžęs
ir apsirengęs 11 val. ėjau mergaičių gimna-
zijon, pašventinimo iškilmėn. Mat buvusiąją
Gudų mergaičių gimnazijos namai, perėję
Saulės "stočiai" gimnazijai. Radau prade-
dant šventinti. Prelatas Dambrauskis šventino.
Po pašventinimo prakalbėjo p. Dovydaitis – Saulės gim-
nazijos direktorius, prelatas Dombrauskis, mokytojas
Antanaitis ir Saulės gimnazijos mokinys. Po pra-
kalbų choras padainavo Vaižganto Lietuvių vienybę
ir dar porą dainelių dainavo. Po 12 val. išsiskir-
stė. Po pietų prieš 3 val. važiavau Girstupio kon-
duktorium ant naujų Petrašiūnų kapinės. Kalnų į
kapines ėmė lydėjo (visi ne važiavo, nemažai ir bi[ti] vietų
apstotas ėjo) labai suteikto, skaityti mažai negalima
buvo; po 5 val. grįžau. Apie 11 val. gulau.
19. Utarninkas. Nešalta apsiniaukę. ½ 8 val. spaviedojau.
Po egzercicijų giedojau mišias. Po pietų ½ 6 val. ėjau
į kapines, kur koplyčioje „Libera" atgiedojęs porą
vaikų palaidojau. Vakare ½ 11 val. atvažiavo pas
ligonį vežti net Peterburgo kaiman (8–9 varstų).
Buvau vienoje kelionėje pas du ligonius, grįžau
apie antrą nakties valandą. Grįžtant į vartus
miesto nesmagiai norėjo vežėjas sliekti, mat po 6 val.
nevalia, bet kai po kunigą – leido.
20. Sereda. Šilta. No 10 val. pradėjo snyguravo, žiemė
pasidarė kalta – pusnyga. 8 val. giedojau mišias.
Po pusryčių gulau, iki 12 val. miegojau. Po pietų
su kun. Petrausku ilgą laiką švenčiavome.
Apie 5 val. vakare ėjau su Švenčiausiuoju pas ligonį – moteriškę
žens neturėjo proto. Snyguravo vis dar; prisnigta gerokai.

Po vakarienės ploviau kiaušinio trynine galvą.
Po 11 val. pasipotenavęs guliau.
21. Ketvergas. Prisnigta, pašalę -4°. Apie 8 val. mišią su „Libera" giedojau. Po pusryčių ėjau aut Žalrojo kalno pas ligonį. Grįždamas sutikau kun. Petrauskio su kurio buvome mieste, buvome pas kun. Tumelionį pas p. Petronį krautuvėje pirkau sudėlių rūbams pamušalų - Petrauskio, porą sąsiuvinių daržų, buvom pas K. Vaitkų, apie antrą valandą grįžom - sušalę.
Prieš vakarienę ir po - ilgokai šnekučiavom. Vakare mėginau iš vokiško lietuviškai versti. Pasipotenavęs po ½12 val. guliau.
22. Petnyčia. Truputėlį vėjuota, šalta -1° per dieną. Prieš 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. ½11 val. ėjau lietuvių mokyklon, kame I ir II skyriuje tikybos klausinėjau; iš lietuvių ėjau lenkų mokyklon kame klausinėjau dviejose skyriuose, grįžau ½1 val. Po pietų po 3 val. su kun. Petrausku ėjome svečiuostis aut Geležkelio tonelio pas Balsevičaitės, pažiūrėti jo karves, kuri telyčią atsivedė. Mažėtosios gyvena gražiai - davė užkąsti. Po Jvalitisijon, per gerą pusvalandį sekėm Karušelistų. Nuo tunelio kalno šlaitu reikia buvo lipti. Guliau genai po 10 val.
23. Subata. Gražu, šaltoka -3°. 8 val. giedojau mišią po egzekvijų. Po pusryčių buvau Seminarijoje pas kun. Petrošį ir Sorg. Buvau pp Petronio ir Olšauskio knygynuose, porą katekizmų pirkau. Po pietų apie 5 val. Švenčiausioje koplyčioje kame basiojau. Val. 7 laikiau su įstatymu Šv. Sakr. mišparus ir procesiją. Apie 10 v. vakare atvažiavo kun. Šarka, nakvojo pas mano salione. Guliau ½12 val.
24. Nedėlia. Gražu, saulėta. Valandą pasivaikščiojęs ir išbaigęs ½9 val. giedojau votivą ir suplikaciją - lenkiškai. Per sumą ligi tryjentų buvo prie išpažinties. Po sumos kūdikį krikštijau ir trejetą motinų įvesdinau. Val. 4 su įstatymu laikiau mišparus po kurių buvo procesija. Po vakarų relikviją dalyčiau. Šendien kaž-kol ištraukė mano „chaudų"

Kad kiek išsiblaškius ½7 val. ėjom Liaudies na-mų salėn į spektaklį. Lošė „užtojaus dreta" buvo porą gyvų paveikslų ir monologas. 10 val. pasibai-gus grįžom. Apie 11 val. gėriau arbatos. Po 12 v. gulian.

25. Panedėlis. Gražu, tyku, šalta – 6°. ½8 val. paspavė-dojęs, laikiau po egzekvijų gedulingą mišią. Po arba-tos ėjau pas ligonį. Buvau mieste, pirkau papiro-sų (cigarettes) už 100 – šimtas kainuoja 75 kap. Po pietų užėjęs į kancelerija pranešė, jog vakar prelotas, kun. Ant. Paukštaitis, mano dėdė mirė. ½3 val. važiavau Petrošiūnuosna laidoti. Apie 5 val. grįžau. Po 6 val. ėjau miestan, krautuvėje pirkau „gedulių vainiką" už 50 rb., parašui kaspiną už 24 rb., parašą sekantį už-sakiau „Brangiam dėdei Pralotui A. Paukštaičiui, mylimas Kunigas Stanislovas". Buvau pas Jo Mal. Vyskupą. Po 9 val. grįžęs ruošiaus kelionėn. Nuo pietų nemiegojau galvą skaudėjo. Po 11 val. guliau.

26. Utarninkas kelionėje Kaunas-Joniškis. Nešal-ta, truputį vėjuota. Prieš ½7 val. keliaus. 7 val. giedojau [illegible] mišią. Apie 8 val. ėjau stotin, kame zakristijonas atnešė „gedulių vainiką". Paėmęs III kl. bilietą iki Joniškio (18 m. 20 pfen.) vagonan lipti nepavyko, perdaug žmonių, la-biausia grįžtančių iš kelaivės gudų ir [illegible] traukiančių vokiečių. Tarp dalykui stovint kreipiaus prie stoties viršininko, parodžiau tele-gramą, jog miręs Pralotas ir gedulių vainiką kaipo pripažindamas jog laidotuvėms važiuoju, teikėsi jis man įsodinti ankščiau, įlipti II kl. vago-nan, kame irgi nemažai žmonių buvo. Tarp sto-vėdamas iki Radviliškio važiavau, maždaug po antros valandos buvau. Apie 3 val. buvau Šia-uliuose kame persėdo į Tau- traukinį pirmiau. Čia brolį Boleslovą ir seserį Granildę sutikau. Visi sėdom drauge Prelato paskutinėn važiu-ti. Joniškio stotyje apie 6 val. vakare buvom. Iš stoties Joniškio klebonijon pėsti ėjom (numirusį

A. a. Pralotą Pavilanį, kunigų dėdį, šventėjau palaidojo. Apsistojom pas kleboną Bublį. Pavakarieniavę visi kalbėjavom. A. a. pralotas iš subatos į nedėlią apie 5–7 val. mirė. Val. 4 naktį velionis lipdamas iš lovos – pasvirto, už sienos gulintis kunigas išgirdęs bildesį ėjo ir pralotą parvirtusį rado. Pagelbėjo jam į lovą įlipti. Pasak kunigo kamendoriaus, pralotas netikėjęs kad jis pats ilgai pasiliktų, bet kunigas ėjo ir žadėjus žvangtelėjimą, kad pastarasis pas pralotą ateitų. Žvangutis neatėjęs. Ryto 6–7 val. tarnaitė, kadangi po keleto sykių į belstą durų neatsiliepė, įėjusi į praloto kambarį, kurį jau mirusį rado, bet gulintį savo vietoje rožančių. Pavilnianus, jam prie galvos.

27. Sereda kelionėje Joniškis–Šiauliai. Į vakarą šalta, sniguravo. Iš ryto su lygumo nauja gedulio vainiką padėjo ant a. a. praloto kapo, palaidota šventoriuje prie tvoros bažnyčios galvoje.
1/2 8 val. keliavus. Atskartęs mūsiškės su visais persiprašiau. 12 val. nuvažiuodom dar kartą ir visi keturi: aš, brolis, sesuo ir Zosia Ruseitė (seserėčia) užsimokėjo visi važinėti Stotin Joniškio laukdamės. Bilietą pirkau Kaunan (18 markių 20 pf). Gerai po pirmos valandos atėjo suvėlinęs traukinys, per gerą valandą buvom Šiauliuose, čia reikėjo persėsti, bet nelaukdamas mūsų, traukinys nelaukė mūsų, susivėlinusio traukinio išėjo, tai reikėjo iki 11 val. vakaro laukti. Čia sutikom tetutę Anelę, mūsų praloto seserį, kuri į parapijos važiavo. Sulaikėme, nes jau velionis palaidota. Šiaulių stotyje valgėm, kavos gėrėm, alaus. Prieš 11 val. iš Šiaulių išvažiavom visi; Radviliškyje mačiusi visi išlipo nes jiems per Panevėžį – Anykščius reikia važiuoti, aš gi pasilikau.

28. Ketvirgas kelionėje ir Kosciuškio dvare.
Iš Radviliškio apie pirmą naktį išvažiavom. Sėdėjau tarp iš nelaisvės grįžtančių žydų, apie

Mickelmontą-Dotnuvę prisėdo žydų, matyt iš
Vilniun važiuojančių. Daug pirmiau mažų, bet
daug ir žydų prisigrūdo. Kelionėje prie vieno pas-
kesnio-keleivio prikibo žydas, kad tas surastų jo
pinigus kaitėje pavogęs ir kad vagone iš kišenės
6 rb. ištraukęs. Ilgokai vaidijos, vienas kitą visaip
atėmė, prisiginęs iręs, o galop pradėjo veidan muš-
ti, ant galo gi žydas kibosi tą pasibernį traukinio
policijai ar vienam iš vagono išmesti; kilo riksmas;
iš nugaros sėdintis vokietis riktelėjo ir žydui
prigrasė vagone skandalo nedaryti, kitaip blogai
išeisią, o jei kas prasikalto tai yra ant to valdžia
į kurią gali kreiptis nuskriaustas; savivalybės
nevalia daryti. Tasyk aptilo visikas. Apie 8 val. ry-
to buvau Kašedoryse, iš čia sumaniau Koscin-
kiškio dvaran pas Steškūnus — grunties atsilan-
kyti. Prie stoties ant laimės radau Kašonių Ste-
kūno arklius, kurie eis Koscinuškyn. Kašonių
dvaro Steškūnas Karys Vilniun važiuoja. Tasyk,
atlaikęs Kašedoryse šv. mišias ir pas kleboną stiklą
arbatos išgėręs važiavau pas Steškūną (8-9 varstai)
į važiuojant dvaran labai sabarsėjo; gyvenamas
namas, avalydos, gurbai, klojimas, daržinės ir
dar vieną kitą trioba sudegę. Likę viena daržinė,
pora šėrinyčias namų, svirnas, tvartukai ir vyš-
tinė, pastarojoje apsigyveno patis ponai Steškūnai.
Žinoma pataisę tą namuką į gyvenimą. Kadangi
jų šeimyna didelė - gyventi labai ankšta, gulėti
prisieina ant grindų. Atsipraustęs užkandau, vėliau
kiek pietavau. Vakare truputėlį vaikštinėjau.
Po vakarienės poteriavau. Apie 11 val. gulėjau
29. Petnyčia. Koscinuškio dvare. ½ 8 val. kėliaus,
Netrukęs su Jonu Steškūnu važti-leisk važia-
vau Žaslinuškin, prie bažnyčios aš išlipau o jis
nuvažiavo Žaslių stotin ir traukiniu Vilniun.
Kolai atlaikęs mišias pagėriau arbatos, grįžo iš
stoties arkliai kuriais grįžau Koscinuškio dvaran.

Grįžę pusryčiavom o po valandos pietavom. Vakariop vaikštinėjom. Apie 10 val. iš stoties atvažiavo Kazimieras Steikūnas, savininkas Košovių dvaro. Šnekučiavom vėlai iki pirmos valandos.

30. Subata. Nešilta. Kosciuškių dvare ½ 8 val. kėliaus ir tuoj važiavau Košedorysna, kame vežėjas laukė iš Vilniaus grįžtančios aptiekininkės Jono Steikūno nuošvės, o aš ėjau bažnyčion ir truputį skaitinėjau. Apie 11 val. grįžom atgal dvaran. Po pietų vaikštinėdamas ir besiteriodamas truputį sušalau, labiausia vėjelis veidą įpūtė. Grįžus trobon pradėjo galvą skaudėti, tat nors šį vakarą, kaip buvau mažęs, nebevažiavau stotin ir Kaunan grįžti. Sutemus pradėjom preferansą. Vakarienei atėjus lošimą pertraukėm o po vakarienės sutingom ir nebelošiam. Kiek pasišnekučiavę, po 10 val. gulėm.

Gruodis mėnuo.

1. Nedėlia. Kosciuškio dvaras ir Kaunas. Geras prašvitus keliau. Su Kaziu Steikūnu grįžtančiu savo kosčerių dvaran nuvažiavau Košedorių stotin. Buvau manęs eiti bažnyčion bet buvo vėlu nes turį turėjo ateiti traukinys. Nusipirkęs iki Kauno bilietą (340 pf) turį sutikau Košedorių kleboną kun. Vaitkų ir kun. Steponavyčių daintarą su kuriuo, kuriuodu važiuoja Kaunan, vyskupo Matulevyčiaus konsekracijos iškilmėn, kuri 10 val. turėjo prasidėti. Prieš pat 10 val. iš Košedorių išvažiavom. Vagonose buvo ankšta, prisėjo stovėti. Prieš 11 val. pribuvęs Kaunan, pusčias ėjau Karmelitų bažnyčion, kame nei klebono nei bažnyčios tarnų neradau, visi matyt išėję Katedron, vyskupo Matulevyčiaus konsekracijos pažiurėti. Suradęs žvanį tokį vaiką ir bažnyčią atsirakinęs ėjau mišios skaityti. Žmonių apie 100-200 susirinko. Po mišios lietuviškai ir lenkiškai Evangeliją skaičiau. Po pietyčių gerą valandą prisnudau. Po pusiau trijų mišparus giedojau. Klebonas buvo grįžęs bet vėl nukaūdęs tuojau išėjo nes buvo kviestas iškilmingon pietum 4 val. - Pavakarieniavęs ir papoteriavęs 10 val. gulau.

2. Paldrenukas. Nešalta. Po pusiau aštuntos trejetą pagiedojau, paskui po egzekvijų giedojau mišią. Po pusryčių su klebonu pakvietimų rašiau į kaimų šaltišius, kad paragintų žmones ateiti į susirinkimą, kame bus parapijos komitetas bei taryba renkama. Po 11 val. su klebonu ėjom Katedros linkon į laidotuves a. a. Indziulaičio, Katalikų draugijos pirmininko; ties Katedra sutikom jau velydami ei[...] ...ų ją kryžius su karunomis giedodami pas... kurį ėjo špalerais Saulės gymnazijos mokiniai, toliau

ėjo esli varnykų, kurie neše vyrai o varnykų karstą nuo prodų gymnazistų. Karstą neše vyrai. Buvo keliolika kunigų. Kapinėsna savo Seminarijos profesoriaus kuni. Markelis prancūzkalbą po jo siretiškiai 4 prakalbas (Bizauskas, Dovydaitis ir kiti) Po antros valandos užsikasgė. Apie 5 val. norėjau eiti pas Vyskupą, bet prisiėjo pas ligonį 3-ieškunų kaimaan važiuoti (9 varstai), po 8 val. grįžtam. Guliau po 11 val.

3. Utarninkas. Apsiniuką, lyg atodrėgis; per dieną nerūpingai galvą skaudėjo. 7 val. keliaus. Trupučtį paspavedojęs gredojau ir adalinz mišią. Po pusryčių guliau. ½ 12 val, keliaus ir užkandau. Klebonas su sąjautingu Miknevičiu ir su Kazimiero Draugijos nariu išvažiavo Petrošiūnuosna susirinkiman, naujo parapijos Komiteto turėjo išrinkti. Nesirinko nes nebuvo sutarties, daug nemaža buvo everlinkučių. Apie 5 val. truputėlį užmaudau. 7 val. kavaui vonioje po kurios galvą kiaušinio tryniu plaviau. Prieš gulsiant kavadą skaičiau ir poteriavau. Guliau 11 val.

4. Šereda. Atodrėgis, apsiniuką; kartais dulke. 7 val. kėliau. Truputį paspavedojęs gredojau egzekvijas ir mišią prie nabašninko gredojau. Po pusryčių ekspertavau kopūstus. Po pusryčių 10 val. ėjau kalėdoti. Atlankęs suvirš 80 pirkių antrą valanda grįžtam pietauti. 3 val. vėl ėjau, penktą val. grįžtam; per dieną apėjau 120 vietų čia pat mieste. Bent vieno pasiturinčių žmonių neužėjau, gyventų daugiausią susivarę po urvus – suterreinus arba salkunuose. Vaikščiojant buvo vargo nes slapja ir slidu; pavargau. Pasimeldęs lankraščių ir papoteriavęs apie 11 val. guliau.

5. Ketverginas. Pašalą, dieną irgi truputį šalo. Ryto 6 val. sužadintas ėjau pas ligonį. Grįžtęs pusvalandį spaviedojau ir mišią gredojau. Apie 10 val. ėjau kalėdoti; apėjęs suvirš 50 pirkių, (12 val. ą) pusiau antros grįžtam. Po pietų truputėlį ilsėjaus, nes pavargęs jaučiaus. Vakare 6 val.

atėjo į vaišes pas p. Jankowskienę švęsti, klebonas mat no kapų, kuris nabažnyčią laikydo, nuėjo jau su kolenda buvo. Apie 9 val. iš vaišių grįžom. Gulian 11 val.

6. Petnyčia. Šalo -3°. ½7 val. kėliaus. Gredojau mišią ir lenkiškai suplikaciją; dagi veliniojas dalį nau. Po mišios gerą pusvalandį spavedojau. Prieš 10 val. ėjau kalėdoti. Apie šimtą 20 porkių apėjęs 12 val. grįžau. Prieš pietų trupučių ilsėjaus. Po pietų apie 4 val. iš Berlyno grįžo kanauninkas kun. K. Olšauskis, pirmesnis mūsų klebonas. 6 val. su kun. Petrauskiu buvome nuveste, pas keletą paveikslų - šventųjų. Gulian ½11 val.

7. Subatą. Šaltoka. ½8 val. gredojau egzekvijas ir mišią po kurios suvis valandą spavedojau Petrošiūnų mokyklos vaikus. Po pusryčių papoteriavęs apie pusantros valandos ilsėjaus. Po pietų kanauninkas Olšauskis Uk. niunu išvažiavo, o iš ten užrubežyje. 4 val. laikiau mišparus po kurių gerą valandą spavedojau. Po vakarienės nusiskutęs barzdą, trupučiuką prie pamokslo rengiaus. Gulian 11 valanda.

8. Nedėlia. Šaltoka, tyku. 4 val. ryto nuvadinta pas ligonį ėjau. Grįžęs pirirtau bit neužmigau. 6 val. nuėjęs bažnyčion trupučiuką spavedojau. ½7 val. gredojau mišią „ronatė", ant viršutinio altoriaus, kuris įvairiomis, visokių spalvų, elektros lemputėmis apšviestas - papuoštas. Atidūnėjame į altoriuje pastatyta Nekalto Prasidėjimo stovyla, lemputėmis irgi apšviesta. Mat šiandiena švente Nekalto Prasidėjimo. Po mišios gerą valandą paspavedojęs pusryčiauti ėjau. Prie išpažinties daugybė žmonių. ½11 v. sakiau pamokslą lietuviškai o po mišios lenkiškai. Po lenkiškojo pamokslo trijetą įvesdinęs moterų ir kudikių pakrikštijęs, laikiau spavedoti iki dabar laukiančių, daugumą, žmonių parėjo namo. Po pietų porą valandų prisnūdau. 4 val. laikiau mišparus ir veliniją dalynau. 11 val. gulian.

9. Pabaliuškas. Tyku, šaltoka – 3°. Po ½ 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią po kurios gerą pusvalandį spaviedojau. Po pusryčių iš syk ėjau pas ligonius du, kits nokito neperto[l]i. Grįžęs ėjau pas trečiąjį. Kadangi no ligonių po 12 val grįžau, kalėdoti rūkyjau, po pietų ėjo kun. Petrauskis. Apie 4 val. ėjau miestan, buvau pas vyskupą bet gerą pusvalandį palaukęs – išėjau, matyt sleidusi moteriškė nepranešė vyskupui. Buvau pas prelatą Dombrauskį, skaičiau jam Vyskupo Baranauskio dvariškų giesmių rankraštį 1857 – 1901 m., kurį po dėdės prelato mirties parsipirkau. Po ½ 8 val. traukvaiuin grįžau Karmelituosna. Gulian po 10 val.

10. Utarninkas. Nešalta, tyku. Iš ryto gerokai pasnigta, per dieną snigurauo, vakare apstojo snigęs. ir tai pradėjo šalti. Po 7 val. kėliaus. Išspaviedojęs giedojau mišią gedulių su libera. Po arbatos ėjau kalėdoti; grįžau prieš pietus. Antrą valandą vėl ėjau, mat pietums buvom užprašyti (u Jankowskich), pietus buvo silpni nes aparte kotletų ir kavos nieko nedavė, tiesa buvo vyno ir degtinės – negėriau. Iš čia ėjome kiton vieton su kalėdoj ir vakarieniauti, davė daugmaž jam priekiauja. Po 6 val. su klebonu grįžom, klebonas irgi buvo pasiprašęs. 7 val. kuris girtas grįžau. Gulian 10 val.

11. Seredа. Tyku; šalta – 10°. Po 7 val. kėliaus. Išspaviedojęs kelętą giedojau gedulingą mišią. Po pusryčių ėjau kalėdoti, 37 porcias atlaukęs grįžau apie 1 valandą. Vakarop buvau mieste. Vakare po 9 val. kaž kokie trįs vorcėlių kareiviai norėjo sėsti klebonijon – nekeidsim. Jie vis reikalavo kad leistų tiktai pas kleboną rengtą. Nors tarnai sakė, jog klebonas gulis, jie pradėjo duris belsti; tuomet jiems pranešė, jog tegul gatvėn, kaipo klebonas per langą pasivalkiosią. Paklausė. Pasirodė, jog jie norėjo ištirti, kam mūsų sargas vaikščiodamas po naktims, ant kaikurių durų kryželius statęs, klebonas išaiškino, jog darome žymė kaipo gyvena parapijonis, kad jos su kalėdoms atlankius. Tuomi jie užsiganėdino. Minėtina, jog šiadie, sargas kryželius

mieste berašant, ugang ir arėstang būt tuo išleidę. Šiandie sargas kolendą rydrėnar sakė. Mes gi randamės tarka uspildytąjį vėm nakčia ir vieno nuotykio dami, ko tie vokiečiai nori, neslurdam, blogai apie jos mantydami. Viskas tas gera: cilius, zaksto ir, Ciurkšto. Papoteriaujęs po 11 val. gulėjau. Vakare šaltis siekė -15°.
12. Ketvergas. Tyku, šalta -12°. Keletą novenčių išpažinęs apie 8 val. giedojau mišią. 10 val. ėjau kalėdoti. Vienoje vietoje gavome gerus pietus. 44 pirkias atlankęs apie 3 val. grįžau. Kadangi nekarvė pirtyse buvo tvanku, dagi tankus šėjimas ir išėjimas pirčion ir ant šalčio, susmaudrėjo gerokai galvą. Buvo zbetiš kun. Didė galvis-nakvoje. Po vakarienės galvą trinkau su kiaušinio trynin. Gulėjau po 10 val.
13. Pėtnyčia. Tyku, iš nakties -16°. Apie 8 val. skaičiau prie relikvijos šviesią mišią, po kurių vargonininkui no kapinių grįžus giedojau suplikaciją lietuviškai. Po suplikacijos pabučiavus relikviją, apie pusvalandį spaviedojau. Po pusryčių kun. Petrauskis išėjo kalėdoti, o aš miestan. Buvau užėjęs pas kunigus Šovą, Petrošį, Kariaičką - nerada jų namie. Pas vyskupą kokį pusvalandį buvau, paaiškėjo, kad aš Kazmielytose ilgiau pasiliksiu, administratorium bus kun. Šova. Grįždamas atlankiau kun. Bušiną, mokytoją kursu-seminarijos kapelioną. Apie ½ 3 val. grįžęs ir papietavęs ėjau laidoti, vienas, nes vargonininkas kalėdoja. Per vakarienę kun. Petrauskis kalėdojęs grįžo. Gulėjau po 11
14. Subata. Tyku, šaltoka -15°, į vakarą kiek oras atpuolė. ½ 8 val. keliaus. Trupučiuką paspaviedojęs giedojau gedulių mišią. Po pusryčių gulinėjau nes galva skaudėjo. Laike pietų atsilankė pas mane J. Karvelis Anykščių malūnininkas, kuris rengia statyti Anykščiuose elektros šviesą, čia pirkęs dinamo-mašiną. Val. 4 po pietų laidojau senutę, po kurių paslopiną ėjau. Per vakarienę grįžo iš miesto kun. Petrauskis su iš Vokietijos grįžusiu kun. Kaminskiu (tamsiose rūbuose), kuris ir apsinakvojo. Gulėjau apie 11 val
15. Nedėlia. Trijų karalių šventė (?) ½ 7 val. ėjau spaviedoti.

Apie 1/2 8 val. sakiau lietuviškas ir lenkiškas pamoksl. po rarotų. Dar paspavedojęs ir komunijos padalijęs ėjau pas ligonį. Grįžęs išklausiau tuojau spavedoti, po ko užėjęs ir poterniavau. 11 val. laukiau aspiriges ir šventę. Popiety porą kūdikių krikštijau. ~~Val. 4 laukiau Dr~~ Apie 4 val. parsiųstųjų dar kūdikį laukiau mišparus ir rožančių dalijau. Apie 6 val. ėjau pas ligonį. Papoterniavęs geras pe 10 val. guliau.

16. Pa[illegible]kas. Silpnas atodrėgis. Vidudienį gerokai lijo. 1/2 8 val. trupučiuką spavedojau. 8 val. giedojau gedulingas mišias. Po pietų pakinkytais arkliais važinėjom su kalėdomis ant Petrovkos ir Žaliojo kalno. Pas [illegible] apie 3 val. gavom gerus pietus. 64 porkias atlankęs ir do neišbaigęs kalėdoti apie 1/2 5 val. grįžau. Per dieną trupučiuką skaudėjo nervingai galvą. Kelias buvo vidutinis, tik gerą valandą lyjant biauru buvo važinėti. ~~Guliau~~ Grįžęs radau atlankiusį mus kun. Dr. Šovą, kuris paskirtas į Karvelitus rektoriu kun. Petrauskio, administratoriu. Apie 1/2 11 val guliau.

17. Utarninkas. Atodrėgis. Iš ryto palyta, sniegas lauke nyksta. Apie 8 val. atgiedojęs gedulingas mišias prie lavono ėjau pasveikinti o vėliau į kapines lydėjo. 10–1 val. ant Žaliojo kalno kalėdojau. Suviso 30 porkių apėjęs geras svarangas nes toli reikėjo vaikščioti grįžau, dagi sušlapęs. Popiety valandą pramudau. Prieš vakarienę buvo pas mane Šių kiščių Karvelis malūnininkas, prašė leidimo gaunant iš kaimo mano Vorut. lietuviškas ir statant drugelias gedulingų pamaldų. Guliau 11 val.

18. Sereda. Apsiniaukę, atodrėgis, šlapia. Trupučiuką paspavedojęs giedojau gedulingas prie lavono mišias. Po mišių tuoj pas du mieste ligonių važiavau. Grįžęs ir papusryčiavęs tuoj miestan ėjau. Buvau pas keletą užėjęs kunigų – ne radau namie. Buvau pas kun. Karčiakį su kuriuo ėjome „patušoti" paduoti

balsų miesto rinkimuose, balsavau už krikščionių demokratų partiją N 4. Iš čia užėjau pas Seminarijos Rektorį kun. Maculevyčių pas kurį šiaip taip gavau 1000 rb. Ob-Osto pinigais, kaucijos 2000 rb. gudiškais palikau. Po pietų 4 val. eksportuoti ėjau, geroka išslapau nes pripratęs prie to tautišku aumo. Vakarinio sutemsiau namo siuntinį, gėlėjau 10 svarų cukraus, gintarų rutežėlių ant rankos seserei. Tą siuntinį įteikiau J. Karveliui kuris po vakarienės pas mane atsilankė, rytoj jis Aukštaičiuose žada grįžti. Gulėjau 11 val.

19. Ketvergas. Iš nakties pašalą – 4°, dienoj ingi nepaleido. ½8 val. spaviedojau, po ko girdojau gedulingas mišias. Prieš 12 val. atėjus pas mane p. Karveliui ėjome miestan pas kun. Tumelionį, neradome namie. Atlankęs profesorį kun. Česnį vėl užėjau pas Tumelionį, kuris paskolino 500 rb. lietuviškais iš kurios kaucijai, 1000 rb. gudų pinigais žadėjau. Po pietų ėjau pas ligonę, o apie 5 val. važiavau į Šančius pas seserį. Po 11 val. gulėjau

20. Pėtnyčia. Apsiniukę, atodrėgis, šlapia. Išpažinties klausyti prieš 7 val. užsadrino. 8 val. girdojau šviesią mišią po kurios lietuviškai supliukaciją. Iki 10 val. laukiau spaviedoti. Jau laukstant tramvajun važiavau Seminarijon pas kun. Šovą, neradęs namie parašiau korčiuką, kad rytoj jisai atvažiuotų pas kun. Petrauskį iš ryto važiuoja. Buvau pas kun. Kariackį ir Liet. Komitete pas kun. Tumelionį kuriam 900 rb. rusų pinigais įteikiau kaipo kauciją ir paskolintus 500 rb. Ob-Osto pinigus dėl J. Karvelio. Grįždamas buvau vienoj knygyne, namie nupirkęs šventųjų paveikslų pirkau. Po vakarienės iš to kun. Petrauskui padėjau išmuštyties. Gulėjau po 11 val

21. Subata. Iš nakties lygų pašalą, diena maža žymių atodrėgis, truputėlį sniegavo. Po 6 val. kėliaus, 7 val. girdojau

šventę mišių. Po mišių truputėlį užkandęs ir su išvažiuojančiu kun. Petrausku, buvusiu administratorium, atsisveikinęs, grįžau spaviedoti. Per mažiau pusantros valandos išspaviedojęs, grįžau ir vėl pasistiprinau. 12 val. ėjau pas drg. kun. Šovą prašyti kad jisai atvažiuotų rytdienai bažnyčion, nes vienam persunku būtų pasakyti 4 pamokslėlius, spaviedoti ir pamaldas laikyti. Atvažiuoti prižadėjo bet pamokslų neprisiėmė sakyti, truputėlį tad susivaidijom. Grįžęs pietavau, po pietų valandą prasnūdau. Val. 4 mišparus laikiau. Po mišparų, kaip buvo žadėjęs, atėjo kun. Šova - valandžiukei. Vakare peržiūrėjau rytojaus pamokslų, bet labiau susirūpinau negu prie pamokslų prisirengiau. Gulčiau po 11 val.

22. Nedėlia. Tik ką žymių atodrėgių, per dieną po truputį sniegurave, pradėda vėl rogėmis važinėti. 6 val. keliaus, ½ 7 val. giedojau Rarotus prie didžiojo altoriaus. Po mišių giedojau lenkiškai suplikaciją. Po suplikacijos sakiau lietuviškai ir lenkiškai pamokslą. Po pusryčių apie valandą ilsėjaus nes galvą skaudėjo. ½ 11 val. sakiau lietuviškai o po sumos lenkiškai pamokslus. Per sumą truputį spaviedojau. Apie antrą valandą su kun. drg. Šova pietavom; jisai mat per rarotus atvyko spaviedoti, laikė ir sumą. Po pietų ėjau eksportuoti. Iš kaimynų grįžęs tuoj mišparus laikiau po kurių vėl ir vėl dalyvau. 5 val ėjau vaikščioti, pasivaikščiojęs mačiau, galva mat nerangiai skaudėjo. Kadangi blogai jaučiaus ir suvargęs, gulau apie 9 val.

23. Paldsiunkas. Iš nakties pasnigta, vėjas, po pietų pradėjo šalti, vakariop vėjelis kilo. 6 val. keliaus, truputį paspaviedojęs giedojau egzekvijas ir mišias laikiau. Papusryčiaus ir moterišką vesdinęs ėjau pas ligonį. Grįžęs vėl per dvi valandi išbaigiau spaviedoti po 11 val. Tuoj ėjau miestan, buvau pas kun. Tunchonį kame gavau pamokslų knygą, buvau pas drg. kun. Šovą.

Tramvajumi grįžęs truputį kuždžį rašinėjau. Po pietų valandą pasimiegojau. Vakarop papoteriavęs ėjau kirptis miestan, 7 val. grįžęs buvau vakarinį amandžiausią. Po vakarienės palikęs kunigo Petrausko lietuviškas knygas, spintoron sudėjau. Papoteriavęs 11 val. gulau.

24. Upaminas. Velija. Kūčių diena. Nešalta – 1°. Visą per dieną sniguriavo. 6 val. kėliausi, iki 7 paspaviksdojęs giedojau mišią po kurios vėl spaviedojau. 8 9 val. buvau klebonijoj. Šauktas, buvo kun. Peitkauskis atėjęs. Iki 10 val. vėl išbaigiau spaviedoti. Sausai papusryčiavęs norėjau pailsėti nes suvargusiu jaučiaus bet negalėjau nes pas ligonį reikėjo eiti. 12 val. grįžęs prigulėjau. Po pusės valandos važiavau pas vyskupą kūčių valgyti. Kaip visi kunigai buvo susirinkę, išviso apie 30 dvasiškių. ½ 4 val. jau arbatą bedavė, pats vienas į vyskupui padėkojęs vykau Karmelituosna, kame mišparai laikyti reikėjo. Po mišparų pas save grįžęs radau Arc. kun. Šovą ir profes. kun. Česnį. Po valandžiukes juodu išėjo. Nesulaukdamas grįžtant Arc. kun. Šovos – klebono po 8 val. pradėjau drauge su zokrastijonu, vargonininku su žmona ir jo šeimyną kūčių vakarienę valgyti; bažnyčios tarnautojų mažą vakarienę klebonas iškėlė. Po valandėles atėjo kun. Šova su Seminarijos profesoriumi kun. Markeliu, kurie irgi vakarieniautų sėdosi. Vakarienė buvo iš daugelio dalykų pagaminta gera ir graži. Po vakarienės mes trys kunigai iki 12 val. šnekučiavom, o paskui gulom.

25. Seredą. Viešpaties Užgimimo Šventė. Gražu, nešalta. ½ 6 val. kėliausi. 6 val. skaičiau pirmą piemenėlių mišią per kurią giedojo prie vargonų svarbias Užgimimo giesmės lietuvai, po to mūšių turėjom trumpai antras lietuvių turėti bet kaslą tarp šv. Jurgio orkestras nebuvo atėjęs iš Šančių, tad pradėjo perstraukta kurios prof. kun. Markelis pamokslą lenkiškai sakė. Po pamokslo skaičiau antrą

mišią per kurią lietuviškai choras trimbonų (orkestras) pritariant labai gražiai giedojo. Po antrųjų mišių tas pats kun. Markelis sakė pamokslą lietuviškai o aš kadangi jau po ½8 val. kunigunas Kalėjimo su pavaldonių, kame, apie 100 kalinių susirinkus, giedojau mišią o po jos ~~b~~ lietuviškai ir lenkiškai pamokslėlius sakiau. Po visam tiems, kurie buvo čionai koplyčioj - Kalėjime, po plotkų šventėlį dalijau. Grįžęs ir papusryčiavęs spaviedotis ėjau per gerą pusvalandį išbaigiau. ½11 val. sakiau pamokslą lietuviškai o po sumos, kurią kun. Markelis laikė, - lenkiškai. Po pamokslo porą moterysvą drūtųs grįžau savo. Per pietus po antros valandos iš Kaunodulių bažnyčios, kame kun. Šova buvo su pavaldonių grįžo. ½4 val. kūdikį krikštijau, 4 val mišparai ir religijos dalyčiau. Po visam ėjau į Kapus eksportuoti. Išvydavas truputį vaikštinėjau. Per vakarienę ir po jos 11 val. su Dru kun. Šova - klebonu ginčijomės dėl jo taktikos link Jarošiaus, buvusio Vieškunoze mokytojo, tai tebgyvenančio ir į parapijinį komitetą išrinktą (neteisėtai) į pirmininkus. Minėtasai asmuo netik ultra socialistinių pažvalgų, dagi rodos priešingu ~~t~~ nesakau jau dvasiškijai bet rodos pačiai bažnyčiai. Dras Šova nepripažįsta Jarošiaus kenksmingu esant ir busiant tokioj lazpozicijoje, kaip aš manau, todėl jisai su jo žada būti visai arčiausiose santikiuose; aš gi tvirtinau jog tokiai su jo santikiai, sukels žmonių akyse Jarošiaus autoritetą ir tuomet į jo platinamas idėjas žmonės tikės ir iškrypę iš tikrojo kelio, labiausia jaunuomenė nukritės iš atžvilgio į dorą ir tikybą. Per kalbą truputį susiginčinau. Gulian apie 12 val.

26. Ketvergas. Antra Kalėdų diena. Nešalta, graži. Prieš 7 val. susiedimo, pas ligonį turėjau Peterburgo kaimelį važiuoti (6-7 varstai). Grįžęs truputį ilsėjaus ir poteriavau. Prieš valandos spaviedojęs išbaigiau.

po ko 11 val. mišių giedojau. Po mišios nežinodamas kaip pas antrą Viešeikių kaimo ligonį važiavau (7-8 varstai). Grįžęs ir papietavęs, netrukęs ėjau kudikio krikštyti ir mišparų laikyti; po kurių relikviją dalyvavau. Po mišparų buvo arklys atsiųstas kas svečiuose važinėtumėm ant tunelio kaleto. Kadangi klebonas išėjęs buvo o aš nuvargęs, ir norėdamas važinoti atsisakiau. Kaletą minėcių paskiau atvažiavo pas ligonį vežti. Petrošiūnų kaimai (4-5 varstai). Grįždamas nuo ligonio užsukau į kaletą ant tunelio pas tos pačios, iš kur arklį buvo prisiuntę prieš tą. Pas tos Balsių buvo keletas svečių, buvo ir vokietys leitenantas su savo merga. Vakarienę neblogą davė, davė ir vyno. Išėjus vokiečiui lyko išmiegojau, nes visi ir lietuviškai ir lenkiškai supranta.
Po 10 val. veže mane klebonijon. Gulian pull val.
27. Pėtnyčia. Nešalta. Oro val. 7 skaičiau mišią o kurios išstatęs šv. Sakramentą lenkiškai suplikaciją giedojau. „O salutaris..." giedojo be vargonų žmonių, vargonininkas mat sergančio tėvo nuvyko lankyti. Po suplikacijos išdalyjęs relikviją valandą spavedojau ir išbaigiau. Po pusryčių Petrošiūnų kaimai pas ligonį važiavau (4-5 varstai). Grįžęs apie valandą ilsėjaus. Po pietų miestan ėjau. Buvau pas keletą kunigų, radau nematė tik kun. Čerių-profesorį, kurį nedėliai su mišia užprašiau. Apie 6 val. grįžau, 200 sigarečių už 13rb. pirkęs. Vakare kilo šaltas vėjas. Gulian apie 1/2 2 val.
28. Subata. Vėm, vėjuota, pusto. 7 val. skaičiau mišią, vargonininko mat nebuvo. Po mišios keletas ypatų išpažinties išklausiau. Po pusryčių valandą atsilsėjęs, kartados čia vieną buvęs kun. H. Žadeikis. Apie 12 val. valandą ilsėjaus, galvą mat lyg skaudėjo. Jau gerai sutemus grįžo iš Kamendulių kun. Šova, laukdamas tenai nakvynę. Vakare apie 5 v. ėjau pas ligonius. Smagiai pusto. Šiandie per mišią sugriovo bobą, nuo altoriaus į dangų pavogusią.

-vieną nedaugalą no jos ateinė, bet pasakiau, pasirodė, kad net antrojo vagilką paleido.
Po vakarienės su kun. Šovu geroKai pasišnekėjo apie 11 val. ėjom gulti.
29. Nedėlia. Nušalta, atodrėgis. Iš nakties geroKai prisnigta ir prisnigta. 7 val. kėliaus. Nuėjęs bažnyčion vieną kitą išspaviedojęs poteriavau. ½ 9 val. skaičiau votivą po kurios supliKaciją lietuviškai giedojau. ½ 11 val. sakiau lietuviškai o po sumos lenkiškai pamokslus. Per sumą dar vienas atsirado prie išpažinties. Bargiaušis sunus parap. kuriskiš krikštijau, po pamokslo trečią iš parapijos ir moterį įvesdinęs grįžau klebonijon. Sumą laike nuprausytas kun. Česnys-Akademijos profesorius. Prieš pietus apie valandą ilsėjaus. Jau temstant iš Katedralių bažnyčios grįžo kun. klebonas Šova. Nakare pažįstamas žmogus atnešė laikraštį „Laikinosios vyriausybės žinios" t. y. naujai susitvėrusios ne bolševistiškos valdžios organas. Naujas kabinetas šaukia'si į visuomenę kad gintų Lietuvą nuo priešų-bolševikų. Po 11 val. guliau.
30. Paldienikas. Šlapia, atodrėgis. 7 val. kėliaus. Apie 8 val. smaičiau mišią. Po pusryčių ėjau pas ligonį. Grįžęs ir papoteriavęs apie valandą ilsėjaus. Per dieną buvo įvairių interesantų. Po pietų ėjau kašiūn-tinotu vienas ims nei vargonininko nei zakristijono nebuvo. No kapinių tiesiog nuėjau traukiniui vap.-kaūnka vežiavau. Buvau pas kun. Tumelisnį pas kurį ką tados 900 rb. vienų pinigus paliktus uz 500 rb. ober-Osto, atsijemiau ir Karveliui sterkiau, kurio buvo pinigai. Grįžau 7 val. Tas pats Karvelis atvežė man iš Anykščių iš vieno tėvynės trupučiu baltinių o no tatulis a.a. kun. Pralato kryžius, ½ žiedą ir lenciugą. Guliau po ½ 11 val.
31. Utarninkas. Šlapia, atodrėgis. 7 val. kėliaus. ½ 8 val. eksportavau bažnyčion, kame atskaitęs mišią, kai

duktavau į kapus. Po pusryčių porą žmonių apa-vedojau. Grįžęs, su kun. Zaderkin šnekučiavau. Iki 12 val. įvairių buvo interesantų. Apie 12 val. papolieriavęs, išsidalinęs pustoksią skaičiau. Po pietų netrukęs ėjau konduktuoti į kapus. Per tą vaikščiojimą gerokai rūbus sušlapau. 4 val. mišparus atgiedojęs porą žmonelių apa-vedojau. Vakare pusiaukelę skaitinėjau. Kadangi nekaip jaučiaus, upo neturėjau, pradėjau skaityti „от бурсы до скуфии сана". 9 val. gulėjau.

Nauji 1919 Metai.

1919 metai.

Sausis mėnuo.

1. Trečiadienis. Nežymus atodrėgis, šlapia; į pavakarį kartais gerokai snigo. 7 val. kilčiau. Valandą paspaviedojęs giedojau votivą po kurios suplikaciją lenkiškai. ½11 val. sakiau pamokslą lietuviškai o po sumos, kurią laikė kun. L. Povilaitis, lenkiškai. Per sumą išbargęs spaviedoti poteriavau. Popamokslą nekaip jaučiaus todėl išėjau, galvą lyg nervai skaudėjo. ½4 val. atsilankė Šančių klebonas kun. Benediktavyčė, kurs pas savę į vaišęs užprašė. Klebonas kun. Šova keretė pas save jį pasilikti; pradžioje nesutiko, nes reikėjo jam grįžti savo bažnytėlėn kūdikio krikštyti. Kuomet aš apsiėmiau įnuvykti į parkrikštyti, sutiko pasilikti. Aš tad vargonininku vedinąs vykau Šančiuosna (apie du varstų) kame ole kūdikių pakrikštijęs grįžau. Oras buvo bjaurus nes su vėju sniguravo, o keliai šlapias. Apie 7 val. grįžęs radau atėjusios kun. Žadeikę ir vokiečių kariškąją kapelioną kun. Farlį (kariškoje oficierių ferzangė), belošiančius preferansą. Tą lošimą metę tuoj pradėjom „21" lošti. Apie 9 val. buvo gera vakarienė su vynu, prie kurių staliuko gerai su romu arbatos ir vyno. Apie 11 val. kun. Farlį išėjo, tad „21" lošti numetėta (–80 rb) Po 12 val. aš kun. Bedekiktaičyčė ir kun. Šova preferansą pradėjom, kurį ½ 7 val. ryto užbaigėm (+21 rb ne po kapeikų lošėm). Atsiprausęs tuoj ėjau egzekvijų

2. Ketvirtadienis. giedoti ir kurių mišių su libera giedojau. Po to visko keletą išspaviedojęs grįžau po 8 val. Gerai papusryčiavęs 9 val. gulian ir iki ½2 val. miegojau. Atsikėlęs prie kūdikių krikštijau. Popietų poteriavau. Apie ½4 atsilankė pas kleboną Šovą kun. prelatas Skvireckas ir kanau-

ninkas Paltarokas Seminarijos inspektorius.
Kun. Šova mano kambaryje paruošė jiems vyšnių ir arbatą. - Dieną truputį šalo, oras tykus, tyras. 7 val. pas Kun. Šovą buvo pusapiečių susirinkimas - vakarienę apie 9 val. valgėm. Po vakarienės su Kun. Šova apie bažnytinius apeigas giedojome.
Gulėjau ½ 12 val.
3. Penktadienis. Gražu, nešalta, tyku. ½ 7 val. kėliaus. Barzdą nusiskutęs ėjau egzekvijų giedoti, per kurias Dras Kun. Šova nuo ligonių grįžęs mišias skaitė. Po jo mišias t. y. laike supl[i]kacijos pa-giedojau. Po suplikacijos Kun. Šova egzekvijas gie-dojo po kurių aš mišias su Libera giedojau. Po pus-ryčių Dras Šova pas vieną o aš pas du ligonius važiavome (karinam 6 varstas). Pietų valandą grįžęs poteriavau. Po pietų valandą prisnūdau. Prieš ir po vakarienės skaitynėjau paroko knygą. Gulėjau po 11 val. Prieš vakarienę galvą trinkau.
4. Šeštadienis. Nešalta, truputį nijuota. 7 val. kėliaus. Iš karino atvežtą lavoną bažnyčion įleidęs ėjau spaviedoti. Po Kun. Šovos mišių giedojau egzekvijas ir mišias. Po mišias konduktavau. Nuo kapinių grį-žęs ir papusryčiavęs tuoj pas ligonis ėjau. Grįžęs pusvalandį ilsėjaus. Po pietų ėjau miestan, buvo knyg-dumenratų biure, buvau pas Petronį. 6 val. grįžęs tuoj kitokį korektijau. Po 7 val. su Kun. Šova ėjova naujai atidengiamas krautuvės šventinti. Vakarie-niavom ir arbatos gėrėm. Po 9 val. grįžom. Papote-riavęs apie ½ 11 val. gulėjau.
5. Sekmadienis. Atodrėgis, nijuota. 7 val. mišias bažny-čion sėdau klausyklon, bet penitentai po vieną rinkosi. ½ 8 val. ėjau kalėjiman, kame koplyčioje kalinians laikiau mišias ir pirkalbėlę sakiau lietuviškai ir lenkiškai. Po pusryčių išbaigiau vėl spaviedoti. Per sumą, kurią vokiečių kariškasių kapelionas Kun. Faillaske, poteriavau ir porą spaviedojau. Po pamaldų atėjo trumpuose rūbuose, barzdą kien

apžilęs kun. M. Krupavyčė, katal-krikščionių laik-
raščio „Laisvoji Lietuva" redaktorius – Vilniuje. Ka-
dangi Vilnių užėmė lenkai, o gi prie Vilniaus bei
bolševikai artinasi, minėtasai redaktorius perso-
kėlė Kaunan, nes tenai t. y. Vilniuje, kaipo užlaim.
bolševikų priešui, pavojus gręsia. Čia Kaune tos
pačios pakraipos pradėjo leisti „Tiesos Kardą".
Buvo ir pas mus pietus. Po pietų trumputį ilsėjaus. 4 val.
mišparus laikiau ir relikvijų dalijimui. Vakarop
pasitaisęs skaičiau. Apie 11 val. gulčiau.
6. Pirmadienis. Trijų Karalių šventė. Atodrėgis
Po 7 val. nuėjęs bažnyčion iki ½ 9 val spaviedojau. Išda-
lijęs komuniją votivą giedojau po kurios suplikacijas
lenkiškai. Taip gerą pusvalandį paspaviedojęs pailsėt
pusryčiauti ėjau. Po pusryčių tuojau t. y. ½ 11 val
sakiau lietuviškai o po sumos lenkiškai pamokslą.
Per ištisą sumą spaviedojau ir išdalijau. Po visam
tuoj ėjau pas du ligoniu ties Petrufka. Grįžęs ir
papietavęs ėjau konduktuoti iš namų į kapus. Iš ka-
pų grįžęs tuoj ėjau kalėjiman pas ligonį su sakramen-
tais. Nors kun. Šova buvo grįžęs, bet mišparai do-
nelaikyta, mat laikų susirinkimas. Tad ½5 va[l]
giedojau mišparus po kurių relikvijų išdalijęs
ėjau eksportuoti iš naujų bažnyčion; kelias šla-
pias ir tamsu. Nors iki 6 val. buvau visą laiką ant
kojų bet netaip pavargau kaip kitados. Tuoj vakarie-
jo su kolenda eiti – nėjau. Kun. Šova įkalbinėjo, kad
eičiau, bet kadangi jisai eina tai aš kaipo pavargęs
neisiąs. Susivaržijom. Arbatos pagėręs po 9 val gulian.
7. Antradienis. Atodrėgis, vijurka. 7 val. kėlęs ėjau baž-
nyčion, kame porą žmonių išspaviedojęs egzekvijas
giedojau. Po mišių „libera" atgiedojęs tuoj iš baž-
nyčios lydėjau nabašninką į kapines. Po pusry-
čių netrukus pas ligonį kariuomenėn vežė (6 varstai)
Grįžęs poteriavau. Po pietų valandžiukę prasnū-
dau. Vakare 6 val. iš Šančių klebonas kun.
Benediktavičė atvažiavo, kad mus pas savę

neišvežus, tangi iš namų pradėjom važiuot bet toliau pėsti ėjom nes rogių netyręs kelias.
Nuvažiavę turį profesavom (+80k). Pogeras su kumpiaku vakarienės profesaūsę nebaigę.
21 pradėjom visų pirmąjį. Iš 7 val. metų lose (+106 fb. visų) ir su kun. Šova pėsti grįžom Karmelitosną.
8. Trečiadienis. Iš nakties truputį pašalę. Apie 8 val. mišią skaitęsi. Po pamaldų apie 10 val. vienas važiavau Girstupin, kame sutikęs ateinančius sargą, varg-onininką ir zokristijoną — pradėjau kalėdoti. Ėjome per griovius, kalnus pėsti (kalėdojom Mickevyčiaus parakų, Girstupį ir Tonelį. Pirma valandą aut Tonelio kalno ga-vome piety su konjaku; privalgydėtio gerai. Apie 3 v. baigę kalėdoti nėjome prie Balsių, nors prašė turjau esti, bet grįžome pėsti namo. Arbata pas Balsius (Šaučių parapijoje) skirta 6 val. vakare, į kurį laiką prisiųsti arklį kad nuvažiuoti. Nors kun. Šova bu-vo pažadėjęs tą valandą iš miesto grįžti, bet deja iki 7 val. nesulaukę su kun. profes. Česnu važiavom pas Balsius kalėdoti. Vakarienė buvo puiki. Po vakarienės mergaitės dainavo, ratelius ėjo. Po 11 v. vokiečių karervio su šautuvu vesdinti grįžome klebonijon. Kun. Česnys pas mane apsinakvojo. Guliau apie ½ 1 val. Aplankiau 43 gyventojus.
9. Ketvirtadienis. Apsiniaukę, atodrėgis. Kalėdojau ½ 8 val. mišią skaičiau, po kurios gerą pusvalandį spaviedojau. Po 10 val. vienu vėžimais važiavom Ylės-kunų kaiman kalėdoti. Apie 1 val. gavome karališką pietų. Apie 3 val. pas tą patį, kuris davė pietų, nenorinuką išgėrę stiklą arbatos grįžom namo. Po kai-mą bevaikščiodamas ir bavargau ir padalkas gero-kai nušlapau. Išviso 44 šeimynas aplankiau. Šiandie arkliais iš Kovarsko ~~sav~~ atvažiavo ~~brolis~~ ~~[illegible]~~ kun. Šovos brolis. Guliau po 9 val.
10. Penktadienis. Iš nakties truputį pašalę, dieną irgi šalo truputį. ½ 8 val. giedojau mišią, prieš kurią

sparšiedojau. Po pusryčių pas tris ligonius važiavau. No ligonio pavėži miestan; nuvykau pas Petronį. Buvau pas k-gus Penkauską ir Tautelėnį. Po pietų užėjo pas mane K. Sterkutas iš po Košedovių, pas mane apsinakvojo. Apie 7 val. ėjau iš naujų bažnyčion eksportuoti, kitą no vartų šleidau bažnyčion. Papoteriavęs ir šį tą paskaitęs 11 val. guliau. Pas mane apsinakvojo K. Sterkutas.

11. Šeštadienis. Truputį šalo. 6 val. keliaus, nes pas mane nakvojęs K. Sterkutas 7 val. turėjo nuvykti Pažemunėn į II pėstininkų Lietuvių pulką, kurian pastojo. 7 val. giedojau mišią su Libera prie lavono. Arbatos išgėręs iš bažnyčios lydėjau kapinėsna. No kapų tiesiog Šiaulių miestan vykau. Buvau pas kun. Penkauską, pas k. Vastiku, iš Kasrūsero knygyno, kaune pirkti metų mėnesinį dvasiškijai laikraštį „Gaudytojį" užsipreumeravau (5 rb). Šiek tiek suvargęs apie 1 val. grįžau. Pusvalandį prieš ir po pietų ilsėjaus. Val. 4 mišparus laikiau, po kurių tuojau pas ligonį ėjau. Paskaitęs pamokslo 11 val. guliau.

12. Sekmadienis. Pašalę. 7 val. keliaus. ½8 ėjau kalėjiman kame mišią atlaikęs sakiau trumpai lietuviškai ir lenkiškai pamokslėlius. Grįžęs ir papusryčiaujęs truputėlį pamokslėlio skaitėiau, kurį prieš sumą lietuviškai o po sumos lenkiškai sakiau. Kun. Šova paminavedžių belaukdamas ir nesulaukęs, prie valandos susivėlinęs pradėjo sumą per kurią Jozapiečių orkestras grajo. Pradžioje sumos ate jo paminavedžiai, ištiko maž giedorka, todel ir muzika buvo. Keistai man pasirodė, jog celebrantas nedavęs slinho (susivėlinoate ti.) per mišią davė pabaigusiųjų o po sumos slinką. Po slinko orkiestras maršą užgrajo – negražu, tolakiau jog jau buvau sakykloje ir visi žmonės pamokslo laukė. Apie antrą valandą vieną o prieš mišparus antrą krikštijau kūdikius. Po paminalių kun. Šova su atvykusiu praš

kun. Liaušu vysko steigiamajan-lenkų. Jo zaprėčių susirinkimai. Apie ½ 4 val. man baigiant pietų valgyti; jis grįžo. 4 val. atlaikęs mišparus, relikvijų išdalytųs, davinau Plieną. Grįžęs pas save radau inspektorį, kun. Paltaroką, kuris pirko mūsio prel. to mano didėis Pavylaičio kryžiu-kapaunikiško už 150 rb. Jau išvemant atvyko vokiečių Karo Kapelionas kun. Faul'is, dėgi atėjo su seniūnu, klebonui paaiškintas, koks tai buvęs mokytojas, kuris dabar važinėja į kaimus kad vardu Lietuvos vyriausybės, paragintus jaunimą prie krašto gynimo nuo priešų-bolševikų. Apie 11 val. gulėsu.

Jau kelinta sieloj kartais vyduriai nesopėta, matyt kalėdodamas turėjau ką nors kaus suvalgyti.

13. Pirmadienis. Iš nakties truputėlį pasnigta. Po pietų atodrėgis prasidėjo. Apie 8 val. mišią skaičiau. Po pusryčių pas ligonį ėjau. 12 val. ėjau konduktuoti. Antrą valandą po pietų su dru. Kun. Šovu ėjome pas Vyskupą į kaunto kunigų konferenciją. Pirmas buvo gvildenamas klausimas: kaip žiūrėti į krikšč.-demokratų partijos paskelbtąjį nutarimą jog „dvarai jau šiandie turi būti išdalyti mažturčiams išbežemiams..." Buvo kalbėta ar toks būdas ateimimo žemės nuo dvarininkų nepriešingas krikščioniškai etikai. Daugumai matyt nužiūri; jog etikai krikšč. priešinga. Rezoliucijos nebuvo jokios išnešta, tik pasakyta jog netaktingu būdu paskelbta nes nepriminėmata ar visų dvarų žemė ir ar be atlyginimo. Kad atsakantįai tą dalyką peržiūrėjus, pavesta kun. Macelevičiui ir kitiems išsamtikrai peržiūrėti teologiją ir sekančioje konferencijoje duoti pilną atsakymą į viršminėtąjį klausimą sulyg bažnyčios mokslo. 5 val. posėdis užsidarė. Grįžęs namo turėjau konduktuoti eiti. Kun. Šovą kunigikį pakrikštijęs kurs atnuši rublį, ir man užklausus, ar tas žmogus kur dieną ne konduktą davė 3 rb. matuoši, kaip buvo žadėjęs, sako jog rublį davė. Nuodaimas rublį turėjo nuotykį jog ne krikšto kunigai ne tokijo. Ar gi matydamas jog tas žmogus

kaip pajokiruni dadėjo prie kondukto rublį, sakiau tarnautui, kad laidoti neitu, aš vienas sakau palaidosiu ir duotus pinigus 4 rb (reiškia tik 3 rb. nes per nesusipratimą vieną rublį pridėjau prie kondukto) grąžinsiu, dymas tad laidosiu. Taip tad ir padariau, to toliau jog žmogus tarnams sakės viskas esą apmokėta. Išėjęs tuoj atidaviau 4 rb., o kuomet žmogus užklausė, kaip gi tarnai atsakiau jog jie neturi ko esti; nes nemokėta, o jog jie iš to pelno gyvena, aš gi iš priederamus turiu ati- ir eiti pinigus gi grąžinu nes matyt kad neturi ko mokėti; kad neatnešei; atsakė — jog pinigus su savim turįs, toliau kalbos nebeleidžiau ir tylom mėjo. Nuo to buvau susierzinęs. Val. 9 galvą trinkau. ½ 11 val. guliau.

14. Antradienis. Nešalta, per dieną sniegavo. ½ 8 val giedojau egzekvijas, mišias ir libera. Po pusryčių apie 10 val. prisiųstas arkliais važiavome Petrošiūnų kaimuan kalėdoti. Apie pirmą valandą pas Majauską pietavome apie 4 val. nebaigę kalėdoti vakarienavome pas Burkevičę. Iš viso 69 įėjimus per dieną padarėm, žmonių apie 3 goatlankem. Po 6 val. grįžome namo. Pas manę kun. Ir tūanas iš Provėniškio apsinakvojo. Gulian apie 12 val.

15. Trečiadienis. Kalėdojau. Nešalta, tyku. ½ 8 val. egzekvijas, mišias ir libera giedojau. Po pusryčių tuoj pas ligonį Peterburgo kaimuan važiavau, nuo ligonio važiavau Petrošiūnuose kaime radęs jau atvažiavusius vargoninką ir zakrastijoną su sargu laidojom numirėlį. Nuo Petrošiūnų kaimo tiesiog su kalėdu važiavom į Zeimantiškių ir Dievštoteliškių Ormalių. Pas vieną ūkininką pietus gavom: varinių kopūstų (visi iš vieno blindo su medinius šaukštais valgėm), mėsos ir kavos. 38 pirkias atlankės apie 4 val. namo važiavo dauter su zakrastijonu su zakrastijonu ir vargoninku pas Balsius aut tonelio. Čia prispyrė kavos gerti. Po 6 val. grįžom.

Papoteriavęs apie ½11 val. guliau.
16. Ketvirtadienis. Truputį vėjuota. Prieš 6 val. keliaus. ½7 val. giedojau egzekvijas mišią ir libera prie nabašninko. Po pamokslų porą žmonių išspaviedojęs lydėjau į kapus. Apie 10 val. prisistatė arkliais važiavom kalėdoti Peterburgo kaimai ir Augst. Petrošiūnus. Peterburge gavome pietų. Visur krikščioniškos pirkioje poterių klausiau, visur visos augesnės mergaitės nemokėjo nė 7 sakramentų nei 5 atgailos sakramentų pastapsnių dal. Arti 30 pirkių atlankę apie ½4 val. grįžome. Grįžtant giedojo išroti, o vėliaus ir gerai lijo. Ilgai ketinęs tuoj ėjau miestan pas Petronį ir kun. Rektorį, pastarajam grąžinau 1000 rb. Ob-Ost, užtat atgal gavau 2000 rb. visu pinigais, pirmiaus užstatytų. Begrįžtant ir lijo ir drebliru snigo. Prieš kilio traukiniu važiavau. Po pietų nervingai galvą skaudėjo, todėl po 10 val. guliau.
17. Penktadienis. Išnaktis pašalę truputį. Prieš ½7 v. keliaus. Dar prieš 7 val. išėjau su grabo tom mišiom po kurių rekvizicijų giedojau lietuviškai ir latiniškai dalyvaujant. Per visų karo kapeliono mišių vieną išspaviedojęs poteriavau, o po jo mišių egzekvijas giedojau. Po to į vesdinęs moterį grįžau pas save klebonijon. Prieš pietus truputėlį išsijausiu. Po pietų apie 4 val. papoteriavęs su kun. Šova ėjome pasiklausyti ~~Lat~~ Lietuvių Konferencijon. Buvome užėję ministerijų rūmuosna, kad į [illegible] bilietų gavus, pasirodė jog ten nebeduoda. Tuomet ėjome miesto teatran, kame 5 val. turėjo prasidėti antras Konferencijos posėdis. Kadangi prie durų stovis ir patikrinantis įėjimą svečių kun. Šovai buvo pažįstamas, tai šiaip taip įėjome ir viršutinėse ložėse sėdome. Kadangi buvo lyderių frakcijų pasitarymas, posėdis prieš 6 val. prasidėjo. Atskirų frakcijų lyderiai skaitė savo pareiškimus: 1° krikščionys demokratai; 2° santariečiai; 3° socialistai liaudininkai; 4° žydų frakcija; 5° bepartyviai dar-

kosčiuvinių kuopelė (pareiškė savo nepasitikėjimą
Valstijos Tarybai ir Laikinai Ministerijai išėjo
iš Konferencijos du atstovu, nes toj kuopelei tiek
ir tebuvo narių, savo išėjimą pamatavo tuo, jog
konferencijoje mažai esą atstovų darbo žmonių;
6º baltgudžių frakcija; ~~7º~~ baltgudiškai skaitė;
7º Bepartyvių frakcija; 8º. Tulo apskričio dvar-
ponių ir bajorų. Po tų visų pareiškimų reikėjo
išnešti bendrą rezoliuciją. Tuomet krikščionių
Demokratų lideris užpropanavo pertrauką
laike kurios lideriai frakcijų pasitarę išneš-
tų tinkamą rezoliuciją, pertrauka tęsėsi valan-
dą. Bendros rezoliucijos nelaukiau išnešant
ėjau namo 8 val. Čia priminsiu jog visų frakcijų
pareiškimai vieni kitiems labai panašių, kaikurie
ir Valst. Tarybai ir Laikinajai ministerijai
pasitikėjimą ir paramą pareiškė, kiti jų dar
bus pateisinančiais laike, kiti tylomi praėjo.
Grįžęs ir pavakarieniavęs po 1/2 11 val. guliau.
Kun. klebonas kaip girdėjau 1 val. grįžo.
Priminsiu jog rytmečiu Konferencijos prezidy-
je Laikinoji valdžia per Ministerį pirminin-
ką p. Sleževičių referavo veikimą. Kalbėjo gra-
ir graudingai – daugelis apsiverkė. Iš Liet. Valst.
Tarybos referavo Šilingas – geras kalbėtojas.
18. Šeštadienis. Iš nakties pasnigta, ir 10 val. snie-
gai per pusvalandį sningo. Oras nešaltas, užėjus
atodrėgis. 7 val. kėliaus. 1/2 8 val. girdėjau ekspe-
vijas ir mišią pas kunig. kleboną. Po pusryčių pa-
lig oni kunvai. Apie 10 val. su kun. Šonu ėjome Šve-
čiany Lietuvių atstovų konferencijon. Pas Jano
raštininką įėjimo bilietų norėjom gauti, gavom
pasinaudoti vieną, kurio aš ir įėjau. Beeinant
teatro sodan sutikome prie teatro mūsų einančią
Lietuvių kareivių (apie 4–6 rotas su ginklais) kurie
prieš konferencijos vietoj sustojo eilėmis.
11 val. posėdžius atidarius kalbėjo kareivijos

atstovai: 1º apsčerių Steikūnas 2º karevių.
Po to konferencijos pirmininkas prašė kad visi eitų čion stovinčias Lietuvių kariuomenės sveikinti tvarkoje: 1º Konferencijos prezidiumas Taryba, ministerijos, konferencijos nariai ir svečiai. Tokioje tvarkoje buvo visi laukan. Sustojus čion kariuomenę konferencijos pirmininkas trumpą prakalbėlę pasveikinus kareivius po ko sekė iš kareivijos iškilmingas „valio".
Tas pats pirmininkas prakalbėjo lenkiškai ir į lenkiškai kalbančių Lietuvos kareivių kurie stovėjo gale, pas jos iš kariuomenė lenkiškai atsakė. Po to visi grįžo konferencijon. Atakar turėjo apsaugos krašto klausimą svarstyti. Pirmininkas konferencijos nepropozavo sueiti L. Tarybai, Laikin. Valdžiai, konferencijos prezidiumui ir frakcijų lyderių - pasitarti. Pertrauką dienos prašė pusei valandos. Tą pertrauką tęsėsi mums dvi valandi bet do negalas nes ½ 3 val. vakare plenumui susirinkus buvo pastatyta balsavimui, kad pertrauką padaryti pertrauką ir priešpiet rytoje pradėti darbą. Upas svečių blogas nes girdėjosi kalbos apie ministerijos krizę. Ministerija arba ministerių pirmininkas norįs diktatūros įvesti; Lietuvos Tarybos nutarimų laužytis; krikščionių gi demokratai priešinasi, nes Laikinasai kabinetas esąs kitokas. Pavalgęs pietų ėjau keletą kvietyti ir aušparų laikyti. Po aušparų apie valandą ilsėjaus. Apie pusę antros vieną kvietė. Tįjau ½ 10 val. reikėjo pas ligonį eiti. Kadangi bebuvo bažnyčios raktų, nes zakristijonas miestan išėjęs buvo, todėl be šventųjų aliejų ir šv. sakramento ėjau. Nuėjęs ir ligonį išpažinčia grįžau. Radęs zakristijoną pasiėmęs tuoj ėmiau šv. sakramentą ir antrą sykį grįžau pas ligonį, kad suteikęs paskutinius sakramentus. Po ½ 12 val. grįžęs, netrukęs guliau iš nuovargio. [illegible]

19. Sekmadienis. Kartais truputėlį sniguravo; oras nešal-
tas, lyg atodrėgis. Po 7 val. kilęs ėjau spaviedoti. Valandą
paspaviedojęs skaičiau votivą po kurios suplikaciją len-
kiškai giedojau. Dar pusvalandį paspaviedojęs ėjau
pusryčiauti. Po pusryčių tuoj sakiau lietuviškai
o po sumos lenkiškai pamokslus. Per sumą spavie-
dojau. Po lenkiškojo pamokslo daviau šliūbą po ku-
rio keletą moterų įvesdinęs klebonijon grįžau. Laik-
raštį „Lietuva" paskaitęs poteriavau. Po pietų pasilsė-
ti norėjau bet interesantai nedavė ramumo. Kun.
Šova apie ½4 val. grįžo iš Kamendulių bažnyčios, ka-
me jis pamaldom buvo. 4 val. mišparus giedojau
laikiau po kurių relikviją dalynau. Po to viso
grįžęs, labai suvargusiu jaučiaus, todėl valandą ilsė-
jaus. 6 val. kedrinę krikštijau. Vakare jaučiaus gera.
Guliau ½11 val.

20. Pirmadienis. Silpnas vėjelis. Nuo pat ryto (-2°) šal-
tis vis kilo augštyn. 7 val. kėliaus. ½8 val. giedojau
egzekvijas mišią ir libera. Po pusryčių su kun. Šo-
va Lietuvių delegatų Konferencijon svečiais.
Vakar arba užvakar vakariniame posėdyje
jei teisingai išsireikšim, Konferencija suskilo, nat
kuomet socialistai-liaudininkai-demokratai
lyko krikšč.-demokratų drauge su santariečiais
ir bepartyviais perbalsuoti, užprotestavo ir savo
atstovą iš prezidiumo atšaukė, atsisakė balso bet
posėdžiuose patariamojo balso pasilikę.
Taigi socialistai-liaudininkai-demokratai ir
nekalbėjo tik kartais kalbą. Šiandie tęsė krašto
apsaugos klausimą, buvo keletas kalbų, svarbiau-
siuos posėdyje, nes daugiausiai frakcijų lyderiai
pertraukimo tarias ir pareiškimų išneša. Ner-
tonią prieš pertrauką, pusei valandos pasvaikščioti
aš namo vykau. Pietus pavalgęs tuoj konduktuoti
vykau. Nuo kapų tiesiog Seiman-Mrestan pas Petra-
nį vykau, 6 val. tramvajum grįžau. Apie 7 val
eksportavau bažnyčion. Po 11 val. guliau.

21. Antradienis. Iš nakties gerokai pasnigta. Šalo – 6°.
Prieš ½ 7 val. keliaus. Elektriškos šviesos nebuvo, tad baž-
nyčioje tamsu prie keletos žvakių. Prieš 7 val. giedojau
egzekvijas, po jų mišią ~~prie~~ už nabašninką. Norin-
čių išpažinties išklausęs pusryčiautu ėjau. Po pus-
ryčių tuoj į kapus nabašninkas lydėjau. Val. 10
su bažnyčios tarnais, pasiųstais trim arkliais
kalėdoti važiavom Muravonių Girstupių.
Vienoje vietoje valgiau o antroje atsisakiau nes
nenorėjau, tad kolai tarnai ir vežėjai valgė sė-
dėjau. Arti 50 gryčių atlankęs, jau vakarui sutemus
grįžau. Po ½ 11 val. gulčiau.
22. Trečiadienis. Nešalta – 3°. ½ 8 val. keliaus. 8 val.
~~giedojau geo~~ skaičiau gedulių mišią, vargoninin-
kas mat serga; libera giedojau vienas. Po pusryčių
poteriavau. Per dieną kaž kol silpnai jaučiaus, dau-
giausia gulinėjau – miegelbojau, galvą vis sunki.
~~Po pietų~~ Val. 6 ėjau eksportuoti iš namų bažnyčion atly-
dėjau. Lydint giedojo keletas giedorių 4 balsais.
Šiandie užsibaigė posėdžiai Lietuvių Konferencijos.
Gulčiau apie 10 val.
23. Ketvirtadienis. Nešalta – 3°. 6 val. keliaus. Po ½ 7 val. su kun.
Šovu egzekvijas giedojom, vargoninkas serga. Egzekvijas
begiedant užgeso elektra, tad žvakių laukėm. Po egzekvijų
skaičiau mišią, po kurios su vikarastijom antras giedojau
egzekvijas, klebonas mat pas ligonį buvo išėjęs. Po pusryčių
tuoj iš bažnyčios kapuosna nabašninką lydėjau. Prieš
pat pietus ėjau čia pat ligoninėn pas lietuvių kariuomenės
kareivį – ligonį. Gulčiau po ½ 11 val.
24. Penktadienis. Iš ryto rūkas, šaltoka. 7 val. skaičiau mišią po
kurios relikvijų dalijau. Gerą pusvalandį paspaviedojęs ėjau
pusryčiauti. Po pusryčių susivėlinusią ateiti pusaurlių
senukės ėjau bažnyčion spaviedoti. Po 10 val. susiradu-
tu vežiju važiavau pas ligonę. 3 val. po pietų eksportu-
vau bažnyčion, 7 val. antrą irgi bažnyčion atlydėjau.
Papoteriavęs apie 10 val. gulčiau.

25. Šeštadienis. Šaltoka. ½ 7 val. su kun. Šovu egzekvijas giedojau, po kurių mišią skaičiau ir Libera prie kūno giedojau. Po mišių kitas giedojom egzekvijas. Papras-čiausiai į kapines lydėjau iš bažnyčios du nabašninkus. Nuo kapinių po miestą vaikštinėti ėjau. Grįžus klebonijon tuoj atvažiavo pas ligonį važ. ~~Petro~~ Vieškunių kaiman (6-7 varstai). Nuo ligonio važia-vau to pačio kaimo mokyklon, kame truputėlį vai-kus tikybos klausinėjau. ½ 2 val. grįžęs poteriavau. Popietų gerą valandą prasnūdau, mat suvargę-sių po važinėjimo jaučiaus. 4 val. mišparus gie-dojau. Vakarieniavom vėliau, kaip paprastai, nes pas kleboną buvo keletas Juozapiečių susirinkimas. Po va-karienės šį tą skaičiau. Gulęs apie 11 val. negreit užmigau.

26. Sekmadienis. Smagiai šalta, nežymus vėjelis. 7 val. kelęs ir barzdą nusiskutęs ėjau spaviedon. Per gerą pusvalandį išspaviedojęs ir komuniją išdaly-nęs grįžau klebonijon ir laukiau iš kaimo arklių, kad nuvažiavus Kamendulių bažnyčion suprašal-dom. 9 val. prisiųstais arkliais aš su zakrastijonu važiavom Kamenduliuosna (5-6 varstai nuo Kau-no). Važinėdamas gerokai pašalau. Kamendulėse truputį apšilęs ėjau bažnyčion. Tris bobeles išspa-viedojęs ir komuniją išdalynęs mišiom rengiaus. 11 val. pakrapyjimas ir suma, kurią giedojau, gie-dorkos per sumą nevisur mokėjo atsakyti. Po mi-šios suplikacija ir pamokslas, po kurio užprašy-tas važiavau užkąsti „kaip jie vadina„ ant pietų" netoli nuo vienuolyno pas Majauskų ūkininką. Apie antrą valandą per Kamendulius grįžom. ½ 3 val. buvau namie. Niekuo nelaukęs guliau ir gerą valandą ilsėjaus. Vakariop padėjau skai-tyti bažnyčioj surinktų pinigų. Apie 6 val. leidžiaus konka Senajan miestan pas Ant. Petronį į jo sūnaus krikštynas. Nuvykęs radau bekrikštijant kūdikį. Po krikšto netrukus buvo vakarienė su įvairiais gėra-lais, gera užkanda. Vakarienė buvo puiki, daug ska-

grąžiais keptos ir sūrio mėsos. Po vakarienės visi sėdo prie preferanso o kiti prie stoso prie paskutinio ir ilgai be pertraukos. Iki antros trečios valando aktyviai lošime dalyvavau o paskui prie kolūkių pardavinėjau. Kadangi prieš pat eiti namo tolyn ir vėlai prikadarių daugybės pavojinga, prasėdėjau iki ½ 7val. ryto prie kortų. Jiems prasivertus leidžiant Karaliečių tų bažnyčion. (Per vakarienę buvo 7-9 kunigai 4-5 svietiškiai) Per visą laiką apie 200rb. pralošiau.

27 Pirmadienis. Truputį vėjuota, šalta -9°R. Val. 7 grįžęs tuoj bažnyčion ėjau. Gerą pusvalandį spaviedaję giedojau su kun. Šovu egzekvijas, po kurių mišias ir Liberą giedojau. Po pusryčių iš karto į gražias vietas mieste ir priemiestyje - Petruvka buvau pas 4 ligonius. Apie 12 val. grįžęs namo tuoj guliau ir iki ½ 5val. miegojau. Atsikėlęs poteriavau. Po vakarienės ilgą laiką su kun. Šovu šnekučiavomės ir užkandome. Apie 10 val. guliau.

28. Antradienis. Vėjuota, šaltoka -7°. 10 7 val. kėliaus. ½ 8 v. su kun. Šovu egzekvijas giedojau. Po egzekvijų giedojau mišias ir Liberą. Per dvi iš tą skaitydavau ir interesantus priimdavau, klebonas mat išvažiavo kaledoti išlaukti. ½ val. buvau voniuoje prausties. Apie 10 val. guliau.

29. Trečiadienis. Nežymus vėjelis, gražu - saulėta, šalta -10° iš ryto. ½ 8val. su kun. Šovu egzekvijas giedojova. Po egzekvijų ~~skaičiau~~ giedojau mišias ir Liberą. Po pusryčių prisiųstu arkliu važiavau Petrošiūnų ir Viesiūnų kartu lankyti moksly. Kryžkelėje jųjų po pusvalandį klausydavau vaikų tikybos. Tas kuris manęs vežė - Virbašius užsivežė pas save ir neva pietais pavaišino. Apie antrą grįžau. 3 val. ėjau Konduktorų. Nuo nepasaulių ėidamas truputį pasivaikščiojau ir pas pilę Babickaitę, lietuvių teatro režisorą užėjau. Apie 5 val. grįžęs tuoj pas 3 ligonius lietuvių karevių ligoninėj buvau reikalautas. Dar pas

pirmąjį ligonį besant, taippat su svečiausiu atėjo Kauno garnizono kapelionas kun. Bručas. Išėjo tad nuėjo pas svečią o aš antrą išspaviedojau. Iš ligonių kun. Bručas užėjo pas mus, drauge vakarieniavom. Po 10 val. guliau.

30. Ketvirtadienis. Graži, tyku; šaltoka -9°. 7 val. kėliau. Su vargonininku atgiedojęs egzekvijas, giedojau mišią ir Liberą. Po pusryčių ėjau iš karto pas tris ligonius; grįžęs vėl ėjau pas kitus tris. Nuo ligonių ėjau Senajon miestan; buvau Vyskupo kanceliarijoje, kame vasario mėnesiui paėmiau „direktorium". Grįždamas buvau vienoj kitoj krautuvėje, pirkau cigarečių 150 ~~už~~ už 1,05 lit. sruoglą siūlo už 5 rb. ir mažiausių. ½ 2 val. grįžau. Po pietų poteriavau ir valandą prisnūdau. Vakare su klebonu apsiskaitėm, už mišias ir egzekvijas sausio mėnesio apmokėjo. Po vakarienės pamokslo pasiruošęs po 10 val. guliau.

31. Penktadienis. Graži, šalta -11°. 7 val. nuėjęs bažnyčion spaviedojau ir poteriavau. 8 val. giedojau cabuntis mišią. Po pusryčių apie 11 val. buvau kalėjime, kame nurodžiau, kiek pakelti aukščiau altorių, kad būtų patogesnis. Vakare apie 5 val. su kun. Šovu ėjome vaikštinėti, užėjome pas vokiečių kariškąjį kapelioną kun. Faisą. Gerai išgėrę arbatos ir barjonės „21" feniguis. ½ 7 val. grįžome. Apie 10 val. guliau.

Vasaris mėnuo.

1. Šeštadienis. Gražu, tyku, -9°. 7 Prieš 6 val. sužadino pas ligonį eiti. 7 val. giedojau calutinę mišią. Po pusryčių ėjau pas antrą ligonį. 9 val. su kun. Šovu ir zakrastijonu važiavome Kamendulių bažnyčion, kame egzekvijų atgiedojo kun. Šova laike giedulingas pamaldas. Aš laike mišias keletą vaikų išpažinedojau. Po kun. Šovos mišios gavome užkąsti sutito preuo ir kiaušinių. Apie pirmą val. mokytoja mūsų 40 vaikų atvedė iš Petrošiūnų mokyklos pie išpažinties, gi iš Vieškunų 10 vaikų. Per gerą valandą su kun. Šovu išklausėm visų. Prieš iš Kamendulių išvažiuosiant gavome po stiklą kavos. Grįždami Kaunan buvome sustoję Petrošiūnose pas vietą ūkininką, kame irgi šį-tą davė užkąsti. 5 val. grįžome namo Karmelituosna. Apie 10 val. gulian.

2. Sekmadienis. Tyku, gražu, šalta. ½ 8 val. pas ligonį ant Petrufkos važiavau. Grįžęs laikiau votivą ir suplikaciją lenkiškai giedojau. Po suplikacijos gerą pusvalandį spaviedojau. Po pusryčių sakiau lietuviškai o posumos lenkiškai pamokslą. Per sumą išbaigęs spavidoti porą moterų, įvesdinau. Po lenkiškojo pamokslo tuoj pas ligonį ėjau, grįžęs kūdikį krikštijau. Po pietų ėjau į Aleksanderschule, kame miręs felčeris-karininkas, norėjau matyti su kun. Bručiu, garnizono kapelionu pasikalbėti; kad kartais jiems laike mišparų neatlydėtų bažnyčion nabašninko, bet paaiškėjo, jog su lietuvių kareivių pagarba bus trečioj į kapus lydimas. Grįžęs ir truputį papoteriavęs 4 val. mišparus laikiau ir relikviją dalyvau. Grįžęs klebonijon daug perleidau interesantų. 5 val. ėjau ligoniui pas sergantį kareivį, lietuvių kariuomenės. Apie 10 val. gulian.

3. Pirmadienis. Gražu, tyku. Iš ryto šalta, po pietų atlyžo.

½ 8 val. giedojau šv. mišių ir žvakes šventinau, šiandie
mat šv. Blažiejaus diena. Po mišių tuoj nabašninką
iš bažnyčios į kapus lydėjau. Po pusryčių poteriavau
ir skaitinėjau kun. prof. Bučio „Tikėjimo dalykai".
Po pietų 3 val. buvau nuėjęs Šeštapavi [illegible]. Grįžęs
ėjau su kun. Šovu į namus, kame prie lavono giedo-
jom gedulingus mišparus. Čia arbatos begeriant
atėjo žmogus kurs prašė kad kūdikis krikštyti. Tuoj
grįžęs bažnyčion krikštijau kūdikį, po ko poteriavau.
Minėtina, kad po pusryčių buvau šauktas be šv. sakra-
mento pas ligonį, tyfu sergantį ligonį - buvau.
Apie 10 val. guliau.
4. Antradienis. Nešalta -3°, trupučiuką sniguravo. ½ 7 val.
egzekvijas giedojom. ½ 8 val. su kun. Šovu eksportavom baž-
nyčion, kame tuoj egzekvijas giedojom. Po egzekvijų tuoj
laike vokiečių kapelionas kun. Farl'is o paskui aš. Po
mano mišias kun. Šova į kapus kondukitavo. Netrukus
po pusryčių patys žmonės atlydėjo bažnyčion lavoną,
kurį atgiedojus tuoj į kapines nulydėjau. Iš kapų grįžęs
tuoj su kun. Šovu buvova užlipęs ant bažnyčios ir ten šį tą
kasinėjom. Po pietų tuoj pas ligonį ėjau, to ligonio-kūdi-
kio motyna nuo ligos turbut, iš proto išėjo. Jinai žmonių
nepažino, jos iš vilnių laikų, su nuoširdumu pusėtinai
kalbėjo, ant paragrafų, ant ant žiūrių atsakė; kuo-
met pradėdavo verkauti, man užginant apsistodavo
sakyti sprigą rodauti; sakau kad nevalia to daryti,
atsako: ant nevalnia. Liūdna ir labai liūdna, bun-
ti nesenčias sirgo, paskui išbluduri motyna, dalą
sūnus, vyras gerovas [illegible] irgi nevisai atrodo
sveiko proto. Apie 4 val. į lydėjau bažnyčion atvežtą
nabašninką. Tą pačią atvėja ir kūdikį pakrikštijo.
Vakarieniaup poteriavau ir „Tikėjimo dalykai" skaičiau.
Gulian po 9 val.
5. Trečiadienis. Nešalta -2°, be vėjuota ir pusle. 6 val. kėliau
½ 7 val. atgiedojęs egzekvijų mišių su libera giedojau. Po to antros
egzekvijos. Papusryčiavęs tuoj iš bažnyčios į kapus lydėjau na-
bašninką. No kapų grįžęs tuoj į Petrošiūnų kaimą pas

ligonį važiavau. No ligonės to pačios kaimo mokyk-
lon važiavau. Iš čia antron mokyklan Kaimeliškiuo-
se o iš ten Viešintų mokyklon. Iš Viešintų (6 varstai)
grįžtant gerokai pūstė, važiavom veik žingsniu nes
vienas arklys labai senas ir vargiai pabėga, o antras
nors jaunas bet rumbus. ½ 3 v. grįžęs pietavau. Trupu-
tėlį papoteriavęs ėjau į kapus lydėti vieno mirusio, o antrą
iš naujų bažnyčion atlydėjau. Suvargau gerokai.
Po vakarienės su klebonu pasiskaitę laikraščių apie 10 v.
gulėm.

6. Ketvirtadienis. Tyku, šaltoka -5°, saulėta. ½ 7 val. giedojau
egzekvijas mišią ir libera. Paskui giedojom antras egzekvi-
jas. Per klebono mišią papusryčiavęs ėjau iš bažnyčios
į kapus nabašninko lydėti. No kapų grįžęs tuoj važiavau
pas ligonį, no to grįžęs ėjau ten Petrufkoa pas antrą li-
gonį be šv. sakramento, nes ligonis nič niekno nenalkę lyg
kokiame letarge gražiai miega. Grįžęs ir valandos
nepasibuvęs vėl pas du ligoniu nuėjau į Petrufkas.
Antra grįžęs tuoj pietavau. Ilgai netrukęs po pietų ėjau
kūdikio lydėti - laidoti. Jau temstant grįžau. Gerokai
suvargau net nugarą sopa, dagi sloga užpuolė.
9 val. gulęs per dvi valandi negalėjau užmigti.

7. Penktadienis. Tyku, šaltoka -8°. Po 7 val. kėliaus. Per ge-
rą pusvalandį išpažindojęs giedojau caluminę mišią.
Po pusryčių ėjau pas ligonį. Apie pirmą valandą ėjau
komunikuoti. Po pietų klebono siunčiamas ėjau senan
miestan Jaunimo kuopos įstatų gauti. Per kelias atvi-
jas buvau pas kun. Kariaciną, ant galo jį ant gatvės
sutikęs ėjau pas jį ir įstatus gavau. Buvau Seminarijo-
pas prof. kun. Markelį, buvau krautuvėje pas Petro-
nį o grįždamas namo buvau užėjęs pas Lietuvių
garnizono kapelioną kun. Bružą. 7 val. grįžau.
Gulėjau po 10 val.

8. Šeštadienis. Tyku, šaltoka -6°. ½ 8 val. nuėjęs bažnyčion
gerą pusvalandį išpažindojau. Išpažindojęs giedojau egze-
kvijas ir mišią ~~skaitęs~~ su Libera. ½ 10 val. pusryčiavau.
Po pusryčių tuoj Virš-Otualių kaimuan pas keturius

ligonių vienoje pirkioje buvau (5 varstai). Po 12 val. grįžau, jaučiaus suvargusiu. Popiety į pusvalandį ilsėjaus. 4 val. mišparus laikiau. Iš priežasties šlapio ausyse dzimbia, jaučiaus šiukaip. Po 9 val. įgulau.

9. Sekmadienis. Nešalta, ypač į pavakarį; apie 9 val. buvo kilęs didis vėjas, kurs per valandą praūžė. 7 val. keliaus. Gerą pusvalandį paspaviedojęs ir komuniją išdalyjęs, apie 9 val. su zokristijonu, prisiųstuoju arkliu, važiavom Kamendulnosna pamaldų laikytų. Apie 10 žmonių išspaviedojęs komuniją dalyjau. 11 val. asperges, suma giedota, suplikacija, pamokslas ir mišparai. Po vsačių išgeręs stiklą pieno ėjau mokyklon, kame Kelioliko kaimų buvo susirinkę jaunimo delegatai. Visupirmu susirinkimui vesti buvo išrinkti: pirmininku Jarošius, į padėjėjus aš ir į sekretorius V. Buragaitė. Delegatų buvo viso 21. Dienotvarkė: 1°. įstatų pagminimas, 2°. steigiamojo susirinkimo paskirimas dienos ir 3°. sumanymai. Kadangi aš buvau atsivežęs Pavasarininkų Jaunų Katalikų-Jaunimo Draugijos įstatus, tai pirmininkas jožios perskaityti ir išklausė – kas kokios turi pasiūlymus linkui įstatų bendrai ir lyg perskaityku. Vienas kitas pasakė, o tarp jų pirmoji Viešvenų mokytoja p-lė Buragaitė išreiškė, kad šių įstatų nepriimti, o naujus nustatyti. Po to plačiau kalbėjo pirmininkas, rodydamas, kad šie įstatai netinka: 1°. jog steigiant Liet. Kat. Pavasarininkų Draugijos kuopą, turėtumėme 10% pajamų mokėti Centrui; 2°. jog šiose įstatose uparibuojama narių tautystė t. y. jog jon priderėtų lietuviai, o žydai, gudai ir lenkai negalėtų priderėti; 3°. jog šiose įstatose pažymėta, kad tik katalikai tegali prigulėti prie draugijos; tas pasak jo esąs negeras ir netinka, nes varžo kitatikius, kurių nereikėtų bijoties. Po jo kalbėjau aš išrodydamas, kad tautiška spalva kaip tik mums kaipo lietuviams ir pridera ir naudinga, o katalikiste tai jog mūsų gyvenimas ir uždavinių. PaPo manęs neilgai kalbėjo vienas gyvenai

internacijonalo-bolševikų dvasia persisunkęs, t.
y. be tikybos ir tautos idealų, pridurdamas, jog ku-
met buvom po gudais kalbėdavom gudiškai o dabar
Lietuvos Valstybėje lietuviškai. Aut to tarp kitko pridu-
riau, jog jei mūsų kuopoj prisidėtų kitataučiai ir
kitatikiai tai galėtų išeiti taip kaip Gudijoje t. y. kad
turėtumėme gietiesi kitos o ne savo kalbos. Po to Petro-
šiūnų mokytojas pasakė jog turėtų būti mūsų draugija
ir katalikiška ir tautiška o jei kas kitataučių mokės
lietuviškai galės prie mūsų prisidėti o pagaliau jei
matys tinkąs tai net katalikų vesti. Aš dar kartą
proponavau balsuoti iš svarstytus įstatus ir juos
pakeičiant priimti. Mano pasiūlymas nubalsuoja-
ma ir prijimamų patiems išrinkti pavadinimą.
Keblokai pasijutau padėjime, mūsų kai kuo jauni-
mas nepriėmė vardo „katalikų, lietuvių". Ėjūa
pasiūlymai 1°. naująją kuopą „Vairas" pavadinti; 2°.
„Vytis" (iš to mokinių pirmininkas pateikė jog
tai bus tautiškumo atspindis); 3°. aš galop pasiūliau
kad naujos kuopos pavadinimas: Lietuvių-Katalikų
Pažangiųjų jaunimo kuopą". Pirmasai pasiūlymas
gautina 4 balsus, antrasis 6, o mano 16, taigi nau-
jóji kuopa turi būti lietuviška ir katalikiška. Toliau
ėjūa kuopos tikslas, bet vienas delegatas (Petrošiūnų
mokytojo) nurodo, kad pačiame užvardijime vien
vienas nurodinas. Taigi proponuoju paragrafas po
paragrafo peržiūrėti Kauno-Aleksoto Liet. Kat.
jaunimo kuopos įstatus-prijimamų. Čia pirmi-
ninkas pavedė man vesti susirinkimą o pats išėjo.
Man rodos, kad jisai norėjo afrontą arba savo protes-
tą tuo norėjo parodyti; nes jisai pirmas pasiūlymą
žodžiams-„Lietuvių-Katalikų". Aš tad paėmęs
„Kauno-Aleksoto Liet.-Katal. Jaunimo kuopos" įstatus pra-
dėjau paeiliui kiekvieną paragrafą skaityti ir balsavimui
statyti. Vieni visai įstatai buvo priimti; vienų kitų pastabų
išbraukus arba pakeitus arba naujų įdėjus, dagi porą
naujų paragrafų įdėta buvo. Po to buvo svarstomas antras

dienotvarkės punktas t.y. kuomet steigiamąjį susirinkimą padaryti, nutarta už dviejų savaičių - sekmadienį. Trečias dienotvarkės punktas - sumanymai, jokis jų nepraėjo, nors buvo proponuota (aš) kad ir dienotvarkėje Steigiamojo susirinkimo butų įdėta, kad susirinkimas neilgiau tęstųsi 1½ - 2 valandi. Posedis apie ½ 4 val. užsibaigė. Tuoj važiavau į Bubalius kapų poros kryžių šventyti, no kapų važiavau Peterburgo karinan pas Makarevičių pietauti. Papietavęs jau betkuriant grįžau namo. Namie apie 6 val buvau. Per ir po vakarienės su klebonu ilgokai diskusijova apie susirinkimą Kaune Ludmiose.

Po 10 val gulian.

10. Pirmadienis. Nešalta, didis vėjas. ½ 8 val. egzaminijas ir mišių su libera giedojau. Po pusryčių važiavau iš syk pas 4 ligonius, vieną mieste o tris ties Petrošiūnų mokykla. 12 val. grįžau. Papieteriavęs buvo pietus. Antra valanda su kun. Šovu ėjome pas Vyskupą Kauno kunigų konferensijon. Posedis no 3. iki 4½ v. tęsėsi. Buvo svarstyta prof. kun. Česnio atsakinėjimas kaip žiurėti ir kolaborytis į paskelbtą Krikščionių-demokr. partijos paskelbimą - dalyti visų dvarų žemes. Išpradžių to ~~Dras Mat~~ Dras kun. Maculevičius nupasakojo 3 referato budu - kaip žiuri bažnyčia ir teologai į privačią savastį. Po to vyskupas paklausė kokios yra Kaune pradinės mokyklos ir kas kunigų jas lanko. Toliau buvo svarstyta sekančiojo už 3 savaičių posedžio dienotvarkė. Pirmiausia sulyg manųjų kaunėnų patarimo steigti confraternitates Doctrinae catholicae" buvo kalbėta jog tokia įstaiga labai reikalinga ir jai jų nepavyktų tuoj įsteigti tuomet reikia greičiausia įtaisyti pasauliečiams - katechetų kursai, kad jos baigusieji galėtų pradinėse mokyklose dirbti mokinti. Namo t.y. Karmelitosna apie 6 v. grįžęs tuoj kažką kuristijau. Po vakarienės papoteriavęs ir šį tą pasiskaitęs po 10 val. gulian.

11. Antradienis. Atodrėgis, vakariop lynojo. 7 val. giedojau

calnūnų mišią. Po pusryčių buvau lietuvių mokykloj. Pirma valanda eksportavau į kapus tiesiog. Nö kapų vokiečių karo kapeliono arkliais aš, pats karo kapelionas ir kun. Savo važiavom pas Baltinį ant tonelio svečiuosna, ten mažą šiandie kolenda. Netrukus su kolenda atėjo Šaučių klebonas kun. Benediktavyčė. Ten buvo geri pietus. Netrukus po pietų Šaučių klebonas išėjo, mes pasilikom. Apart mūsų buvo du vokiečių aficierių, porą mergaičių, mūsų vargonininkas ir do vokiečių kurs tai rodos kareivis. Truputį dainavom, truputį pamušikom, šoko, darem šiokius tokius lošimus bendrus su fantais. Jval. vakarienė gera. Po vakarienės ober-leitenanto vežėjas mus visus tris kunigus parvežė mano ½ 9 val. Pasėdėjiamę apie 10 val. gulian.

12. Trečiadienį. Iš naktiės pašalę, diena graži. ½ 8 val. giedojom egzekvijas po kurių calmnių mišią laikiau. Po ½ 10 val. su mokyklų inspektorium p. Saunjonaičiu, klebono arkliu, važiavom Petrošiunų mokyklon. Kadangi kelias prastas rogėmis, nes vakar paleido ir lyjo, gerokai pėsti ėjom. Iš mokyklos ~~ratų~~ per Petrošiunų kaimą važiuodami pas vieną kitą ūkininką norijom gauti važiuoti rogių-ratų bet negavom pasiskolinti, taigi tai išvengsim tai pėsti varėmes iki Vieškunių kaimo, kame irgi buvome mokykloje. Kaip ano[j] lygiai ir šioje mokykloje inspektorius davė vaikams skaityti ir skaitliavimo klausinėjo, atsakojo ypač Petrošiunų mokykloje gerai. ~~Išeinant vaikai~~ po Prieš išeisiant vaikai porą dainelių padainavo. Iš mokyklos ~~mokytojos~~ vedami nuėjom į jos kaimo butą. Čia gavom žmogų su ratukais kuris mus nuvežė į Kaunendulių mokyklą ir Kaunan parvežė. Kaunendulnose vaikų užsiėmimų nebradom tad su mokytoju pasmokijom ir mokyklą apžiūrijom. Namo ½ 5 val. grįžom, nes blogoštiš ant lyp silpnas. Po vakarienės atėjo nakvynėn Rumšiškių vikaras kun. Jurginas, kuris nupasakojo, kaip 5 d. šio mėnesio jus plėšikai apiplėšė. Klebonui padus kojos žvakė svilino. Gulian po 11 val.

13. Ketvirtadienis. Iš nakties lynojo, dieną vijurka ir atodrė-
gis. ½ 8 val. nuėjęs bažnyčion spavedojau. Po 8 val. gie-
dojau calumnų mišią. Po pusryčių gan poteriavau
ir iš to skaitymijau. Per pietus ir po pietų buvo kun.
Bartuška - amerikietis lietuvis, iš Šveicarijos vice
prezidentas Lietuvių ten atstovybės. Per dieną daug
svarbių interesantų praleidau. Po 10 val. gulčiau.
14. Penktadienis. Šaltoka, silpnas vėjelis; vakare geroka
vijurka. 7 val. giedojau mišią po kurios supplikaciją giedo-
jau ir relikvijų dalyvau. Paspavedojęs ėjau pusryčiautų.
Po pusryčių tuoj važiavau ant Petrufkos pas ligonį; grį-
žęs radau belaukiantį žmogų, kuris pas ligonį šalimais
Sobora nuvedė. ~~Grįžęs poloniavau~~ Nuo ligonis eidamas
po miestą pasivaikščiojau, iš to pirkau. Eina gandas,
buk bolševikai Alytą užėmę. Po pietų apie 4 val. ėjau
į kapus, kame palaidojau (gratis). Po vakarienės gal-
vą ploviau. Gulėjau gerai po 10 val.
15. Šeštadienis. Silpnas vėjelis, šaltoka. Po 7 val. nuėjęs baž-
nyčion ir paspavedojęs laikiau calumnų mišią. Po mi-
šios vėl trupučiuką spavedojau. Po pusryčių netrukus atėjo
pas ligonį vesti į lietuvių prieglaudą, kadangi vaikas
jau be žado ėjau be švenčiausio. Nuėjęs radau tik ką
mirusį, tuoj suteikiau per nuncai tačiau paskutinį
patepimo sakramentą. Grįžęs tuoj važiavau Omalų
kaimaca pas tris ligonis - silpnus. Po pietų trupučiuką il-
sėjaus. 4 val. laikiau mišparus po kurių vieną išspavie-
dojęs, sveždinau moterystę. Per vakarienę arklin iš
Žemaitijos atvažiavo buvęs prie šios bažnyčios kun.
Petrauskis su savo seseri. Užsiplepėjom iki 12 val.
16. Sekmadienis. Metinė nepriklausomybės Lietuvos -
- metinė paskelbimo nepriklausomos Lietuvos. Prieš 6
valanda pažadintas važiavau Vieršulių kaiman
(7 varstai) pas ligonį. Apie ½ 9 val. grįžęs ir pasišildęs ėjau
spavedotų. Per valandą išbaigiau. 11 val. paslaukstęs
giedojau sumą po kurios „Te Deum laudamus"... delei šios
dienos iškilmės. Tuoj po sumos pavalgęs pietų su kun. klebo-
nu važiavom miestan, nes prie katedros norėjom Lietu-

tuvių kariuomenės paradą pamatyti; jos, kaip buvo skelbta, nebuvo iš tos priežasties, jog vakar karo stovį Kaune paskelbė o aušroj, kad nekeltų šiokių tokių riaušių. Apie ½ 3 val. grįžom. 4 val. giedojau mišparus ir relikviją dalyčiau. Netrukus po mišparų pas ligonį važi ties Petrošiūnų kariško mokyklą (apie 3 varstus). Po ½ 11 val. gulian. Diena buvo ūsalta, vakare nikas.
17. Pirmadienis. Atodrėgis, kartą kitą lyg snyguravo. ½ 8 v. giedojau calnuršų mišią. Po pusryčių net anų Žaliosp-Kalno ėjau pas ligonį. Grįždamas buvau krautuvėje prašau persišviečiamos popieros. Po pietų su vargonininku važiavom Žem.-Omalių kasmatų laidoti nabašninko, kurį į Petrošiūnų kapines lydėjom. Grįždami atgiedojom Libera bute kilom nabašninkui ties Petrošiūnų mokyklą. Po vakarienės ½ 8 val. su kun. Petrausko seserimi ėjome lietuvių teatran, kame vaidino 6 veiksmų dramą „Pilėnų Kunigaikštį". Vaidino geriau net paprasti mėgėjai bet visgi ne kaip profesijiniai artistai. ½ 12 val. grįžęs ilgą laiką, t. y. kolai elektros šviesą užgesino su kun. Petrausku šnekučiavom. Apie 1 val. gulian.
18. Antradienis. Atodrėgis. ½ 8 val. giedojom egzekvijas po kurių gedulingas mišias giedojau. Po pusryčių buvau pas ligonį. Grįžęs truputėlį ilsėjaus. Prieš pat pietus atėjo Šančių Klebonas. Po pietų tuoj pas kitą ėjau ligonį. Grįžęs prisidėjau prie lošimo „devintės". Apie 7 val. mes visi penki kunigai (buvo mat atėjęs rusiškių kariuomenės kapelionas Paul) ėjome svečiuosna pas Konstanciją, kame prikių su gražiais geralais (buvo net šampanas), vakarienę gavom. Apie 9 val. tramvajumi grįžę Karnelio tęsiam pradėtąją devintę verse iki antros valandos (+105 r.) Antra valanda visi gulėm.
19. Trečiadienis. Atodrėgis, iš ryto truputėlį lynojo. ½ 8 v. egzekvijas giedojom po kurių mišias giedojau. Po pusryčių val. 10 prisiųstu arkliu važiavau į trįs kaimo mokyklas - tikybos klausinėti. Viešnioje viena mokytoja davė užkąsti pieno ir kiaušinių. 4 val. grįžęs tuoj gulian pasilsėti nes suvargęs jaučiaus; ir taip miegojo dvi valandi ilsėjaus.

7 val. kūdikį krikštijau. Po vakarienės poteriavau. Guliau po ½12 val.

20. Ketvirtadienis. Iš nakties pašalę, dienų irgi šalinėjo. ½8 val. egzekvijos ir mišias giedotas laikiau. Po pusryčių iš syk pas tris ligonis važiavau, du buvo ant Maskvos gatvės o vienas ant Petrašiūnų. Nuo ligonių ėjau tiesiog į Liaudies namus pas mokyklų instruktorių p. Daunjonavičių, kuriam išleisiau pranešimą jog laikau 5 lietuvių mokyklas ir ~~kuriam~~ kų, manau paskirtų tinkamą honorarą. Pirmą valandą grįžęs poteriavau. Po pietų tuoj veži pas ketvirtąjį ant Žaliojo kalno ligonį. Grįžęs truputėlį ilsėjaus ir poteriavau. Vakare apie 7 val. pradėjo rinktis; kun. Petrausko prašyti; svečiai. Vakarienė buvo po 8 val. Svečių virš 15 buvo, pusė kunigų ir pusė moterų. Po vakarienės lošta devintė. Apie 11 val visos moterys ir vienas karo kapelionas išėjo. Likę visi kunigai tęsėm lošti. Nekurie apie antrą, kiti apie 4 val ėjo gulti o mes trys iki ½6 val. lošėm irgi gulėm (-20 rb)

21. Penktadienis. Atodrėgis. ½8 kėliaus. 8 val. atnašavau mišias giedojau libera. Po pusryčių tuoj čia pat ėjau pas 4 ligonis vienoj pirkioje. Tik skubiau grįžti ~~kaip į karinę~~ vėl reikėjo pas kitus 4 ligonis bet jau kariautis Petrašiūnų mokyklą važinėti; su vienu tų visai susikalbėti negalėjau nes netaip ulredą kaip reikia plepa, tarbut nuvo proto dagi kokias baisybes pasakojas. Visi ligonys, pas kuriuos šiandie buvau, tyfu serga. Po pietų apie 5 val. guliau ir iki rytdienos miegojau.

22. Šeštadienis. Atodrėgis, lynojo. ½8 val. buvo egzekvijos po kurių giedojau celumą mišias. Po pusryčių iš bažnyčios į kapus lydėjau nabašninką. Ten pat ant kapų ir antrą atlydėtą numirėlį palaidojau. Nuo kapų grįžęs tuoj pas du ligoniu Peterburgo kasarmėn, o iš ten net į Karaliaučiaus parapijon pas kitus du važiavau. Iš viso kokių 15 varstų išvažinėjau, grįžtant lynojo geroka: 4 val. laikiau mišparus. Prieš ir po vakarienės lošėm „g": aš, klebonas ir kun. Petrauskis. Vakare su kun.

Petrauskių dirižuose tą pati lošėm iki 1 val. nakties, po to ėjom gulti, nes iš švaresnes sutemo.
23. Sekmadienis. Atodrėgis, truputį dulkė. ½ 9 val. prisiųstais arkliais važiavau Kaimenduliu baž-nyčion su pamaldom, kame apie 10 žmonių išpažindojęs poteriavau o 11 val. giedojau sumą suplikaciją ir mišparus. Po sumai pas vieną ūkininką išgėriau stiklą pieno ir kiaušinį suvalgiau. ½ 3 val. grįžom namo Karaliaučiun. 4 val. laikiau mišparus ir relikviją dalyjau. Apie 6 val. slinko daviau. Prieš vakarienę aš, vokiečių karo kapelionas, klebonas lošėm „21" (–13 rb), po vakarienės „9" lošėm, keletą rodos rublių prakišau. 12 val. gulėm.
24. Pirmadienis. Atodrėgis, iki pietų šiltą. 6 val. sudirbtas pas ligonį ėjau. 7 val. giedojau mišias, po kurios porą žmonių išpažindojau. Po pusryčių tenai iš bažnyčios du tarnininkus, kapus lydėjau. Nuo kapų tiesiog lietuvių mokyklon ėjau, kame per valandą poterių ir katakizmo klausinėjau. Iš mokyklos ėjau pas karo kapelioną kun. Bružą. Pirmą valandą tramvajumi grįžau. Vakare su kun. Petrausku „9" lošėm iki ½ 12 val. (+35 rb). Vakarop aš, kun. Petrauskis ir klebonas Vėly. defunctorum giedojom.
25. Antradienis. Iš nakties pašalą, dieną iki vėlerdo. ½ 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią su libera. Po pusryčių važiavau antį Petrifkos pas vietą ir Petrošiūtą kaiman pas kitą ligonį. Antra valanda nabašninką atlydėjau bažnyčion. Apie 4 val. aš, kun. ~~Pet~~ Petrauskis ir klebonas ėjome pas Šaučių kleboną sočiau. Pradžioje buvo pradėję preferansą, bet kuomet vienam ėsti kondukturoti, tai mes trys likę (kun. Šovą kleboną Šaučių pakeisdamas išėjo laidoti) pradėjom „9" barškinti; ir taip nesustojant vakarienės be pertraukos iki ½ 5 val. ryto lošėm ~~---~~ (+80 rb). Vėl. 5 sunku su kun. Šovu ėjome namo Karaliaučiun. gerą valandą prisiminėjęs ½ 8 val. keliaus ir mišią giedojau.

26 Trečiadienis. Iš ryto šalta –8°. Ryžiu vėjuota todėl skaudžiai šaltas lauke vėjas. Po mišios tuoj konduktavau į kapus. Po pusryčių tuoj važiavau čia pat pas ligonį ir į tris kaimus se[illegible] mokyklas tikybos klausinėti. Po 3 val. sušalęs gerokai grįžau. Tuoj papietavęs truputėlį pasėriavau; apie pusvalandį pasilsėjęs ėjau konduktavoti į kapus. Vakarop atlankė pas mane J. Zdaniavyčė, kuri buvo L. Kon. Instruktoriumi Gudžiuose. Kun. Jrtiūnas apsinakvojo. Po vakarienės 8 val. ėjau prašytas pas Rabikaslė režisorę. Savos Draugijos", kame radau kun. Vaitkų o kiek vėliau atėjo Liet. štabo viršininkas p. Lr[illegible]; vaišino šildytis vynu ir ponė kaip. Po 10 val grįžau.

27. Ketvirtadienis. šalta, didis vėjas. ½8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po mišios konduktavau. Po pusryčių su kun. Jrtiūnu susitarę, jisai savo arkliais o aš pristatais, važiavom pas ligonį Vieškunų kaiman (3 varstai). Aš buvau mieste pas vieną o Vieškunų kaime pas 4 ius; kun. gi Jrtiūnas tame paciame kaime buvo pas 3. Vieškunų kaime sėdau prie kun. Jrtiūno ir nuvažiavom Rumšiškių (16 varstų) pas klebonę galvą. Po pietų su kun. Jrtiūnu važiavom į Kaišiadoriske per Neumunę pas kleboną, kame preferavom (–4 rb). Apie ½10 val. grįžom atgal Rumšiškių. Apie 11 val. gulian.

28. Penktadienis. Gerokai šalta, vėjuota. Rumšiškėse. 8 val. atlaikęs mišią, išdalinęs velionio ir moterų įvesdinęs važiavau čia pat miestelyje pas ligonį. Vidudienyje atlankė Kaupiškių klebonas, po pietų preferavom prie klebono lovos (Rumšiškio klebonas prieš porą savaičių pleiškai apvogęs, nudegintas klebonui kojų, neg pasisaugoti kur daugiau yra pinigų) (–3 rb) Po vakarienės vėl aš, Kaupiškiečių ir kun. Jrtiūnas, lošėm (+36 k). Po 10 val. gulian, galva buvo gerokai fosopėjusi.

Kovas mėnuo.

1. Šeštadienis Rumšiškyje. Atodrėgis. 9 val. skaičiau
mišią. Po pusryčių poterinavau ir ilsėjaus. Po pietų
apie 5 val. iš Kauno atvažiavo klebono giminai-
tė ir kun. Irtmano sesuo - gimnazistės. Gulėjau 11 v.
2. Sekmadienis. Rumšiškyje. Pašalę, nešilta. ½ 7 val.
kun. Irtmanas pas ligonį išvažiuodamas sužadino
kad vienai mergaitei parašyčiau testimonium
de libero statu o klebonas pasirašysiąs. Taigi visą
tą atlikęs apie ½ 9 val. nuvykęs bažnyčion pusantros
valandos spaviedojau ir išbaigiau. Apie 11 val. lai-
kiau evram SS. exposito sumą, mat brostvos
šventė. Per pamokslą pas zakrastijoną pagėręs
arbatos grįžau bažnyčion, kame sveadinęs apie
10 moterų laikiau mišparus. Pagrįžęs klebonijon
radau atvažiavusį prelatą kun. Jaunį, ervyjęs
klebono lankytų. Po pietų 5 val. su kun. Irtmanu
ėjova mokyklon, kame jaunimo kuopa loši
3 veiksmų, nepamenu kokią komedijėlę. Loši kaip
mėgėjai visai geroka. ½ 9 val. grįžova. Gulėm 11 v.
3. Pirmadienis Rumšiškės - Kampiškių. Apie 9 val.
skaičiau mišią. Į vidudienį iš Kampiškių at-
važiavo klebono arkliais karo kapelionas kun.
Romanauskas, kuris po pietų mudu su k. Irt-
manu į Kampiškes parvežė. Čia preferavom
(+36 k). Val. 5 laikiau su išstatymu mišparus. ½ 10 v.
su kun. Irtmanu ~~...~~ klebono arkliais grį-
žom Rumšiškin (3-4 varstai) Gulėm 11 val.
4. Antradienis Rumšiškių - Kampiškių. šv. Kazimie-
ro atlaidai. 9 val. giedojau sumą po kurios evan-
geliją skaičiau; žmonių nedaug buvo, visi mat
Kampiškėn į atlaidus išėję. Po pusryčių apie 11 val.
su kun. Irtmanu važiavom Kampiškin, kame jau
sumą bebaigiant radom. Sėdom išpažinties klau-
sytų, bet mažai bebuvo ką klausyti. Po gerų

pietų pasikalbėję, aš karo kapelionas ir Pavietu-
nės vikaras, lietuvių štabo prisiųstojo kapeliono
arkliais Pavietunėn važiavom (20 varstų),
kame prieš temstant pribuvom. Oras biaurus, lyja
kiek lynoja, purvas. Apsinakvojom pas diakoną
kun. Staugaitį. Papoteriavęs po geros vakarienės
apie 10 val. gulėiau.

5. Trečiadienis. Nešalta, purvynas. 8 val. aš, karo ka-
pelionas kun. Romanauskas ir diakonas Staugaitis važia-
iš Pavietunės
vom Kaunan; pas Karmelitų bažnyčią išlipau
ir apie 9 val. mišią skaičiau. Po mišių pelenus
barsčiau, mat šiandie Pelenų diena. Po to trupu-
tėlį spaviedojau. Po pusryčių gerą valandą prisnū-
dau. Po pietų aš, kun. klebonas Šova ir kun. Gal-
dikas važiavom miestan prie Viešpo plečiaus.
Tuoj pas vyskupą ėjau bet išsikalbėti nebuvo gali-
ma nes Ekscelencija daug kalbėjo prie to prasiš a.a.
preloto Boravskio eksportaciją rūpinosi. Skun-
džiausi jog šventadieniais tiesiog negaliu vie-
nam apeiti, prie to sakiau jog į karo kapelionus
vilyčiau būti paskirtu, pažadėjo. Nuo jo Ekscelen-
cijos išėjau pas Petronį krantinėn, kame sužinojau
jog mano sesuo iš Piterio sudėtų Sibiran išva-
žiavusi, pats mat Petronis dabar Piteran važinėjo
ir tik užvakar grįžo. Grįždamas pas kirpiką apsikir-
pau. Po vakarienės papoteriavęs apie 11 val gulėiau.

6. Ketvirtadienis. Šlapia. ½ 8 val. giedojau egzekvijas
ir mišią po kurių į kapus nabašninką lydėjau.
Nuo kapų grįžęs ir papusryčiavęs ~~važiavau miestan pas~~
~~vieną o ties Petrošiūnų kaimu paskirtą~~ ligonį ėjau
prie Žaliojo kalno pas du ligonius, o grįžęs važia-
vau Petrošiūnų kaiman pas trečiąjį ligonį (apie
4 varstus). Grįžtant drobliu sniego. Po pietų ėjau kon-
duktyroni. Per dieną gerai pavargau. Gulėiau 11 v.

7 Penktadienis. Ūkanota, šlapia. ½ 8 val. giedo-
jau gedulingas mišias po ~~kurių~~ pagerbs ėrtatp į kapus lydėjau. Grįžęs
nuo kapų tuoj pas vieną mieste a pas antrą ties

Petrošiūnų mokykla pas ligonius važiavau. Po pietų apie 3 val. išvažiavo iš Paežeriukės kun. Romanauskas kariokapelionas, čia pat užėjo kun. Krupavyčius (trumpais rūbais ir su barzdele) Tad visi trys važiavom Paežeriukėn, kame jau radom ją Kauno įgulos kapelionų kun. Butėną ir kun. Mieškauskį - Seminarijos profesorį. Išgėrę po arbatos stiklą, visi mintiniuje padarėm pas kun. Romanauską mažą posėdėlį. Svarstėm 1° apie paruošimą lietuvių kariuomenei maldaknygės, 2° apie aguonėlių jaunų, 3° apie paskaitas. Sutarta ir pasidalyta sutatyti atskiros maldaknygės dalis, man pavesta pirmoji dalis: maldos rytmetinės ir vakarinės ir poterių. Aguonėliai irgi brangus eus po 25 kap.

Po to mums posėdėlio davė užkąsti apie 7 val. išvažiavome štabo arkliais su kun. Krupavyčiu. Papoteriavęs apie 11 val. gulian.

8. Šeštadienis. Slapia, purvynas. ½8 val. giedojau egzekvijas ir mišias. Po pusryčių lydėjau į kapus. Nuo kapų grįžęs iš syk mieste pas vieną o kareivinėse pas 6 važinėjau ligonis: pirkias vietas Žemutinių ir Augštutinių Ondalių kareivinėse serga dėmėta šiltine. Antrą valandą grįžau. Popietų turį ėjau konduktuoti iš namų į kapus. Grįžęs 4 val. mišparus laikiau. Netrukus po mišparų jau temstant ėjau pas Petrufką pro kazarmes į Aukštutinės pleuką pas du ligonius (apie 3 varstus). Purvo labai slapia, labai nusivargau. Aprūpinęs ligonius norėjau arklį nusamdyti kad parvežtų, bet nuėjau. Grįžau tad per Šaulio namus, tramvajumi sėdau tiek brangią turkių nepirkdų. Apie 8 val tik namie radaus, sušvargęs išalkęs. 11 val. gulian.

9. Sekmadienis. Graži, saulėta, dienu slapia; į vakarą pradėjo šalti. Iš vakarykščios dienos lyg sulaužyti kaulą; ½8 val. keliaus, po valandos skaičiau votivą po kurios suplikacijas giedojau lietuviškai. ½11 val. sakiau lietuviškai o po to lenkiškai pamokslus. Per lietuviškus griaudus verkseną

bažnyčioje poteriavau ir vėlių spaviedojau. 5 val. iš naujo į kapus konduktavau. Šiandien popiety kun. Petrauskis prieš 3 savaites atvažiavęs iš Žemaitijos, savo arklin išva-žiavo atgal, kelionė ilga nes apie 300 varstų. Apie 11 val. gulian.

10. Pirmadienis. Iš nakties pašalę, dieną silpnas atodrėgis. Po 7 val. mūsų bažnyčioj gerą pusvalandį spaviedojau. 8 val. giedojau gedulingas mišias. Po pusryčių ėjau pas ligonį, pasirodė, kad ligonis ne mūsų parapijos ribose. Grįžęs ne-priėjo tuoj pas antrą ėjau ligonį. ½12 val. grįžau. Papoteriavęs tvarkiau spintoje knygas, nes kun. Pet-rauskis savo knygas išsivežęs kitų savininkų sutvarky-ti paliko. Popiety į eilę surašiau paliktas įduoti vysku-po Kurijai intencijas grinčių. Vakariop megzinau ryt-metines maldas kompilinoti maldaknygei Lietuvių Kareivijai. ½11 val. gulian.

11. Antradienis. Apniukę, dulke lietulis; slapia. 8 val. skai-čiau giedotinę mišią, klebonas su vargoninku Kaune-dulošius išvažiavo. Po pusryčių papoteriavęs 11 val. tram-vaju važiavau Vyskupo kanceliarijon, kame 1915-18 m. mirusios kunigus išsirašiau, kad iš jos mišias atlai-kyti arba vyskupo kurijai pinigais sumokėti; bėda-mas mat Gudijoje per tą laiką nebuvau nė ku-nigus laiškų. Iš Kurijos išdamas sutikau arkliais iš Telšių atvažiavusį diakoną kun. Korzonį, užėjo pas jį viešbutin, pasišnekėjova. Apie 2 val. grįžau namo. Po pietų poteriavau ir daug interesantų atlikau. Gulian po 12 val.

12. Trečiadienis. Dregna, šilta lyg pavasary. ½8 val egzekvijas atgiedojęs mišias gedulingas giedojau. Po pusryčių tuoj Aukštaergės plentu Girstupin pas ligonį važiavau (7 varstai). Apie 12 val. grįžau. Po pietų apie 4 val. su klebonu miestan ėjova. Šv. Trejybės vikarui kun. Kariackui iš priežasties vakar vakare apvogimo kondolenciją išreiš-kiau. Pas jį apie 9.000 rb. atėmė plėšikai; pinigai įsangiaujant draugijų ir depozitai. Iš visos klebonijos į 12.000 rb. paėmė. Grįžau tramvajumi 7 val. Gulian po 10 val.

13. Ketvirtadienis. Šilta, rūkas. 8 val. prisiųstais iš Kam[endu]- arkliais su zakristijonu važiavom Kamendulosiua (6 varstai) pamaldų laikyti ir laidoti. Po egzekvijų ir mišios pas zargą na Kamendan pretelio. Iš Kamendu- lių bažnyčios kūną lydėjome į Ouvalių kapines apie du varstu. No kapinių tiesiog namo mus parvežė apie ½ 1 val. dienos. Po pietų su pas mus gyvenančiu kun. Dzieu ėjova miestan. Beeidamas kun. Bunižo butan sutikau Rygos vyskupą O'Rourk'ą, su kurio sueiciu vonie kolai atėjo kun. Bučižas, Kauno gimnazijos ka- pelionas. Iš čia ėjau pas vieną, kitą Katedros kuni- gą-neradau, tomet ėjau Seminarijon, kame buvau pas profesorių kun. Marzelį. Apie 7 val. pėsčias grįžau. Per vakarienę pas ligonį pareikala- vo, tad po 8 val. ėjau. Apie 11 val. guliau.

14. Penktadienis. Gerokai vėsu. Rytoauksti klebo- nas Marijampolėn išvažiavo. 7 val. atskaitęs mi- šią suplikaciją giedojau ir relikviją dalyjau. Tuoj po pusryčių Petrošiūnų kaiman pas ligonį važia- vau (5 varstai). No ligonies grįždamas atlankiau to pačios kaimo mokyklą. Grįžęs namo nesusi- gėlęs kambaryje kaip vėl pas du ligoniu ant Žaliojo kalno pareikalavo. Netrukęs pasamdy- tu vežėju važiavau. Apie antrą valandą grįžau. Po pietų poteriavau. Temstant truputį vaikštinėjau po miestą. Vakare buvo Jėzaprečių Valdybos posėdis kurių pirmininku yra kun. Bumšas.

15. Šeštadienis. Gražu, saulėta; truputį šalo. 1/2 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių važiavau iš karto pas vietų mieste ir pas antrą ligonį Vieškū- nų kaiman (8 varstai). Iš Vieškunių nuvažiavau Kamendulosiua, kame mokyklą atlankyti norėjau, bet atradęs čionai Rumšiškės kamendorių kun. Jotkmaną, žinojome kambariu kuriame galė- tų Rumšiškės klebonas apsigyventi. Iš Kamendu- lių su kun. Jotkmanu atvažiavau Kaunan antrą valandą. Po pietų 4 val. ėjau stotin, kame ma-

čiau atvažinojančių eukautos misijų, kurią sutiko
Lietuvos vaikeliai, kanauninkai prestininkai ir Lietuvių
valdžia. Su Lietuvių aeroplanų ant stoties lakiojo.
Lietuvių automobiliais misija nuvažiavo Metro-
polio viešbutin. Tuo pačiu traukiniu ~~parvažiavo~~ grįžo
iš Marijampolės kun. Šova. Pavakary ėjau mie-
stan, buvau pas katedros ir Šv. Trejybės kunigus,
prašiau jų, kad paskelbtų, jog trečią seredoje, ketvir-
ge ir penktadienyje bus pas mus jaunimui reko-
lekcijos, kurias ves tėvas Marijonų vienuolis.
8 val. grįžau. Apie 11 val. guliau.
16. Sekmadienis. Truputį vėjuota, šaltoka. 7 val.
kėliaus. Po ½ 9 val. su kunigu Galdiku, klebo-
arkliu į Kaimendubus ar paralaidomis važia-
vom. Aš važiavau su švenčiausiu pas ligonį
Petrošienių kaimą. ½ 11 val. skaičiau votivą
po kurios inpliksaciją giedojau. Po to ėjau pas
sargą užkąsti. Po sumos, kurią laikė kun. Gal-
dikas sakiau lietuviškai pamokslą ir mišpa-
rus laikiau. Po vakarų buvo Lietuvių Katalikų
Pažaislio kuopos jaunimo susirinkimas. Jauni-
mo, daugiausia mergaitės, buvo daugiau per
150 žmonių. Į susirinkimo vedėjus mane pa-
kvietė. Referentu „apie mandagumą" buvo kun.
Galdikas. Darbotvarkėje stovėjo 5 punktai:
1° referatas, 2° knygynėlis, 3° choras, 4° sportas
ir darželis ir 5° sumanymai (sportininkai atve-
lykius murogti). Per susirinkimą gale sa-
lės buvo keletas nemandagiai užsilaikiusių.
Per pusantros valandos posėdis užsibaigė.
Išsimasydamas į jaunimo kuopą 40 markių
daviau. Apie ½ 5 val. visi du su kun. Galdi-
ku grįžova Karmelis link. Vakarienę gerą paruo-
laudęs aš, kun. Bendinkavičius ir kun. Galdi-
kas proferavom (-75 r). Po geros vakarienės
buvo pas svečių kunigus po 11 val. guliau.
17. Pirmadienis. Šaltoka, vėjuota. ½ 8 val. grįžtojau

egzekvijas ir mišią. Po pusryčių tuojaus lydėjau į kapus.
Nuo kapų ėjau lietuvių mokyklon, kurioje tikybos klau-
sinėjau. Apie 12 val. grįžęs poteriavau. Popiečių antrą
valandą iš Panemunės pribuvo arkliais važia-
vau pas Kauno įgulos kapelioną kun. Bumšą.
Iš čia pas 2° pėstininkų pulko kapelioną kun. Ro-
manauską Panemunėje. Pas kun. Romanauską
iš dalies paruoštąją medžiagą išleidimui malda-
knygės Lietuvos kareiviai - peržiūrinėjom - kriti-
kavom. Po to vėl apie 6 val. su kun. Bumšu
išvažiavom. Apie 11 val. guliau.
18. Antradienis. Šaltoka; iš nakties truputėlį pasnigo. 7
½ 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių tuoj
važiavau vienu atveju pas du ligonius mieste ir pa-
vieną Petrašiūnų kaime. 12 val. grįžęs poteriavau
ir gulėjau nes niekaip jaučiaus. Antrą valandą
po pietų vežė pas 3 ligonius į Žemutinius Omalius.
Tame pačiame kaime prie lavono atlikau laido-
jimo pamaldas. Apie 5 grįžau. Val. 7 buvo susista-
tymu kompletorium ir procesija. Po kompletų Ma-
rijonų vienuolyno iš Marijampolės pamokslas tėvas
Pijus (Andziulis) sakė įžanginę rekolekcijom
konferencija, po kurios lietuviškai klebonas skaitė vakarines
maldas. Iš bažnyčios ½ 9 val. grįžome. Kadangi
blogai jaučiaus tuoj gulėjau.
19. Trečiadienis. Šv. Juozapo atlaidai. Gražu, šalto-
ka - 4°. Prieš 7 val. sušaukus, ėjau pas 3 ligonius. Apie 9 val.
skaičiau mišią, po kurios klausiau rekolekcijų konfe-
rencijos tėvo Pijaus. Per sumą ir mišparus spaviedojau.
Antrą valandą laikiau giedotinus vėrimus. Po 4 val.
ėjau iš naujo lydėti į kapus; vieną palaidojęs lydėjau
kitą. Jau temstant grįžom. Vakare 7 val. per mišparus
pus ir konferenciją buvau bažnyčioje. Apie 11 v. gulėjau.
20. Ketvirtadienis. Iš ryto - 10°, gražu, saulėta. ½ 7 val. mi-
lis giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių konferencijos
paklausęs važiavau pas tris ligonius anų Petrašiūnų.
Grįžęs vieną išspaviedojęs poteriavau. Po pietų tuoj ėjau

pas švietimo ministerijos instruktorių p. Dauniūnaitį, kuris iš lankytų 5 liet. mokyklų 144 rb. surinkęs. Po vakarienės barne Lietuvos spaviedojau, lygiai apie pusvalandį ir po konferencijos. Guliau 11 val.

21. Penktadienis. Šaltoka −5°, gražu. Prieš 7 val. giedojau egzekvijas ir mišias, po kurių gerą pusvalandį spaviedojau. Po pusryčių važiavau į Augštutinius Dvalinus (6 varstai) pas ligonių 3. Grįžęs prie Karmelitų bažnyčios pastebėjau jog po gaudų soboro eina didi iškilminga gedulių procesija, laidojo mat Lietuvių kareivį a.a. Ežnutį, vienedžių kareivių nušautą prie Metropolio durų, kame mūsų kareiviai buvo garbės sargu prie iš Aukeriškas atvažiavusios maknevičio misijos. Laidotuvių procesijoje dalyvavo daugybė kareivijos, žiūrinčiųjų. Buvau nuėjęs prie kapinių. Grįžęs gerą pusvalandį spaviedojau. Tuoj po pietų vėl čia pat nuėjau pas ligonį. 7 val. nakarga vienolekų – litanijos ir konferencija. Po konferencijos į valandą spaviedojau. Apie 12 val. guliau!

22. Šeštadienis. Šaltoka −5°, gražu. 7 val. giedojau cahrinių mišias, po kurias arti valandos spaviedojau. Po pusryčių važiavau aut tonelianų pas ligonį. Grįžus tuoj pareikalavo pas ligonį mieste, tolaik atvažiavo arklys, kad karmaū važiuočiau laidoti. Kadangi pas ligonį nebuvo iš kelio važiuojant, karmaū, išvažiavau. Nuo ligonies tiesiog Zemaitinių Dvalių karmaū nuo konduktavau į Petrošiūnų kapus nabašninką. Antra užsibangus grįžau. Val. 4 buvau nuėjęs kasininkui, bet nesant kam vargonų neinti, kompleta nebaigiau. Vakarinėje norėjau pasilikt bet interesantų taukus atsilankymas nedavė progos. Papoteriavęs 10 val. gulisu.

23. Sekmadienis. Šaltoka, po pietų lyg sniegurairo. 7 val. keltis 8 val. ėjau kalėjimaū, kame giedojau mišias ir mažą pamokslėlį sakiau. Grįžęs iš pagrindinių pamokslų mar–

čiau, kurį ½ 11 v. lietuviškai sakiau. Tuoj po pamo-
kslo ėjau pas ligonį. Sugrįžęs radau belaukiantį su
arkliu vežti manęs pas aštuonių ligonių į Aug-
štutėnų Būgalių (7 varstai). Tuoj žirgu važia-
vau. Pervažiuojant geležinkelį ties Petrašiūnų kapi-
nių arkliai pradėjo pakeliui nešti. Įspėtelį
Dievo baime be jokio pavojaus sulaikyti arklius.
Grįžęs ½ 5 val. pietavau. Papoteriavęs ir arbatos pagė-
ręs su kun. klebonu ėjome kortuoti. — Demokratų kuo-
pos susirinkiman. Nuo 7 val. iki ½ 10 val. posėdis
tęsėsi. Tarp kitko nutarė: nuosavų dvarų, sąjun-
gos steigimą; referavo politikos stovį. Grįžęs po 11 v. gulėjau.

24. Pirmadienis. Į vidudienį pradėjo snigti nes žemę
padengė, tarp iki vakaro snigo-sniguriavo. Apie 8 val.
kėliaus. ½ 9 val. giedojau eilinę mišią. Tuoj po pusryčių
važiavau vienu atveju pas du ligonius mieste, pas
vieną ant Ukmergės plento ir pas vieną ant Petra-
šos. Grįžęs radau belaukiantį į Aukštut.-Petrašiū-
nų vežti (6 varstai) važiavau. 3 val. grįžęs pietavau.
Po pietų bepoteriaujant apie ½ 5 val. pašaukė eiti
konduktuoti, ėjau. Tuo pat kapinyne dar du nu-
mirusius iš kitų parapijų palaidojau. Grįžęs nespėjau
baigti poterių kaip vėl pas ligonį pašaukė.
Kadangi buvau suvargęs, prie to toli eiti, į sakiau
nusamdyti vežėją, kuriam 15 markių patsai
sumokėjau. ½ 8 val. grįžęs vakarieniavau.
11 val. guliau.

25. Antradienis. Šv. Mar. Apreiškimas. ½ 8 val. kėliaus.
Pasiruošęs, ½ 9 val. giedojau votivą ir suplikacijas lenkiš-
kai. Po votivos baigęs spaviedoti ėjau pusryčiauti.
Kadangi šiandie tik pusėtinai šventa, prieš sumą lietu-
viško pamokslo nesakiau, buvo sumažinta jėgų ir lenkiš-
kai po sumos nebus sakoma. Per sumą vieną antrą
išspaviedojęs poteriavau. Klebonas su pamaldomis į
Kaundubkis buvo išvažiavęs. Tikrai netikėtai kun.
Dzeniu atlaikęs sumą į tyro pamokslą sakyti, prieš tai
perskaitęs lietuviškai Evangeliją. Per sumą ir

ir pamokslą truputį persišaldžiau, dagi truputį
susierzinau, jog buvo sakyta lenkiškas pamokslas,
nes buvęs tautinas, kadangi nebuvo sakyta lietu-
viškai neišpuolė ir lenkiškai sakyti; kitaip žinovis
iš tavs pataškavimą kokias nors tautas. Kadangi
po pamaldų šiurpulys ėmė, tai tuoj po pietų guliau
ir iki vakarienės vis negulėjau. Vakare kiek sveik-
kesniu jaučiaus. Po 11 val. guliau.

26. Trečiadienis. Šaltoka. ½8 val. kėlęs manau su pamal-
dom, kaip eudulių važinoti, bet išėjęs laukan pa-
jutau jog kojos dreba, tuomet paprašiau ir važiavo
klebonas, aš gi ilgiau klebono pradėtas egzemp-
liorius giedoti ir mišių su liberą giedojau. Po pusry-
čių tuoj guliau, pietums atsikėliau ir iki vakaro
formaliai neguliau bet gulinėjau. Iš vakaro ner-
vingai galvą skaudėti pradėjo. Po vakarienės pa-
poteriavęs apie 11 val. guliau.

27. Ketvirtadienis. Sniguravo, vėjuota, nešalta.
8 val. giedojau calaunų mišių. Po pusryčių savo
lėšom pasamdęs vežiką važinėjau pas 5 ligonius.
Po pietų trečdalį valandų miegojau. Kadangi
kėlęs buvau be upo ir nekaip jaučiaus, ėjau tad
pasivaikščiotų. Buvau pas kun. Bučinį, namo
grįžau ½8 val. Apie 5 val. iš Berlyno parvažiavo
prelatas kun. Olšauskis, Karmelitų bažnyčios
klebonas, ant poperos. Po 12 val. guliau ir ilgai nemig…

28. Penktadienis. Nešalta, drėgna. Prieš 8 val. nuėjęs baž-
nyčion gerą pusvalandį spaviedojau. Truputį papo-
teriavęs po 9 val. giedojau calaunų mišių. Per dienų
galva sukęs; gulinėjau. Po pietų buvo atėjęs Jo Eks-
celencija Dembavičius Vyskupas. Per vakarienę buvo
ministerių premjeras p. Dovydaitis. Apie 9 val. gir-
dėjosi keletas patrankų šūvių, matyt buvo raketų švie-
sa. Apie 11 val. guliau.

29. Šeštadienis. Atodrėgis, šlapia. Po 7 val. nuėjęs bažnyčion
poteriavau. Apie 8 val. giedojau calaunų mišių. Po pusry-
čių iš to skaičiau ir poteriavau. Po pietų gulinėjau.

4 val. laiškiau kompletoriumą. Pavakarį po
miestą vaikštinėjau. 7 val. atsilankė pas mane
p. K. Kriaugždė, Panevėžio Lietuvių batalijono se-
minarkas; pusbonkį rumo ištuštinom. Po 9 val.
išvažiavo. Apie 11 val. gulėjau.
30. Sekmadienis. Šlapia, drobliai sniguravo. Prieš 8 val.
skaičiau mišią; po pusryčių gulmiedaičias neva rengiau
prie pamokslo, kurį prieš sumą lietuviškai o po sumos
lenkiškai sakiau. Per sumą porą žmonių išpažin-
dojęs poteriavau. Po sumos klebonas pranešė, jog ½ 5 v.
kalėjime turiu pradėti rekolekcijas lietuviškai
(štai parodys tautiškas klebono !?! – kas gi gero be pri-
sirengimo galima išeiti iš tų rekolekcijų – dar gi ka-
liniams). Po pietų kiek pagulėjęs, mat kelintą
dieną netvirtas jaučiuos, po 4 val. ėjau kalėjiman,
kame 60–70 žmonių kalinių susirinkus koply-
čion neva konferenciją „de omni re scibili" maž-
daug prie rekolekcijų tinkančią sakiau.
Iš kalėjimo ėjau į Laisvės alėją, kame su prof.
kun. Manelin, Mickauskiu ir rodantoriumi
kun. Kompanijčiu susitikęs, gerą pusvalandį vaikščio-
nėjau. Apie 7 val. tegrįžau namo. Po vakarie-
nės su klebonu neva kalbėjęs, vaišinomės dek-
tinomis, dėlei darbo ir kitomis visų kitonių
dalykėlių. Gulėjau po 11 val.
31. Pirmadienis. Iš nakties truputį pašalę. Dieną šlapia. Po pie-
tų kiek smagiai sirgo. Po 7 val. minėjęs laistyčion apie valan-
dą spaviedojau. Prieš 9 val. ėjau kalėjiman, kame paša-
kęs ilgą rekolekcijų konferenciją laikiau mišias.
Grįžęs ir papusryčiavęs tuoj pas ligonį ėjau, nuo kurio grį-
dama buvau Liet. kompulsiv. miręs, kurius vadam pietų
lendžiant. Apie pirmą valandą važiavau autobusiukus,
iš ten į Petrašiūnų kapus konduktavau. Iš kapų važiuo-
jant ir namo grįžtant labai sirgo. Papietavęs apie 4 val.
tuoj ėjau spaviedoti kalėjiman kalinių. Iš kalėjimo
grįžęs tuoj ėjau konduktuoti. Sutemus grįžau. Vaka-
rienės gatvę tvirkau. Gulėjau apie 11 val.

Balandis mėnuo.

1. Antradienis. Šlapia, tarpais drebliu snigurava.
½ 7 val. giedojau egzekvijas po kurių laikiau mišią.
Po kurį. Dzienio mišias kitas giedojau egzekvijas.
Po pusryčių iš syk pas šešis ligonis vežė – į Augst.
Šaučius, į Petrošiūnus ir į Gegžėdus Rumšiškės
parapijos (apie 11 varstų). Sušvaręs antrą valandą
grįžau. Po pietų gerą valandą prisnūdau. Vakarop
atsilankė senobės maišo mokinys K. Buterlevičė
dabar Lietuvių reitelių aficeris. Gulau apie 11 val.

2. Trečiadienis. Gražu, saulėta. Iš nakties pašalę, dienų šla-
pia. ½ 7 val. egzekvijas atgiedojęs mišią laikiau. Po pusry-
čių daug interesantų turėjau. Apie 12 val. Kauną pas
Vyskupą nuvažiavau. Pas Jo Ekscelenciją ilgokai bu-
vau. Kalbėjova apie šį apie tą, priminiau kad reikalui
esant galėčiau būti karo kapelionu ant fronto Panevėžio
pulke. Pas Vyskupą ėjau ne ko kito, kaip tik intencijų
atiduoti (apie 300 rub.). Nuo Vyskupo išėjęs Katedroj šv.
aliejų (Informorum) pasiėmiau. Laisvės Alėja grįžda-
mas sutikau Myką Steikūnų su kurio gerą pusva-
landį besišnekučiuodami vaikščiojom. Po pietų tru-
putėlį pagulėjęs poteriavau, o į pavakarį ėjau pa-
sivaikščioti. Gulau 10 val.

3. Ketvirtadienis. Drėgnas vėjas, į vakarą aptilko, ir lietus lynoti
pradėjo. ½ 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių
buvau Liet. mokykloje tikybos klausinėti. Po pietų pas
kurį. Olšauskį atsilankė Jo Eksc. Vyskupas su pralotu
Dombrauskiu. Val. 4 ėjau konduktuoti. Kapinėse radau
be to dar tris atlydėtus, taigi visus palaidojau. Jau tem-
stant grįžau. Po 6 val. vakarienė; ½ 7 val. prieš rekolek-
cijas pradedant „Veni Creator" giedojau po kurių, reko-
lekcijų vedėjas Tėvas Jonas savo įžanginę konferenciją
apie rekolekcijas. Po to suplikacija ir „pasid ocey twoje
Panie winy nasze włożony", prieš išstatytą Šv. Sakramentą.
Po to pamaldų – meditacija – lenkiškai; nes rekolek-

cijos lenkačius skirtas. Apie 11 val. guliau.

4. Penktadienis. Iš nakties pašalę, dienų gražu. 7 val. giedojau švč. sią mišią ir suplikaciją po kurių relikviją dalyvau. Po pusryčių ėjau iš syk į tris vietas pas keturius ligonis. Grįžęs ir papoteriavęs, valandą pasimudau. Per pietus buvo Rumšiškės klebonas kun. Galkus, kuris jau atsisakęs klebonijos nori Kamendulnose apsigyventi. Po pietų ėjau pas mokyklų instruktorių p. Daunijonaitį, kame už 5 mokyklų tikybos pamokas už kovą mėnesį gavau 144 rb., iš kurių 16 rb. atidaviau klebonui nes jis brangų mokyklą laiko. Apie ½5 val. ėjau laidoti. Per vakarines rekolekcijų meditacijas bažnyčioje poteriavau, o po meditacijų skaičiau dienines vakarines pamaldas lenkiškai. Po visų pamaldų ir stiklo arbatos pas kleboną truputėlį vardijomes. Guliau apie 11 val.

5. Šeštadienis. Ukanota, lynojo, šlapia. 6 val. giedojau calymų mišią, po kurios gerą valandą pas spavedojus išbuvau. Po pusryčių iš syk pas 10 ligonių vežė — į Petrošiūnus, Ormalius ir į Ormalių vienasėdijas. Aš grįždamas buvau užėjęs į Petrošiūnų mokyklą. Pietums grįžau. Po pietų ėjau laidoti. 6 val. arbata. ½7 val. laukiau kompletoriumo, po kurių per meditaciją spavedojau. Vakarienė 9 val. Guliau ~~po~~ apie 11 val.

6. Sekmadienis. Didi audra, vėjas. 7 val. keliaus. ½8 val. skaičiau mišią, po kurios gerą valandą spavedojau. ½11 val. lietuviškai sakiau pamokslą, po kurio per pusvalandį išbuvau spavedoti. Grįžęs ilsėjaus — miegojau valandą, mat nesveiku jaučiaus. Apie 4 val. po giedojimo vėlesnių lietuvišką pamokslą sakiau, po kurio tuoj pas ligonį ėjau. Jau sutemus buvo pralotas kun. Jaunševyčius šv. Trejybės klebonas. Apie 11 val. guliau.

7. Pirmadienis. Gražu, nešalta. 7 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Po pusryčių į kapus lydėjau ministerių pirmininko p. Dovydaičio mirusį kūdikį. Nuo kapinių nuėjau Liet. mokyklon. Iš mokyklos ėjau atlankyti sergančių Grigų, labai neturtingų, daviau 3 rb. Laisvės Alėja eidamas sutikau ir pasikalbėjau su jo Ekse. Vyskupu O'Rourk.

Po pietų 3 val. buvau pas Vyskupą kunigų konferencijoje. Svarstyta apie vaikų katekizavimą ir apie katechečių kursus. 6 val. grįžau pėsčias, pavargau. Po vakarienės apie 9 val. guliau.

8. Antradienis. Gražu, saulėta. ½ 8 val. giedojau calvarijų mišią ~~[illegible]~~ prieš kurią pusvalandį buvau spaviedoje. Po pusryčių vežimu atvykę buvau nuvežtas pas du ligonių ir Žiegždrių kaimu, Raudiškės parapijoje pas vieną (11 varstų). Grįždamas buvau Viesk[...] mokykloje, Kauniendulkose radau jau paleistus vaikus; mokytojas visai išvažiavęs o mokytojai mažai užtiko. Apie 3 v. grįžęs ir papietavęs pailsėjau. Pavakaryje atsilankė pas vokiečių karišką kapelioną kun. Fasl[...], pas kurį už 4 rb. pirkau 100 papirosų. Po 9 val. gulia[u].

9. Trečiadienis. Apsiniaukę, visą dieną po truputį lynojo. 7 val. atlaikęs calvarijų mišią, gerą pusvalandį spaviedojau. Po pusryčių ėjau pas vieną ligonį. Po 12 val. iš Karmelitų išėjęs turgų sutikau vežiją kurio nuvažiavau į Šauliūs pas kleboną (5 rb. sumokėjau vežikui). Šaučiuose radau vietinį kleboną su pralotu Pacevyčiu ir Koicamutiškiu Krysikiaciu besiruošiant. Po pietų pastarasis jau išvažiavo, mat lenkaitis jau nužiūrę į rekolekcijas, šiandie lietuviams prasidėjo. Po pietų aš Šaučių klebonas ir seminarijos prokuratorius kun. Petrošys prefenavom (+270 k). Apie ½ 5 val. ėjome bažnyčion spaviedoti. Apie 7 val. pocciuoską sakiau, po kurio vėl spaviedojau. 10 val. išbaigę spaviedoti grįžome suvargę. Po vakarienės lošėm „9“ iki antros valandos (+100 rs).

10. Ketvirtadienis. Gražu, saulėta. Šaučiuose rekolekcijos. Prieš 8 val. giedojau calvarijų po kurios visi iki 10 val. baigę spaviedoti pusryčiauti ėjome. Po pusryčių „9“ sukirtome. Po pietų iki 4 val. pusmudom. Kilę ėjome spaviedoti. Apie 7 val. skaičiau meditaciją. 9 val. suvargęs ir su nervingai sopančia galva metęs spaviedoti ėjau klebonijon. Apie 10 val. darbą pabaigę ir kiti grįžo. Po vakarienės kirto „9“, aš mažai prisidėjau

ties negalavau. Papoteriavęs ir barzdą nusiskutęs, po pusės valandos guliau. Prieš vakarienę atvyko kun. Bumšas, Kauno gimnazijos kapelionas ir kun. Bartuška, iš Švenčionių atvažiavęs. Šiandie dar keliolika rublių išlošiau.

11. Penktadienis. Gražu, saulėta. 8 val. skaičiau bažnyčioje mišias po kurios per pusvalandį išpažinčių klausiau. Po gerų pusryčių su kun. Kariačku grįžome kiekvienas savo namo-pėsti. Neilgai trukus atvažiavo Kudzikų prie Kristaus-pranciškonų. Po pietų apie 5 val. važiavau po miestą. Pirkau 2 antklodes ir pasiilgęs pirštinaites, už pirmąsias 25 rb. o už antrąsias 750 kap. mokėjau, dagi pirkau tamsias kaulines sukas už 2 rb. Vakare grįždamas sutikau kaimyną Steikūną su kuriuo ėjom pas jo motiną-mano gimusios. Vakare po arbatos galvą trinkau kiaušinių trynimis. Apie 11 val. guliau.

12. Šeštadienis. Apsiniaukę, kartais lyg lynojo. 7-½ 9 val. spaviedojau. Švenčiausios motinos giedojau giesmių mišią. Po pusryčių važiavau pas ligonį Viekšnių kaimą (9 klm). Buvau grįždamas užvažiavęs Viekšnių, Kaunėdulių ir Petrošiūnų mokyklosna. Po pietų trumpai ilsėjaus ir poteriavau. 4-6 val. spaviedojau lenkų mokyklos vaikus. Apie 11 val. guliau.

13. Sekmadienis Palmių. ½ 7 val. sužadino mane prie išpažinties daug. 7 val. skaičiau mišias, po kurios iki 9 val. spaviedojau. Prieš sumą lietuviškai o po sumos lenkiškai vietoje pamokslo skaičiau pasijas. Per sumą išbaigęs spaviedoti poteriavau. Po 4tos valandos laikiau „Gorzkie Żale". Jau temstant ėjau pas du ligonius. Po 10 val. guliau. Per dieną apsiniaukę, tačiau lynojo, oras nešaltas kaip pavasario.

14. Pirmadienis. Nešalta, nuo ryto iki pavakario lyjo. ½ 7 val. kėliaus. 7 val. giedojau švęstą mišią po kurios sumos pusantros valandos spaviedojau. Po pusryčių iš syk pas vieną mieste, pas antrą Gumalių ir pas du Viekšnių kaimuose ėjau pas ligonius (8 vantas). Po pietų poteriavau ir ilsėjaus. 5 val. vieną konduktavau o 6 val. antrą. No kafų ėjau miestan pirktis sigaretų ir tabako, mokėjom 5 rb.

Po vakarienės papoteriavęs 10 val gulian.

15. Antradienis. Nešalta bet apsiniukę. 6 val. kėlęs ir apsiskutęs ėjau bažnyčion. Atskaitęs mišią iki 9½ val. spavedojau. Po pusryčių ėjau pas vieną ligonį. Grįžęs poteriavau ir ilsėjaus. Po pietų ėjome vairių keturių lietuvių moniųkų spavedoti. 6 val. su kun. Umbras važiavom į Ⓟ Aukštuminis - Šaučių eksportuoti keturių išvakar užmuštu žmogžudžiaiš žmonių Reginiš širdį draskantis, vienoje pirkioje 3 lavonai kitoje vienas. Verksmas, šauksmas peršiąs supratimą. Kiek pirsti praėjęs važiavom o per miestą vėl ėjom. Žmonių daugybė. Bažnyčioje didžiausis riksmas, apt alpimai. isterijos. Užmušti - vyras su moteri - Vitulskai, jų artimieje kaimynai Milevskis ir Ščesna. Anpasteriuoje pas Vitulskius buvo svečiuose taigi 4 užmušti o penktąjį smagiai sužeidė kuris ligoninėje mažos vilties duoda. Žmogžudžius vakar suėmę. Per užmušimą - žandyčią gynė iš kibo po lova palindęs 9 metų sūnus ir Tarnaitė kuriai žmogžudžiai buvo akis užrišę. Vakar į Kaundautonių bažnyčią išvažiavęs klebonas kun. Šova su vargonininku apie 9 val. grįžo. Apie 11 val. gulian.

16. Trečiadienis. Apsiniukę, tarpais lyjo. ½ 7 val. giedojau egzekvijas ir mišią, po kurių pasispavedojęs ėjau pusryčiautu. Po pusryčių giedojau kitas egzekvijas. Po parketinių mišių iš bažnyčios lydėjau į Šaučių kapus tris nedėlioje nužudytųjų kūnus, ketvirtąjį pirmiaus į Kauno kapus nulydojo. Kiek iki stoties ties Tilmanso fabriką sėdau vežiman ir tenpi iki kapų važiuodamas lydėjau (apie 3 varstus). Kapuose didžiausis riksmas ir alpimai. Nuo kapų grįžau važiuotas ½ 1 valandos. Apie 4 val. ėjau čia pat ligoninėn pas ligonę. Po 4 val tuoj ėjau eksportuoti į bažnyčion o iš čia į kapus kondukčiavau. Nuo kapų grįždamas pirkau 100 cigarečių. Vakare 9 val. iš miesto grįžo, tiu po pietų iš Vonietijos atvažiavęs kun. Klixena, pas mane apsinakvojo. Gerokai pasikalbėjęs po 12 val. gulėm.

17. Ketvirtadienis. Apsiniukę, kartais lynojo ir trupučiį
griaudė. Prieš 6 val. keliaus, prie spaviednės daug.
Tuoj važiavau ant Žaliojo kalno pas 3 ligonis.
Grįžęs radau Žaslių kleboną ir kun. Umbrą bespavie-
dojant. Per pusantros valandos išbaigiau ir pe išbai-
ge po 10 val. spaviedotijau nužias prasidėjus. Mažiš-
kom. pralotas kun. Olšauskis laikė. Mažo sąsdarį
mažikas kun. Dzieu (latvis) apie 10 val. su vyskupu
Oriurku išvažiavo Varšuvon. Po pusryčių vežė
į Aukštutinius Šančius pas ligonį. Po pietų 3 val.
ėjau kūdikio laidoti. Apie 5 val. atėjo pas mane
iš Ukmergės atneliavęs J. Ruokšė su savo draugu.
Su jais buvom nueję pas Steikūnienę, o iš jos karo mo-
kyklon su Steikūnais pasimatyti. Bitenurtant sugrį-
žau. Vakare atvežė man senai praįtytą pirmą moteriškę
dviratį, vietoje sumokėtų 120 rb., imonėjau 140 rb + 10 rb.
dovanų kas nupirko. Papoteriavęs guliau po 11 val.
18 Didysis Penktadienis. Apsiniukę be lietujo, nešilta.
Prieš 7 val. keliaus. 8 val. su pamaldom Kauitendul vežiant
važiavau su vargonininku. Po pamaldų pagerę ark-
telės su sausa duonele su vargonininkų leidėmės Kau-
nan pėsti; žinojau, mat, kurs atveže buvo pradėjo ru-
goti, kad jis nežinojęs jog reiks atgal vežti taigi mū-
no arkliai nepasirįžtų; ant to atsakiau jog išvietinį
jausmų klausyti nenorim ir gali sau namo važiuoti,
aš pėsčias parvešiu, nylirtų jausmų nenorim. Ir taip su
vargonininku per 2¼ val. parneliavom Kaunan
(8–9 varstai). Papietavęs ėjom išsiųsti. Apie 5 val. baž-
nyčioje prie Viešpaties grabo poteriavom. Vakare
trupučiuką buvau nuėjęs išėjęs. Po arbatos taisiau dienos
raštą. Guliau 11 val.
19. Didysis Šeštadienis. Apsiniukę, nešalta. Po 7 val. keliaus.
8–10 spaviedojau. Žaslių klebonas praįytas laikė pa-
maldas. Po pusryčių ant Ukmergės plento buvau pas
ligonį važiuotas. Grįždamas nuvažiavau prie mūrų
ir į kapines konduktavau. Grįžęs namo radau Kože-
doriųs kleboną kun. Vaizgą, kuris jų namų vasariečiai

narsčiang Kaunan atsivežė, bet čia turį likę paliuo suoti nes Lietuvių valdžia užstojo. Po pietų kiek pasil sėjęs apie ½ 5 val. ėjau į kai kurias namus Velykų pyragų šventinti; žinoma pražygtas. Buvau rodos 8 vie tose, sutrukau arti Forb. Grįžau po ½ 7 val. Apie 8 ½ laikiau komplektoriumi po kurių važiavau. Po vakarienės nusiplovęs galvą apie 11 val. gulia[u]
20. Sekmadienis - Velykos. Apniukę, kartais dulkė. 4 val. kėliaus. 5 val. rezurekciją ir procesiją apie bažnyčią laikė kun. pralotas Olšauskis, taipogi ir mišią. 6 val. aš ska[i]čiau mišią. Po dviejų nuo altoriaus kun. Praloto pamoks lų šventinau velykų pyragus bažnyčioje. Po to ėjau į kapus pas sargą ingi pyragų švenąti: ½ 10 val. ėjau pas ligonį. Per sumą 11 val. bažnyčioje poteriavau. Apie 1 val. dviračiu važiavau į Šančių pasveikinti klebo no. Grįžtant lijo. Apie 3 val. čia pat ėjau pas du li gonius ligoninėn. 4 val. laikiau mišparus prieš ku rios atsilankė pas manę du kariai Steikunai gimtinaičiai. Po mišparų relikviją išdalijęs krikštijau kūdikį, po valandėlės du. Apie 6 val. buvau pas vieną krautuvininkę - gerai užkan dau, jau temstant ėjau pas Kudirkas. Grįžau 10 val. Perskaitęs pamokslą po 11 val. guliau.
21. Pirmadienis Velykų antrą dieną. Nešilta, vėjuo ta, apniukę kartais. 7 val. sužadintas ėjau gana toli pas ligonį. Grįžęs skaičiau mišią. Po pusryčių ½ 11 val. sakiau pamokslą lietuviškai o po sumos lenkiškai. Po pamokslo pakrikštijęs kūdikį ėjau iš syk pas du ligonius. Grįžęs antr[ą] atvejį ėjau vėl pas vieną ligonį, grįžau po antros valan dos gerokai suvargęs. Po pietų 4 val. laikiau mišpa rus po kurių relikviją dalijau. Vakariop aš, zakra stijonas ir vargonininkas dviračiais važiavom pasi važinėti, buvom davažiavę iki Augštutinių Šančių ant tonelians. Temstant grįžom, pirje svečiuosna nuva žiavo. Po vakarienės papoteriavęs apie 11 val. guliau.
22. Antradienis. Šaltoka, kartais saulėta. ½ 8 val. giedojau mišią. Po pusryčių ėjau pas vieną, o grįžęs vėl pas kitą ligonį.

Bevarkščiodamas pailsau, tad grįžęs ilsėjaus. Po pietų pote-
riavau; apie 5 val. važiavau senajai išrestau dviračiu,
vizitavau vieną kitą kunigą, neradau namie. Iš mie-
sto grįždamas buvau pas Steikunienę o nuo jos tiesiog
važiavau pas U. Babickaitę, režisorę artistų kuopos.
Temstant grįžau. 10 val. guliau.

23. Trečiadienis. Visu, gražu. ½ 8 val. giedojau mišias, prie
kurių truputėlį spavedojau. Po pusryčių iš zyk važiavau mie-
ste pas du ligonius o kariu Petrošiūnų kariuo pas tris ligo-
nis. Petrošiūnuose buvau pas Butrimeną sustojęs, užkandau.
Pirmą valandą grįžau. Po pietų važiavau dviračiu gar-
laivių prieplaukon, kame norėjau sužinoti, kuomet Jur-
barko linkon eina garlaiviai. Dar buvau pas vieną ki-
tą užėjęs kunigą — neradau namie. Grįžęs radau pas
kleboną du Seminarijos profesorius, vėliau atėjo preko-
nizuotas į pavyskupius prelatas Skvireckas. Apie 6 val.
ėjau exportuoti iš namų bažnyčion. Po 11 val. gulian.

24. Ketvirtadienis. Iš Kauno Skirsnemunėn. ½ 7 val. gie-
dojau egzekvijas ir mišias. Tuoj užkandęs krepšelį ne-
šinas garlaivių prieplaukon leidaus. 10 val. garlai-
vio I klase iš Kauno išvažiavom. Į Skirsnemu-
nę 18 mano ...čiuos ... Važiuodamas porą stiklų
arbatos gėriau. Po 5 val. vakare, ties Skirsnemune
išlipau į krantą. Ilgą laiką [illegible] po
[illegible] ant kranto vis peškodamas [illegible]
stelio prieš, mat pelkės—šlapia. Štai kaž koks
žmogus pasivijęs manę atėjo lenktą [illegible]
kad jis spėtų manę pervesti. Per upelį manę
pernešė ant savo kupros o per nesausą lauką
pelkėmis patsai ėjau. Saulei sėdant ėjau klebo-
nijon pas draugą kun. Šumskarų — vietinį klebo-
ną. Po vakarienės pasikalbėjome, ... vis
[illegible] ... (—3 val.) 11 val. gulian.

25. Penktadienis. Skirsnemunėje. ... lietus.
Apie 9 val. bažnyčion procesiją, ... [illegible]
Po to giedojau mišias, egzekvijas ir ... dal-
nau. Po pusryčių pateriavau ir buvau ... pas

vit. [illegible] pamaldumo [illegible]. Po pietų dvi parti-
ji preferanso, o po vakarienės vieną (-75 kp).
Apie 11 val. guliau.
26. Šeštadienis. Apniukę. Skirsnemunėje. 8 val.
giedojau mišias. Po pusryčių [illegible] [illegible] ir [illegible]
Šventoriaus [illegible] pas klebonų [illegible]. Po pietų apie 3 [illegible]
[illegible]. Vakare po partiją preferanso sulošiau (+7 kp)
Apie 12 val. guliau bet ilgai neužmigau.
27. Sekmadienis. Skirsnemunėje. Apniukę, vis [illegible]
dienos lijo. 3 vanduo išsiveržė(?). Atsikėlęs [illegible]
dą [illegible] po 8 val. laikiau [illegible], [illegible]
[illegible] pusantros valandos spaviedojau. 11 val.
giedojau mišias. Po pietų sulošėm preferansą, vėliau
[illegible] [illegible] [illegible] poteriavau. Po vaka-
rienės iki 10 val. sulošėm antrą preferanso partiją
(+96 kp). Po 11 val. guliau.
28. Pirmadienis. Skirsnemunėje. Nešalta, gražu. Vietinio
klebono prašymu giedojau egzekvijas ir skaičiau mišias.
Po pusryčių poteriavau. Po pietų ~~trise~~ buvom pradėję
trise preferansuoti, bet užvažiavus kaž kokiam svečiui
pradėjom kitą preferansą (+16 kp) po kurio lošiau neku-
rį laiką „21" o po to „9" (-40 kp). Po vakarienės ilgokai
su kun. Šventickiu(?) šnekučiavom; guliau po 12 v.
29. Antradienis. Skirsnemunė – Kaunas. Nešalta, kiek
vėjuota. ½ 6 v. kilęs trejas mišias skaičiau. Gerokai po
to užkandęs važiavau Borkošna(?), garlaivių apsistoji-
mo vieton. Apie 8 val. atėjusį nedidelį garlaivį praleidau,
laukiau greičiau einančio didesnio garlaivio, kuris
9 val. atėjo. Kaune buvau po 5 val. vakare, iš prieplaukos
parėjau pėsčias Karmelituosna. 7 val. ėjau [illegible].
Po vakarienės ilgokai šnekučiavom su kun. Umbras(?),
~~kuris~~ manęs buvo pakeitęs. Guliau po 11 val.
30. Trečiadienis. Audrys(?) vėjas, po pietų lynojo. Po 7 val. mergaičių
kariųjėčiom(?) gerą pusvalandį spaviedojau; po to giedojau eg-
zekvijas vietinas(?) o po kun. prelato Olšausko mišias antras ir [illegible].
Apie 11 val. buvau pas ligonį, nuo kurio ėjau miestan. Po pietų
buvau mieste, pirkau dviračiui [illegible] (5 kp) ir pompą(?). Po
7 val. vakare lankiausi gegužinės pamaldose.
guliau 11 val.

Gegužės mėnuo.

1. Ketvirtadienis. Didelis vėjas, iš pietų po truputį o vakare geroka[i] lijo. ½ 8 val. giedojau mišią. Po pusryčių važiavau pas ligonį Kaunas ir pas du Neverovičius karšuvą, Karmėlavos parapijoje (8 varstai). Nuo ligonių tiesiog važiavau Kaunan, kame apsinakvojau. Valgiau pas vakar čionai atvykusį kun. Galkų, buvusį Ramygalos kleboną. Apie 7 val. lankiau gegužio pamaldas. Gulėjau apie 11 val.
2. Pėtnyčia. Apniukę, lijo. 7 val. kėliaus. Atlydėtą nabašninką įvedau bažnyčion. Atgiedojęs egzekvijas ir mišią ėjau užkąsti. Po to nabašninką lydėjau į Onutalio kapines. Nuo kapinių vėl grįžau Kartenduliuių bažnyčion, kame paėmęs šv. Sakramentą važiavau į Petrošiunus pas 7 ligonius. Pietumis grįžau Karmėlavon geroka[i] suvargęs. Per gegužinės pamaldas buvau bažnyčioje. Papoteriavęs apie 11 val. gulėjau; blogokai jaučiaus.
3. Subata. Apniukę. Atlaikęs mišią ėjau pas ligonį. Grįžęs radau kitus belaukiančius, tuoj vežė anų Petrufkos. Išviso pas 7 ligonis buvau. Grįžęs blogai jaučiaus. Pietus prašiau greičiau paduoti. Po pietų tuoj gulėjau. Vakare karščio mieri 38° turėjau.
4. Sekmadienis. Miegojau nelabai, galva pradėjo skilti; jaučiaus ligą esant todėl nesikėliau. Po pietų gydytoją šliupą pakviečiau, karščio į 40° buvo; dėmėtąją šiltinę konstatavo. Vaistų jokių neprirašė, sakė tris sykius dieną atsiekti užkiša višą ištrinti; valgyti, neskaitant tiršto pieno, nieko; gerti arbatos, vandens su sokuni citrinu nieko pavalnes būt patarė kodaugiausia gerti. Sendoje gydytojas žadėjo vėl atsilankyti. Kadangi blogai jaučiaus, klebono tarnaitė nakvojo manio salionė, tankiai ateidavo pažiūrėti manęs.

5. Pirmadienį. Klebonas Šova labai norėjo, kad ligoninėj važinėčiau, nesutikau vien dėl to kad ten ner man atskiro kambario ir geros priežiūros. Norėta buvo paimti į klebonija gailestingąją seselę bet perbrangu, nes ji parą reikėtų 15 rb. mokėti ir išlaikymą duoti. Klebonui patariau kokią nors gerą-išmintingą mergaitę paimti, ką ir padarė, pristatęs prie manęs neva šeimininkės padėjėją Veroniką, kuriai uždavė varnėnu kitus klebonijos kambarius, kad neužkrėstų. Kadangi klebonas savo šeimininkę išvykdavo Kamendulaisuos prižiūrėti daržovių o antra kadangi aš sergu - norint valgyti neprašau o rodavo arba ... arba vaikų pietus atnešdavo. Ryto rauan arba sargienė arba zakrastijonas, kai vargonininkas užkaisdavo virdulį. Kadangi jaučiaus silpnai ir karštis siekdavo 41° keletą kartų minėjau klebonui, kad neduotų man mirti be paskutiniųjų sakramentų. Del to tai Penktadienyje 9. V. pervedė man kun. Jrtiemaunę, kuris ir suteikė man sakramentu. !

~~22 d. Gegužės pradž.~~ Birželis —

22 d. pradėjau mėsiąs laikyti, žinoma suvaž-
davau.

22–30. Kuomet buldavo gražus oras, pradžioje
išveždavo mane į sodan, o vėliau ir pats šiaip
taip nueidavau, kame ištisas sėdėdavau
valandas. Šiame tarpe po 5 syk per dieną val-
gydavau. Veik kas vakarą duodavau kojas
šiltame vandenyje mirkyti, o skaudžią truputį
virš kelio kairės kojos duodavau spiritu apriš-
ti, mat kiek skaudėjo ir nejautrus sąnarys buvo.

30. Pirmadienis. Apsiniaukę, nešilta. Kaunas
– Kaunendulkiai. No pat ryto po mūsų kraus-
tėjau įvairias tokias daiktelius, mat klebonas
ir patsai žadėjo, o mane Šendu siuntė į Kaunen-
dulių vienuolyną kad čia gavėnatą patarnyčiau.
Apie 3 val. po pietų šiaip taip dajau iki tramva-
jo o tramvajumi nuvažiavau senajan mies-
tan. Ir „Birutos" viešbutyje atlankiau trupu-
tį negaliojantį kun. Dziek. Petronio gi krautu-
vėje pasimačiau su p. Karosu iš Amerikos grį-
žusiu, mano parapijiečių. 5 val. grįžau Karme-
litosna. ½ 8 val. klebono gerajame vežime pats
vienas, (prieš mane važiavo klebono šeiminin-
kė su Kaunendulių sargu) važiavau į Kaunendu-
lius (7 varstai). No Petrašiūnų karčemos už viešo
atsisėdo šeimininkė ir tuomet greičiau važia-
vom. Kiek užkandęs 11 val. gulau.
Patalynę ir reikalingiausius daiktus atsivežiau.

Liepos mėnuo.

1. Antradienis. Apniukę, nešilta. Kamenduliuose. Prieš 7 val. kėliaus ir mišias skaičiau. Per dieną tvarkiau kambarius. Jaunimas puošė žolynais ir vainikais bažnyčią. Po pietų trejetą valandų prasnūdau. 7 val. prelatas Januševyčius laikė mišparus. Gulian apie 11 val.
2. Trečiadienis. Kamenduliuose šv. Marijos Panos Apsilankymo atlaidai. Po 7 val. skaičiau mišią. Šią naktį vokiečių kareiviai sumušė čia gyvenančių du milicijantų, klebono išvogė mėsas. Vakar vakare gerokai atėjo iš toli žmonių – nakvojo. Prieš pat 10 val. atėjo iš Kauno Karmelitų bažnyčios procesija, vedė 3 kunigai; buvo daug karių, žmonių galėjo būt keletas tūkstančių. Prieš sumą buvo procesija apie visą vienuolyną, prieš mišparus apie bažnyčią vienuolyno koridoriais. Į pačią sumą automobiliu atvažiavo prezidentas p. Smetona su palydovais – karo vadu p. Žukausku, prelatu kun. Šaulių ir p. Šilingu – du pastarieji Tarybos nariai. Pietauti sėdo į 20 asmenų. Drauge su visais pietų nevalgiau, nes vietos nesmatė o antra pas manę kun. Byla, Tumelionis ir Kavaliauskas turėjo savo užkandos ir skilandėlio. Taigi mes pasirūpinom valgių lėkščių. Po mišparų apie 5 val. žmonės su procesija, kunigo vedami Kaunan grįžo. Kunigas parvedęs procesiją Kaunan grįžo atgal mano dviračiu. Gulian apie 11 v.
3. Ketvirtadienis. Kamenduliuose. Šilta, gražu; vakariop trumpai bet smarkiai lijo. 7 val. skaičiau mišias. Per dieną vaikštinėjau sode, o kartais trupu-tėlį dviračiu takais važinėjau. Klebonas Tėvas Šova daugiau poros valandų lavinosi dviračiu važinėti. Gulian kaip 10 val.
4. Penktadienis. Kamenduliuose. Šilta, gražu.

Sveikata žymiai stiprėja. 7 val. atskaitęs mišią ir papusryčiavęs ėjau pas kun. prelatą Jamontvyčę manydamas jog miškai nuveš; bet ne! Jisai ir mane pritraukė prie darbo, mat nedelioje turi būt visuotinas Moterų Draugijos susirinkimas taigi reikė rinkimams korčiukes ir už metų pinigę atrinkti. Ir taip sode iki ½ 2 val. sugurdom. Po to skubotai nuveda manę miškan, parodyti kamię gera vieta vidėti. Po pietų tai miške tai prie bažnyčia dviračiu važinėjau. Vakariop su kun. Galku ėjome į Nemuną, jisai maudės o aš žiūrėjau. Apie 10 val. guliau.

5. Šeštadienis Kamendeluose. Apniukę, visu, lingu 7 val. mišią skaičiau. Dieną truputį dviračiu važinėjau bet pradėjus lynoti kambaryje sėdėjau. Taip ir praslinko diena. Guliau po 10 val.

6. Sekmadienis Kamendeluose. Iki šilta, graži, po pietų apniukę, vakariop lynojo. ½ 9 val. skaičiau mišią, nevol votivą. Per sumą bažnyčioje poteriavau. Apie 3 val. klebonas parvažiavęs ketvirtadienį Kaunan, grįžo. Vakarienčiavom pen-kiese: mudu su klebonu, kun. Galkus ir prieglau-dų vedėjos - Kamendulių ir Petrošiūnų. Guliau 10 val.

7. Pirmadienis Kamendeluose. Apniukę, po pietų neil-gai bet gausiai lyjo. Po pietų aš kun. Galkus ir klebonas preferavom iki vakarienės. Visi pavakarie-niavę po šventorį vaikštinėjom. Jau sutemus aš klebonas ir dvi prieglaudų vedėjos nevos Kamen-dulių susėdamu ant verandos šnekučiavom. 11 val. aš ėjau gulti o likusieji iki švresos vaikšti-nėjo ir sargino, mat buvo paleistas gandas jog vokie-čiai - pikstadariai turi šiomis dienomis plėsti vienoli-ną ir artimiausių kaimus.

8 Antradienis. Kamendeluose. Iki pietų šilta, gra-žu; į vakarą ~~neilgai bet smagiai lyjo~~ apniukus. Naktis graži mėnesiena. Apie 11 val. atvažiavo Seminarijos Inspek-

kun. Paltarokas
tonsų vyskupo delegnotas kad perimtų Kamendulių
vienuolyno rūmus Lietuvianrjai. Kiek vėliau atvažia-
vo ministerijos įgaliotinis p. Tuėtenas su sekretore.
Visi pietus valgem pas kun. Galkų. Svečiams išva-
žiavus ėjome prie Nemuno laukų žiūrėti. Kun.
klebonas Šova ir kun. Galkus maudėsi. Vakaro-
riop su kun. Galku lošėm „66". Po vakarienės ėjau
pothval. ant gankaus šnekučiavau su vidėja
mat klebonas norėjo kad sergėtumėme rūmus.
Gulian po pusė 12 val.

9. Trečiadienis Kamenduliuose. Apniukę, tvanku.
Apie 10 val. smagiai palyjo. Klebonas po pusry-
čių išvažiavo Petrošiūnų karčiuku pas ligonį
o iš ten Kaunan. Aš su kun. Galku lošėm „66".
Po pietų irgi lošėm. Vakariop vaikščiojom po
šventorių. Gulian apie 10 val.

10. Ketvirtadienis Kamenduliuose. Iš ryto palyta,
dieną gražioka, vakare apsiniuke. 7 val. skaičiau
mišią. Po pusryčių iki pat pietų valiau dviratį
ir tonuasą nuėmiau. Po pietų trupūtį lošėm
„66"; vakariop vaikščiojau, buvau nuvažiavęs
vieks iki Petrošiūnų, grįžau dviratį vedinas nes pri-
skalūlėj. Vakare kojas ploviau ir Veronika galvą
pašukavo. Gulian po 10 val.

11. Penktadienis Kamenduliuose. Diena šilta,
tvanki, keletą kartų lyjo. Prieš pietus ir temstant
su kun. Galku lošėm „66", per keletą dienų išviso
4 rb. išlošiau. Po pietų važiavau dviračiu miškan,
kame snaudžiau porą valandų, gulėdamas miegulio/ma
Apie 6 val. grįžęs ir užkandęs grįžau miškan kame
jutrinę atkalbėjau. Vakare galvą trinkau ir barz-
dą skučiau. 10 val. gulian.

12. Šeštadienis Kamenduliuose. Apniukę, dieną keletą
syk linojo, o vakare visai išilyjo. 1/2 8 val. skaičiau
mišią. Prieš piet dviračio žarną taisiau. Prieš piet
ir kiek po pietų su kun. Galku lošėm „66". Vakariop
važiavau pasivažinėti jutrinos kalbėtų. Gulian apie 10.

13. Sekmadienis Kamendulluose. Per nakt ir iš ryto lyta. Per dien apniuks. ½ 8 val. skaičiau mišią. Kun. Galkus apie 10 val. atskaitęs mišią ir papusryčiavęs važiavo Kaunan į Vyskupus prelato Skvireckio konsekracijos šventę. Aš irgi buvau žadėjęs važiuoti bet susilaikiau nes atrodė vėlu. Apie ½ 12 val. vaikštinėjant po miškę pradėjo lynoti. Po pietų dviračiu buvau nuvažiavęs į Petrošunų ir Augst. Ovinalių kaimus. Ir taip iki suotemas tai važinėjau tai miške ilsėjaus ir poteriavau. Apie 10 val. gulriau.

14. Pirmadienis Kamendulluose. Per naktį ir dieną lyjo-lynojo. 7 val. mišią skaičiau. Prieš pietų ir po pietų su kun. Galku lošėm „66“ (per dvi dieni + 11 r. 60 kap). Vakariop su zakrastijonu zakrastijoje spintą bažnytinių rūbų perstatėm kiton vieton. ½ 11 val. gulriau.

15. Antradienis Kamendulluose. Gražu, iki pietų vėjuota, vėliaus tyku. 7 val. skaičiau mišią. Pusryčiavau su kun. Galku. Nusiskutęs barzdą prieš 10 val. dviračiu Kaunan išvažiavau. Kai kur kelias buvo šlapias. Per valandą nuvažiavęs Kaunan ir apsistojęs savo Karmelitų vikarijate, kiek pasilsėjau. Apie 12 val. nuvažiavau tramvajumi pas vyskupą – neradau namie. Apie valandą pas Petrošių krautuvėje šnekučiavau. Apie antrą valandą buvau pas Vyskupą Karevičių kurio prašiau vakacijom urlopo, atsakė gera, tik reikia pas suffraganą Skvireckį bei sekretorių Saulį kreiptis nes jisai ryt nuvažiuoti išvažiuojąs. Po to ėjau „Birutės“ valgyklon pietauti. Trijų vidutiniškų davinių pietus 5 rb. Po antros valandos grįžau Karmelituosna, kleboną radau neraktą. Pasidėjęs sode važiavau į Liaudies namus pas švietimo instruktorių p. Daunoraitį nuo kurio už tarnybos pareigas per gegužį mėnesį gavau 23 rb. Grįžęs ir vėl neradęs klebono ėjau pas Kudirką. Veik drauge grįžom su klebonu

taip pat dviratį iš klebonijos pasiėmęs Kamen-
duliuosna traukiau, kur per valandą pribuvau
t.y. 8 val. vakare. Guliau ½ 10 val.
16. Trečiadienis Kamenduliuose. Apsiniukę, popiety
daug syk(ių) lynojo. Po 7 val. skaičiau mišią.
Po pusryčių papoteriavęs ėjau vaikščioti; sutikau
beatsirandantį iš Kauno klebono giminaitį - paaf-
cierį su pietine prieglaudos vedėja. Prieš pietus so-
dos neilgai braškių - uogų sode rinkaus, pilvą vie-
nok geronai apsunkinau. Pietums atvažiavo su
kažkokio gyvulio šitinkglerin. Po pietų su kun. Gal-
kų „66" lošėm. Apie ½ 11 val. guliau
17. Ketvirtadienis Kamenduliuose. Veik visą dieną lyjo, ly-
nojo. Apie 8 val. skaičiau mišią ir „Libera" giedojau.
Po pietų aš, kun. Galkus ir klebonas kun. Šova profera-
vom (+10.92 kap.). Antros partijos nebebaigėm. Guliau
apie 11 val.
18. Penktadienis Kamenduliuose. Apsiniukę. Po 7 val.
skaičiau mišią. Apie 9 val. kun. Galkus laike mi-
šias ir suplikaciją giedojo, laike kurios aš poteria-
vau. Po pusryčių šventoriuje karklinukus karpiau,
gerokai pavargau. Po pietų buvau ten miškau beri-
vašinojąs bet sutikęs pas mus bevažinėjantį kun.
Petrošį, Seminarijos prokuratorį, grįžau, to labiau
jog paskui jį atvažiuoja Vyskupas sufraganas
Skirveckas su kanauninku kun. Šaulių.
Garbus svečiai apžiūrėjo bažnyčią ir mūrus. Prieš išva-
žiuosiant arbatėlės gėrė. Vakare su kun. Galkų vaikšti-
nėjom po miškę. Guliau apie ½ 11 val.
19. Šeštadienis. Kamenduliai - Kaunas. Diena šilta, kar-
tais apsiniukę. Po 7 val. skaičiau mišią. Po pusryčių de-
liojau savo visą mantą, mat Kaunan šiandie grįžtu.
Prieš piet apžiūrėjau po bažnyčios sklepus: viename palai-
dotas įsidėjėjas Kamendulių vienuolyno - Pac'as - Lietuvos
kancleris; antrame - archijerėjus; trečiame Kamendulių
vienuoliai XVIII amžiaus. Tuoj po pietų dviračiu iš Kamen-
dulių išvažiavau. Buvau užvažiavęs Aukštutinioz-

-Šančiuose pas Balsinkes, kame porą valandų. Išėjau
Apie ½ 6 val. pribuvau į Kauno Karmelitų bažnyčią.
6-8 val. ispavedojau vaikų. Prieš mišparus iš Kamendulių atvažiavo kun. Galkus, kuris mano mantą atvežė. Guliau apie 11 val.

20. Sekmadienis Karmelituose Škaplierinės atlaidai. Gerą pusvalandį paspavedojęs apie 9 val. giedojau votivą prieš šv. Sakramentą. Po pusryčių kiek pailsėjęs ėjau bažnyčion, kame po procesijos per sumą ispavedojau truputėlį ir poteriavau. Sumos pabaigoje apkrikštijęs porą kūdikių klebonijon grįžau. Po pietų dėl pokų preferansą lošėm. Vakaruop su kun. Galkum išvažiavo ir klebonas kun. Sova į Kamendulius. ½ 11 val. guliau.

21. Pirmadienis Karmelituose. Šalta, gražu. ½ 8 val. giedojau gedulingas mišias. Po pusryčių važiavau ant Žaliojo Kalno pas ligonį. Nuo ligonio ėjau Senan Miestan, buvau Seminarijoje, šv. Trejybės klebonijoj, buvau Katedroje pas vikarus - neradau nieko namie; buvau pas Vyskupą Sufraganą kurio urliopo vakacijom ir iš Karmelitų perkelsimo prašiau - į pirmąjį atsakė gerai, į antrąjį - pažiūrės. Po pietų valandą prasnūdau, vėliaus į dėžę knygas dėjau. 6 val. važiavau į Šančius pas Kudirką -inžinierių dektoro, tik jo žmoną radau. Po valandos grįžau. Vakare daiktus dėliojau. 11 val. guliau.

22. Antradienis Karmelituose. 7 val. mišias skaičiau. Po pusryčių drapanas kiocelin dėjau. Apie 11 val. ėjau Komendanturon, kame gavau leidimą dviračiu važinėti (prie prašymo markes na 10 rbl.). Po pietų buvo atėję dvi susivesdinti dėl nuodėtos drau-tnovės mergaitės; kadangi prie tarkos neslinko-mečiau ir konsistorijoje išsirašinau. Apie 5 val. buvau dviračiu Senan Miestan pas Petronį nuvažiavęs, iš ten pro Karmelitus per Petrušką plentu važiavau kokias 8 varstus Karmelavos linkon ir atgal. Nors tykiai važiavau vienon įkaitau. ½ 11 val. guliau.

23. Trečiadienis Karmelituose. Veik visą dieną lyjo. 7 val. atgiedojęs egzekvijas mišią skaičiau. Po mišių labai lyjo ir griaudė. Viena ponia bažnyčioje apalpo. Apie 10 val. tramvajumi miestan važiavau, buvau Vyskupo kurijoje kame mėnesiui gavau atostargų. Seminarijoje pas Žemaičių Sufraganą Vyskupą Skvirecką prašiau iš Karmelitų bažnyčios kur nors Kaunan perkelti, pažadėjo arba Kaune prie Katedros arba kur man paskirti. Iš miesto grįžus atėjo dvi susinvardijusi moteri, kurias, negalėdamas sutaikinti, užsirakinau savo kambaryje. Per dieną susirinkau kelionei krepšelį. Apie 10 val. gulėjau.

24. Ketvirtadienis kelionėje Kaunas Anykščiai. 5 val. kilęs skaičiau mišią. Po arbatos zakristijono lydžiamas ėjau Kauno stotin. Antros klesos biletas iki Jonavos suvirš 20 markių kaštavo. Apie 11 val. buvau Jonavoje, kame pas klebonią turėjau apsistoti, bet kadangi jokio stotyje nebuvo arklio, dagi laidrasakleivis Jaunienis kortiruojo Panevėžio geležkeliu, nes vaikščiojau pirkau tad III klesos iki Panevėžio biletą (30 markių) ir atgal sėdau traukinyn. Vakarop apie 6 val. buvau Panevėžyje. Čia nebuvo vilties traukiniu į Anykščius išvažinėti nes žmonių daug o nors labai daug prieinių vagonų garvežėlis tepatraukia, dagi reikia turėti leidimą, kurio aš neturėjau. Leidimą tuoj pas stoties komendantą gavau, o vagonėlin karpo kuniga įgis leido. Žmonių stotyje lyko daugybė, bet ir mūsų vagonėlių buvo pilnutėlių kaipo kitų, tremtinių išties publikos. Saulei leidžiantis ~~buvau~~ iš Panevėžio išvažiavom, Anykščiuose buvau ½ 12 val. naktį. Iš Panevėžio iki Anykščių 11 markių. Iš stoties tiesiog pas Laskauskų Lagedienio ėjau nakvynėn. Laimė, kad iš Kauno pasiėmiau pyrago, prie to turėjau butelio baltos, tas kelyje nutau.

25. Penktadienis. Anykščiai - Elmininkai.
Šilta, tvanku, po pietų smarkiai lijo. 6 val.
Lagedžiuose keliaus. Po 7 val. ėjau bažnyčion.
Po mišių pas kleboną pagėręs arbatos ėjau pas
zakristijoną, kurį paprašiau, kad iš Lagedžių
paėmęs mano krepšį atvažiuotų pas tatulę ir
parvežtų manę Elmininkuosna - tėvyškėn.
Ir taip apie pirmą valandą buvau tėvyškėje.
Prieš piet valandą pamiegau. Vakarop pirtyje
su Boleslovu buvau. Po 9 val. gulau.
26. Šeštadienis. Kartais apsiniukę, nekaršta.
Atlaidai šv. Onos Anykščiuose. Apie 8 val. Bo-
leslovas - brolis arkliu su motynu nuvežė baž-
nyčion. Per sumą, pamokslą o paskui per miš-
parius spaviedojau - išbaigiau. Į 15 kunigų buvo.
Į pavakarį su klebono seserų vykom Lagedžiuos-
na pas Laškauskus Onos sveikinti. Čia 4 dva-
siškiai buvome. Preferavome (+50 k.). Po 11 val.
aš, kun. klebonas Butėnas, kun. Gendrėnas ir
klebono sesele grįžome klebonijon - namo.
27 Sekmadienis. Anykščiai - Šiauliai. Kartais
apsiniukę, nešilta. ½ 9 val. skaičiau mišią. Per su-
mą, pamokslą ir mišparus spaviedojau ir išbaigiau.
Po pietų aš, klebonas ir jo sesele važiavom Šiaulių ka-
man pas Augustiną kaime užkandę ėjome į krantą
o iš ten per ežerą į Aržiąją Rubikių ežero salą lai-
vu persinėlėm. Ant Didžiosios Salos šiandiena gegužī-
nė, bilietas 2 lt. Buvo kariškių orkestras (17 žmonių)
sokio, dainavo ir ratelius ėjo. Žmonių buvo daugy-
bė. Saulei sėdžiant per ežerą grįžom atgal Šiau-
lių kaiman. Pagėrę arbatos apie 1 val. nakties
į Anykščius grįžom.
28. Pirmadienis, tėvyškėje. Apsiniukę, nešilta, po
pietų palijo. 8 val. kitą ėjau mišių laikyti.
Po arbatos atėjo motyna, atvažiavusi manęs
parsivežti. Vakarop su motynu po laukus
vaikštinėjom. Karnyno Grimas kaunda radom.

munų pievoje begaičaut. Motyna vištinių pre-
menų pabarde. Grinioviškas ir jo motina pradėjo ko-
lioti biauriausiais žodžiais. 10 val. gulėjau.
29. Antradienis tėviškėje. ½8 val. pėsčias ėjau
bažnyčion, o apie 12 val. grįžau. Vakarop su se-
seri vienas šieno korag daržinėn sunešėm, nes
lyti buvo pradėję. Po 10 val. gulčiau.
30. Trečiadienis Elmininkuose. Kartais apniukę,
apie 4 val. smarkiai palyjo. ½8 val. ėjau bažnyčion,
grįždamas buvau nuėjęs pas tatulį, kuris buvo
išėjęs į Elmininkų, kame grįžęs radau. Po prieš-
pečių keras šieno daržinėn sunešiau. Po pietų
poteriavau. Gulėjau 10 val.
31. Ketvirtadienis Elmininkuose. Po 7 val. ėjau
bažnyčion. Pagėręs klebonijoje arbatos ėjau
į Lagedžių pas Laskauskus, kame pasiėmęs daktarę Adolfą Laskauskį ėjome į kle-
bono pievą. Čia kaip buvo sukalbėta radom
kleboną ir visi ėjom į Elmininkų. Kun
pasileije ir na kandę preferanso (+350 k).
Jau temstant, parvežiau kleboną ir dak-
tarą į Aukštelius. Grįžęs namo poteriavau
ir laišką rašiau. Gulėjau ½12 val.

Rugpiutis mėnuo.

1. Penktadienis. Elmininkai - Troškūnai. Truputį vėjuota, nešalta. 7 val. su Grašiūti, kuriuo neše mano paltą ėjome į Anykščius. Po mišių pas kleboną pagėręs arbatos tuoj važiavau į Pensorių karmą pas ligonį šiltine sergantį. Grįžęs atgal klebonijon, poteriavau ir pusvalandį sode ilsėjaus. Apie 5 val. su klebonu važiavom į Troškūnus į rytdienos Porciunkulio atlaidus. Tuoj stiklą arbatos išgėręs ėjome per mišparus spaviedoti. Geras sutemus nebaigęs spaviedoti grįžau. Po vakarienės šnekučiavom; iš vakaro apie 10 kunigų suvažiavo. Gulėm 12 val.

2. Šeštadienis. Porciunkulio atlaidai Troškūnuose. Nešalta, apsiniukę, apie 11 val. gerokai palyjo. 6 val. kėlęs ir mišią atlaikęs, gerą valandą šventoriuje spaviedojau, šaltoka buvo. Papusryčiavęs per votivą vėl apie valandą spaviedojau. Per sumą klebonijoje poteriavau ir pusvalandį ilsėjaus. Po pamokslo komuniją dalyčiau ir suviršum valandą paspaviedojęs išbaigiau. 20 kunigų pietavom. Po pietų preferavom (+3 rb). Saulei leidžiantis gerėm arbatos; 8 val. išvažiavom iš Troškūnų 10 val. buvom Anykščiuose. Apie 11 val. pas kleboną guliau.

3. Nedeldienis Anykščiuose. Apsiniukę, vėsu, iš pavakarų per kokią valandą lyjo. 10 val. skaičiau votivą po kurios klebonui padedant suplikaciją giedojau. Per sumą spaviedojau. Po pietų su kaimendoriumi Lagedžiuvienė ėjom pas Laskauskių dėl Adomą prašiau parašyti vaistų, vaikai mat nevisai sveiki. Grįžę klebonijon ir arbatos pagėrę ilgokai šnekučiavom. ½12 val. guliau.

4. Pirmadienis. Elmininkuose. Apsiniaukę, iš ryto gerokai palyta. 8 val. prie nabažninko giedojau mišią. Tuoj po mišių atvažiavo Boleslovas pasivesti manęs ir parvežti motinai gydytojo. Po arbatos paėmęs iš vaistinės vaistų dėl savęs ėjau į Lagedžius, kur Boleslovas pas gydytoją Laskauskį nuvažiavo. Kadangi gydytojas važiavo pas ligonį kitą Boleslovui prisėjo laukti, aš gi ėjau namo pėsčias. Apie ½ 4 val. atvežė gydytoją Laskauskį, kuris konstatavo jog motinai yra kojos nervų uždegimas. Apie 6 val. gydytoją parvežęs iki geležinkelio, važiavau į Anykščius vaistų už kuriuos virš 10 rb. išmokėjau. Jau temstant grįžau. Guliau po 12.

5. Antradienis. Anykščiuose. Apsiniaukę, iki vidudienio keletą syk lynojo. 7 val. kėliaus. ½ 8 val. su Grasiuti į Anykščius važiavau. Po mišių du svečiu pas kleboną esančiu, kunigus Ruškį-karo kapelioną ir Kovarsko vikarą prikėliau. Po pusryčių mes trįs preferavom (+5 rb). Po pietų antrą pulką preferavo du minėtuoju kunigu, klebonas ir d-ras Laskauskis, aš gi poteriavau ir pusvalandį ilsėjaus. Jau temstant visi ėjome pas Kairį-ūkininką Anykščiuose, kame mergaitės gražiai padainavo. Čia gerą vakarienę davė. Apie 12 val. grįžom.

6. Trečiadienis. Anykščiai–Elmininkai. Gražu, saulėta bet nekaršta. 7 val. kėliaus, pas kleboną barzdą skučiau. Atskaitęs mišią suvirš pusantros valandos spaviedojau. Po 10 val. pusryčiavom. Po pusryčių visi keturi dvasiškiai preferavom (+ 88 g). Prieš piet Dobužių klebonas kun. Baltušis atvažiavo. 5 val. pėsčias grįžau namo. Papoteriavęs šen-ten po sodybą vaikštinėjau. Po vakarienės galvą ploviau. Apie 10 val. guliau.

7. Ketvirtadienis. Iki pietų gražu, saulėta; vakariop smarkiai palyjo. ½ 8 val. pėsčias ėjau Pasiūčion. Atgiedojęs prie nabažninko mišią ir klebonijoje arbatos pagėręs tuoj pas ligonį į Raimuldavos dvarą pas kumetį važiavau.

Grįžau ne į Anykščių bet tėviškėn. Prieš pietus ir po pietų poteriavau ir vaikštinėjau. ½10 val. guliau.

8. Penktadienis Anykščiuose. ½7 val. keliaus. Nuėjęs į Anykščius pėsčias, prieš mišią arti valandos spavedojau, po mišios per gerą pusvalandį išbaigiau spavėdoti. Po arbatos ėjau pėsčias už žydų iškalos pas ligonį. No ligonio grįždamas užėjau pas šunvisą Kiaušą ir pas tatalę a. a. pralato Pavilanio seserį. Pas ją knygų pralato žiūrėjau, paveikslėlių išsirinkau, skrybėlę juodą, juostą, verdrodelį - gavau. Šiltų jūrai sūnus kalvinukų - nenorėjau. Čia pat pietavau; po pietų poteriavau, apie 6 val. lyjo. Jau temstant vakarieniavau o apie 9 val. gulian.

9. Šeštadienis. Apšiunkę, keletą syk lynojo, nešilta. ½8 val. iš tatulės ėjau bažnyčion. Po mišių pas klebonų pagėręs arbatos pas du ligonius į Semenis kelių kaimą važiavau. No ligonio truputelį prieš kalną pavežinio, likusį pusvarstį parėjau pėsčias. Vakariop poteriavau ir vaikštinėjau. Vakare mūsų šeimyna susidedanti iš trijų mergaičių pabaigė nuplauti statyti rugius. Nuobargoms motynai nupynė vainiką o mudum su Boleslovu po juostą, už tai aš 15 markių daviau. Po 10 val. gulian.

10. Sekmadienis. Gražu, saulėta. 8 val. Boleslovas nuvežė manęs bažnyčion. Gerą valandą paspavėdojęs ilsėjaus ir vėl spavedojau. Išbaigęs spavėdoti laikiau sumą prieš kurią slūžbą daviau. Klebonijoje pietų pavalgęs važiavau į Nivonis pas Bylinną, su Boleslovu. Vakariop ir klebonas atvažiavo. Nivonyse atlankiau Karolį Bylinną, Šlėžį ir Mikę Bylinną. Pas vieną ir kitą Bylinną užkandom. Apie 12 val. Boleslovas mudum su klebonu parvežė į Anykščius.

11. Pirmadienis. Nešilta, po pietų daug sykių lyjo. 7 val. ėjau bažnyčion, apie 11 val. grįžau. Apie 6 val. apsstojus kiek lyti, su Boleslovu važiavom Stanislavovan pas kunig. Karosą kuris ryt ryto išvažinės Kaunan ir į Raseinius savo vieton. Apie 11 val. grįžom.

12. Antradienis. Naktį ir iš ryto gražu. Per dieną debesavo ir tankiai lyjo. Bažnyčion ½ 8 val. ėmėjęs ir atlaikęs gedulingas pamaldas lydėjau nabašninkusį kapus. Po arbatos gerą valandą spaviedojau. Apie 11 val. važiavau į Ažuožerių desimčmas pas du ligonius. Apie 4 val. pėsčias grįžau iš Anykščių namo. Pasipetavęs poteriavau. 10 val. guliau.
13. Trečiadienis. Anykščiuose. Gražu, saulėta. 7 val. ėjau pėsčias bažnyčion. Prieš ir po mišių spaviedojau. Po arbatos aš kun. Ivaška ir klebono sesuo sode vyšniavom. Vėliaus ant pievos pusvalandį nugulėjau ir poteriavau. ½ 6 val. pietavom, klebonas mat su kun. Ivašku buvo vartotojų draugijos susirinkime. Po pietų preferavom (+170 k). Apie 11 val. pas kleboną apsinakvojau.
14. Ketvirtadienis. Anykščiai Surdegis. Vėjuota, apsiniaukę, po pietų keletą syk lynojo. 7 val. skaičiau mišias. Po arbatos 9 val. čia pat miestelyje buvau pas ligonį. Apie 11 val. ėjau stotin, kur vėliau atėjo kun. Ivaška su kuriuo gerai valandai ėjome į Zagedžių, traukinys mat gerokai susivėlino. 4 val. iš Anykščių išvažiavom, Surdegio stotyje 6 val. buvom, už bilietą 3 markes 60 fenigų. Nuo stoties iki Surdegio miestelio apie varstą ėjome pėsti. Kadangi ini tolas buvome nevalgę, tai pas vietinį kleboną kun. Meškauską, pas kurį į atlaidus atvažiavom, tuoj gerokai užkandom. Apie ½ 8 val. laikiau prieš Šv. Sakramentą mišparus. Po mišparų preferavom keturiese vaik iki 3 val. nakties (−240 k), po to tuoj gulėm.
15. Penktadienis Surdegyje. Pan. Šv. į dangų ėmimo atlaidai ½ 8 kiliaus. Atlaikęs mišias į valandą šventoriuje spaviedojau. Po pusryčių jutrinę laikiau. Per sumą šventoriuje bespaviedojant pradėjo lyti, darbą turėjau mesti. Per sumą poteriavau; po pamokslo prisiimdau. Į 15 asmenių pietavom. Po pietų šnekučiavau o kiti vinto lošė. Į vakarą daugumа kunigų o jų į 9 buvo, išvažiavo, apsinakvojau aš, kun. Ivaška, d-ras Laskauskis ir klebono

keletas gruminių iš Anykščių. Po 11 val. gulėm.
16. Šeštadienį Surdegiai–Anykščiai: Š. Ignas vijelių, apsiniukę, prieš piet keletą kartų palyjo. ½ 9 val. mišias skaičiau. Po pusryčių manęs ir kun. Ivaška veže Šiaulių Meškauskių. Troškūnuose pas kleboną pietavom, kur Ivaškų paliko savo vietoje; tasgi iš Troškūnų važiavom aš Meškauskas ir jo žmona. Dar prieš saulės leidimą buvau Anykščiuose; pas kleboną apsinakvojau. 10 val. gulėjau.
17. Sekmadienį Anykščiuose. Gražu, saulėta į pavakarį truputėlį lynojo. Sumoj dvi valandi paprastiedojęs bažnyčiau sumą po kurios aplikaciją giedojau. Papietavęs poteriavau. Prieš mišparus vieną o pavakary du kudikiu pakrikštijau. Pavakary aš ir klebonas su seseri važiavom į svečius Šeimeniškių karman pas Roką. Apie 12 val. grįžom.
18. Pirmadienį. Š. Ignas vijelių, nešalta, apsiniukę. 7 val. giedojau mišias. Po pusryčių važiavau pas ligonį Storių karman. Pagrįžęs no ligonio tuoj namo ėjau. Po pietų ėjau pas kaimyną Balčiūną, temstant grįžau. Prieš gulsiant galvą ploviau. 10 val. gulėjau.
19. Antradienį Anykščiuose. Apsiniukę, prieš piet lynojo. 7 val. pėsčias ėjau bažnyčion. Po arbatos važiavau pas ligonį Šlaverių karman. Grįžęs tuoj ėjau pas tatulį čia pat miestelyje – pažiūrėti a. a. kun. Praloto knygų. Pietauti ėjau klebonijon; po pietų vėl knygas kilojau. Jau temstant grįžtant klebonijon lynojo. Apie 11 val. gulėjau
20. Trečiadienį Anykščiuose. ½ 8 val. šerdąs tris nabašninkų bažnyčion giedojau egzekvijas ir mišias. Po arbatos ėjau pas tatulį knygų žiūrėti. Pas tatulį ir pietavau. Apie 5 val. grįžau klebonijon ir su klebonu Lagedžiuose pas Laskauskių ėjova. Čia iki 10 val. prieravom (–1250 m). Jau temstant atėjo ir klebono brolis su kun. Brazaičiu tm. atvažiavimu atsilankyti. Apie 12 val. grįžom visi.

21. Ketvirtadienis Anykščiai - Elmininkai. ½ 8 valandos skaičiau mišių; prieš pusryčius poteriavau. Apie 12 val. pėsčias tėviškėn parėjau. Po pietų papoteriavęs Kaldunniškių pas Jodelį ėjau. Sutemus grįžau. Apie 10 val. guliau.

22. Penktadienis. Apniukę, vėjuota, nešilta, keletą kartų lyjo. 7 val. su motyna bažnyčion važiavom. Po mišios keletą žmonių išspavedojęs poteriavau. 11 val. iš Anykščių grįžom. Po pietų taisiau kėdės pintinę sodinę. Vakariop po sodybą vaikštinėjau. Apie 10 val. guliau.

23. Šeštadienis. Anykščiuose. Vėjuota, visu; apniukus, vakariop lynojo. 7 val. pėsčias ėjau bažnyčion. Po mišių klebonijoje drauge su arklių mobilizacijos komisija gėriau arbatos. Po arbatos ėjau pas tatulę, kame a.a. praloto Pavilaičio surašinėjau knygas. Čia ir pietų gavau. Vakariop ėjau klebonijon poteriautu. Čia ir apsinakvojau. 10 val. guliau.

24. Sekmadienis. Gerokai visu. Po pietų ir vakariop lynojo. 8 val. spavedojau ir per valandą išbaigiau. Laikiau sumą ir mišparus. Po pietų pėsčias grįžau namo, kame radau Kar. Balčiūną. 10 val. guliau.

25 Pirmadienis Elmininkuose. Visu; iš nakties ir po pietų taisiai lynojo, ç panakarį išsiblaivė. 7 val. su motyna važiavom bažnyčion. Po mišios valandą spavedojau. Apie 12 val. grįžom namo. Guliau po 9 val.

26. Antradienis Anykščiuose. Apniukę, keletą syk lynojo. Apie 7 val. ėjau į Anykščius. Atgiedojęs gedulių mišių pas kleboną pusryčiavau. Po pusryčių nuėjęs pas tatulę tvarkiau a.a. praloto knygas. Čia pietavau ir nakvojau.

27 Trečiadienis. Silpnas vėjelis, nešalta, graži, lietaus nebuvo. ½ 8 val. nuėjęs bažnyčion mišių skaičiau. Po arbatos ~~ėjau~~ grįžau pas tatulę knygų tvarkytu. Apie 3 val. atėjo sesuo su kuria parėjau namo. Poterius pabaigęs išėjo geros nuotaikos su Boleslovu po vasarojaus laukų vaikštinėjom. Apie 10 val. guliau.

28. Ketvirtadienis. Šilta graži; iš nakties truputį palyta. 7 val. pėsčias bažnyčion ėjau. Po mišios klebonijoj

pagerįs arbatos, Žagiedžių ėjau, kame Drg. Laskausk[as] pas savę užprašiau. Apie 12val. grįžau namo. Apie 3val. atėjo daktaras, o už geros valandos atvažiavo klebonas su seseri. Tresę preferavom (+5.80k) proto truputį „21" lošiau (–20rb). Apie 10 val. svečiai išsi-skirstė. Su Boleslovu buvome lauke arklių pa-žiūrėti. Apie 11val. guliau.

29. Penktadienis. Kiek vėjuota, gražu, šilta. 7 val. ėjau bažnyčion. Po mišios pas kleboną pagerįs arbatos ėjau pas tatulę, kame visą paką sudėjau prancūziškų knygų. Apie antrą valandą grįžau namo. Papoteriavęs pietavau. Vakarop po sodybą ir lauką vaikštinėjau. Apie 10val. gu-liau.

30. Šeštadienis. Šilta, tvanku, truputį vėjuota. 7val. pėsčias ėjau į Anykščius. Po mišių ir pusryčių ėjau pas tatulę knygų tvarkyti bet nieko naujo neradęs ėjau namo. Iš šilo išėjus sutikau mano konominkas Ligrė-kis, kuris pas manę važiavo. Po pietų apie 5val. kono-minkas išvažiavo. Vakarop po sodybą ir lauką vaikš-tinėjau. Oras buvo visai šiltas, lyg vasara, tiktai būtų pravirdėjus. Po vakarienės ilgokai šnekučia-vom. Apie 11val. guliau.

31. Sekmadienis Anykščiuose. Apie 8 val. pėsčias į Anyk-ščius ėjau, bažnyčion einant pradėjo lynoti. Atlaikęs mišią truputį spaviedojau ir išbaigiau. Per sumą ir pamokslą poteriavau ir keletą spaviedojau. Laikiau mišparus. Po pietų ėjau pas tatulę kny-gų žiūrėti, kame ir sustotines praverčiau. Vakarop pradėjo lyti, tad ir apsiriekavojau, žvakę dar nusipirkęs. Vakarienei gavau pieno su sausa duona. Apie ½11 val. guliau.

Rugsėjis mėnuo.

1. Pirmadienis. Šį ryto apsiniauskę, iš nakties labai palyta šlapia. Atsikėlęs 7 val. ėjau bažnyčion. Po mišių pas kleboną arbatos pagėręs ėjau pas tatulę knygų tvarkyti, bet butą radęs užrakintą apie 11 val. ėjau namo į Elmininkus. Po pietų apie 3 val. ėjau į Anykščius pas tatulę knygų tvarkyti. Vakare at[?] suvalgęs sausos duonos su pienu apie 10 val. guliau.
2. Antradienis. Gražu, saulėta, šilta. Atsikėlęs ir apsiprausęs kokį pusvalandį knygas suvarsčiau. 8 val. nuėjęs bažnyčion mišią skaičiau. Pas kleboną arbatos pagėręs tuoj grįžau pas tatulę ir knygas tvarkiau. Čia ir pietus valgiau. Per ištisą dieną knygas bekraudamas gerokai švargau. Jau temstant ėjau klebonijon, kame drauge su visais pavakarieniavęs, po 10 val. guliau, klebono kambaryje.
3. Trečiadienis Anykščiuose. Gražu, saulėta. Po mišių ir arbatos ėjau pas tatulę mėstelyje kame iki antros valandos rašinėjau ir į pakuodėjau a. a. Kun. Prelato knygas. Per visą laiką sudėjau 7 pakus knygų ir spintoje šiek tiek sutvarkiau. 3 val. grįžau namo - Elmininkų. Vakarais poteriavau ir po toolybą varkstinėjau. Apie 10 val. guliau.
4. Ketvirtadienis. Gražu, saulėta, šilta. 7 val. ėjau į Anykščius. Po mišių pas kleboną pagėręs arbatos, ėjau pas tatulę knygų surašinėti. Apie antrą valandą grįžau namo. Po pietų buvau lauke, kame mažmą avižas piovė. Pavakary poteriavau. Guliau po 10 val.
5. Penktadienis. Saulėta net karšta. ½ 7 val. ėjau į Anykščius. Truputį papamokojęs giedojau mišią. Pas kleboną pagėręs arbatos ėjau pas tatulę, vakar vakare iš Kauno pagrįžusią. Kiek pasikalbėjęs ėjau namo, pusiaukelėj mačiau tatulę pas mus atolcantei važiuojanti, taigi parvežė. Po pietų vežė rugių ir mėšlų, padedavau vežimų išversti; o vežų šieno vežimą prie durų išverstą dar

žinių sumečiau. Apie 10 val. guliau.
6. Šeštadienis. Gražu, saulėta, karšta. 7 val. ėjau į Anykščius. Po 8 val. giedojau švęsią mišią su „Te Deum laudamus". Iš Anykščių namo grįžau su tatule, kuri obolių rinkti ėjo. Apie pietus buvo užėjęs Kaldunis-kių Jodelis, o vakariop kaimynka Karosienė. Kadangi buvo karšta, nekaip jaučiaus. Apie 10 v. guliau.
7. Sekmadienis. Šilta, gražu, saulėta. ½ 8 val. su centyiu važiavom į Anykščius; arklį pas tatulę pastatėm. Atlaikęs mišią į valandą spaviedojau, po kojas pusryčiautu. Per sumą, pamokslą ir prieš mišparus išbaigiau spaviedoti. Po pamaldų Anykščiuose buvo didi demonstracija prieš įsibrovėlius Lietuvon lenkus-legionininkus. Be savųjų kalbėtojų buvo pora iš Utenos karininkų. Per manifestaciją daug rinkliavų ~~lenkų~~ Lietuvių sužeistiems kareiviams. Apie 5 val. klebonijoje pietavau. Vakariop ėjau pas tatulę nakvynėn. Apie ½ 11 val. guliau.
8. Pirmadienis. Panelės Švenčiausios Užgimimo šventė. 7 val. kėliaus, pasipoteriavęs ėjau bažnyčion, kame gerą valandą paspaviedojęs ėjau pamokslo sakyti. Atlaikęs sumą ėjau pasistiprinti. Per mišparus ir dar gerą valandą po spaviedojau, nemažai švargiau, galva pradėjo skaudėti-nervingai. Po pietų apie 5 val. grįžau namo į Elmininkus. Apie 10 val. guliau.
9. Antradienis. Apsiniukę, po pietų lynojo, vėjuota. ½ 8 val. pėsčias nuėjęs bažnyčion poteriavau kolai atlydėjo nabašninką už kurį mišią giedojau. Po arbatos važiavau pas ligonį miestelyje, ant Rynių kalno. Nuo ligonio išėjęs ten sutikau kun. Kozakevyčę su kurio, kaip buvo kalbėta tiesiog pas mane ėjome. Vakariop abudu ėjom į Anykščius kame ir apsinakvojdu. Apie 10 val. guliau.
10. Trečiadienis. Naktį labai lijo, ryte ir dienom trupučių. ½ 7 val. atskaitęs mišią arbatos geriau. Apie 8 val. su klebono seseri važiavom į atlaidus Kavarskan. Nuvažiavęs Kavarskan ir arbatos pagėręs apie dvi

valaūdę spavedojau. Po sučuos prefiravom. Apie antrą valaudą ėjome į mišparus. Grįžę vėl prefiravom o po pietų ir bargeum (+ 5 rbl. Vakariop aš klebonas ir jo sesele važiavom į Kovarsko Pakalnius pas Budreiką svečiuosna. Apie 11 val. grįžom į Anykščius.

11. Ketvirtadienis. Apsiniukę, nešalta. ½ 8 val. skaičiau mišias. Šią naktį į Anykščius atvažiavo antrasis kamendorius. Pagėręs klebonijoje arbatos ėjau pas tatulę kame knygas surašinėjau. Apie 3 val. grįždamas pėsčias namo poteriavau. Po pietų buvau pas Balčiūną-kasmyną. Grįžęs poteriavau ir muzikei padėdavau vežimus išversti. Vakariop galvą plovian. Gulian pokl 9 val.

12. Penktadienis. Iš ryto ukanota, apsiniukę, į pietus išsiblaivė, gražu, šilta. 7 val. ėjau su Graziuli į Anykščius. Po mišių papoteriavęs ėjau klebonijon prusryčiauti. Eidamas namo iki antros valaūdai pas tatulę prabuvau. Beeinant namo nuo jo štavarcs Podėnas į pavežimo. Po pietų su Karolin Balčiūnu žilvičių genėjom. Guliau 10 val.

13. Šeštadienis. Nešilta, vėjuota. 7 val. ėjau į Anykščių bažnyčion. Po mišių pagėręs klebonijoje arbatos ėjau pas tatulę, pietums grįžau klebonijon. Šiandie iškasta iš po žemių Anykščių bažnyčios, prie vokiečių sykavota varpa, į rėle į žemą varpinintėlį iš keturių rastų pastatytą. ~~tad~~ Saulei leidžiantis su klebonu važiavom Andrioniškin į atlaidus. Gerai sutemus nuvažiavę radom jau ~~trečia~~ ketvirta kunigų. Apie 11 val. gulum.

14. Sekmadienis. Gražu, šilta. Andrioniškyje Vardo Marijos atlaidai. Apie 8 val. atskaitęs mišias apie valaudą spavedojau. Papusryčiavęs vėl grįžau spavedoti, per sumą ir pamokslą išbuvau. Mišparus su procesija aš laikiau. Po pietų su klebonu Anykščių ėjome paupiu, kame parodė persikėlę per upę, prisigėrę arbatos važiavom Nironius kas

mau pas Sližį svečiuosna, savus gi arklius klebonas parsiunti namo, nes per upę su jais įngalvėna persikelti. Pas Sližį radau atvažiavusią savosios seserį su motyna. Apie 12 val. Sementiškelių Povylas vieną dieną su klebonu parveže į Anykščius.
15. Pirmadienis Anykščiuose. Nešiltta, vidudienį palyjo o veliaus gražu. 8 val. mišią skaičiau. Po pusryčių buvau žadėjęs namo eiti bet pradėjus lyti apsibuvau klebonijoje. Prefferavome dusyk (-17 rb). Po 10 val. gulėjau klebono svirnelyje.
16. Antradienis. Anykščiai Kurkliai. Gražu, nešilta. Apie 8 val. atskaitęs mišią ir pas klebonią papusryčiavęs pas tatalę ėjau. Pietums atgal grįžau. Tuoj po pietų aš, klebonas ir vienas vikaras važiavome į Kurklius (15 varstų). Čia dvi partiji prefferanso padarėme (-22 rb). Saulei tekant grįžome atgal į Anykščius. 7 val. atskaitęs mišią per valandą pavie-
17. dojau ir poteriavau. Po pusryčių pėsčias namo grįžau. Grįžęs tuoj gulėjau ir 3 valandas ilsėjaus. Atsikėlęs poteriavau ir šieną iš lauko parvežtą daržinėje krovėjau. Gulėjau po 9 val.
18. Ketvirtadienis. Vėjuota, nešilta. Anykščiuose. 7 val. ėjau pėsčias bažnyčion. Po mišių ir arbatos ėjau pas tatulę kame vieną paką sudėjau knygų. Pietums klebonijon grįžau. Po pietų visi kunigai rengėmės pas Pipirą svečiuosna važiuoti bet užvažiavo klebonai Žemaitkiemio ir Kurklių. Pirmiau aš su antruoju kamendorium pasilikę su svečiais prefferavome o kleboną į svečius išleidome. Baigiant partiją (+6 r) grįžo klebonas. Buvo lošiama antroji partija kurioje nedalyvavau užleisdamas klebonui vietą. Pasipoteriavęs apie 1/2 12 val. gulėjau.
19. Penktadienis. Vėjuota, nešalta. Apie 8 val. atskaitęs mišią į valandą pavedojau. Po pusryčių prefferavome (-5 rb) Po pietų pėsčias grįžau namo. Vakare buvau partijoje pas Bohulovą ilgą laiką šnekučiavome. 12 val. gulėjau.

20. Šeštadienis Antkoščiuose. Apsiniaukę, didžiai vėjuota. Vakare griaustinis su žaibais ir lietu nedidelis. 7 val. pusryčiais nuėjęs bažnyčion atlaikęs mišią pas kleboną pusryčiavau. Paskui tuoj pas tatulį ėjau, kur atsigulęs paskaityti porą valandų numigau. Kėlęs pietavau ir pamokslą rengiau. Vakarop poteriavau ir sotoną (?) dulkinau. Apie 6 val. ėjau ant mišparų bažnyčion, kur gerą valandą spaviedojau. Vakare vienas tik kunigas iš Sydrėnos šv. Mato atlaidus atvažiavo. Po vakarienei preferavom (+16 r.) Apie 12 val. ėjome gulti.

21. Sekmadienis Antkoščiuose šv. Mato atlaidai ir pradžia 40 valandų. Apie 8 val. atsikėlęs ir mišią atlaikęs gėriau arbatos ir pamokslą rengiau. Per sumą poteriavau. Po sumos pamokslą sakiau. Antra valanda per mišparus spaviedojau, o po mišparų meditaciją žmonėm skaičiau. Apie 3 val. pietavom. Po pietų buvom pradėję preferuoti, bet nuobodžiai apie ½ 7 val. visi ėjome spaviedoti. Iki sutemų 8 val. spaviedoję nuilsom. Po vakarienės iki pirmos valandos preferavom (+250 kap.) Apart manęs ir savųjų trijų kunigų buvo 4 svetimi.

22. Pirmadienis. Tvanku, šilta. Antra 40 val. atlaidų diena Antkoščiuose. Apie ½ 9 val. skaičiau mišią. 9 val. skaičiau žmonėm meditaciją, po kurios truputį paspaviedojęs pusryčiavau. Per sumą ir pamokslą spaviedojau. Antra valanda antrą skaičiau meditaciją. Po 3 val. buvo pietūs po kurių preferavom iki sutemos (+13 r.). ½ 8 – 9 val. spaviedojom. Vakarieniavau apie 10 val. Apie 12 val. gulėm. Buvo 7 kunigai svečiai. Apie 11 val. smarkiai lijo.

23. Antradienis Antra 40 val. atlaidų diena Antkoščiuose. Apsiniaukę, vėsu, keletą kart po truputį lijo. 7 val. kėliaus. Papoteriavęs ir kiek paspaviedojęs 9 val. skaičiau žmonėm meditaciją po kurios mišią laikiau. Per sumą ir pamokslą spaviedojau. Prieš antrą valandą skaičiau antrą meditaciją, po ko poteriavau

ir mišparų procesijoje dalyvavau. Apie 4 val. pietus kuriose 15-16 ypatų dalyvavo, vis dvasiškiai išskyrus A. Petronį-svietiškį. Vakarop pėsčias grįžau namo. Bevakarieniaujant atėjo Kavoliūtė-kasininkė paskolinti servizą ir š vasaros prašytu, atvažiavo mat 5 kunigai ir keletas svečių, namus mat naujai pastatytus šventinti. Apie ½ 9 val. nuėjome su Boleslovu. Aš apie 11 val. grįžau. o Boleslovas pasiliko. Buvo šokiai.

24. Trečiadienis. Apniukę, nuo priešpiedžio lijo. į Anykščių bažnyčion ėjau pėsčias. Po mišių buvau valsčiaus komitete, kame gavau leidimą Kaunan važinėti. Grįžęs klebonijon ir pagėręs arbatos ėjau su kunigais Šv. Ivasku ir Brazaičiu pas mūs liejos viršininką p. J. Jankauską, kame bonką konjako ištuštinom. Šiandie gavau dispoziciją kurią Katedros kamendoriumi ir konsistorijos nariu nuo 1.XI skiriamas esu. Grįždamas namo buvau naujos pastatytų miestelyje, jinai davinojo man porą šaukštų ir šaukštukų. Lynojant namo grįžau. Po pietų daiktus krovinau ir barzdą skutau. Vakarop atsilankė pas manę klebonas su kamendoriais, preferavom ir 21" lošėm (+10 rb). Po 10 val. svečiai išvažiavo. Po 12 val. gulėjau.

25. Ketvirtadienis Anykščiuose. Šaltis vėjas, per ištisą dieną lijo. Apie 8 val. Boleslovas nuvežė manę ir mano krepšį į Anykščius, šiandie mat Petronio arkliu sukalbėta buvo Kaunan važinėti. Apie 3 val. atvažiavo Petronis, kadangi labai biaurus oras šiandie kelionėn nusileidom, bet preferavom iki ½ 12 val, o vėliaus pas kamendorių lošėm „9" iki ½ 2 val. (+40 rb).

26. Penktadienis, kelionėje Jonavon. Apniukę, nemažas vėjas. 7 val. skaičiau mišią. ½ 9 val. su Petroniu, jo arkliu, iš Anykščių išvažiavom, Kurkliuose girdėm arklį, po 12 val. buvom Augštaugėje, kame gerą valandą gaišom. Arbatą su savo užkandą pas Žotkevyčę gėrėm. 3 val. iš čia išvažiavom.

Šiandien 11 mylių įvažiavom.
Ukmergėje atlankiau gymnazistes Sterkutaitės-gymnazistes. Šiandien 3-4 varstai nuo Ukmergės buvo lenkai užpuolę musų kareivius. Lenkai lyke negalėti, keletas jųjų buvo sumušta sveikų ir sužeistų ir trejetą užmušta parimta, musų tiktai tik pora sužeidė. Jau temstant pasiekėm Jonavą, apsinakvojome pas klebona kun. Irtmaną. Iki 11 val. pasiprefferavęs poteriauti ėjau. Apie 1 val. gulėm.
27. Sestadienis iš Jonavos Kaunan. Iki pusiau valandai saulėta vėjuota, vėliau apsiniaukė o apie 3 val. lynoti pradėjo. Apie 8 val. skaičiau mišią. Apie 11 val. iš Jonavos Kaunan išvažiavom. 14-ame varste nuo Kauno buvom miške sustoję, ką turėjom užkandom. 4 val. po pietų buvome Kaune, apsistojau pas Petronį knygyninką. Vakare buvau vienuolynėse Karmelitų. Nakvynėn grįžau pas Petronį. Apie 11 val. gulėjau. Iš Kelionės dvidešimt mylių.
28. Sekmadienis Kaune. Apsiniaukę, lynojo visai vakare. 9 val. Katedroje skaičiau mišią, per sumą Katedroje poteriavau. Iš ryto ir po pietų su katedros klebonu prelatu Pacevyčiu buvo sau dairinėjausi katedros namuose. Vakarop į senąją savo vietą, Karmelitų vienuolynan ir apsinakvojau. Su kun. Kozlauskiu „66" lošiau (-1 rb). Po 12 val. gulėjau.
29. Pirmadienis Kaune. 8 val. Karmelitų bažnyčioje skaičiau mišią. Su kun. Kozlauskiu pralošęs „66" (-280 k) ėjau senan miestan. Pietus valgiau Kotrynos restoracijoje. Po pietų buvau pas pavyskupį Skvireckį, buvau šv. Kazimiero draugijoj, buvau Vyskupo kurijoje. Pavakarėje į Karmelitų vienuolyną galvą ploviau ir „66" lošiau (+380 k). Po 12 val. gulėjau.
30. Antradienis Kaune. Graži, nešilta. Apie 9 val. atgiedojęs mišią ir pragėręs arbatos ėjau miestan. Buvau keliose baldų krautuvėse, neradau veik jokių meblių pirkti. Pas Petronį pietavau vakarieniavau ir nakvojau. Vakarop pas kun. Tumelinską nuėjau karšonių ir paltą padėti. Vakare susitarviau daryt ryto Skirsnemunėn važiuoti. Po 10 val. gulėjau.

Spalis mėnuo

1. Trečiadienis iš Kauno Skirsnemunėn. Šilta gražu, saulėta. 4 val. keliaus ir apsiprausęs garlaivių prieplaukon ėjau. ½ 6 val. vokiečių garlaiviu iš Kauno Skirsnemunėn išvažiavau (70 kilometrų – 10 rb.) Važiuodamas poteriavau ir arbatos gėriau. 11 val. ~~ryto~~ dienų ties Skirsnemune išlipau į krantą ir klebonijon gerą varstą ėjau pas kleboną kun. Semenavyčę. Po pietų ir vakare preferavom ir „9" lošėm (+30 rb). Vakariop su klebonu obuolius raškėm. 12 val. gulėm.
2. Ketvirtadienis. Gražu, saulėta. Skirsnemunėje ½ 10 val. mišią skaičiau. Prieš pietus ir vakare preferavom o ant galo „9" lošėm (+ 11 rb). Guliau 12 val.
3. Penktadienis Skirsnemunėje. Gražu, saulėta, šilta ½ 9 val. giedojau mišią ir rožančių kalbėjau. Iki pietų ir vakare preferavom, o apie 11 val. „9" lošėm (–70 rb). 12 val. guliau.
4. Šeštadienis Skirsnemunėje. Gražu, saulėta. 8 val. giedojau gedulių mišią. Po rožančiaus į kapus lydėjau, kamendorius iš ryto garlaiviu atlaiduosna išvažiavo. Preferavom (–750 rb).
5. Sekmadienis Skirsnemunėje. Gražu, šilta kaip viduvasaryje, tyku. Geros pusantros valandos paspavedojęs laikiau sumą coram S. Sacramento. Per mišparus procesiją ir rožančių spavedotis iš[illegible] baigiau. Po pietų [illegible] pas ligonį galan miestelio važiavau. Vakariop klebono sprangtas daviau trims poroms šliubą. Vakare porą [illegible] sulošėm preferanso (+38 rb). ½ 2 val. guliau.
6. Pirmadienis Skirsnemunėje. Iš ryto buvo rūkas, dieną gražu, šilta. 8 val. giedojau egzekvijas ir mišią. Iki vakarienės preferavom (+10 rb). Po vakarienės eidamas gulti buvau atsisveikinęs,

ryto mat buvau žadėjęs garlaiviu Kaunan važinoti ir į Telšius. Vakare su klebonu išsikalbėjęs susilaikiau, jis mat pirmadienyje žada arkliais į Telšius važinoti ir manę nuvesti: Poterėlius 11 val. guliau. Naktis šilta.

7. Antradienis Skirsnemunėje. Iš ryto miglota, apniukę, dieną graži. Apie 8 val. skaičiau mišią. Po pusryčių ir vakarienės preferavom lr. 9" lošimu (−23 rb.) Guliau apie 11 val.

8. Trečiadienis. Skirsnemunėje. Iš nakties šalta, dieną gerai vėsi; vėjuota. 8 val. giedojau mišią, rožančių kalbėjau ir pamaldų išpažinties klausiau. Klebonas ryto garlaiviu Kaunan išvažiavo. Per dieną trejetą preferanso pulkų sulošėm o ant galo devintę (+5 rb.) Guliau 12 val.

9. Ketvirtadienis Skirsnemunėje. Šalta, vėjuota, keletą kartų su ledais lijo. 8 val. giedojau mišią. Po pusryčių iš tą skaičiau. Po pietų preferavom (+25 rb.) Po vakarienės galvą ploviau. 10 val. guliau.

10 Penktadienis Skirsnemunėje. Iš nakties pasnigta, per dieną apniukę, daug sykių linojo, šlapia. 8 val. giedojau gedulingą mišią po kurios rožančių kalbėjau. Preferavom tris pulkas (+45 rb.) Vakariop ėjau už miestelio, kame garlaivis apsistoja, manau sulauksiąs atvažiuojančio klebono, bet pasirodė jog jam į Borkus buvo siųsti arkliai. Po 10 val. guliau.

11. Šeštadienis Skirsnemunėje. Vėsu, dieną apniukę, vakariop graži. 8 val. giedojau gedulingą mišią. Po pusryčių ir vakarienės preferavom (+3 rb.). Po pietų poteriavau ir pamokslą skaičiau, vakariop į valandą primidau. Po 12 val. guliau.

12. Skirsnemunėje Sekmadienis. Iš nakties didi šalna, po 9 val. smagiai pasnigo. Per dieną vėjuota, keletą kartų lynojo. Atsikėlęs poteriavau. Laiškan sumą. Po pietų ir vakarienės preferavom (+45 rb.). Apie 12 val. guliau.

13. Pirmadienis Skirsnemunis Raseiniai. Graži, vėjuota nešilta.

Išgėrę ir gerai užkandę su kun. Seniūnavyčiu, vietiniu klebonu, važiavom į Borkus-Silius pas Jaškauskienę, kame kelionei paskolino gerą fajetoką. Čia irgi gerokai užkandom. Iš čia apie pusę valandos leidomės klebono tėvynen, kame užkandę važiavom į Raseinius. Pusiaukelyje sutikom iš Raseinių begrįžtantį klebono tėvą su kurio pamainom kelionei vieną arklį. Gerai sutemus į Raseinius įvažiavom, 5 mylias pervažiavę. Apsistojom klebonijoje. Prieš ir po vakarienės „9 bal." lošėm (−40 rb). ½2 val. gulėm.

14. Antradienis Raseiniai — Kaltinėnai. Po mišių ir pusryčių apie 9 val. apleidom Raseinius. Pietums buvome sustoję Nemakščių klebonijoje. Temstant Kaltinėnus pasiekėm, kame vizituoja vyskupas. Diena buvo graži; vakarop apniukęs o naktį keletą kart smarkiai lyjo. Po 12 val. gulėm.

15. Trečiadienis Kaltinėnai — Viešvėnai. Ikipietų graži, o vėliau visą laiką lyjo. Po mišių ir pusryčių iš Kaltinėnų išvažiavom, Šeš. Varniuose pas kleboną Juozapavyčių pietavom. Pavažiavus nuo Varnių keletą varstų pradėjo lyti. Jau temstant į Viešvėnus įvažiavom ir pas kleboną Matulį apsinakvojom, nes lietus neleido iki Telšių baigti kelionę. Preferavom (−1650 rk). Po 11 val. gulėm.

16. Ketvirtadienis Viešvėnai — Telšiai. Apniukus tankiai lynojo. Po mišių ir pusryčių apie 11 val. išvažiavom į Telšius. Pusiaukelyje sutikom Telšių dekaną kun. Kozzong beišvažiuojantį prie ligonio. Apie 1 val. siekėm Telšius, laimingai atlikę kelionę iš Skirsnemunės į Telšius (20 mylių). Po pietų atlankėm su kun. Seniūnavyčiu seną jį kleboną kun. Šimkevyčių (mažesnysis, sunkiai bežada) buvom pas Šukavyčių ir pas Kikilį. Temstant grįžom klebonijon. Apie 11 val. gulėm.

17. Penktadienis Telšiuose. Apniukę, keletą kart lynojo, iš naktiės šalta. Po pusryčių buvau kurijon dažiūrėj klausti ar nereikia leidimo važiuoti į Mosėdį ir Kaunan — nė.

Paskui knygas savo tvarkiau ir į paką sudė-
jau. Vakare irgi tvarkiau savo baldus.
18. Šeštadienis Telšiuose. Apniukę, lynoja. Po mišių
ir arbatos paveikslus į pakus dėjau, įvargau,
galvą skaudėjo. Po pietų su kun. Seminarijos
į vaišes pas Molį važiavom (ou varstu). Sutemus
grįžom. Apie 11 val. guliau.
19. Sekmadienis Telšiuose. Apniukę, tarpais lyja.
8 val. keliaus. Papoteriavęs 10 val. votivą laikiau.
Po pietų buvau mieste, pirkau kaliošus. Vakariop pas
Kirkilą visi 5 kunigai buvom. Po 9 val. grįžę radom par-
važiavusį dziakoną, užsiplepėjom iki 12 val.
20. Pirmadienis Telšiuose. Per dieną apniukę bet ne-
lyjo. Po pusryčių kun. Seminarijos Plungėn
išvažiavo. Per dieną savo mantą kroviau kelio-
nėn. Vakariop buvau svečiuose pas k. Norvi-
daitę. Vakare pas dziakoną keturiese prefera-
vom (+ 350 k). 12 val. guliau.
21. Antradienis Telšiuose. Per dieną apniukę
bet nelyjo. Dieną subaigiau savo mantą
krauti. Už 250 rb. sulygau kad iš Telšių nuvežtų
mano su daiktais Skirsnemunėn (suvis 18 my-
lių). Papoteriavęs apie 10 val. guliau.
22. Trečiadienis kelionėje Telšiai–Varniai.
6 val. keliaus. Arbatos pagėręs arklių laukiau.
Apie 10 val. sukrovę garniturą minkštų kedžių
porą medinių su knygomis pakų ir paveikslų
poką, iš Telšių išvažiavom. Kelias kiek šlapias
bet nesunkus, mano žmogus veži labai išlėto.
8 varstai nuo Telšių, Viešvėnų miestelyje pas klebo-
ną buvau apsistojęs, kame gavau ir užkandžių tiek
užkąsti. Čia pas kleboną radau savo staliuką
kurį ir pasiėmiau. Apie antrą valandą iš Vieš-
vėnų išvažiavom; 22 varstų iki Varnių
suvis 4 val. važiavom nedėl kelio blogumo
bet del lėto važiavimo. Pas Varnių kleboną
kun. Juozapavičių apsinakvojau. Apie 11 val. guliau

23. Ketvirtadienis kelionėje Varniai–Neumakš-
čiai. Dieną gražią, vakarop truputį lynojo.
Po mišių ir arbatos apie ½ 9 val. iš Varnių išva-
žiavom. Tris mylias pervažiavę Kaltinėnuos
pas kleboną gavėnios, gavau neva pietų už-
kąsti. Iš čia iki vakaro dar tris mylias perva-
žiavom, apsinakvojom Neumakščiuose pas
kleboną. Kadangi pasamdytas mažu žmogus
turi dar mas gerus arklius ~~vež~~ veži perdaug
ištiko, per valandą geru keliu tik 5 varstus į va-
žiuodavo, čia stengiaus gauti kitus arklius.
Apie 11 val. guliau.
24. Penktadienis kelionėje Neumakščiai–~~Er~~ Er-
žvilkas. Apie 6 val. atsikėlęs tuoj sulygau su žmo-
gum kuris man už 80 rb. iš čia davežtų
iki Skirsnemunės lygiai 8 suvirš mylias,
žmogum, kuris iš Telšių atvežė 150 rb. sumo-
kėjau už 11 mylių. Po mišių ir arbatos apie
10 val. atvažiavo žmogus, arkliukai mažiu-
kai, kovai neilgi, pats žmogus – senelis. Važiuo-
ja sukrovę mantą po 10 val. iš Neumakščių išva-
žiavom ~~Er~~ Eržvilkan. Kelias prasčiausis
slapia, gili molynė. Tris mylias suvirš 5 val.
važiavom, visą veik kelią žingsniu. Per
Šešuvą upę reikėjo vandeniu važiuoti, tiltas
sugedęs. No upės važiuojant turėjau ulytė-
lėje prilaikyti kad neišvirstų vežimas, o
čia į tvorą užkliuvo rankove ir parplėšė.
Apie 4 val. pribuvom ~~Er~~ Eržvilkan kunigo ir
apsinakvojau, klebono nebuvo, radau tik
vikarą kun. Grašį. Po 10 val. guliau.
25. Šeštadienis kelionėje Eržvilkas–Skirsnemu-
nės. Apniukę, vidudienį truputį lynojo. Apie
9 val. blogiausiu keliu iš Eržvilko išvažiavom.
Ko toliau važiavom to geresnis kelias buvo.
Niekur nesigaišę per Jurbarką į pavakarį
pribuvom Skirsnemunėn, 30 varstų pervažiavę

daiktus turėjau kletin sunešėm. Apie 10 val. guliau.
Kaune buvo blogas kelias, ėjau pėsčias.
26. Sekmadienis Skirsnemunėje. Apsiniaukę, nešalta.
Apie 9 val. atsikėlęs mišias spaviedojau. Per sumą
spaviedojau ir išbarijau(?). Po pietų iki suotkunus(?)
klojau(?). Vakare prefenavom (+650k). Po 12 val. guliau.
27. Pirmadienis Skirsnemunėje. Apsiniaukę, nešalta.
Apie 9 val. atgiedojęs ciaklinių(?), nabašninką į
kapus lydėjau. Po priešpiečių poteriavau. Po pietų
prefenavom. Vakariop baldus vežimais sukrovęs ėjau
plautis vonion. Vakare vėl prefenavom (-685k). 11 v. guliau.
28. Antradienis Skirsnemunė Kaunas. Nešalta, tyku. 6 val.
kėlęs ir arbatos pagėręs tuoj su baldais važiavau į Šilinę
(du varstu) garlaivių prieplaukon. Tik skubom privažiuot, gar-
laivis atplaukė. Už pervežimą baldų ir bilietą sau 14 rb.
iki Kauno sumokėjau. Iš Šilinės po 7 val. išvažiavom, Kaunan
atplaukėm ½5 val. po pietų. Nuo garlaivio tiesiog ėjau Semina-
rijon, kame gavęs arklius, tuoj baldus nuo garlaivio iškar-
jatau Katedros namuose nuvežiau. Apsinakvojau pas
Petronį.
29. Trečiadienis Kaune. Nešalta. Apie 8 val. nuėjęs Katedron
suvirš valandą laukiau, kolai buvo kam mišiom patarnauti.
Pagėręs arbatos pas Petronį ėjau pas vyskupą — neradau. Buvo
Karmelitų bažnyčioje. Pietautu grįžau „Birutės“ restoran.
Po pietų daiktus tvarkiau. Vakariop nuvykęs Karmelitan
ir gavęs nuo kun. Šovos arklį iš Karmelitų parsivežiau Katedron
daiktus. Tuo pačiu arkliu iš Petronio parsivežiau lovą, staliuką
komodą kurinos Petronis paskolino. Arbatą gėriau ir apsinakvojau
pas kun. Tumelionį. Apie 11 val. guliau.
30. Ketvirtadienis Kaune. Atlaikęs Katedroje mišias ir pas kun.
Tumelionį pagėręs arbatos per dieną tvarkiau savo bute
daiktus. Pietavau „Birutėje“. Vakarieniavau pas save,
pirkom duonos, sviesto ir sūrio atsivežęs turėjau. 11 val. guliau.
31. Penktadienis. Kaune, iš nakties gerokai pašalę. Po mišių pa-
gėręs arbatos po 9 val. ėjau pasižiūrėti tribunolan, kame pas vyskupą
Skvireckas tuoj prie darbo pristatė. 1 val. iš čia pietauti vykau.
4 val. iki katedros vikarai penki ir choro kalbėjom poterius Katedroje. Per
mišparus ir choro giedojom, po to truputį spaviedojau, apie ½7 val. grįžau namo.
Apie ½11 val. guliau.

Išlaidos savieins. 1918 m.

Mėtuo sausis: už keliq daviau — 100 rb

1. Pirtis, vėsyjos qabreuastėj ir savysis darktanis } 18 rb
2. Už lempą — " — " 8 r 50 k
3. malxonis 17.I — " — " 131 rb 50 k
4. už butą (sausis 17) — " 30 rb
5. Pragyvenimui (16.I) 100 rb —

387 r 100 k

Vasaris

Už butą įvedus naujs stylius — 1 rb
du sveru sviesto, avižinių miltų 15 sv. — 12 rb 54 k.

Kovas m.

Už butą (2.III) — 30 rb

Balandis

už butą (18.IV) — 30 rb

Gegužis

už butą (16.V) 30 rb

Birželis

už butą — 30 rb
už malkas, krepos — 26 rb
už butą — 30 rb
už pusę pudo miltų 30 rb
už kruopas — " 9 rb

Kolių Snegirev Penzis
Loterijos biletai №№:
№ 5964, № 5968; № 5974; № 5980
ir № 5989.

I. 10 paveiksl. „Graži pretieti" № 11
2½ · 2 № · 1 · 1 · ½ — popierije
2½ — 2½ — paveikslui

II. 1917. Liet. Bals Kalendor 5. + 2½
(3 sųvai; ~~(.....) 18~~; 2 po 11 = 2

III. Jono Skeirnio šeimyna № 3
(1½ surys; 3 xereums — 6; 9 po 10 = 9.

— —

Москву
б. Никитская 44
Гимназия Бесс
В. Васильев [illegible]

Laisvai išleista

1. Lnatrangyūm Boleslovmiatvos — 20 X
2. Rankos albumų atvirukų — — 20 X
3. Gruščaneūtes Rankos — " — 20 X

Pas manęs padėta

~~26 kovo (III) įdavė ligonė Zosia Šutinis savo dutūkstančių palaimynų, (rastelio išdaviau rūšių nigšus pernaiti) daviau 300 rb (19. V) [illegible]~~

17 gegužės Magdė Kucevičiūtė - ligonė prieš tikrųjų palaimynus įdavė penkių šimtus (~~išdaviau jai~~ rusiškų lietuvių kalboje jos mirties grąžinimą)

mirė 24. V

~~daviau 20 rb (25. V)~~

Laidotuvės

velionės aprėdimas ir karstas } 119 30 K.

duobė — — 20 00 K

27 Egzekvijos dviejos mišios ir lydėjimas — — 50 70 K.

190 00 K

30 tą — dvi egzekvijos — 10 rb

200 rb